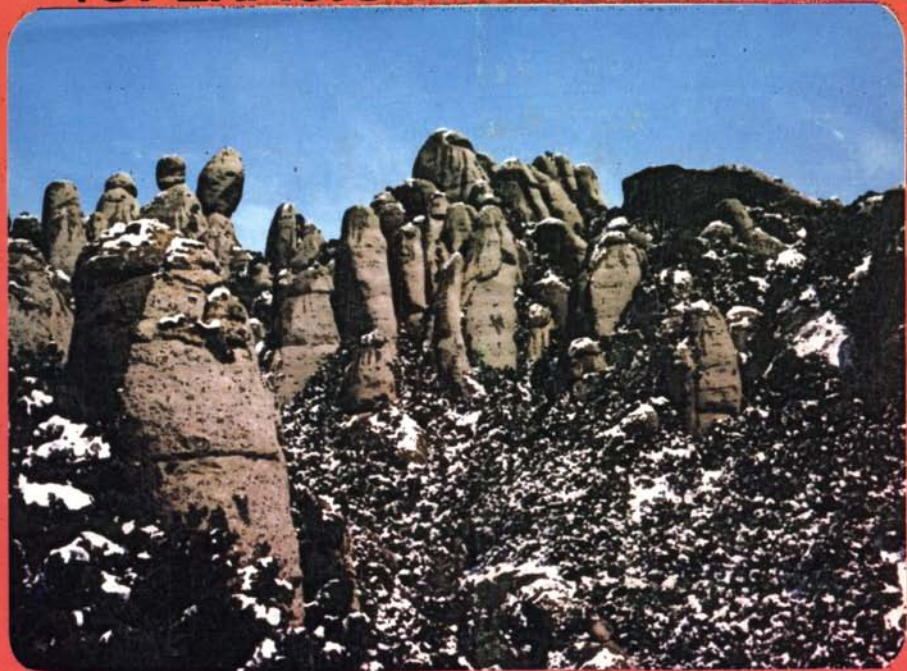

Josep Barberà i Sauqué

MONTSERRAT PAM A PAM (OPERACIÓ MONTSERRAT)

CAVALL
BERNAT
/5

CAVALL
BERNAT

Josep Barberà i Sauqué

MONTSERRAT PAM A PAM (OPERACIÓ MONTSERRAT)

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

L'edició d'aquest llibre ha estat gràcies a una subvenció de
l'Excma. Diputació Provincial de Barcelona.

Primera edició, novembre 1977

© Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1977

ISBN 84 - 7202-155-6

Dipòsit Legal: B. 42.787-1977

Tipografia Empòrium, S. A.

Ferlandina, 9-11 - Barcelona-1

ADVERTIMENT

Aquest llibre és, en primer lloc, el resum de les meves activitats muntanyenques a Montserrat, iniciades en èpoques d'una difícil però entusiasta joventut. Després d'allunyar-me, per diversos motius, dels cims montserratins, quan em vaig adonar que aquella joventut se n'anava, vaig escometre totes les roques que encara no hi havia ascendit, en l'anomenada «Operació Montserrat», l'èxit de la qual dec a la col·laboració especial d'en Vicenç Soto i a la dels companys de cordada Josep Brullet, Jordi Monterde, Fèlix Burgada i Salvador Ubach, així com a la d'altres companys del Club Muntanyenc de Sant Cugat i d'altres centies. Aquesta segona fase de les meves ascensions montserratines durà de l'any 1968 a l'any 1972 i aconseguí, gràcies a una constància indefallent, l'ascensió de totes les roques per la seva via normal.

Haig de donar les gràcies, d'una manera ben expressiva, a tots els qui m'han ajudat en la confecció d'aquesta obra. La col·laboració de Francesc Sabat i Josep M. Torras en la redacció ha estat importantíssima. Quant a dibuixos, m'han ajudat eficaçment Miquel Garrell, Ferran Labraña, Francesc Burgos, Josep Piera i Miquel Calero. He d'agrair igualment l'interès que hi han tingut els «Amics de Montserrat».

* * *

Montserrat pam a pam descriu d'una manera sistemàtica totes les roques monolítiques de la muntanya. Hi són esmentades les vies normals per a totes les roques i altres vies que coneixem, descrites amb no gaire extensió per tal de no allargar encara més el llibre. He posat

totes les dates de les primeres ascensions, sempre que ha estat possible de conèixer-les (ja per endavant demano excuses per possibles, inevitables diria, badades).

En principi, he seguit els passos de la magnífica tasca feta per Ramon de Semir, els números del plànol del qual esmentaré sempre que serà possible, i he adoptat les sis mateixes regions en què desglossà la muntanya, subdividides en trenta-cinc seccions, la situació de les quals és indicada en un plànol general de la muntanya, al començament del llibre. Les diferents roques són citades per ordre alfabètic al final de l'obra, amb la indicació de les pàgines corresponents. He afegit igualment al final una relació dels principals escaladors montserratins.

A més de la bibliografia específica donada a moltes roques —procedent sobretot dels butlletins de centres excursionistes o muntanyencs—, he d'assenyalar les ressenyes excel·lents dels volums Roques, parets i agulles de Montserrat, de Josep M. Rodés i Ferran Labraña, apareguts en aquesta mateixa col·lecció.

JOSEP BARBERÀ

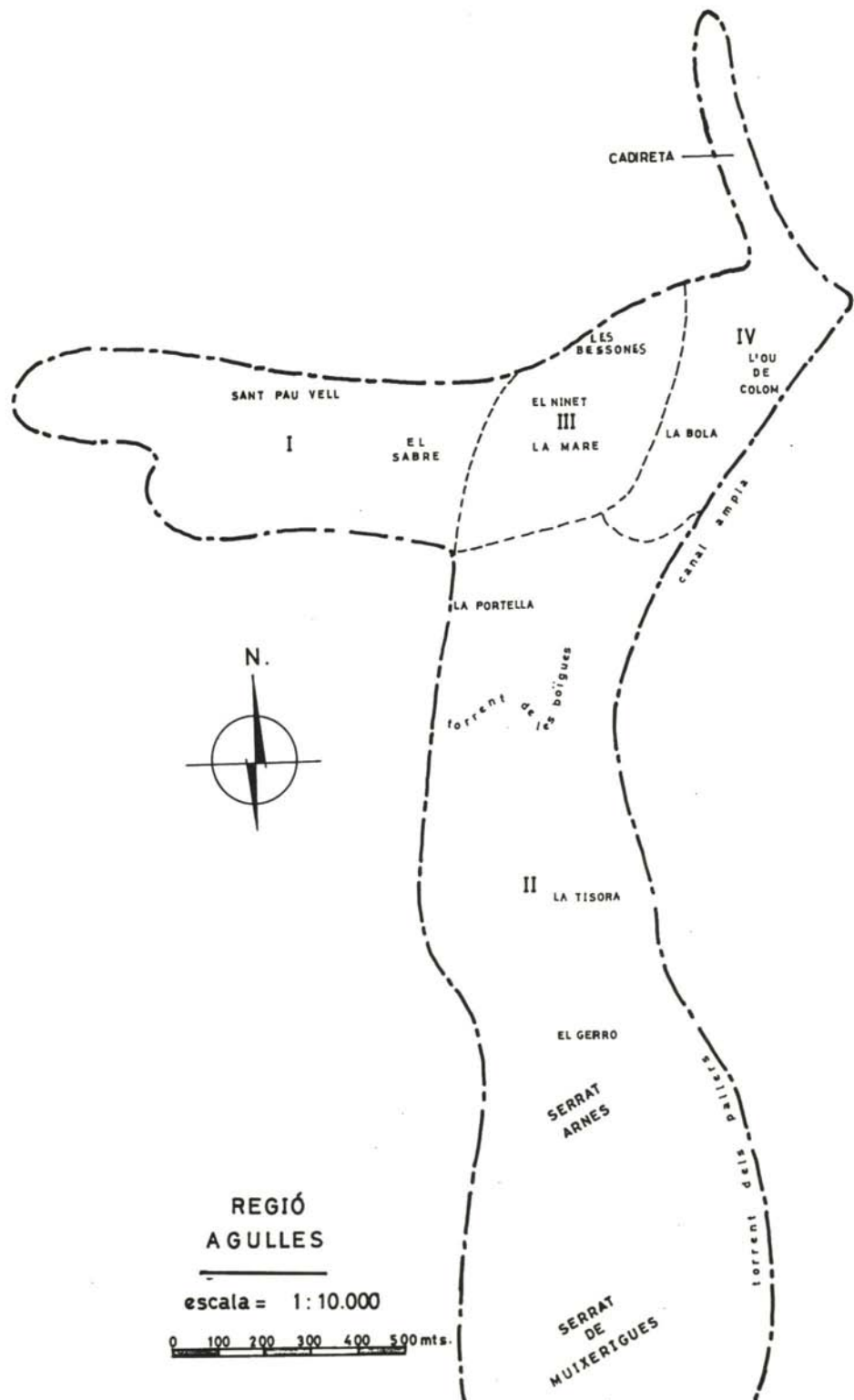
REGIÓ D'AGULLES

La regió d'Agulles és la més accidentada de tot Montserrat i el lloc on es troben, tal com ho diu el seu nom, les agulles més esveltes de la muntanya. Amb tot, és una de les regions més petites i en això ve seguida per la dels Freres Encantats, regió que afronta amb la d'Agulles a la canal Ampla, per la part de llevant. La que ara ens ocupa comença per la part de ponent al coll de can Maçana i és tancada per la part S. per la carena descendent de la Portella; baixa pel serrat de les Arnes i el de Moixerigues, turons que són propers al poble del Bruc i sense cap interès per a l'escalada; la part N. davalla pel serrat de la Foradada, per perdre's al serrat d'en Pujader, últim contrafort ressenyat.

Hem dividit aquesta regió en quatre seccions. A la primera hi ha les runes i el turó de Sant Pau Vell; la segona comprèn la roca de la Portella i la carena que baixa vers els Pallers del Mal Any; la tercera secció inclou la part de damunt la Portella i la zona alta d'agulles, on es drecen la Saca Gran, les Bessones i els Ossos, als peus de les quals resta un bon nombre de roques; finalment, la quarta secció és la part més a llevant, lloc on la canal Ampla la separa dels Freres Encantats.

Té roques tan importants com la Bola de la Partió i l'Ou de Colom i també la Cadireta o Roca del Centellar, al serrat de la Foradada.

Sense cap mena de dubte, la regió d'Agulles mereix un lloc destacat entre les altres regions montserratines i pot ésser considerada com un veritable paradís per als escaladors que la freqüenten.

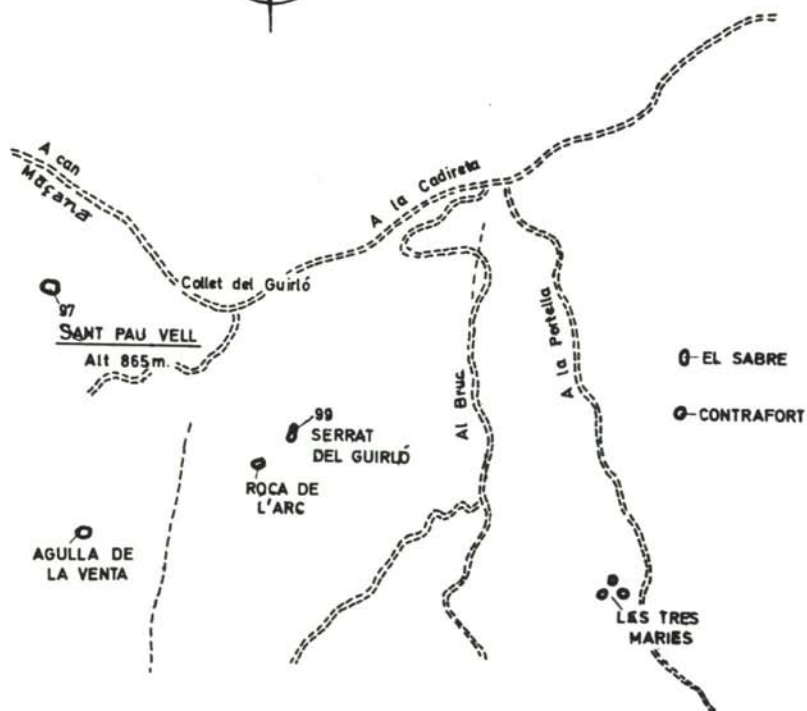
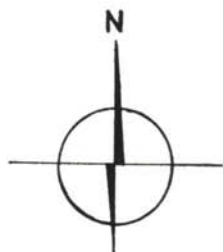

Secció primera - Sant Pau Vell

Queda a la part de ponent de la muntanya i fora del nucli muntanyós pròpiament dit de Montserrat. El turó on es troben les runes de l'ermita de Sant Pau Vell, junt amb el turó del coll de Guirló, forma una curta serra que ascendeix del coll de can Maçana. En aquesta secció s'inclou la part baixa de la muralla del Sabre, dita també el Botxí, com a roca més important. El casal de can Maçana, punt de sortida per a conèixer tot el conjunt roquissier montserratí, es troba situat en el coll del mateix nom (720 m.) cruïlla de carreteres entre la que ve del Bruc i porta al monestir de Montserrat i la que puja de Manresa. El turons de Puigllavi (847 m.) i del Castell Ferran (793 m.) es separen en el coll de can Maçana del serrat de Guirló, punt neuràlgic d'aquesta secció.

SANT PAU VELL, RUNES I TURÓ (97)

Seguint el camí que puja vers el coll de Guirló, des de can Maçana, i poc abans d'arribar-hi, es deixa el camí carreter per agafar un senderó a mà dreta, que s'enfila fins les runes de Sant Pau Vell. A la part de dalt d'aquestes runes hi ha unes roques despreses on van construir-hi una mena de cisterna per a la recollida d'aigües, la qual donà lloc a una font. Des d'aquesta, bo i pujant per un caminet, s'arriba dalt del turó de

SECCIÓ I
SANT PAU VELL

Sant Pau Vell, a 865 m. d'alçada sobre el nivell del mar. És un esplèndid mirador sobre la comarca del Bages.

AGULLA DE LA VENTA

Des de Sant Pau Vell baixa una carena en direcció sud que va a parar en aquesta roca. Amb tot, i com que és molt accidentada, cal baixar per la seva part dreta a fi d'anar a cercar-ne la via original. Un cop situats al peu de la cinglera s'ha d'anar cap a l'esquerra per tal de situar-se en el coll on es dreça l'agulla. En realitat, es tracta d'un gran bloc després dels cingles, com ho prova la balma que ha restat en el lloc on abans es trobava encaixada aquesta roca. Per això, el seu cim forma cantells aguts de roca viva, i és ben pla en la part superior.

Situats al collet entre roca i cingle, es comença l'ascensió amb un pas d'espatlles per a situar-se dempeus sobre d'una petita cornisa de sorra vermellosa. Aleshores es pitona molt bé aprofitant una fissura que ratlla la roca de dalt a baix i amb tres o quatre ferros s'arriba al cim. Ascensió en A i IV, feta per Vendrell i Botey.

La primera vegada que els santcugatencs van assolir aquesta roca, el dia 1-5-72, hi feren l'ascensió descendint per la part esquerra de la carena que baixa de Sant Pau Vell, pujant primerament a una petita roca i baixant després amb dos «rappels», l'últim dels quals queda suspès completament al buit entre la balma i l'agulla.

Encara ara no comprenc com en S. Ubach assolí el cim malgrat l'enorme separació que hi havia. L'arribada dels altres components ja no va tenir tanta importància perquè els agafava pels peus i tranquil·lament aterraven al planer cim de l'agulla. El retorn es féu amb un pont tirolès fins els arbres de la canal del cingle que hi ha enfront del cim.

Bibliografia: C. E. G. 19 (1955).

SERRAT DE GUIRLÓ (99)

Separat del turó de Sant Pau Vell pel collet on hi ha la bifurcació de camins esmentada a la anterior, s'hi puja fàcilment.

Des d'aquest turó planer, el serradet mor suaument i forma el collet de Guirló, poblat d'una bona boscúria, la mateixa que continua després per un magnífic bosc vers el vessant N., potser el millor de tota la muntanya.

ROCA DE L'ARC DE GUIRLÓ

Encara que petita, és un roca digna d'esmentar. Queda a la part SO. del turó acabat de ressenyar i no massa avall del seu cim. Comprèn una curta cresta roquissera encarada al vessant del torrent de la Diablera. Situats al seu peu, cal travessar el pont o arc que forma la roca i rodejar-la des del S. anant a buscar la cara de ponent o sigui la que cau al torrent. Mitjançant un flanqueig i la superació d'un curt tram, molt difícil (V), aviat s'és al cim. Aquesta ascensió té de llargada només uns 10 m. i encara que probablement ja es degué escalar abans, no se'n posseeixen dades, ni d'ascensió ni de localització. El 30-4-72 l'escalaren R. i M. Millet i J. Barberà.

EL SABRE O EL BOTXI

Al coll de Guirló hi ha una bifurcació de camins molt important: el camí que seguïem des de can Maçana i que, per la dreta, va cap a la Portella, i el que vorejant un petit cingle, a mà esquerra, va a la Roca Foradada. Cal seguir per davant mateix tot pujant una carena rocallosa, en diagonal cap a la dreta, fins arribar al peu de la muralla d'Agulles, a la part de ponent. Continuarem vorejant-la cap a la dreta i assolirem el peu de l'agulla del Sabre, que és una grandiosa llastra gairebé enganxada a la cinglera de la muralla O.

L'ascensió del Sabre va oferir una dura batalla. L'itinerari seguit a la primera ascensió solca l'aresta nord i requereix en alguns passos l'ús de mitjans artificials amb pitonisses de burí. La segona ascensió es va efectuar per un itinerari diferent: Torras, Nubiola i Capeta pujaren fent un «ramonage» espectacularíssim entre el Sabre mateix i la paret de la Peluda (cota 28). Aquesta via és poc recorreguda i se la tem possiblement perquè se la coneix poc; això no obstant és la via normal per a assolir aquest monòlit.

Via Original A2, V 40 m. 25-54-49, Company, Llacuna i Estaper, C. E. G. Juliol - 49. Aresta Nord. (Enganxada a l'oest de la cota 28.)

Via Xemeneia IV sup. 40 m. 24-6-51, Torras, Nubiola i Capeta. Via Xemeneia V sup., directíssima, via S. Ubach.

Via Xemeneia al Sabre (ressenya facilitada per Josep M.ª Torras): Situats a la banda dreta del Sabre, és a dir, al cantó que mira a la Portella, hom s'adona de l'esvoranc que el separa del masís, però com que és de poca separació permet al capdavanter enfilar-se sense dificultats fortes amb pas de xemeneia clàssic. A uns 15 metres de baix, la separació va augmentant, si bé encara permet anar guanyant alçada ràpidament tenint el cos estampit de cara al monòlit. A la dreta queda el collet que l'uneix a la muralla i on, si es vol, pot reunir-se la cordada. Uns 25 metres més amunt la separació s'accentua molt i cal pujar amb un peu i una mà a cada banda. La trajectòria és gairebé directíssima des de bon començament i a pocs metres del llavi. S. del Sabre, on s'obre un buit respectable a sota els peus. Cal dirigir-se vers una fissura clarament visible i clavar-hi un parell d'escàrpies de difícil col·locació per raó de la posició forçada de les cames, extremament obertes. A uns 30 metres d'alçada encara se segueix amb pas de xemeneia, però només les cames abasten les dues parets perquè les mans tan sols poden tocar-ne una. Ara cal enganxar-se al monòlit, la qual cosa s'aconsegueix gràcies a un magnífic pitó clavat en una altra fissura horitzontal del Sabre. És un pas no massa difícil, si s'hi clava el pitó, però és espectacular i aeri. Un cop situat el capdavanter i l'aresta sud del Sabre, que en aquest punt ja és molt ajaguda, pot anar guanyant metres sense dificultats fins assolir el cim a uns 20 metres de la base. Per a més seguretat del segon, és convenient d'assegurar-lo des d'abans d'arribar al pedró. El descens es pot fer amb un «rappel» de 20 m. fins al collet interior i desgrimpant el tros de baix, o bé amb un «rappel» de 40 metres fins a la base (C.E.G. 33-1949).

ROCA DEL CONTRAFORT

Vorejant cap a la dreta les cingleres de la muralla d'Aguilles des del Sabre o Botxí, aviat es veu aquesta roca formada per un

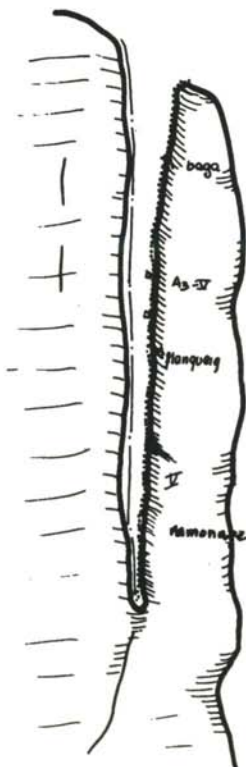
avançat contrafort de la cinglera i que sembla talment una nau fenícia. Pujar-hi no té massa dificultat: s'agafa una canal que puja fins al coll superior i fàcilment s'ascendeix al cim, amb una curta grimpada. Es va fer el 7-9-69, per V. Soto i J. Barberà.

LES TRES MARIES

Continuant pel camí que va del coll de Guirló a la Portella, en ser a prop de la dreta canal que puja en aquest darrer coll, es veu ensota del camí, a mà dreta, un grupet de tres roques batejades amb aquest nom. La seva ascensió és només de II, de curta durada.

EL SABRE

Via Normal

Secció segona - Pallers

És la part del serrat de la Portella que davalla vers el S. i constitueix l'inici de la muralla que puja del SO. i tomba després vers el N.

El primer tram comprèn, ultra la roca de la Portella, una sèrie d'agulles que baixen fins al coll de l'era dels Pallers.

Seguint la carena del serrat i per la part de baix de les parets que presenta la seva cara de ponent, ressenyo les llastres del Dau i la Punxeguda, força interessants. Després del coll de l'Era dels Pallers, trobarem els Pallers del Mal Any i la curiosa roca del Gerro, junt amb d'altres. Acabada aquí pràcticament la muntanya, trobarem el serrat de les Arnes i els turons del Serrat de Moixerigues que perllonguen el serrat inicial de la Portella i encerclen per aquesta part la muntanya montserratina.

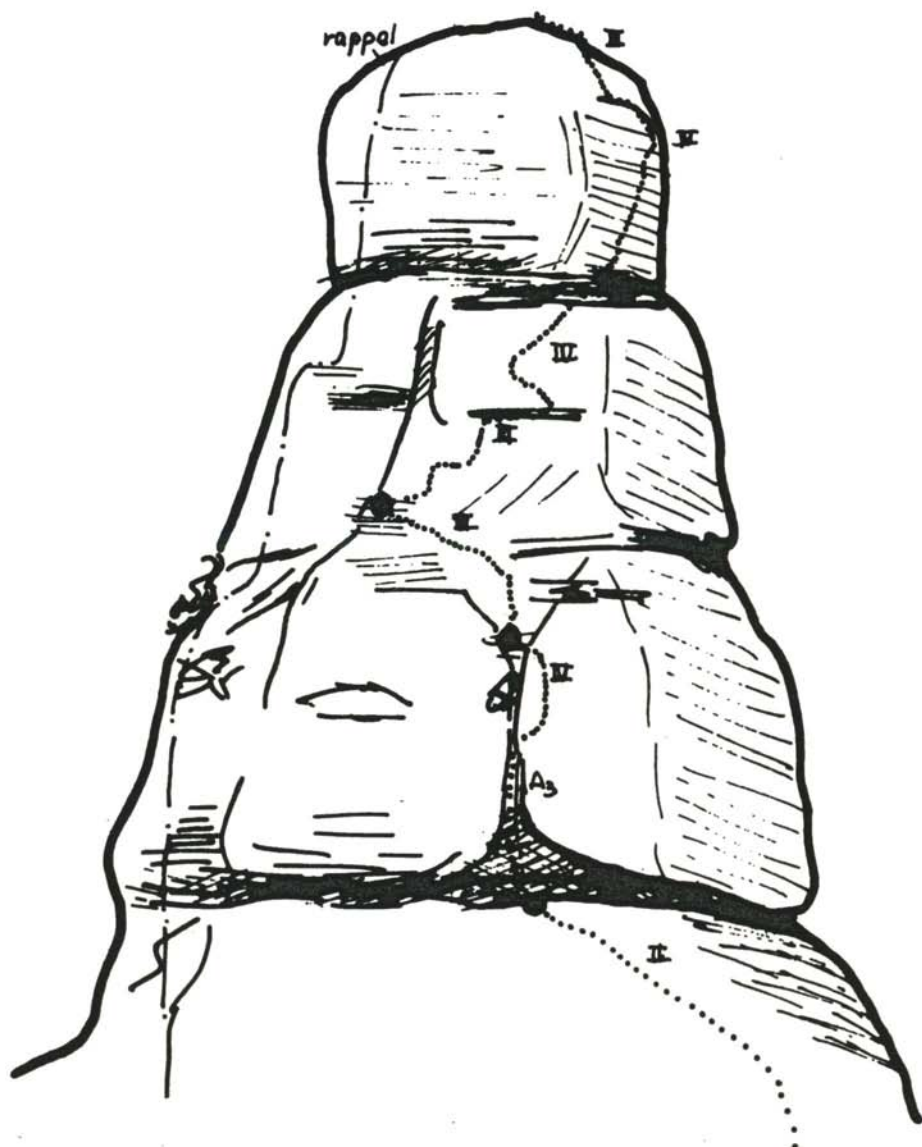
ROCA GRAN DE LA PORTELLA (17)

És la roca més esvelta d'aquesta secció i una de les més remarcables d'Agulles a la vegada que, per la seva privilegiada posició, fou una de les primeres roques on posaren els ulls els peoners de les escalades montserratinas. Domina el pas que porta el seu nom, per la banda de migdia.

Un camí que ve del coll de Guiról puja suaument fins trobar aquest accidentat portell, veritable porta d'entrada a la regió d'Agulles on forma una raconada de pau i tranquil·litat.

LA PORTELLA -17-

Via Normal

La primera ascensió, l'any 1932, va ésser tota una epopeia; la clau de l'escalada era vèncer la pronunciada balma que hi ha al capdamunt de la primera graonada. Per superar-la feren servir el sistema del tronc, que en aquest cas foren dos, ben lligats i afermats l'un a continuació de l'altre. Un dels dos feia ni més ni menys que 7 metres de llargada. Aquesta tècnica, encara que rudimentària, exigia una bona audàcia i un equilibri propi d'acròbates.

En Colomer, capdavanter en aquella ascensió, ens en parla així: «Amb frisança faig camí arbre amunt. Reposo en arribar a l'afegit del dos troncs, assegut a l'extrem del primer arbre amb un peu al lligam i agafat amb les mans al segon tronc. Sis metres sota meu quatre companys agafats a l'arbre l'asseguren a la roca per la seva base; vint metres més avall veig el pas de la Portella amb les motxilles. El tronc afegit és torçat i se separa de la balma abans que sigui acabada. Em poso dret a l'extrem del primer tronc; amb una mà m'agafo a l'arbre afegit i amb l'altra cerco a la roca una presa per a poder reposar, ja que estic totalment decantat a la timba i el tronc que m'aguanta es vincla de valent».

Tots els vessants de la Roca Gran de la Portella ofereixen diverses vies d'escalada, però són mal conegudes i poc recorregudes a excepció potser de la via Ravic. Es tracta d'una variada via en artificial, molt adient com a entrenament.

Via normal, IV inf., pas A, 55 m. 30-10-32 - Colomer, Agrad, Guarro, Prieto i Pàmias (C.M.B. maig 1933, Mont.-47).

Via «rappel», IV sup., 60 m. Via Bages, Cara SE.

Via G.E.D.E., V sup., 60 m. 12-7-64 - Lusilla, Mas i Rodés. Paret NO. (Butlletí C.E.G. de gener 1970).

Via Ravic, A 2, 60 m. - R. Rubio i V. López. Paret Oest.

Via U.E.C., V, A, 75 m. Vessant dels Brucs, díedre a l'esquerra.

Via cara NO., IV - Parera, Bonet. 20-11-55.

ROCA DE LES VUIT O LLAstra DEL DAU (14)

La roca de les Vuit, com és anomenada pels habitants del poble del Bruc, és una gran llastra separada de la cinglera encara que un xic difícil de veure al primer cop d'ull. Per anar al peu d'aquesta roca és convenient baixar per una canal arbra-

da que hi ha entre les agulles de la Portella i el Dau, després d'haver seguit un camí que flanqueja uns relleixos de la primera roca per la cara de llevant i que porta al collet entre totes dues.

També hi anirem des del camí que ve del collet de Guirló, però abans d'arribar al pas de la Portella ens decantarem cap a la dreta fins la base de la muralla, vorejant-la en direcció sud. La via original a la Roca de les Vuit (de les Vuit hores) puja per una fissura-canal que mena al collet que la separa de la paret pel vessant dels Pallers (SE.). El seu recorregut, però, és íngrat per raó de les arrels i punxes que hi ha. L'escalador trobarà més adient pujar per la llastra enganxada a la paret oest de la Miranda i que també condueix al collet de les Vuit, però per l'altre vessant; aquest itinerari (obert el 28-10-57 per Santacana, Vendrell i germans Pons, si les meves informacions són correctes) és conegut ara pel nom de via C.A.D.E. quan es continua fins al cim de la Mirada. Una manera original de recórrer-lo, de moda en aquells temps, era baixar en «rappel» des del collet Miranda-Dau fins al començament de la llastra (la qual llastra, per cert, no arriba a baix), evitant, així, l'artificial de la base.

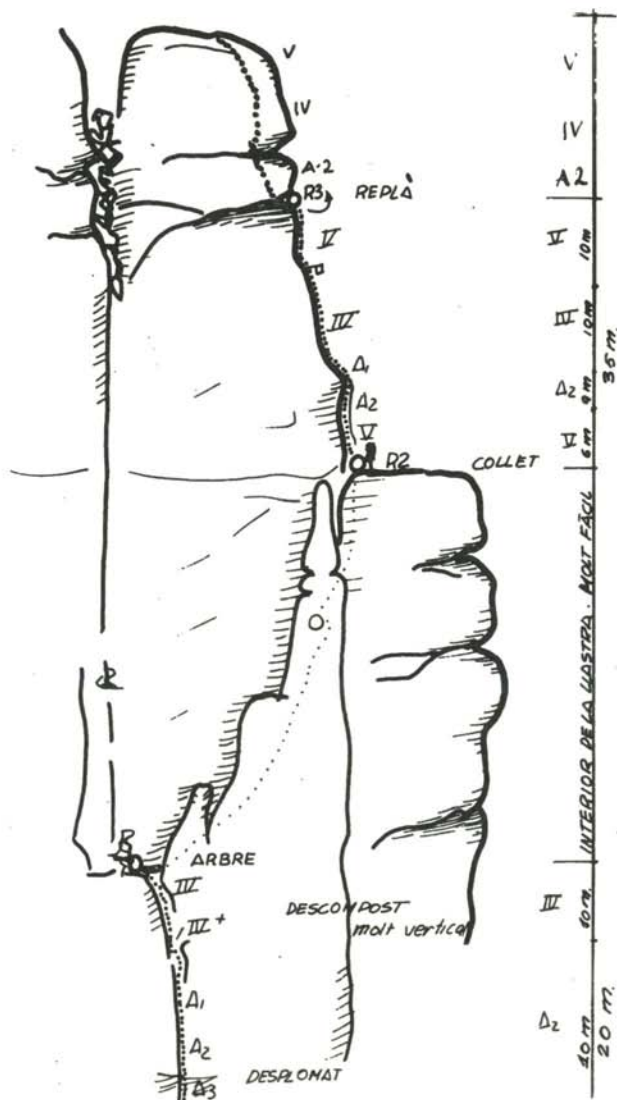
Via Original IV, 45 m. 11-11-51. Torras, Nubiola i Capeta. Fissura-canal vessant Pallers. Directa Paret Oest V, pas A 70 m. 29-9-57 J. Santacana, J. Vendrell, S. Pons i J. Pons, llastra paret O. de la Miranda de la Portella.

LLASTRA PUNXEGUDA

Continuant per la canal que baixa al peu de la roca de les Vuit o Llastra del Dau, de la ressenya anterior, revoltarem aquesta roca i vorejant les cingleres en direcció S. (coll de l'Era dels Pallers) veurem molt destacada aquesta roca que sembla posada totalment sota la gran concavitat de la balma o sostre format pel seu despreniment, a les cingleres de la cota (13). Per un estret passadís entre les dues parets es pot fer la volta pel seu interior.

La via és de III i s'inicia per la xemeneia de la dreta de cara a les cingleres de la cota (13). Es puja al collet per entre blocs fent «ramonage» uns 12 m., per a enganxarse després a la

LLASTRA DEL DAU
ROCA DE LES VUIT -14-
MIRANDA DE LA PORTELLA -15-

llastra, anant a buscar un planell on hi ha una savina adequada per fer una assegurança. Des d'aquest lloc es fa el «rappel» amb una doblada de 30 m. Això no obstant, el cim encara és a uns quatre metres més amunt, però fàcilment s'hi ascendeix. Forma una aresta molt punxeguda i gairebé es toca amb la mà la balma esmentada de la cinglera.

EL DAU (16)

Roca de forma cúbica de no gaire grans dimensions, uns 19 m. per la seva via normal que dona a la cara SE.

És molt difícil de superar malgrat la seva curta via; la seva dificultat és de IV, en lliure. A mitja alçada es pitona en un sol lloc, no massa bé. Amb pitons extracurts és possible que avui dia en sigui més factible l'ascensió. La primera fou feta per J. Vendrell, J. Farrera, J. Baruta i Molina.

Al vessant que dona al Bruc hi ha també una via de la mateixa alçada que la via normal, però en artificial, i fou feta per Tejedo - Costas el 25-8-66.

És força corrent anomenar aquesta roca simplement com el Dauet.

Se li dona el nom de Dau d'Agulles per diferenciar-lo de la Trona, roca també coneguda amb el nom de Dau del Monestir.

MIRANDA DE LA PORTELLA (15)

Realment, potser hom ha pres aquest nom del lloc on en el plànol de Semir figura el nom de Miranda de la Portella, en un turonet que hi ha sota la roca dels Tres (13). Amb tot, fa molt de temps que aquesta roca (15) és denominada així per tots els escaladors. D'ascensió fàcil (II), des del coll que la uneix al Dau una cornisa porta a l'extrem oposat de la roca i per una canal es puja a un turonet de la part S. des del qual s'arriba fàcilment al cim. Per bé que aquesta via no és gaire atractiva per a l'escalador, hi ha la via C.A.D.E. que és una ascensió molt variada.

La primera part d'aquesta via coincideix amb el començament de la via original fins a situar-se a l'alçada del cim de la roca

de les Vuit, on arriba també l'antic itinerari obert per Santacana. Aquesta via és de V sup., amb un pas de A 1, i fou feta per Civis i Gil tot seguint la paret O. des de l'indret del cim de la roca de les Vuit.

Via de l'aresta Brucs a la Miranda de la Portella. Feta el 30-6-73, per S. Archs i J. Freixas.

Per la part de baix, hom troba una canal molt dreta entre aquesta roca i la dels Tres; aquí s'inicia la via, que no arriba al centenar de metres.

12 m. reunió en una balma, IV.

35 m. IV, V, i III.

30 m. V i IV.

11 m. II per una canal al cim.

AGULLA DELS TRES

Un xic més ensota i a continuació de la Miranda de la Portella (15). Des del coll amb aquesta es va a buscar el collet oposat, per una cornisa, a prop de l'aresta E. Cal seguir una canaleta que té un pas un xic difícil i es guanyen els 20 metres que disten del cim. Es baixa per l'altra banda amb una doblada de 15 m. Ascensió de IV, feta per Capeta, Nubiola i Torras, el dia 11-11-51. Li donaren el nom format per les inicials dels tres components de la cordada («Agulla de la C.N.T.»), però potser perquè s'assembla massa al nom d'una central sindical ha estat adoptat el nom actual.

A la paret de la cara SO., els muntanyencs de Cornellà J. Càmarà i Ollé obriren una nova via el 29-11-70, de la qual parla la revista «Senderos» (de la U.E.C.) de l'any 1971. S'hi afirma que té un centenar de metres, amb dificultats d'A 1 i IV.

Bibliografia: C.E.G. 20 (1952).

LA TRETZE (13)

Descendint la canal que baixa del coll superior de l'Agulla dels Tres per la banda de migdia, cal revoltar-ne la base i anar a cercar el coll inferior que afronta amb la roca que ressenyem.

Amb una grimpada es puja al cim fàcilment. Després, si es davalla per diversos morros de roca, es pot anar fins al coll de l'Era dels Pallers; amb tot, per evitar de trobar-se amb un terreny força accidentat, és recomanable apartar-se de la carena que va al coll, per un costat o altre. D'aquesta manera anirem a trobar els camins que porten al bonic planell de l'Era dels Pallers, molt adient per a un descans merescut.

ROCA DE L'ERA DELS PALLERS (12)

De fàcil ascensió (II) per les seves arestes N. i S., té també una canal arbrada per la banda E. que hi puja directament. Es troba al peu mateix de l'Era pel cantó de llevant.

AGULLES DE L'ERA DELS PALLERS (11-10-9-8)

Curioses roques que semblen talment quatre queixals plantats al bell mig de la carena.

Encara que d'ascensió curta, són força interessants, car totes tenen un pas o altre que en justifica l'escalada.

Agulla (11) IV. — 7 m. alçària. Per una esquerra de la cara SE.

Agulla (10) III. — 6 m. d'alçària. Per una roca foradada del cantó E., fent xemeneia.

Agulla (9) III inf. — 10 m. d'alçària. Per una canal embrosada que mira a llevant.

AGULLA DEL GIRAVOLT (8)

És l'última del grup, tocant les roques dels Pallers, i la més alta. Té una sèrie de replans ascendents i, aprofitant aquesta avinentesa, els qui hi pujaren per primera vegada feren un giravolt complet al monòlit i això en motivà el nom actual.

Via normal, III sup., 16 m., el 9-1-54, J. M. Torras i J. Nubiola.
Via de la cara N. (directa). — Pas de IV sup., 16 m., 11-11-59 per Núria Massip, N. Salas i Ll. Padró (1.ª femenina).

PALLERS DEL MAL ANY (7-6-5-4)

Segons una llegenda montserratina, aquestes roques —i també les esmentades abans—, situades al coll de l'Era dels Pallers, eren uns pallers que es transformaren en pedra a causa d'una malifeta d'una família de gegants anomenats Regira-rocs, forts i audaçs, que espantaven els veïns i així feien grans lladroniscs. Havent pregat al cel els habitants d'aquelles contrades, aquests pallers foren transformats en munts de pedra, alhora que els Regira-rocs eren llançats al fons de l'avenc dels Pouetons, com a càstig i escarment per a generacions futures. Diuen que segons en quina època de l'any encara se senten els gemecs d'aquells gegants castigats.

L'ascensió d'aquestes darreres roques del Pallers s'inicia per la part N. pujant suaument i travessant una darerera l'altra les quatre puntes existents fins arribar a la punta S., última d'aquest grup.

Els colls que les separen tenen passos una mica compromesos, però l'ascensió integral no sobrepassa el II.

LA TISORA (3)

Composta, d'acord amb el seu nom, de dues puntes, N. i S.

Punta N. o Tisora Gran. — És la més pròxima a l'últim dels Pallers i s'hi arriba baixant per una xemeneia. Des del coll que toca el Paller es comença la via de la paret N. amb uns 20 m. de llargada, de IV. Va ser feta per membres del C.E. de la Comarca del Bages, superant una paret llisa per entaforar-se dins una balma i guanyar després el tram final.

La via normal es fa partint de la bretxa oberta entre les dues puntes de la Tisora; és una via de IV i de 15 m. de llargada.

Punta S. de la Tisora o Tisora Petita. — La via va precisament per la cara S. i cal superar una balma on els qui hi feren la 1.ª ascensió van haver de posar un tronc. Avui no és necessari el tronc, ja que s'hi troben unes pitonisses.

J. Nubiola i J. M. Torras feren la primera ascensió d'aquesta punta el dia 17-7-55. És de IV i fa cosa de 20 m. de llargada.

LA TISORETA

Fa cara d'ésser una roca despresa de la seva veïna, la Tisora, i clavada a la carena descendent pel cantó de migdia.

Malgrat els seus pocs metres, té una certa dificultat, si bé s'hi ha ascendit per diversos llocs:

Via aresta S. — V inf., 6 m. (1.ª ascensió el 18-7-55 per J. Nubiola i J. M. Torras).

Via cara E. — IV inf., 6 m.

Via cara O. — III sup., 6 m.

EL GERRO (1)

És una roca curiosíssima perquè té un pont natural per la banda SO., pròpiament la «nansa» d'un gerro; d'aquí li ve el nom.

Continuant davallant per la carena vers la direcció S., s'arriba a la fi d'aquesta arran d'unes accidentades cingleres, per la qual cosa cal baixar per una canal de la banda de ponent que ens deixa al peu de la roca del Gerro. Més senzill és anar-hi des dels Brucs tot prenent el camí del serrat de les Arnes.

Situats al replà que hi ha a l'interior del pont natural, s'inicia l'ascensió superant en diagonal vers l'esquerra, fins a situar-se en una cornisa on es fa reunió. Hom es troba al perfil de l'aresta SO. Cal superar un tros lleugerament balmat i seguir en lliure (IV sup.) fins al cim.

La primera ascensió del Gerro tingué lloc el 16-4-46 per J., F. i Maria Estorach i E. Navarro i precisament no ho van fer per la via ressenyada sinó que hi ascendiren per la paret E., en A 1 (C.E.G. 43-1947).

Amb tot, també s'han trobat unes anotacions que parlen d'una ascensió feta el 25-5-41, per en Mallafré, Lincoln i Blasi; per tant aquests foren lògicament els qui hi feren la 1.ª ascensió.

El 3-6-51 es féu l'escala per la via normal abans esmentada, a càrrec de J. Nubiola i J. M. Torras. Era la tercera ascensió a l'agulla.

S'ha obert una nova via que supera tota l'aresta de la «nansa» i les dificultats són de V i A2. J. Costas i J. Rabella feren

aquesta via el 28-5-67 i el n.º 108 de la revista «Senderos» en parla.

ROCA DELS CARTUTXOS

És l'última roca de l'aresta que baixa de les Tisores i queda entre les agulles del Timbaler del Bruc i del Gerro. Dif. II, 15 m.

EL TIMBALER DEL BRUC (2)

Última roca escalable d'aquesta secció 2.ª, es troba al mateix nivell que el Gerro, però a la banda oposada de les cincles o sigui a la part de llevant del serrat i pràcticament enganxada a les parets. Situats al seu peu, cal pujar per una canal de l'esquerra fins al coll de l'agulla, uns 30 m., no massa difícils però enutjosos per la gran quantitat de punxes i matolls. Del collet al cim resten uns 5 m., que es fan en «ramonage» bo i enganxant-se a l'agulla cosa d'un metre abans d'arribar al capdamunt. Es torna al collet i es fa un «rappel» d'uns 30 m.

Aquesta és la via lògica i, per tant, la normal i l'obriren el 3-6-51 J. Nubiola i J. M. Torras. Això no obstant, no hi feren la 1.ª ascensió sinó la 2.ª, ja que la 1.ª absoluta és deguda als germans J., F. i Maria Estorach i E. Navarro, el 18-4-46, aprofitant la rectilínia i rogenca xemeneia que s'obre a la part dreta fins al coll. Ascensió de IV.

SERRAT DE LES ARNES (98 A)

Sota del finit serrat de la Portella es troba aquest serradet, fora ja del conjunt roquisser montserratí, separat per un petit collet.

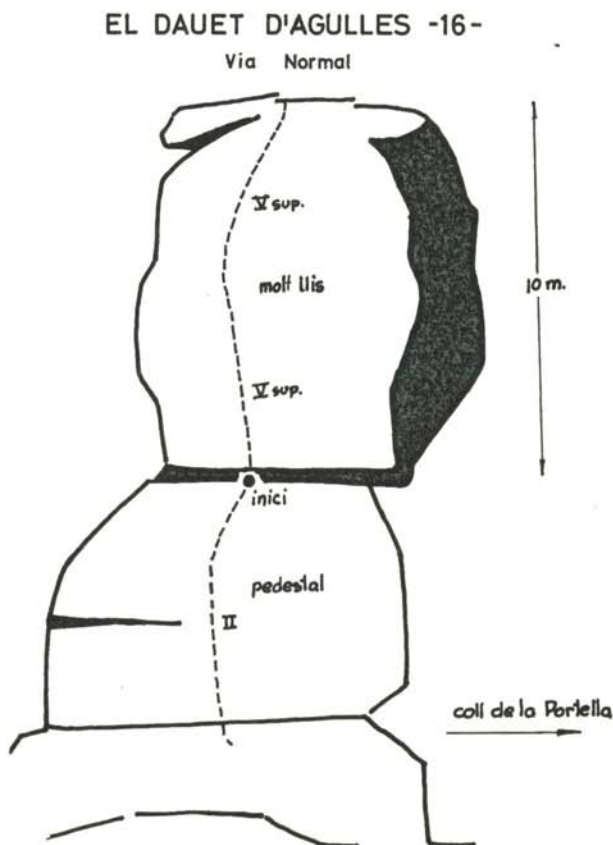
TURÓ (98 B)

Situat no gaire lluny de la confluència dels torrents dels Pallers i del Clot del Tambor —gairebé a la mateixa altura de la

part baixa del serrat de les Arnes— constitueix de fet l'acabament de la carena que es desprèn de la Miranda d'Agulles en direcció S. S'hi fa cap partint del Bruc i passant per la masia del Castell.

SERRAL DE MOIXERIGUES (99 A i B)

Darrer contrafort, situa ja el bell mig dels conreus. Són dos turons que continuen més avall del serrat de les Arnes a curta distància del poble del Bruc. El seu interès principal és la magnífica panoràmica que es gaudeix des del cim.

Secció tercera - Saques

Es troben en aquesta secció una bona quantitat de roques dentades situades a la part de ponent de la muralla d'Agulles. Comença al pas de la Portella, enfilant la part de sobre de les cingleres fins a la roca de la Bandereta, lloc on la muralla fa angle i arriba a la Miranda dels Ossos.

Per la torrentada que davalla vers el S. tanca un bon nombre de roques, d'entre les quals destaquen les Bessones, la Faluga o Filigrana i l'Arbret, aquesta última la de més alçada de tota la secció, amb 1.067 m. sobre el nivell del mar.

LES MOMIETES (31-32)

Des del refugi es veuen a la banda de ponent dues curioses roques, amb una sèrie de concavitats a la seva cara E., que s'anomenen les Momietes. La de la part S. és la roca de l'Aglà i la de sobre és l'agulla Mare.

S'hi fa cap pel camí que va de la Portella al Refugi i en ésser a la canal del Cirer o torrent de les Boïgues, que dit camí creua, es puja per un senderó fins a la part O. d'aquestes roques, prop del coll que les uneix amb la Miranda de les Boïgues. Cal agafar una ampla cornisa que té uns 20 metres de ll i porta al collet entre les dues agulles (Mare i Aglà).

L'AGLÀ (31)

Es voreja a la dreta des del coll esmentat i s'agafa una dreta canal de III. Amb una quinzena de metres s'arriba al cim.

Fou ascendida pels germans J. i F. Estorach, el 23-9-45 i en parla el butlletí del C.E.G. 45 (1945).

AGULLA MARE (32)

És la germana més alta de les Momietes. Del del coll entre les dues i per la seva aresta S., d'uns vint-i-cinc metres, s'arriba al cim, amb poca dificultat.

No sobrepassa el II. Fou ascendida el mateix dia que es féu l'Aglà, pels mateixos germans J. i F. Estorach, el 23-9-45. Té una via interessant per la cara E. feta el 29-11-71, per V. Tejado i S. Viola (Via SAME). Vegeu C.E.G. 28 (1942).

PORTELLA PETITA (18)

Queda a la part de sobre, N. del pas de la Portella. Hi ha qui l'anomena Portella inferior perquè és més petita que la roca Gran de la Portella, però aquest nom queda mal dit perquè precisament és la Portella Gran la que queda a la part baixa del pas, o sigui a nivell inferior.

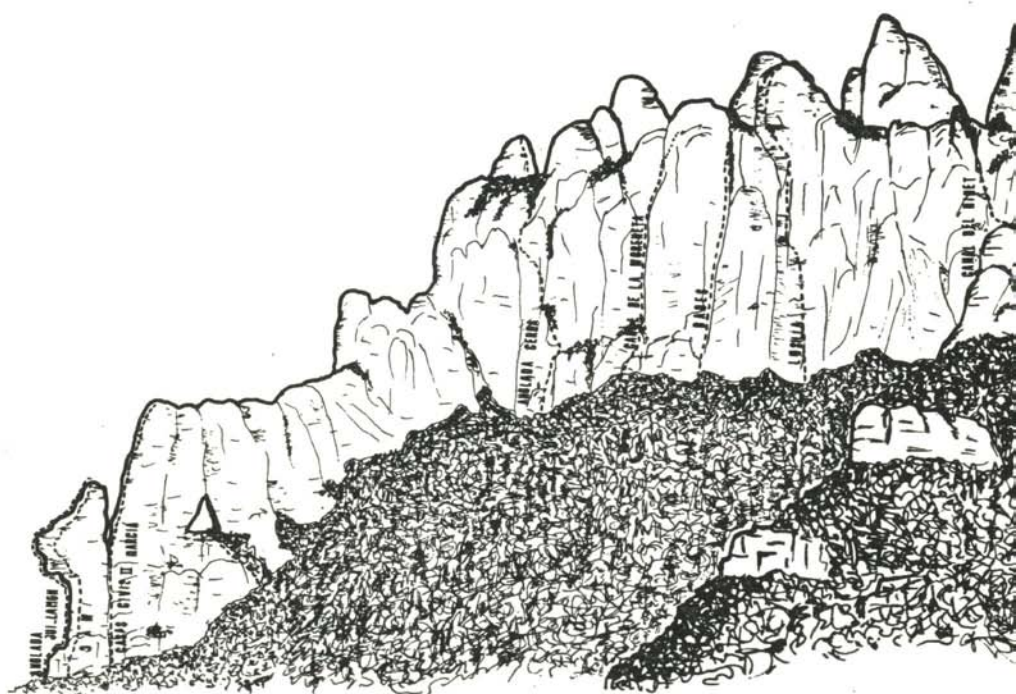
Aquesta roca és molt freqüentada pels cursets d'iniciació a l'escalada. La via normal s'agafa des del coll, lloc on creix un gros pi, i per l'aresta N. es desenrotlla la via, que té una quinzena de metres i dificultat de III.

Via «rappel», és a l'esquerra de la via normal (18 m.) V.

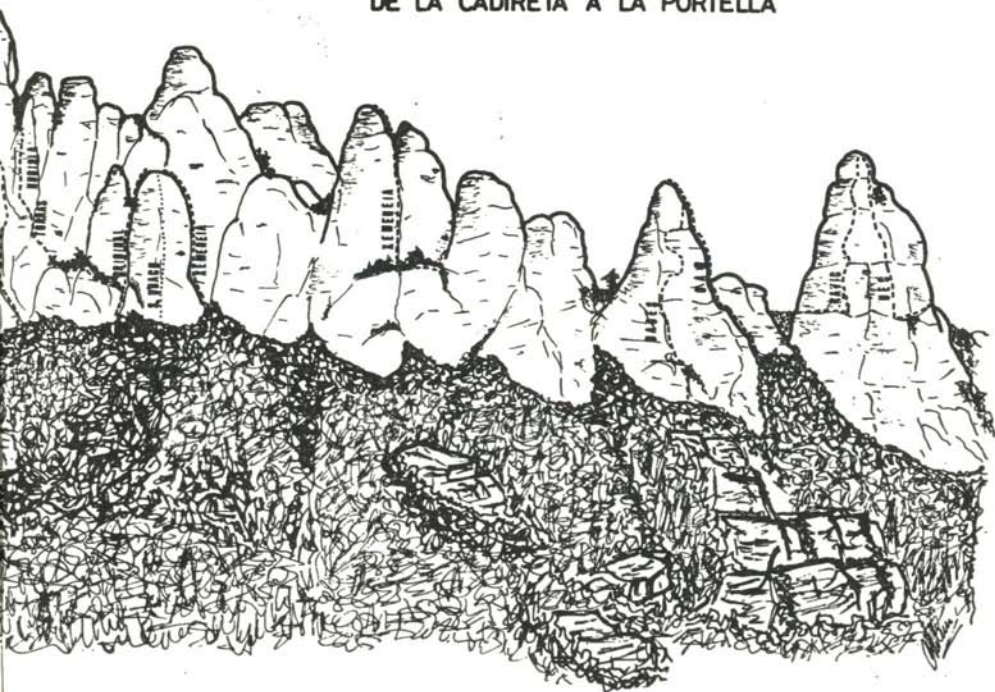
Via G.A.M. (60 metres), aresta S., força difícil.

AGULLA PELADA (19-20)

És a continuació de l'esmentada abans, en sentit ascendent. Primerament es puja a un turó o plataforma que és la cota 19 i després s'inicia l'escalada a la via normal, de II. Amb la Pelada comença tot un serrat (que molts anomenen serrat del Sol Po-

DE LA CADIRETA A LA PORTELLA

nent) ple de petites agulles on alternen les vies en general fàcils amb algunes de difícils, però tant les unes com les altres sempre són curtes. Per tant és una zona molt adequada per a sortides inicials dels cursets d'escalada.

Té la via nord, d'uns 15 metres, de dificultat V, i es féu l'any 1955.

LES SAVINES (21-22)

El conjunt format per les dues Savines permet de fer, a més de les vies normals de característiques ben diferents entre si, un parell d'escalades per la cara que mira als Brucs i que culmina a la Savina inferior. Encara que curtes, són difícils i d'un estil dels més genuïnament montserratins. Per la paret oest hi ha una interessant xemeneia que mena al collet format entre ambdues: per arribar al peu cal passar per entre la Pelada i la més petita de les dues Savines.

Savina inferior, via normal, III, 15-4-49; Llacuna, Estaper i Company. Flanqueig vers l'aresta.

Aresta Brucs, V sup., 40 m., 26-7-58; J. Cerdà II i E. Noelle.

Cara Est, V, 40 m. Prop de l'aresta.

Savina superior, via normal, IV inf., 18 m., 14-4-49; Llacuna, Estaper i Company; de la bretxa.

Xemeneia IV, 45 m.; Santacana i Vendrell parell oest, al coll de les Savines.

AGULLA DEL SOL PONENT (23)

Aquest nom es deu al fet que els primers ascensionistes arribaren al cim en plena posta de sol. Després d'aquesta roca, deixarem la cadena d'agulles que contornen la paret O., i anirem cap a l'E.

La via normal s'agafa al coll que la uneix amb la Savina Superior, pujant per una canal, en diagonal, i superant un desplom al capdamunt fins un relleix de l'aresta cimera. Fàcilment s'arriba després al cim.

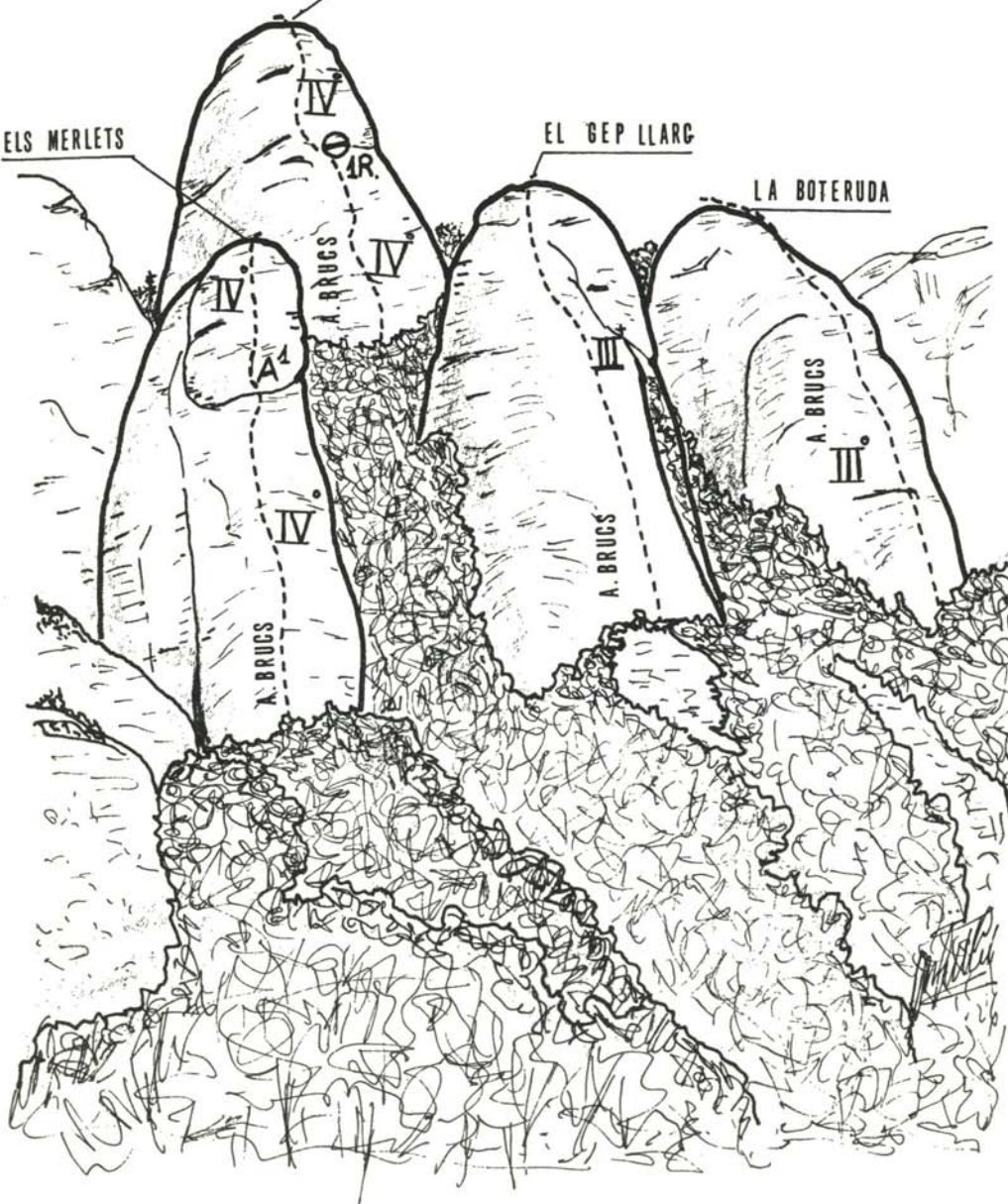
Via normal, III, 25 m., 14-4-49; Llacuna, Estaper i Company; esquerra vessant SE.

AGULLA DEL CAPDAMUNT

ELS MERLETS

EL GEP LLARG

LA BOTERUDA

Aresta Nord, III, 25 m., 26-6-58; E. Noelle i J. Cerdà II.

Aresta Brucs, IV, 25 m.

Via Bages, V, A2, (60 m.), paret de l'esquerra i aresta Brucs; 1962, per Majó, Tàpias i Montfort.

ELS MERLETS (24-25)

Com ja s'ha dit, ara ens decanem vers l'E. seguint una sèrie de roques que acaben a la Miranda de les Boïgues i, així, des de l'agulla del Sol Ponent s'ha de pujar per un pelat de roca de III, que voreja per l'esquerra les roques dels Merlets. Després, per una canal arbrada es va a parar al coll superior i amb una curta i fàcil grimpada s'arriba dalt els dos cims que presenta aquesta roca.

Via normal II.

Aresta Brucs, IV, (30 m.), 30-8-59; J. Cerdà I. J. Cerdà II i J. Bo-laderas.

EL GEP LLARG (26)

Continuant un xic més amunt en direcció E. es troba aviat aquesta roca, de fàcil ascensió. Una curta grimpada de II porta al cim. Per l'aresta Brucs té una interessant via de IV inf. i d'una trentena de metres; J. Nubiola, J. Riera i J. M. Torras el 14-11-54.

LA BOTERUDA (27)

A la regió d'Agulles hi ha una altra roca amb el nom de Boteruda del Gra.

Pel que fa a la que ara ens interessa, és a dir, la que porta el nom sense afegits de la Boteruda, hi ha en primer lloc una via normal molt curta —des del collet té cosa de 10 m.—, però de IV, i cal superar-hi un desplom.

Hi ha també una via per l'aresta Brucs, com a totes les roques d'aquest recorregut, des del ponent vers el llevant.

La seva dificultat és de III i d'una llargada de 30 m.

Presenta una altra via per la cara O. molt vertical però curta

i amb preïses sòlides. La sortida té un pas de IV, però la resta no sobrepassa el III. Per això, creiem que aquesta via és, en realitat, la via normal. J. Nubiola, J. Riera i J. M. Torras en feren la 1.ª ascensió el 14-11-54.

MIRADOR DE LA MIRANDA DE LES BOIGUES

Al costat de la Boteruda, per la part de llevant, hi ha un turó que cal passar per anar a pujar la Miranda de les Boïgues.

El 23-1-72, per l'aresta Brucs, s'hi obrí una via d'una llargada de 60 metrès i de dificultat III sup., en la qual es fa reunió a mig de l'aresta, on es troba el llibre registre col·locat pels qui hi efectuaren la 1.ª ascensió; Emília Duran, R. Oriol i J. M. Dalmau, de Sabadell.

MIRANDA DE LES BOIGUES (30)

És l'última roca d'aquest grup i la més gran de totes les esmentades. Per la part del coll superior és de fàcil ascensió i forma dos turons; primerament se'n puja un —el Mirador de la Miranda— i es baixa a buscar l'aresta N. de la Miranda pròpiament dita. Amb uns 12 m., s'arriba al cim. II de dificultat.

Pot ésser assolida per diversos itineraris, però des del punt de vista de l'escalada només un en polaritza l'atenció: la via Mompart, traçada a la paret est. L'aresta Brucs, que està situada dins del IV clàssic, no és gaire agradable de recórrer per raó de la mala disposició de les preïses.

Via Mompart, IV, A2, 80 m., 15-5-60; C. Roperto, A. Mompart i J. Mayol. Paret Est («Senderos», agost 1962).

Aresta Brucs, IV, 50 m., 7-9-58; J. Cerdà, J. Riera i E. Auqué.

Vessant oest, IV sup. A2, 50 m. 25-4-71; C. Carioza i J. Càmar.

AGULLA PELUDA (28)

Queda aquesta roca damunt l'agulla del Sabre i la via normal és una canal de II que hi ascendeix per la part E., amb uns

20 m., plena d'herbei. S'hi pot anar fàcilment per la canal que puja de l'agulla del Sol Ponent.
També té la via aresta Brucs de IV, amb una llargada de 40 m., feta per J. Cerdà.

EL PUNYALET

A la part N. de l'agulla Peluda hi ha una canal que davalla verticalment. Cal deixar-la un xic per agafar un passadís que porta al coll d'aquest merlet i un curt «ramonage» al cim, II.
Té una via aconsellable per als qui vulguin gaudir d'una escalada d'oposició.

Cal anar al peu del Sabre i passar pel coll en «ramonage», a l'inici de la xemeneia de la via «Tiba»; davallar per la part oposada fins un collet al peu de la base de l'agulla que ens ocupa. Flanquejarem vers l'esquerra per una cornisa estreta fins situar-nos al començament d'una xemeneia. Pujarem molt en vertical tot fent «ramonage» fins un marcat bloc encastrat i es farà reunió al seu damunt (30 m. en IV). Continuarem fent xemeneia fins arribar al cim de l'agulleta baixa del Punyalet (15 metres). Des d'aquest cim i amb una passa molt àeria haurem d'enganxar-nos a la paret de l'agulla alta i pujar en lliure fins al cim superior (V). Curiosament, la roca petita forma una llastra desenganxada de la superior molt semblant a la veïna agulla del Sabre.

Des del cim superior del Punyalet es pot baixar per la via normal que porta a la canal que baixa de l'agulla del Capdamunt. Aquesta via d'ascensió es féu el 9-9-73 per la cordada Dalmau-Fígols, de Sabadell.

AGULLA DEL CAPDAMUNT (29)

Segons indica el nom, es la més alta del serrat que puja del Sol Ponent, a 980 m. d'alçada; la via normal s'agafa per l'aresta NE. amb una tirada de 25 m. La dificultat és de III i cal vorejar vers l'esquerra una balma poc abans del cim.

Té la via aresta Brucs, de III sup. i de 50 m. de llargada, feta el 30-8-59 pels germans Cerdà i M. Muñoz.

EL SENATXO (33)

Davallant una mica cap al N. des de l'agulla del Capdamunt, veiem davant una roca de cim planer, abocada encara a la paret d'agulles per la part de ponent.

S'hi puja per dues bandes: la via normal té 10 metres i és de dificultat IV; es fa per la cara o coll N. i afronta amb l'agulla de la Figuereta. La superació d'un desplom és la clau de l'ascensió. L'altra via és per la cara S., fa una llargada de 15 metres i també té una dificultat de IV. Fou ascendida el 22-X-44, per Piquet, Ferrer i Ventura.

L'AGULLA DE LA CANAL DE LA FIGUERA (34)

Coneguda també amb el nom més simple de la Figuereta, és anomenada així per raó d'una petita figuera situada a l'inici de la canal, sota la gran llastra de la muralla oest, per dintre de la qual puja una interessant via d'escalada (Torres-Nubiola).

Via normal, III, 20 m.; vessant NE.

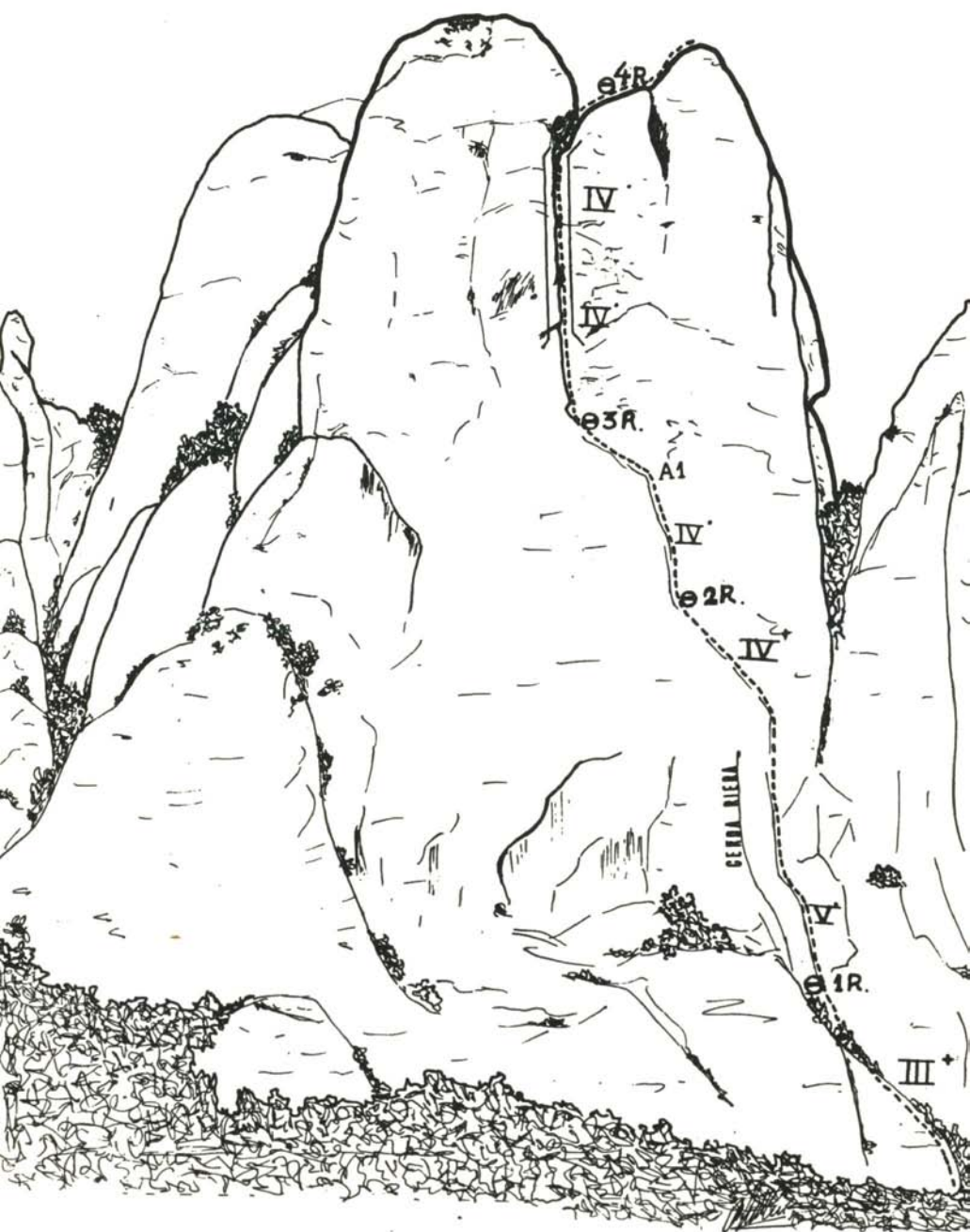
Aresta Brucs, V, pas VI, 25 m.; Alcubierre i amics.

Xemeneia Torras-Nubiola, IV, 75 m., 8-7-51; J. M.ª Torras i J. Nubiola; muralla O. Vegeu «Cordada», 40.

LA BANDERETA (37) O AGULLA VEN-SURI-VEN

Seria una de tantes agulles si, a la seva paret oest, no hi hagués un itinerari d'una certa categoria obert de forma magistral per Joan Cerdà i Jordi Riera.

L'estrany nom de «Ven-Suri-Ven» li ve pel fet que la cordada Vendrell-Suriñach-Ventura (observeu que les síl·labes inicials dels cognoms d'aquests escaladors componen aquest original anagrama) efectuà una complicada ascensió en aquesta agulla. Començaren per escalar la llastra de la Canal de la Figuera, però, abans d'assolir-ne el cim, la travessaren per dessota i pujaren un tros per la canal que mena al collet entre la Bandereta i l'agulla de la Canal de la Figuera fins abastar una marcada fissura que s'enfila per la paret de l'esquerra, paret de la Bandereta, i que els conduí al nivell de la cornisa que travessa la

part baixa de l'aresta dels Brucs. Tot seguint-la vers la dreta es ficaren fins la canal de la via normal, per on assoliren el cim. Aquest rebuscat i complex recorregut no és als nostres ulls gaire elegant, però val la pena d'haver-lo comentat per la seva importància històrica. La cordada Torras-Nubiola tingué l'acudit de compondre aquesta denominació de «Ven-Suri-Ven», en veure els noms dels ascensionistes al pedró del cim.

Via normal, II. — Canal entre l'agulla dels Espeleòlegs i la Bandereta.

Via Vendrell, IV sup. — 2-6-52; Vendrell, Suriñach i Ventura, començaren l'ascensió per la xemeneia de la Figuera.

Cara Brucs, IV sup., pas A, 50 m., 6-9-59; M. Muñoz i E. Auqué. Paret oest, V. A1, 140 m., 25-5-58; J. Cerdà II i J. Riera. Ens parla d'aquesta via «Cordada», núm. 40.

VEN-SURI-VEN, VIA CERDÀ-RIERA

Del collet de Guirló guanyar alçada tot seguint la carena, fins al peu de la paret.

Atacar per una canaleta situada a la vertical del cim de la Bandereta o agulla Ven-Suri-Ven (15/20 metres, III sup. i pas de IV, descompost, pitó útil però no indispensable). Reunir-se en un arbre.

Seguir, tot caminant, una feixa d'arbres en diagonal vers l'esquerra fins al peu del díedre que s'enfila vertical per la paret. Aquest díedre és delicat des del primer metre; a mig recorregut, en un repeu a la dreta, hi ha un pitó que no es veu des de baix (15 metres, V, si es vol es poden clavar un o dos ferros més). La reunió s'efectua en un petit relleix, a la dreta del díedre, on hi ha una savina.

Continuar pel díedre, que ara és menys vertical (IV); hi ha alguns pitons d'assegurança. Més amunt es redreça quasi fins a la vertical, però es progressa fàcilment gràcies als pitons (AO-V); el pendent disminueix i en lliure (IV, atenció a la roca) s'arriba al peu de la llastra, asseguts damunt la qual farem reunió (30 metres).

Sortir vers l'esquerra amb un pas de flanc delicat per tal d'agafar el primer ferro de l'artificial; la fissura puja verticalment

però amb tendència a l'esquerra (A1-AO) i ens porta molt a prop d'un espaiós replà, al peu de la xemeneia de sortida, on farem reunió (30 metres).

El primer pas de la xemeneia, fins abastar una petita savina, és molt delicat (V); és recomanable clavar alguna peça (pitó falcat amb tac, bong-bong, tascó, etc.). Després es puja amb més facilitat d'arbre en arbre (III^l sup.) fins al darrer, on es fa reunió (25 metres). La xemeneia s'estreny; pujarem procurant no encallar-nos-hi excessivament (IV inf.) fins al collet format entre la Bandereta i la Palangana (nova reunió, 15 metres) des d'on podrem pujar a qualsevol d'aquests cims.

LA PALANGANA (38)

No es comprèn que a una roca com aquesta, esvelta i altívola, que forma l'angle de la muralla d'agulles al seu vèrtex NE., se li doni un nom tan despectiu. Queda un xic per damunt la roca de la Bandereta de la qual la separa un collet o canal que és l'arribada de la via Cerdà-Riera a la Ven-Suri-Ven; des d'aquest coll es puja amb uns 10 m. al cim, fent una escalada de III inf. per l'aresta Brucs.

AGULLA DELS ESPELEÒLEGS (39)

De situació paral·lela a la Bandereta, té una aresta Brucs força interessant, que és precisament la via normal, amb dificultats de IV sup. i 55 m. de llargada. Fou pujada per primera vegada per J. M. Torras, O. Andrés, J. Jutglar i L. Muntan el 9-10-55; el butlletí del primer trimestre de 1956 del C.M.B. parla d'aquesta escalada. Els primers ascensionistes pertanyien tots al G.E.S. del C.M.B. (Grup d'Exploracions Subterrànies). Té la via dels Igualadins que discorre per la part del «rappel» en A1 i IV, amb una llargada de 25 m., i que fou feta l'1-5-62, per J. Vives i G. Bestard; en parla «Cordada» n.º 10 i 82. Al vessant N. hi ha una via d'artificial a l'A1, feta el 25-7-71 per A. Bertran i J. Trias.

LA SACA GRAN, AGULLA D'EN DIONIS O EL TRÍPTIC (40-41)

Té un nom antic dedicat al sector de les Saques i n'és la roca més destacada. Amb tot, se l'anomena també Agulla d'en Dionís, car fou dedicada al malaguanyat muntanyenc D. Artemendi. La via normal puja per la part O. i s'enfila fàcilment per una canal arbrada fins dalt d'un turó (40), també conegut per Saca Petita. Seguint una fissura d'uns 15 m. es guanya el cim superior. Té una dificultat de III sup., no és massa agradable, ja que és escassa de preses, al contrari de les altres vies d'aquesta gran roca.

La primera ascensió es féu l'1-11-42 per J. Mas, P. Bosquets, J. M.ª Tarragó i C. Balaguer.

La via aresta Brucs és una agradable ascensió de passos variats i de tres llargs de corda; 80 m. de llargada i amb dificultats de IV sup.; fou feta el 7-9-58 per J. Cerdà II i J. Riera.

SACA GRAN, ARESTA BRUCS

S'inicia l'escalada lleugerament a l'esquerra d'una fissura-canaleta; introduir-s'hi al cap de 3 metres, tot passant per sota d'un arbre. Remuntar-la fins que un matoll de savina ens impedeix prosseguir; fer un pas a l'esquerra (atenció a la roca) i entrar en una altra fissura-canaleta per la qual anem pujant amb bona presa. Al capdamunt trobem un pitó d'assegurança; sortir en diagonal a la dreta durant un bon tros fins un petit relleix allargassat i horitzontal on unes burinades ens permeten fer la R1 (IV, 30 metres).

Sortir per l'esquerra, elevar-se verticalment vers un petit forat o excavació (IV sup.); sortir-ne per l'esquerra per anar després en diagonal vers la dreta cap a una zona més ajaguda (III); a la dreta hi ha un pitó. Enlairar-se novament vers l'esquerra (III sup.) fins un gros replà on fer la R2 assegurats en unes savines (25/30 metres).

Sortir fàcilment cap a l'aresta tot pujant en diagonal a la dreta, apropar-se a una llastra, fer-li la volta tot passant per sota (és possible col·locar un pitó, no indispensable) i pujar recte amunt (conjunt del pas: IV sup.). Uns quants metres fàcils porten al cim (20 metres).

Una via també per la cara O. consta oberta per J. Santacana i J. Vendrell el 15-5-58.

La cara E. ofereix una via de 40 m. i fou feta pels mateixos que efectuaren la via de l'aresta Brucs, el mateix dia.

A la cara N., mirant a la roca del Ninet, el febrer del 1973 s'obrí una via de IV - V, per R. Albert, J. Rincon i J. Espanyol.

PEDESTAL DEL MARTELL (36)

És a la part E. de l'Agulla del Martell i s'hi puja fàcilment per una canaleta. La part de l'aresta fou feta el 4-8-68 per J. Serch, R. Sala i J. Valverde, de Monistrol.

EL MARTELL (35)

Es troba sota el conjunt de les Saques i, encara que des del seu coll superior dista pocs metres del cim, presenta una bona varietat de vies.

Via normal IV inf., 15 m.; I. Capeta i J. Carbó.

Aresta Brucs IV, 25 m., 30-8-59; germans Cerdà i M. Muñoz.

Aresta nord IV, 15 m., 12-9-65; J. Cerdà II i M. Cervera; comença al mateix lloc que la normal.

Via CAM IV, 30-8-60; J. Cirera, R. Cots, Dalmau i Roset. Ignorem per on va.

Via Mataró IV, A1, 50 m., 3-10-71; M. Punsola i J. Farrés. Paret SE.

Via Bages IV, 1957; Cots, Dalmau i Cirera.

EL CARBASSÓ (42)

Situat a la part NE. de l'agulla del Martell, la via normal va per la part del collet NO.; és una via no gaire agradable, ja que és molt humida. Posseeix un difícil itinerari traçat per l'aresta Brucs, rarament reconegut.

Via normal. — IV sup., 20 m.; Ventura, Ferrer i J. Piqué.

Aresta Brucs. — V sup., un pas VI A1; 80 m. llargada; es féu el 25-6-60 per J. Cerdà II i Vergés.

EL NINET

Aquesta petita roca queda abocada als cingles de la paret N. d'Agulles, al capdamunt de la canal del Ninet de la Saca Gran; per a pujar-hi haurem de baixar uns metres per la canal del Ninet (canal recorreguda pels escaladors) i remuntar fàcilment el collet. L'agulla només té uns 8 metres, però la dificultat és de V; fou feta pels germans Maria, J. i F. Estorach el 12-10-46.

ROCA DE LES HEURES (44)

Baixant per una canal de la part S. a l'indret on es troba el coll de la canal del Ninet, es va a parar entremig de molta vegetació al collet superior d'aquesta roca. S'hi pot pujar fàcilment amb una grimpada de 5 metres; dificultat II.
Via Casas-Gavi el 31-3-68.

EL DÀTIL (43)

És la darrera roca del grup de les Saques i està situada al vessant dret del torrent de les Boïgues (canal del Cirerer), i sota mateix de l'agulla del Màrtell.

La primera ascensió hi fou feta pel collet superior, agafant una fissura de la part esquerra del coll en escalada combinada sumament difícil de V. sup. J. Lladó, M. López, R. Nogués i A. Solla obriren aquesta via el 25-5-52.

Després del flanqueig inicial es pugen uns sis metres en vertical, es clava un pitó i es continua per una fissura en diagonal d'11 m., en doble corda. Resten una dotzena de metres en lliure, molt difícils per la seva descomposició prop del cim.

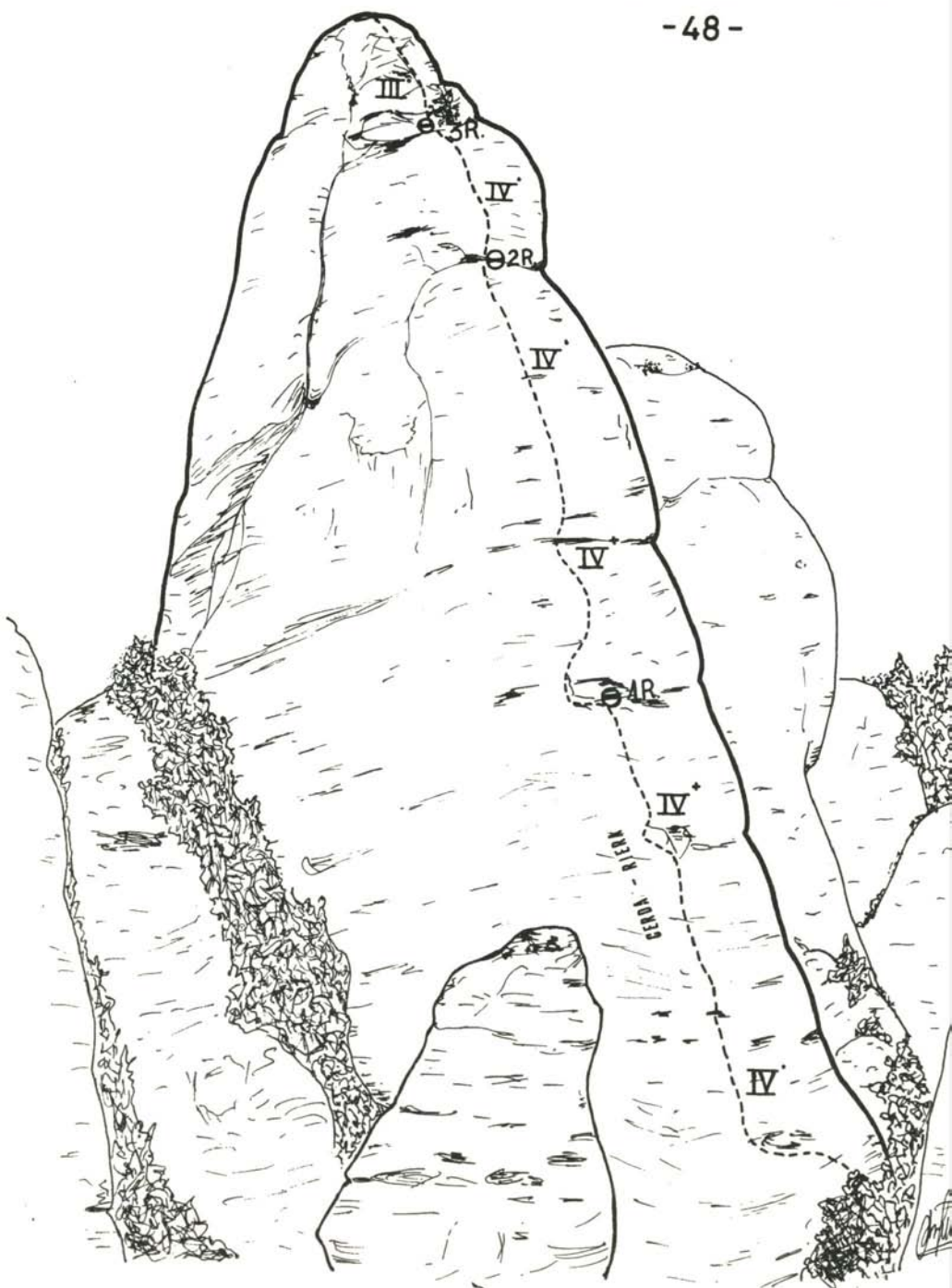
Ressenya: C.E.S., juny i juliol de 1952.

Avui, gràcies al burí, es puja directament des del coll, aprofitant un teix al començament, a fi de superar el fort desplom inicial de la paret (31-VIII-69; V. Soto, P. Pérez Parra i J. Barberà).

Una via recomanable va per l'aresta Bruca: cal enfilarse dalt un gros pi, enganxar-se a l'aresta i superar passos de IV sup. Aquesta via, d'uns 70 m. de llargada, avui no és tan arriscada gràcies a les pitonisses. R. Bassols, L. Padró, S. Trullàs, N. Salas, J. M. Torras i Anna Pallegà la feren tota en lliure el 26-10-58.

L'AGULLA DE L'ARBRET

-48-

AGULLA PODRIDA (49)

Seguint la carena principal vers l'E., des de la canal del Ninet, en trobarem una que puja al coll d'aquesta roca, separada per un ample replà de l'agulla de l'Arbret.

Des d'aquest coll té una ascensió curtíssima però amb un pas molt difícil (A1). Ofereix una aresta Brucs força interessant amb una llargada de 60 m. i dificultat de IV. Va fer-se l'ascensió per les dues vies el 19-3-59 i pels mateixos escaladors J. Cerdà I i J. Nieman.

AGULLA DE L'ARBRET (48)

Al costat de la Podrida i com a roca més elevada, amb 1.067 metres sobre el nivell del mar, presideix dignament aquest sector.

Segons un dibuix del 1790 de F. Remart, abans se'n deia la Mitra. Té una via elegantíssima per l'aresta Brucs, de presa petita però ben disposada i amb dificultat de pitonar. Aquesta ascensió, molt montserratina i de dificultat mitjana (IV), encara que una mica delicada és molt recomanable. La via normal segueix una xemeneia del vessant O. que es guanya per encastament, al peu de la qual es pot arribar de diverses maneres. Sens dubte, la més natural és anant-hi per una penjada cornisa que volta l'agulla des del N. i flanqueja la cara E. (IV sup.).

El nom d'Arbret és degut a la petita alzina, molt visible, situada al capdamunt de l'aresta Brucs.

Via normal. — IV sup., 18-11-34; J. Suana, M. Closa, A. Miralda i S. Prat.

Aresta Brucs. — IV, 90 m., 1-11-57; J. Cerdà II, J. Riera i E. Auqué («Cordada», n.º 34), xemeneia Oest, IV - V.

AGULLA DE L'ARBRET, ARESTA BRUCS

Situat al collet entre l'agulla de l'Arbret i les Bessones, just en el punt més baix de l'aresta Brucs, el capdavanter puja verticalment fins un forat a uns 5 metres de terra, posant-s'hi de peus (IV sup., vertical, presa petita però bona).

Sortir del forat per l'esquerra; posar-se prèviament de peus sobre un relleix de gres vermellós (on a vegades hi ha una burinada malgrat no ser necessària; els primers ascensionistes no hi van clavar res) tenint com a preses de mà uns «cigrons» petitíssims (moviment també de IV sup.).

Continuar amb tendència a l'esquerra, el pendent es redreça però la presa és bona i grossa (IV; és en aquest tram on, en una escletxa entre dues pedres, es pot clavar un pitó encara que no és imprescindible); uns quants metres més amunt el pendent afluixa una mica (IV inf.) i es progressa la resta en direcció a un gros forat on es fa la R 1 (35/40 metres).

De la reunió sortir per l'esquerra, elevar-se verticalment (IV-IV sup., presa bona però molt petita). Uns metres més amunt es continua amb més facilitat (IV) tot dirigint-se cap al balmat que ens tanca el pas; a la dreta (sota la balma) hi ha un pont de pedra on podem assegurar-nos mitjançant una бага llarga.

Superar la balma pel seu extrem esquerre (IV sup., presa bona però espaïada). Pujar amb tendència a la dreta i verticalment (IV-IV inf. però poc còmode) fins un ampli replà on farem la R 2 assegurats en una savina (35/40 metres).

Un ressalt de 10 metres de III ens separa del cim.

El descens es pot efectuar en un sol «rappel» de 40 metres (es va a parar a la punta d'un arbre) o bé amb dos «rappels»; el primer, d'uns 15 metres, fins un gran replà terrós, en una alzina, i el segon d'uns 30 metres.

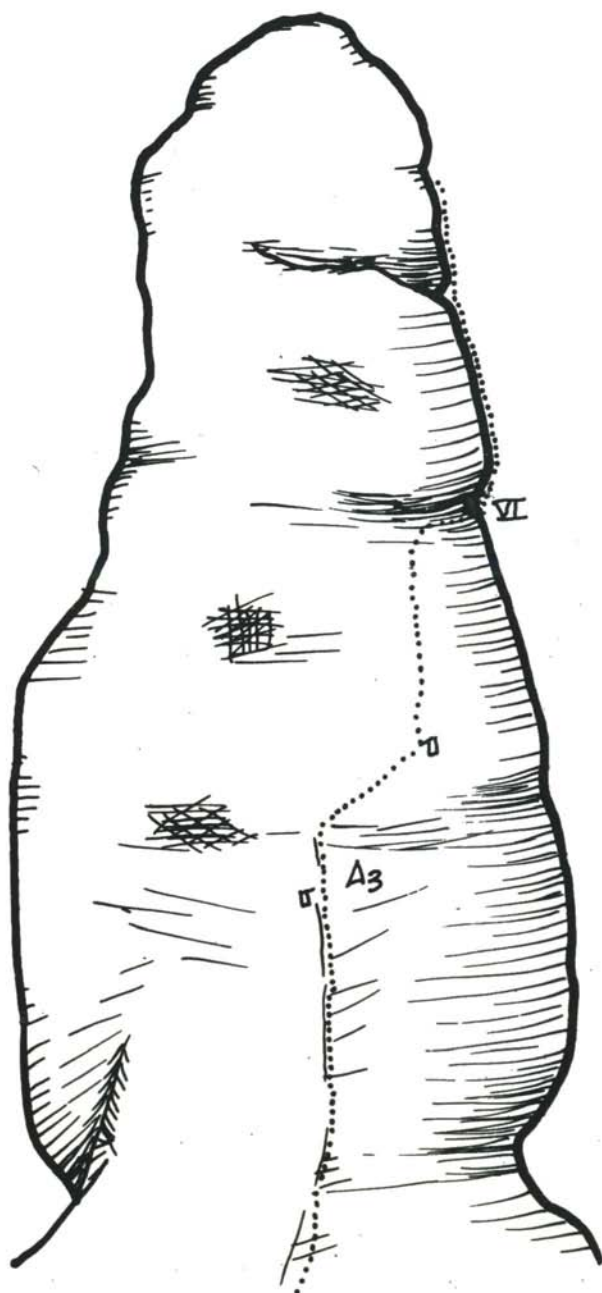
LA MIRANDA DELS OSSOS (51)

Aquesta roca es troba a la part N. de l'agulla de l'Arbret i a la seva dreta, i afronta per la cara S. amb l'agulla dels Ossos. Precisament per aquesta part puja la via normal d'ascensió que escassament supera el II; es passa primerament un turonet i per un pelat de roca s'arriba al cim. Va ser batejada per J. M. Torras i J. Nubiola en una ascensió que hi feren el 21-10-51.

Té una via per l'esperó N. que forma part de la muralla d'Agulles, amb un desnivell de gairebé 200 m., amb 7 reunions, i amb trams de IV i V en lliure i d'altres en A2 i A3. És una via molt important car es tracta d'una escalada de força llargada i de

LA FILIGRANA - 45-

Via Directa Cara N.O.

gran categoria. Fou oberta per M. Lusilla i J. Mur, el 13-9-70 («Cordada», n.º 169 i butlletí C.E.G., gener-febrer 71).

AGULLA DELS OSSOS (50)

És a la part S. de l'abans anomenada i encara que també pertany a l'espatlla de la muralla N. d'Agulles la via normal discorre per la cara Nord o sigui des del coll superior. Malgrat ser una via curta, d'una quinzena de metres, és força difícil per la gran verticalitat i la migradesa de les preses (V). Li fou donat aquest nom perquè s'hi trobaren els ossos d'un ocell mort. Molts noms de roques dedicats als ocells han estat deguts al fet d'haver-ne trobat restes dalt els cims, com per exemple la roca dels Coloms, la de l'Ocell Mort, la de l'Esquelet, etc.

La primera ascensió per la via normal fou feta el 21-10-51 (V) per J. M. Torras i J. Nubiola.

Té una via per l'aresta Brucs oberta, el 14-8-60 per J. Cerdà i J. Franquesa, de IV sup., i A2, d'una cinquantena de metres. I una tercera via que des del coll superior revolta a l'esquerra en espiral, anomenada Padró-Torras i de dificultat IV sup., feta pels muntanyencs esmentats el 19-10-58.

LA FILIGRANA O FALUGA (45)

Un grup de roques es destaca per sota les esmentades agulles de l'Arbret i dels Ossos, emergint de la canal del Cirerer (part alta del torrent de les Boïgues).

La roca que remata aquest castell és de proporcions petites, més o menys semblant a la Nina. La gent del país en diuen la Faluga perquè sembla la figura encantada d'un esquiol. Els qui hi efectuaren la primera ascensió promogueren una gran polèmica: com que els oposava una gran resistència, hagueren de fer un pas d'esqueneta i col·locar un pitó que reforçaren a la roca amb ciment. Aquest pitó fou criticat per la seva artificialitat; amb tot, també avui les pitonisses de burí són peces artificials d'escalada, però han permès de superar trams impossibles.

Aquesta via original de 35 m. i de VI, l'aconseguiren el 6-6-43 J. Mas, C. Balaguer i P. Bosquets.

Des del collet presenta una aresta molt vertical i l'han fet en artificial A1 el 5-7-53 (Via CAM) Villalba, Rubiralta i Bataller, de Manresa, amb 35 m. de llargada igual que l'original. Avui la via més corrent és la que es fa per l'aresta O., que prové de la part de la canal del Cirerer i que obriren J. Cerdà i amics, amb dificultats de V i 65 m. de llargada; també es pot anar a buscar el tram final d'aquesta via mitjançant un flanqueig per la part S., provinent del collet. Aquesta ascensió és la que podem considerar via normal.

LA BESSONA SUPERIOR (46)

Toca per la part O., amb la Filigrana i per la part E., per un estret collet, amb la seva germana Inferior. (El magnífic grup de les Bessones és admirat per tota persona que passi per la regió d'Agulles ja que té una bellesa extraordinària.)

La Bessona Superior posseeix un bon nombre de vies d'ascensió, algunes d'elles poc conegudes com la via C. E. S. (dels sabadellencs), l'itinerari d'en Cerdà per la paret que mira al Bruc (a l'esquerra de l'aresta) i la via G. E. D. E. (les informacions que en tenim són poc clares, però, a pesar que indiquen que solca l'aresta NO., creiem que deu ésser propera a l'itinerari Cerdà). En realitat, les vies més interessants són: per un cantó la normal, molt clàssica, típic exemple d'escalada montserratina; i per l'altre, l'aresta Brucs, itinerari de més llargada però que no arriba a posseir l'elegància de l'aresta de l'altra Bessona; això no obstant, té un tram en artificial força interessant. Les dues arestes de les Bessones són destacats exemples dels itineraris Cerdà, els quals frueixen d'un merescut renom a Montserrat, entre els escaladors agosarats.

Via normal. — Des de la bretxa de les Bessones, IV sup. i A1, de 25 m. de llargada feta el 12-10-43, per C. Balaguer, J. M. Taragó, P. Bosquets i J. Mas.

Via C. E. S. — Flanqueig fins l'aresta S. en A1 i V, feta el 29-5-55, per Lladó, Pérez, Vilana i Sorolla. Té uns 35 m.

Cara Brucs. — De VI amb 95 m., feta el 19-10-58, per J. Cerdà i J. Boladeras i J. Puig-Pey; és a l'esquerra de la mateixa aresta.

LA BESSONA INFERIOR

- 47 -

Aresta Brucs. — En A2 i V sup., amb 90 m., feta pels germans Cerdà, el 3-5-59.

Via G. E. D. E. — De V sup., pas en A1; 70 m. de llargada, feta el mes d'octubre 1965 per J. Martí, V. López i J. Viñas. Va per l'aresta NO. Vegeu «Cordada», 4 (1955).

LA BESSONA INFERIOR (47)

Veïna de la seva germana per la part de llevant, unida per un collet o bretxa, des d'on es comença la via normal. Com la Superior, aquesta agulla ofereix a l'escalador un difícil problema d'elecció. Les vies més conegudes són: la normal, clàssica i bonica escalada que combina l'artificial amb el lliure i l'aresta Brucs, itinerari del més pur estil montserratí, que presenta passos en lliure de dificultat extrema i sostinguda, combinats amb passos en artificial.

Com a anècdotes curioses, cal explicar que els contemporanis de la tècnica dels troncs, que eren gent molt valenta a l'hora de fer acrobàcies, superaven el pas en artificial de la via normal amb una triple esqueneta! I no era aquest l'únic goig que oferien aquestes agulles, car les Bessones eren un dels llocs preferits per a col·locar un pont tirolès; avui poca gent és afeccionada a aquestes espectaculars maniobres.

Via normal. — V, A1, 40 m., el 28-5-44; E. Barbé, J. Montserrat i J. Vendrell; ressenya a «Muntanya», n.º 25. Bretxa i flanqueig fins l'aresta S.

Via C. E. S. — V i A1, 50 m.; Sorolla, Lladó, Pérez i Ricard, flanqueig fins l'aresta N. (12-6-55).

Aresta Brucs. — VI sup., 90 m., 21-9-58; germans Cerdà. En parla «Cordada», n.º 115.

Via «Baby». — V i A1, amb 100 m. de llargada, feta el 25-9-66, per A. Iglesias, J. Casanovas i F. Guillamon; és per la paret E., i en parlen «Cordada», n.º 131 i «Senderos», n.º 97. Vegeu encara «C.E. Terrassa», n.º 134.

BESSONA INFERIOR, ARESTA BRUCS

(Ressenya facilitada per Albert Iglésias.)

Situats al collet entre la Bessona i la Vespa (hi ha un gran ar-

bre) començar a pujar directament vers l'extrem esquerre d'una balma allargassada (IV) on hi ha un gros tac; col·locar-hi un estrep i elevar-se com més millor. Sortir verticalment, amb lleugera tendència a la dreta, fins una pitonissa burinada (6 o 7 metres, IV, hi ha algun merlet que permet la precària col·locació d'una baga). De la burinada s'abasta una pitonissa de fissura; un parell de metres a l'esquerra hi ha dues o tres burinades més (A 1); després se surt en lliure en diagonal a la dreta (IV sup.) fins una petita lleixa on es fa la R 1.

Sortir verticalment, flanquejar a l'esquerra, elevar-se novament (IV); nou flanqueig (V, total uns 6 metres) fins a quedar situat sota una filera de tres o quatre burinades que es pugen en artificial (A 1). Sortir en diagonal vers la dreta (IV sup., 8 metres), fins a sota uns grossos merlets, damunt els quals farem la R 2 (la superació d'aquests merlets és un moviment delicat). Continuar verticalment cap a un forat (IV sup.) dins del qual hi ha una burinada, posar-hi una baga i penjar-se d'estreps; continuar amb burinades per la dreta del forat (A 1) i sortir en lliure directament, tot buscant els millors indrets (V) fins la característica fissura horitzontal del peu de la bola, on farem la R 3.

D'aquí estant flanquejar a l'esquerra (IV) fins la reunió de la via normal i assolir el cim (A 1, III sup.), o bé flanquejar a la dreta i sortir per la via Baby (passos A 2, A 1; pas de III sup.).

Via Terrassa. — En VI i A2, de 70 m., feta el 30-3-69, per F. Burgos i J. Piera; discorre per la paret N., i en parla el butlletí del C. E. T., n.º 134.

El descens es fa en un «rappel» d'uns 30 metres que deixa a la bretxa entre les dues Bessones.

AGULLA DE L'ESQUELET (80)

Sota les Bessones es forma un nou grup de roques on hi ha el Pingüí i la Vespa, i que té al centre aquesta agulla que per la part del coll superior forma un petit pla. Pel cantó dels Brucs ofereix una llastra enganxada que permet fer un llarg «ramonage» molt clàssic i bonic. L'aresta d'aquesta mateixa llastra té una via elegant però força delicada, dins el més genuí estil d'aresta Brucs.

Via normal. — III, 15 m., feta el 9-9-45, pels germans J. i F. Estorach, Xemenela Torras Homet. — IV, 50 m. de llargada, el 18-5-52 per J. M. Torras, en solitari.

Aresta Brucs. — V sup. de 60 m., feta el 7-9-58, per J. Cerdà I, J. Franquesa i I. Guasch.

Vegeu C.E.G. 87 (1945); «Vèrtex», n.º 45.

LA VESPA (78)

Des de l'Agulla de l'Esquelet, pujant a la dreta, es troba aquesta roca que, per la part de llevant, està abocada al torrent on, per altra banda, puja la carena de la Bola de la Partió. És una roca assolida molt poques vegades i això perquè la seva importància queda deslluïda per la proximitat de la Bessona Inferior, la qual, molt més remarcable, l'eclipsa en bona part.

Del coll que la uneix amb la Bessona Inferior cal enlairar-se per una verticalíssima paret, en artificial. Més coneguda, però igualment poc recorreguda, és l'aresta Brucs, que ofereix alguns passatges extrems del més depurat estil montserratí.

1.ª ascensió, el 25-5-52 per A. Sorolla, M. López, T. i J. Lladó. La via de l'aresta Brucs es féu el 5-10-58 per J. Cerdà II i J. Riera, en V sup.

Una via pel collet d'una vintena de metres de llargada es féu, el 8-6-69, en A-1, per V. Soto, I. Espinosa i J. Barberà.

EL PINGÜÍ (79)

Roca que pel coll superior ofereix una via de molt poca dificultat puix que no sobrepassa el II, seguint una canaleta d'una quinzena de metres a la part NE. 1.ª ascensió el dia 11-5-52, per J. Lladó, M. López i A. Sorolla.

En canvi té dues vies per la cara S., o aresta Brucs.

Aresta Brucs. — IV, 60 m. de llargada, feta el 5-10-58 per E. Lamarca, Maria Puig i E. Auqué.

Via per la Xemenela Brucs. — IV, 60 m., feta el 18-10-58 per J. Cerdà II i J. Riera.

ROCA DEL CIRERER (83) I ROCA DELS CINC PASSOS (82)

És possible que aquestes roques, a les quals el mapa de Semir dona les cotes 83 i 82, no siguin exactament les mateixes, però com que no existeix cap més roca monolítica en aquest sector —només els cingles i els relleixos de la banda de ponent de l'Esquelet—, crec que el més lògic és que siguin les dues ressenyades amb aquesta numeració.

La Roca del Cirerer no té cap dificultat fent una curta grimpada pel seu coll superior, que queda sota la Filigrana per la part N.; per la banda de ponent cau al torrent del Cirerer o de les Boïgues, i té a llevant la roca del Pingüí.

La Roca dels Cinc Pasos es guanya pel seu coll superior, a la part de llevant. Com indica el seu nom, té cinc passes clau, de III, per a ascendir-hi. També queda abocada a la canal del Cirerer i mig coberta de vegetació. Presenta una mitjana d'alçada d'una dotzena de metres.

ROCA DELS POUETONS (81)

Com a última roca de la tercera secció es ressenya aquesta, situada precisament sobre l'avenc dels Pouetons; i encara que pel seu coll superior, enllaçat amb la Vespa, no ofereix absolutament cap dificultat, té per l'aresta Brucs un tram curull de grandioses preses que ofereix una bona grimpada, d'una vintena de metres i de III. A mig aire de dita aresta hi ha una placa dedicada a l'escoltisme.

ELS POUETONS (Avenc)

S'obre sota la roca abans ressenyada i és la concavitat més profunda de la muntanya. Presenta dues boques d'entrada i baixa formant diversos relleixos fins la profunditat total de 125 metres. Fou explorat parcialment per primera vegada el 26-7-1908 pel Pare A. Marcet, acompanyat per Mossèn Faura, Cò de Triola, Escofet, Llongueres i Cases, propietari aquest últim del terreny. L'hi invitaren perquè es perdés la llegenda segons la qual —com ja s'ha dit en parlar dels Pallers de Tot l'Any— hi havia

al seu fons els «Regira-rocs» i també es parlava de les terribles bruixes dels Pouetons, a les quals, llegendàriament, es deia que se les desafiava dient-los: «Bruixes dels Pouetons, diables i diablons, si voleu dinar amb mi, jo us convido!!»

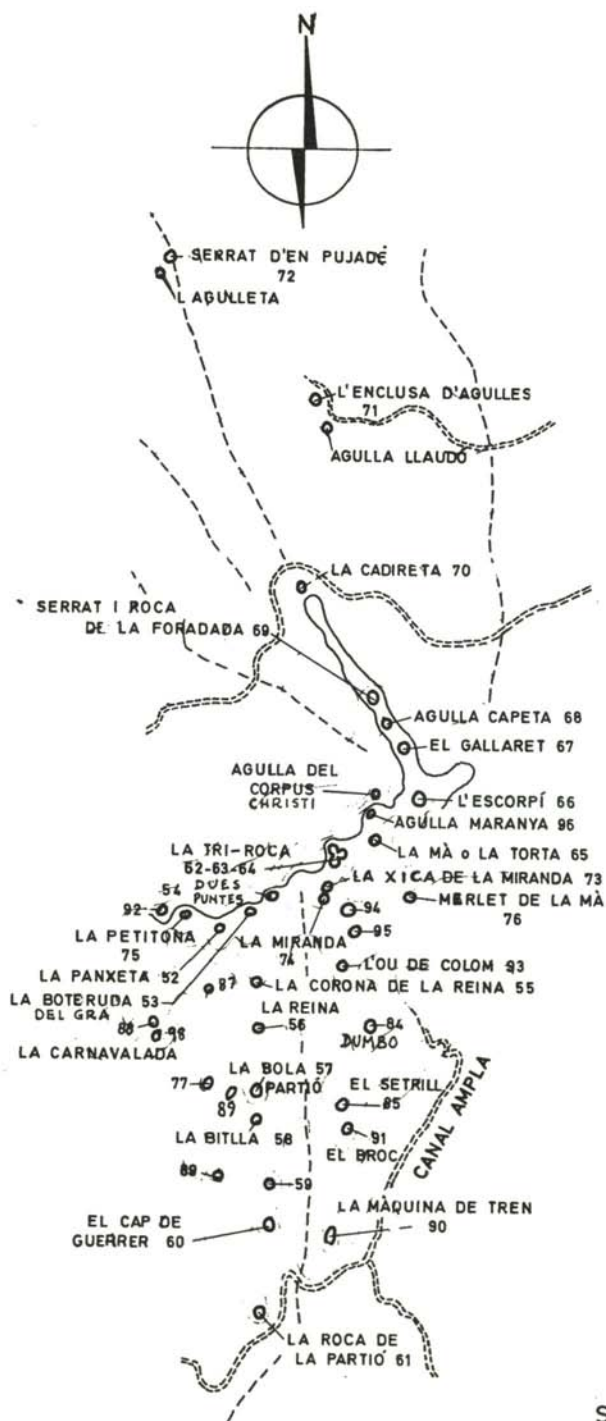
Quan es féu la construcció del refugi d'Agulles es tragué aigua d'aquest avenc, per a les obres. A uns 28 m. de profunditat hi ha uns «gours» o embassaments naturals deguts a les concrecions calcàries, d'uns 10 m. de llargada, sempre entollats.

Aquests primers exploradors arribaren només fins la profunditat de 50 m. i durant molts d'anys es va considerar aquesta cota com el veritable fons de l'avenc.

Va ser en una exploració del G. E. S., efectuada el 25-5-52 per A. Brusotto, E. Lamarca i R. Serra, que es descobrí la xemeneia ascendent que comunica amb noves galeries i pous, però no li van donar gaire importància i no van prosseguir l'exploració.

Va ser l'11-10-54 que diversos elements igualadins de la S. E. D. A. C. s'endinsaren per la possible continuació de la cavitat, baixaren fins la cota 80 m. i abandonaren per culpa d'un accident sense conseqüències i també per manca de material. Els membres del G.E.S. del C.M.B. van ser convidats a prosseguir les investigacions i, finalment, el 23-1-55 es va arribar a la màxima profunditat de 125 m. (els quatre o cinc metres finals es troben generalment plens d'aigua). Van prendre part en aquest descens: J. M. Anglada, O. Andrés, J. Cerdà I, J. Cerdà II, W. Baumann, F. Montmany, Ll. Muntan i J. M. Torras.

En parlen «Cordada», n.º 2; «Ciencia y Montaña» del C. M.. B, I trimestre 1956, i el llibre **Montserrat** de Ll. Estivill.

Secció quarta - Bola

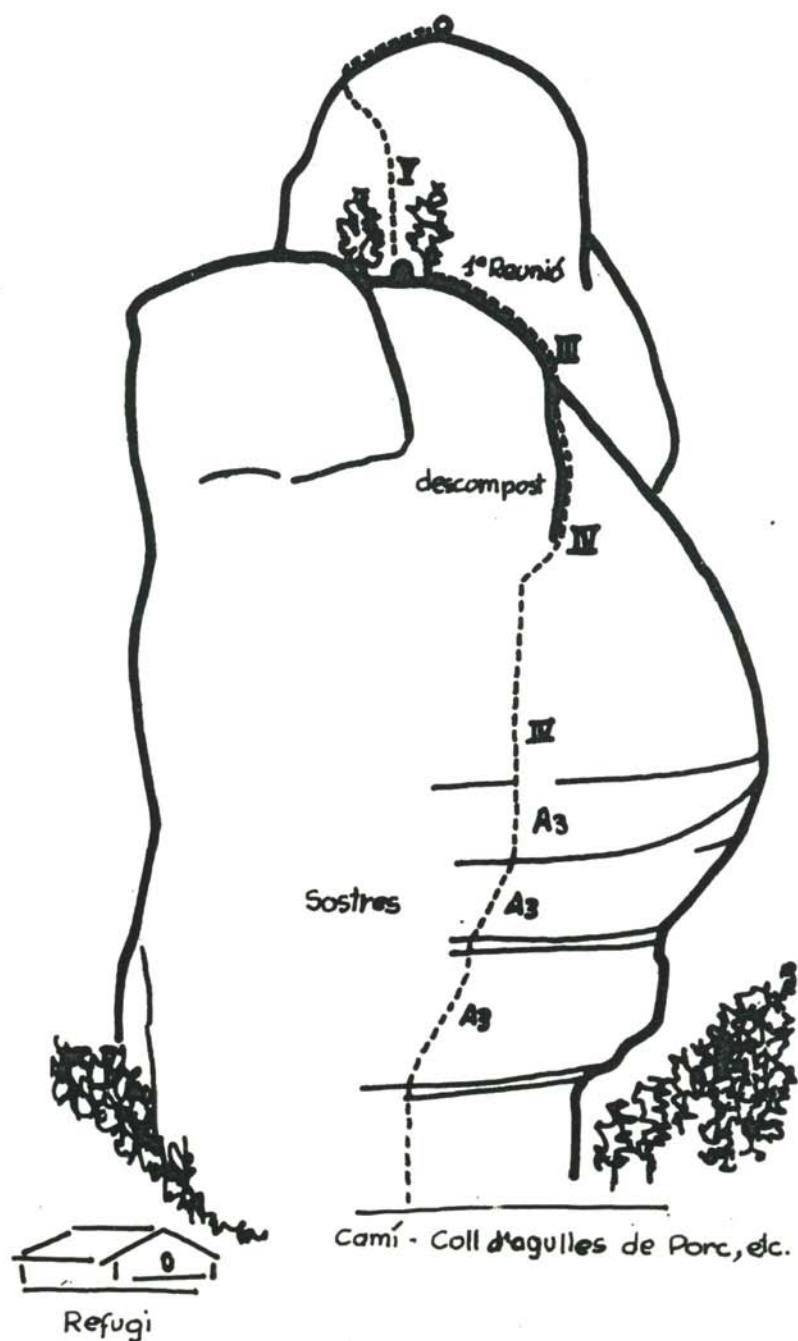
La quarta secció, que és l'última de la regió d'Agulles, limita per la banda de llevant amb la canal Ampla —que marca la divisòria entre la regió d'Agulles i la dels Frares Encantats— i per la part de ponent amb el torrent dominat pel serrat on s'aixequen les agulles de la Partió, el Cap de Guerrer, la Bitlla, la Bola de la Partió, l'agulla Reina, la Corona de Reina i la desviació de les roques de la Carnavalada i la cota 92. També comprèn la carena que davalla per la part N. del serrat de la Foradada acabant en el serrat d'en Pujadé. Dintre aquesta secció es troba el refugi «Vicenç Barbé», dedicat a aquell jove i entusiasta escalador que, intentant la primera ascensió a la Caputxa, hi perdé la vida. Està emplaçat al peu de la roca de la Partió, és d'una planta i amb cabuda per a 20 persones. A la part de baix hi ha una petita habitació com a refugi lliure i una altra amb els dipòsits d'aigua d'una cabuda de 2.000 litres, que fan de cisterna.

S'inaugurà el dia 15-1-61 i actualment està regit per Josep Nieto, del Bruc. Depèn de la Federació Catalana de Muntanyisme. Té una emissora per a parlar amb la propera població del Bruc. Hi ha un niu de material, una llitera i una farmaciola de socors.

ROCA DE LA PARTIÓ (61)

Damunt mateix del refugi d'Agulles. És la primera roca de la

LA ROCA DE LA PARTIÓ -61-

carena ascendent vers la Bola de la Partió i presenta un gros basament que queda al peu del camí que va al coll de Porc. Per aquest cantó discorre la via Iglésias, d'una trentena de metres i en artificial A2.

El lloc on es troba el cim culminant de la roca és la part N., que forma un gran ressalt, provinent del basament esmentat. Per la cara de migdia de dit ressalt puja, directa, la via Vendrell, en escalada lliure, molt dreta i difícil (V sup.), encara que curta; al basament s'hi puja amb facilitat pel cantó oposat al refugi.

La via més fàcil és l'oberta pels germans Estorach per la cara N., pujant directament el morro culminant; la seva dificultat és de III sup., amb una llargada de 15 m. Cal clavar alguns ferros. Fissura descomposta. Amb tot, encara que hem esmentat diverses vies, es tenen anotacions dels qui hi feren la primera ascensió, el 25-5-42: R. Estrems, C. Ruiz, J. Farrera i J. Font.

EL CAP DE GUERRER (60) (Bola de la Bitlla)

Continuant des de la roca de la Partió trobarem tot seguit aquesta roca, anant per una canal fins el collet N., formant una bretxa amb la roca 59. Des d'aquí puja directa al cim una via de pitonisses, desplomada, en A2. Aquesta via, dita del «rap-pel», té una trentena de metres.

La via normal que ascendeix per la cara S., sense ésser massa difícil, és quelcom delicada (IV) i també d'una trentena de metres. Des del coll esmentat cal fer un flanqueig fàcil per una ampla cornisa del vessant E., anant així a trobar l'aresta Brucs; s'ha parlat del tram d'escalada lliure que és força delicat. Bona prova n'és, desgraciadament, que hi perdé la vida, l'any 1969, un jove escalador.

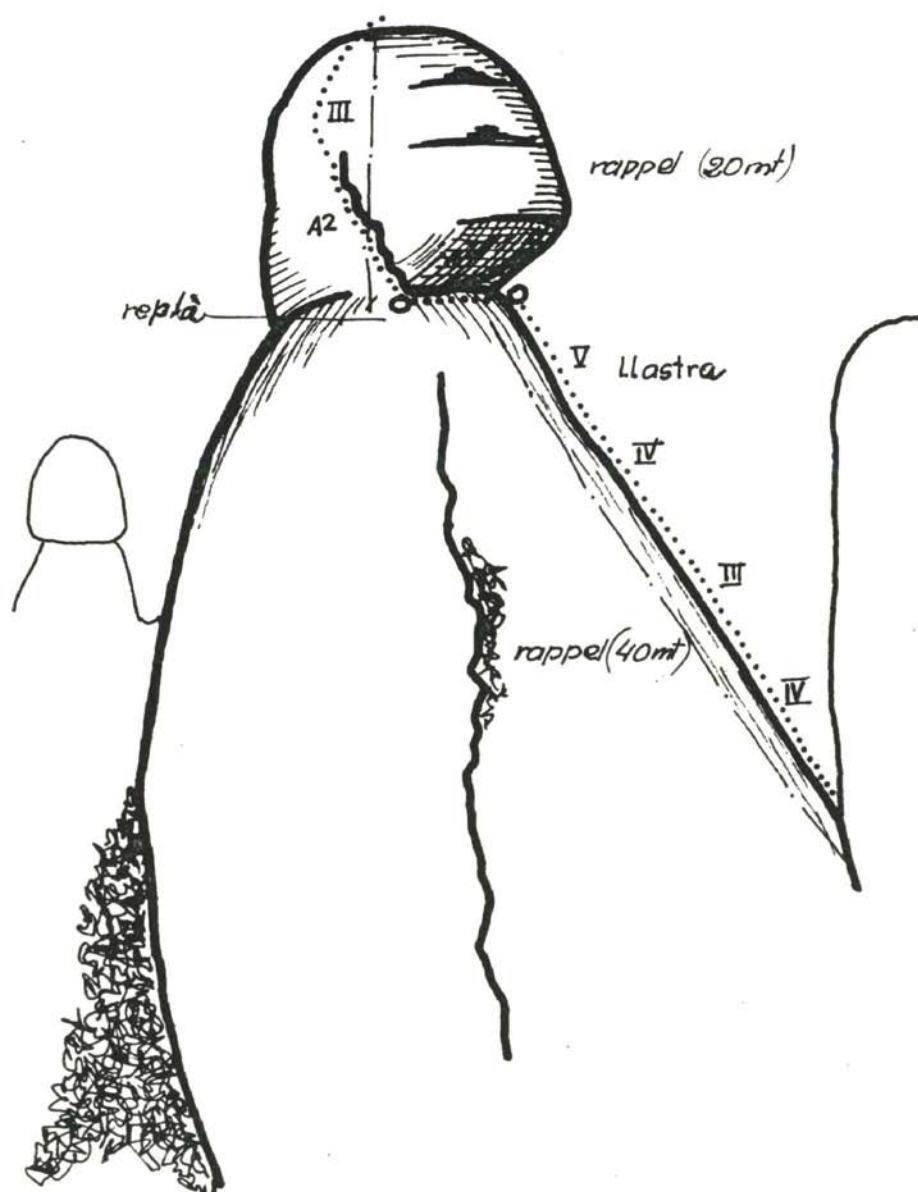
Primera ascensió: 29-6-44; J. Panyella i J. Casasayas.

ROCA (59) VEÏNA DEL CAP DE GUERRER

Unida per la bretxa del coll N., amb el Cap de Guerrier. Una fàcil aresta d'una quinzena de metres per aquest cantó ens porta al cim; dificultat III.

LA BOLA DE LA PARTIÓ - 57 -

Via Normal

COTA 89

Aquesta roca es troba entre la cota 77 i la Bitlla. És fàcil d'ascendir i forma una mena d'aresta vers el S.

LA BITLLA (58)

Seguint carena amunt des del Cap de Guerrer, una gran roca monolítica sobresurt, esvelta. Durant molts anys fou temuda, ja que es tractava d'una escalada en lliure i amb un segon tram molt dret. L'ascensió es fa en dues tirades de trenta metres i per a la reunió s'aprofita una alzina penjada en un petit relleix d'una canaleta. Aquesta via és de IV sup. Va ser assolida per primera vegada i per la via que en diem normal, per J. Montserrat i J. Vendrell (18-6-44).

Així com la via abans esmentada discorre per la cara S., des del collet N., mirant la veïna Bola de la Partió, hi puja en directe una via de pitonisses en A1.

ROCA 77

Anant a cercar el coll entre la Bola i la Bitlla, i pujant per la canal que remunta el torrent que separa les seccions tres i quatre, hom veu una roca d'una trentena de metres per la seva vessant S. Sembla un «dit», de tan dreta que es presenta. En canvi, si remuntem per la part superior, per un turó que hi ha al damunt, pràcticament podem pujar-hi caminant. El cim ens quedarà molt a prop del camí que va al coll que hem esmentat al principi.

LA BOLA DE LA PARTIÓ (57)

Gairebé es podria dir que la roca més majestuosa de Montserrat és aquesta i, junt amb les Bessones, representa la de més personalitat de la regió. No cal dir que el seu nom està molt ben escollit car és una bola arrodonida sobreposada a un altiu

pedestal. El nom de Partió prové de temps immemorials perquè era una bona fita per a delimitar antics termenals.

La via normal es supera avui seguint el pedestal de l'aresta S. En canvi, quan es féu la 1.ª ascensió hom superà dit pedestal en artificial per la cara N. La superació de la Bola pròpiament dita té lloc per la cara O., on hi ha dues canaletes que arriben al cim, després de superar la balma en A2. El tram del pedestal per la banda S. té una tirada de 40 m. llargs en escalada lliure, amb un tros al final de IV sup. Fou ascendida (Butlletí C. M. B. n.º 37 - 1940; «Montaña», n.º 17), per 1.ª vegada el 20-10-40 per J. Mallafré, P. Piqué i Carme Romeu, els quals, com ja s'ha dit, iniciaren la via per la fissura del N. Actualment la via pràctica es fa per l'aresta S., i la superació de la Bola pel vessant O. l'obriren en Boladeres, Prats i Esteve, el 5-8-45. Avui s'han obert diverses vies, entre elles la Santacana, que va per la fissura de la cara O. en artificial; la via Santboiana, en A2, V sup. i de 70 m. de llargada, feta el 1970 per la banda E., per P. Coll, B. Capdevila i J. Navarro («Senderos», febrer de 1970, i n.º 168 de «Cordada»), i la via Iglesias-Casanovas, el 9-6-66 («Cordada», n.º 128).

AGULLA DE LA CARNAVALADA O AGULLA DELS SET (98 i 88)

Es dóna el cas de dues ressenyes referents a la mateixa roca fetes per diferents cordades.

El nom d'agulla dels Set és degut al fet que la cordada que va fer l'ascensió per l'aresta S., estava composta per set escaladors: Isabel Ricard, Úrsula Willis, J. Riera, M. Cervera, Anna Cerdà i J. Cerdà I i II. Si bé aquesta via és de II, té un pas de IV i una llargada de 60 m. La via normal, curtíssima, es fa des del coll superior de la part N. i, encara que en començar és molt dreta i llisa, se supera fàcilment si la roca és seca. Després es voreja vers el relleix i tot seguit es guanya el cim; encara que no calgui encordar-se per fer aquesta via normal, se li pot donar un II de dificultat.

Després de l'ascensió per l'aresta S., va estar un bon temps pràcticament ignorada. Fou refeta uns anys més tard pensant que es tractava d'una primera i la batejaren amb el nom de Carnavalada; per aquest motiu hi ha dues ressenyes publicades

d'aquesta roca, una amb el nom dels Set i l'altra amb el de Carnavalada.

En acabar la via, forma un cim que és la cota 98. El superior és la cota 88.

ROCA 87

Paral·lelament a la canal de les Bessones, per la part de llevant hi ha una carena esglaonada de roques (vegeu les ressenyes de les cotes 89-77, Carnavalada (98) i 88). Aquestes pedres són contraforts de la carena de la Bola de la Partió, totes d'ascensió.

La cota 87 és ja a sobre d'un turó que facilita l'anada a les roques veïnes de la Reina, la Corona de la Reina, la Panxeta i la Boteruda del Gra, i és el contrafort de la paret de Ponent de la Panxeta.

LA REINA (56)

Roca que afronta per la part S. amb la Bola de la Partió, i pel N. amb la Corona de Reina. Sembla que no havia estat mai escalada fins que l'Operació Montserrat hi ascendí el 25-5-69 amb V. Soto, J. Camps, J. Orland i J. Barberà.

S'hi obrí una via per la cara O., des del coll superior, fent un llarg flanqueig (15 m.) que va a parar a una alzina d'una canal que puja del basament, agafant una canaleta en diagonal, un xic desplomada, se salven els últims metres, amb dificultats no superiors al IV.

AGULLA DE LA CORONA DE REINA (55)

Com ja s'ha dit abans, es troba sobre la roca de la Reina i, encara que pel coll superior té molt pocs metres, la seva ascensió no es fa per dit lloc perquè presenta una sèrie de sortints rocosos formant balmes. Va ser batejada així el 16-11-58 per una colla de terrassencs perquè s'hi trobà abundantment la planta coneguda com a corona de reina (*Saxifraga catalaunica*). El cu-

riós del cas és que realment té forma de corona a causa dels bonyes que l'envolten. La via normal és per la cara O., i es guanya el cim per un canaló entremig de dos sortints; té uns 15 metres i és de III. Presenta una aresta Brucs d'una vintena de metres on també les dificultats són de III. Pel vessant N., també s'hi ascendeix, amb les mateixes característiques i dificultats. Primera ascensió, 1955: O. Andrés i Ll. Muntan.

ROCA 92

Última roca de la carena de contraforts de la canal de les Besones, abocada a la paret N. d'Agulles, forma amb la Miranda dels Ossos una formidable bretxa de l'esmentada muralla. Ofereix poques dificultats car, per una dreturera però arbrada canal, s'hi puja bé.

LA PETITONA (75)

És, com diu el seu nom, una roca de poques proporcions, si més no per la cara S. on es troba la via d'ascensió, i no sobrepassa el II; fou escalada el 18-5-59 per J. Cerdà I i J. Boladeras.

LA PANXETA (52)

És una roca de la continuada carena de la Bola de la Partió i encara que el seu coll superior és de pocs metres (uns 12), ben drets per cert, en canvi l'aresta Brucs és força llarga (uns 60 metres). La 1.ª ascensió, feta a més per la via de l'aresta, tingué lloc el 18-5-59 per J. Cerdà I i J. Boladeras. Via de IV, amb un pas de V.

La via del coll, de IV sup., s'ascendí l'11-5-69 per F. Burgada i J. Barberà.

El 18-6-72 fou oberta una via per la part O., d'una llargada de 50 metres, de dificultat V, amb passos en artificial al seu inici per continuar en lliure fins una savina on cal fer reunió. Per una fissura molt vertical hom supera un tram balmat a la seva meitat. Escalada amb bona roca, feta per Josep Fígols i Joan

M.ª Dalmau (el butlletí 12 de la Unió Exc. de Sabadell en parla).

LA BOTERUDA DEL GRA (53)

És la roca més alta de la carena que ascendeix del Cap de Guerrer i la seva alçada és de 1.077 metres sobre el nivell del mar. Hom hi pot pujar des de la Petitona per una dreta canal i es va a parar a un passadís herbós que voreja la part N. de la Boteruda.

També hi va una canal que puja per la part dreta d'aquesta roca provinent d'un senderó del monticle esmentat abans (87). La via normal s'agafa al final del passadís herbós, que és carena de la paret N. i, per la part més baixa, cara NE. Amb 12 m. d'escalada de III, es guanya el cim. Fou pujada el mes d'abril de 1924, pels peoners de l'escalada a Catalunya L. Estasen, J. Vila i J. Puntas.

Té una llarga aresta Brucs, d'un seixantena de metres, amb dificultats de IV sup., escalada el 18-5-59 per J. Cerdà I i J. Boladeras.

El nom de Boteruda del Gra és degut al fet que per la cara S. té un sortint rocós molt gros que sembla talment un gra. Cal no confondre aquesta roca amb l'agulla Boteruda, tocant a la Miranda de les Boïgues.

LES DUES PUNTES (54)

A la dreta de la Boteruda del Gra hi ha aquesta roca, en el mateix perfil de la carena cimera de la paret d'Agulles, en direcció E. La seva ascensió, no té cap dificultat. La formen dos cims, N. i S., separats per un collet.

ROCA 86

Baixant des del coll entre la Boteruda del Gra i la roca 54 per una canal del vessant S., s'arriba al coll superior d'aquesta (86). Agafant una nova canal a l'esquerra, que és l'inici del torrent

de la Partió, hom es situa a la part NE. (sota hi ha un gros pi) i s'hi puja fàcilment. Són uns 15 m. de ll de dificultat.

LA MÀQUINA DE TREN (90)

Situats novament al refugi d'Agulles, veiem a la part de sobre i a la dreta de la Roca de la Partió aquesta agulla que anem a ressenyar i que queda pràcticament a la confluència de les canals de la Partió i Ampla. Havia estat batejada com a Agulla del Refugi, però posteriorment s'ha generalitzat el nom de Màquina de Tren.

Per la part superior és fàcil, ja que queda pràcticament plana; això no obstant, se li pot donar una dificultat de II en passar la cresta cimera.

Molt concorreguda és la via oberta el 19-3-61 per J. Cerdà II i M. Cervera per l'aresta Brucs, d'una llargada de 50 m. i amb dificultats de III sup.

Una via en artificial discorre per la paret O.: fou oberta el 3-4-67 per A. Iglésias, J. Casanovas i Carme Torres i en parlen «Cordada», n.º 126 i «Senderos», juny 67.

EL BROC PETIT O BROC DEL SETRILL (91)

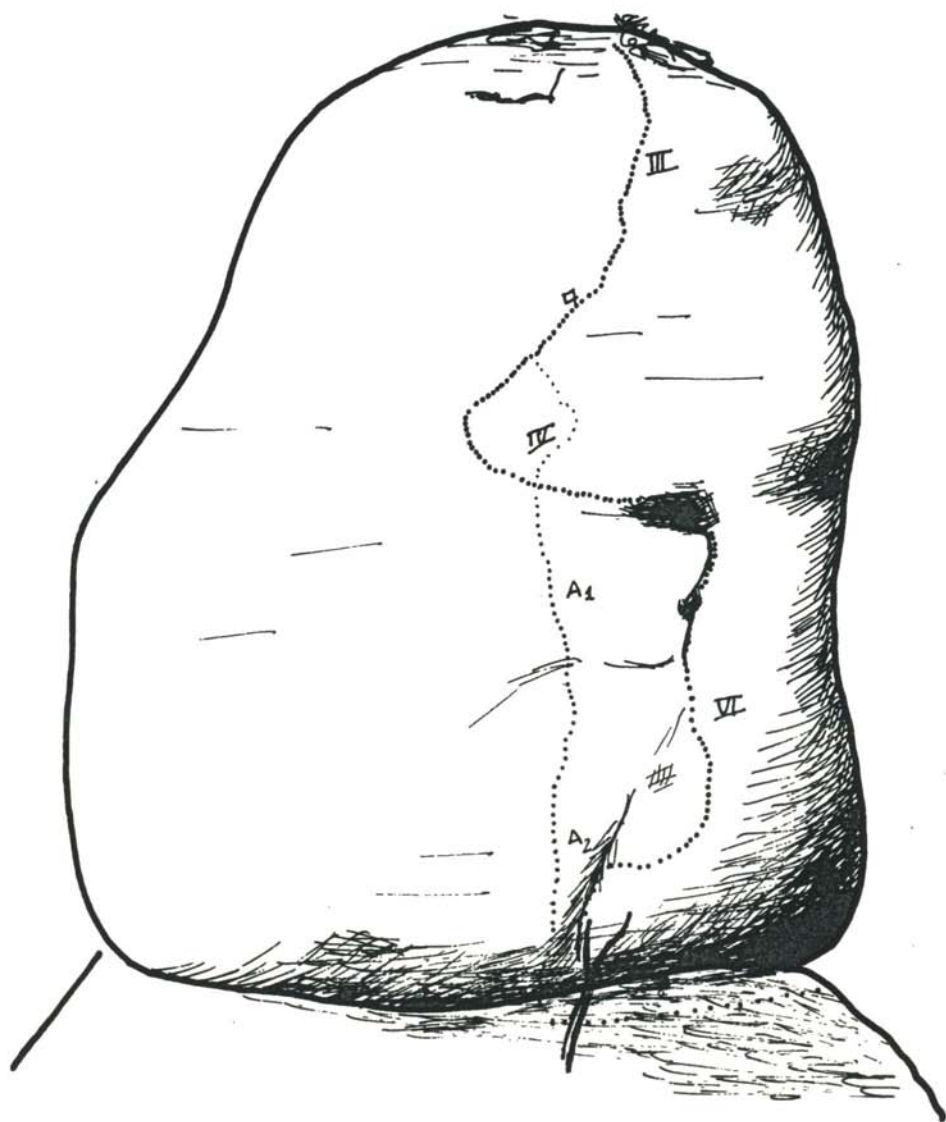
Es troba sota la roca anomenada el Setrill, formant una llarga punxa que sembla talment un broc. Limita per la part E. amb la canal Ampla, per la qual cosa el més pràctic és anar-hi pel camí que puja per dita canal, seguint després la canaleta que puja a la bretxa entre les dues roques esmentades.

La via normal puja per la banda de l'aresta NE., amb dificultats de IV sup., té uns 25 m. de llargada i es féu el 25-7-44 per J. Estorach, L. Cortès i B. González.

Més difícil i en V de dificultat és l'aresta Brucs, d'una llargada de 70 m. S'ascendí l'1-11-57 per J. Cerdà II, E. Auqué i J. Riera. També hi ha la via Gustau-Reniu, oberta l'1-3-70 («Cordada», n.º 171), que té uns 70 m. en V i A1, seguint l'aresta Brucs per a continuar pujant després per la seva esquerra. Mostra una paret E., força interessant en V i A1, també de 70 m., que fou feta per Gómez i Salvador, el 27-9-70.

L'OU DE COLOM -93-

Via Normal

EL SETRILL (85)

Junt amb el Broc Petit forma un bellíssim grup rocós. El Setrill forma una cúpula grossa i arrodonida on, per tant, hi ha diverses vies de poca dificultat; però, com a contrast, la que arrenca del coll format per ambdues agulles passa per ésser l'escalada en lliure més exposada de Montserrat, cosa que fa de mal afirmar perquè és escassament recorreguda.

Via normal. — Vessant E., III, 55 m., feta el 25-5-42 per V. Barbé, R. de Semir, J. Piqué, F. Farrés, C. Romeu, J. Suñol i C. Poyuelo. Via collet. — III, des del coll N., 1966, Bonet i Cirera.

Aresta Brucs. — VI sup., de 20 m., 14-9-58. Partint de la bretxa entre les dues roques, feta per J. Cerdà II, E. Auqué i J. Riera.

L'OU DE COLOM (93)

Està situat més amunt del Setrill i enfront de la Bola de la Partió, que s'alça a l'altra banda del torrent. Des d'aquest costat és una roca formidablement bonica i fantàstica amb el basament de la part SO. i la bola del damunt, allargassada, d'on li ve el nom d'Ou.

La primera ascensió fou aconseguida amb l'ajuda d'un tronc, com tantes altres roques que presenten un fort balmat al començament. A més de la via normal i la Vendrell, ambdues força similars, hi ha un itinerari de més llargada per l'aresta Brucs, variat i interessant.

Via normal. — A2, 8-10-44, J. Casasayas (Haus) i E. Estrems; en parla el fascicle de març del 1945 del C. M. B.

Per la part E. hi ha la via Vendrell, en A2, de 30 m. de llargada. L'aresta Brucs fou feta el 5-10-64, per Del Àlamo, J. Espanyol i E. Peña. De 55 m. de llargada i de V i A-2. Sembla que hi ha una via de pitonisses pel cantó del «rappel» (cara de llevant).

ROCA DEL DUMBO (84)

Des de l'Ou de Colom, saltant per una carena crestejada d'uns quants morrets, es va a parar a un últim promontori rocós d'on

es despenja per la cara de la canal Ampla un gran cingle (és estrany que encara no s'hi hagi efectuat cap ascensió).

Hi ha un itinerari d'escalada que va a parar al turó que l'afronta per la seva part S.; aquesta via segueix l'aresta Brucs, amb una llargada de 100 metres, aproximadament. Ascensió dreta però rica en preses, comença fent un flanqueig a la dreta per anar a trobar el perfil de l'aresta Brucs, en III, i als 25 metres es fa la primera reunió amb pitonisses; continua en vertical fins a trobar, una trentena de metres més amunt, la segona reunió, en lliure de IV i de vegades un xic superior. Dret amunt hom va a trobar un merlet d'assegurança i flanqueja a la dreta vers un «llavi», on cal fer la tercera reunió, tram de IV i un pas de V en el flanqueig; se surt de la reunió per una placa llisa, inclinada vers la dreta, per a prosseguir des d'aquí verticalment mercès a una fissura pitonable. Després s'ha de flanquejar a la dreta, superar un desplom, i amb escalada de III es guanya el cim. Primera ascensió: Dalmau i Fígols.

ROQUES 95 i 94

A la part de ponent de l'Ou de Colom, unida amb aquest per un coll, hi ha la cota 95. Amb una curta grimpada s'hi ascendeix i, si es va pujant carena amunt, hom va a parar a la cota 94, lloc que R. de Semir va considerar com a vèrtex geodèsic. De tota manera, aquesta roca és més prudent pujar-la per la part N., aprofitant una fàcil flanqueig a la part final (II de dificultat).

EL MERLET DE LA TORTA (76)

Aquesta roca és un xic difícil de trobar, car està envoltada de vegetació i queda sota el corriol que va del Portell Estret a l'Ou de Colom. Un cop situats al coll superior, no fa més de 10 m., per bé que són ben drets. Cal pujar-los fins arribar a una savina, flanquejar cap a l'aresta S. i atènyer el cim a través d'un terreny descompost. D'una dificultat de III, escassament, fou ascendida el 25-7-69 per P. P. Parra, R. Pros i J. Barberà.

LA TORTA O LA MÀ (65)

És la roca més altívola del grup que hi ha a l'esquerra del Portell Estret, a 1.087 metres d'alçada, i és també la més enlairada de tota la regió d'Agulles i, per tant, un excel·lent mirador. Antigament era coneguda per la Mà, però avui tothom l'anomena la Torta, a causa de la seva inclinació remarcable per la cara N., en la qual presenta una paret de 45 m., marcadament desplomada. J. Cerdà I i J. Boladeras hi obriren una via de pitonisses en A2 el dia 25-10-59.

Sabem que el muntanyenc Punsola hi obrí una altra via per l'aresta, l'any 1972. La via normal va ésser feta pel peoner L. Estasen —els acompanyants del qual ignorem— el dia 13-11-27.

ROCA DE LA MARANYA (96)

Veïna de la Torta i unida amb ella per un coll de la part S. Per aquest cantó és completament diferent del clàssic montseratí, ja que presenta una paret vertical; en canvi, a la part N. hi ha un turó enganxat que forma una llarga i plana aresta.

Remuntant per una canaleta de la cara S. de dit turó, en artificial A1, es va a buscar l'aresta plana que hem esmentat, i d'aquí, amb un pas molt aeri de V, es guanya el cim de l'agulla. Fou escalada el 16-12-46 pels germans Neus, Maria, Josep i Francesc Estorach.

LA TRI-ROCA (62-63-64)

Resta a la part S., del triangle Torta - Maranya - Tri-roca.

Com indica el seu nom, està formada per tres roques o agulles enganxades. Diferents vies ofereixen en un espai reduït una àmplia varietat de passos en tots els estils.

Via normal. — III sup., 20 m.

Via Xemeneia cara N. — De 25 m., IV.

Via Bages. — Des de l'agulla Xica de la Miranda, hi ha aquesta via en A1, de 25 m., que s'obrí l'any 62 per Martínez, Bahí i Cirera.

Via encastament. — Al vessant O., entre les roques 62-63, via de 20 m. i V sup.

Via «rappel». — Finalment hi ha aquesta via que es va fer el 22-10-67 per Ferrer, Pujol i Tàpies.

AGULLA XICA DE LA MIRANDA (73)

Continuant des de la Tri-roca per la part del collet Torta-Maranya, en direcció SO., trobem una carena despresa de la Tri-roca i seguidament aquesta agulla que ressenyem.

Al coll entre la Tri-roca i la Xica de la Miranda comença la via normal, de II de dificultat. Si hom va al coll oposat entre la Xica i l'agulla Alta de la Miranda, podrà fer la via S., de III, amb un pas compromès malgrat ser una curta escalada de 10 m. i escaig.

AGULLA ALTA DE LA MIRANDA (74)

Última roca d'aquesta curta carena que va en direcció SO., des de la Tri-roca.

La via normal arrenca del coll amb l'agulla Xica de la Miranda, amb uns preses molt ben soldades. Es van flanquejant en sentit ascendent vers la cara E., i hom guanya el cim després d'una vintena de metres. 1.ª ascensió el 18-4-43 per J. Font i C. Ruiz, amb dificultats de III sup.

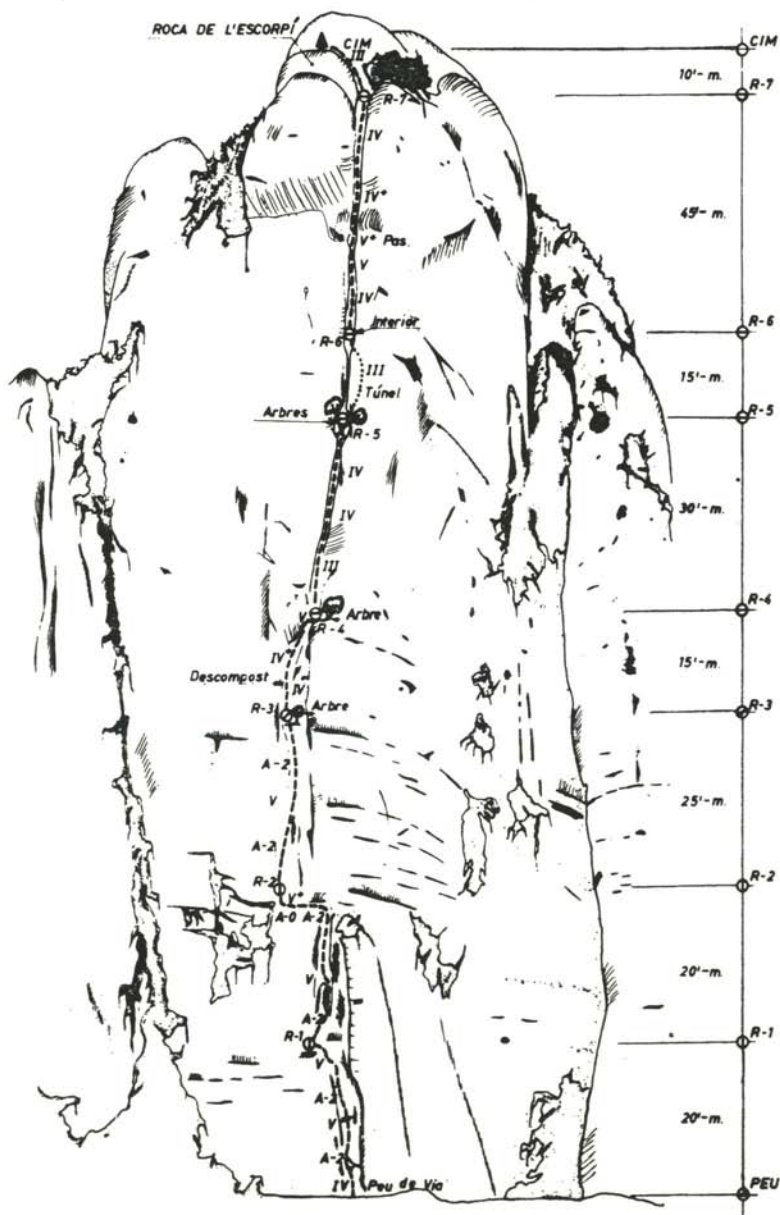
La via aresta Brucs es va fer el 6-5-62 pels manresans J. Cirera i J. Martínez. El mateix any A. Tàpies hi feu una variant amb J. Monfort.

ROCA DEL CORPUS CHRISTI

Petita roca abocada a la paret d'Agulles a l'indret de sota la Maranya i l'Escorpí; per arribar al seu peu presenta una sèrie de dificultats força complicades pel que és l'agulla en si, car fa només uns quatre metres escassos des del collet superior. Vorejant la carena de la Foradada per la part O., en ésser a la muralla d'Agulles i abans d'arribar a la canal de la Moreneta,

Gran Xemeneia de la Paret d'Agulles

Via GEDE Alçada = 100'-m. Dificultat MD* A-2

cal pujar una dreta canal en A1, uns 15 m., per anar fins una altra que remunta en diagonal vers l'esquerra. Ascendint una quarantena de metres per una canal plena de vegetació, farem uns quaranta metres més a base d'encastament i «ramonage» molt drets (V) fins al coll on es troba aquesta petita roca. Li posarem aquest nom els qui hi ascendiren per 1.ª vegada, J. M. Anglada i J. Cerdà II.

(Des d'aquesta roca és fàcil arribar al peu de la roca de l'Escorpí, seguint diversos relleixos que separen una roca de l'altra.) Ens trobem que a la dreta de la via ressenyada hi ha la via dita de la canal de la Moreneta, que s'ha de pujar amb tècnica de «ramonage», amb dificultats de IV i 120 m. J. Santacana, J. Vendrell i J. Pons l'efectuaren el 27-4-59 i el n.º 48 de la revista «Cordada» hi fa referència. Aquesta via surt de la part E. de la roca (54). En el mateix sector d'aquesta paret d'Agulles, encara més a la dreta, hi ha la via Bages, que puja directament la muralla, anant a parar gairebé al peu de la via normal de la Boteruda del Gra.

Dificultats d'A1 i A2 i V. Es va fer el 25-6-57 per Navarro, Cots, Bové i Cirera.

La Gran Xemeneia puja directa per la paret d'Agulles a l'altra banda del serrat de la Foradada i surt també al peu de la roca de l'Escorpí; VI inf., 42, 120 m. Efectuada el 14-2-60 per Santacana, Morera, Mas i Guasch. En parla el butlletí del C. E. G. novembre 1960 i «Cordada», n.º 56.

L'ESCORPÍ (66)

D'aquesta roca, en direcció N., i en davallada, neix la carena que baixa cap a la Roca Foradada i continua avall vers el serrat d'en Pujadé.

Queda a llevant de la seva veïna la Torta i en la part del coll que les separa es troba la via del «rappel» que, encara que curta, puja molt directa en uns 20 m. de IV i, un pas d'A1, seguint una canaleta ben visible. Primera ascensió, 9-VI-43: Gatell J. M. Cortès.

La via normal és per l'aresta N., amb 30 m. de III.

Moltes de les vies ressenyades en parlar de la roca del Corpus Christi poden allargar-se pujant fins al cim de l'Escorpí.

Aquest itinerari es pujà per la via ressenyada a la roca del Corpus Christi, anant fins al peu de l'Escorpí i ascendint aquesta roca per la via «rappel», en IV sup., el 5-6-59.

EL GALLARET (67)

Baixant fàcilment des del peu de l'Escorpí vers la carena de la Foradada s'arriba a un collet des d'on es puja sense cap entrebanc aquesta roca, ll de dificultats; la coronaren el 26-9-54 J. M. Torras, J. Nubiola i I. Capeta.

AGULLA «IGNASI CAPETA» (68)

És un poc més ensota del Gallaret i un xic per damunt de l'agulla de la Foradada. Pertanyen totes tres a la mateixa carena, la qual forma aquí l'inici del serrat de la Foradada.

Aquesta roca fou dedicada, en fer-ne la primera, a un bon muntanyenc que morí d'accident d'escalada al Midi d'Ossau, el 1956.

La primera via d'ascensió es va obrir partint del coll que la uneix amb el Gallaret, descendint un xic per la canal E; i escallant l'agulla per aquesta cara de llevant. Té uns 25 m. i és de V. La van fer, el 8-12-58, Anna i J. Pallejà, N. Salas, J. M. Torras, R. Bassols, L. Padró, A. Prunés i S. Trullàs («Cordada», n.º 34).

Des del mateix coll esmentat i en directe per la cara O., s'hi obrí una nova via en A2, de 20 m., el 10-8-69, per F. Burgada, R. Durà, P. P. Parra. R. Pros i J. Barberà.

AGULLA DE LA FORADADA (69) O DELS APÒSTOLS

Creiem que gairebé tots els qui han pujat aquesta roca deuen haver fet el mateix que els qui fan la travessia per l'agulla Ignasi Capeta, car la canal que uneix aquesta amb el Gallaret és més fàcil que la que puja al collet entre la Capeta i l'agulla de la Foradada. Per tant, des del cim de l'agulla Capeta és senzill fer un «rappel» al coll de l'agulla de la Foradada i abastar per la cara de ponent un promontori rocós. Una vegada aconseguit,

per una canal fàcil es guanya el cim, amb una vintena de metres des del coll i dificultat de III. És de suposar que hi feren la 1.ª ascensió els mateixos que ascendiren el Gallaret el dia 26-9-54, és a dir, J. M. Torras, J. Nubiola i I. Capeta, però en aquest cas hi ascendiren des del collet revoltant la base de la roca dedicada a en Capeta — aleshores encara inèdita— pel cantó de llevant.

SERRAT DE LA FORADADA

Des de sota l'agulla de la Foradada una carena planera continua fins a quedar tallada damunt la Cadireta: és el serrat de la Foradada.

Cal pujar en primer lloc a la mateixa Roca Foradada, lloc impressionant per la seva fastuositat dantesca, que constitueix una de les curiositats naturals més sobresortints d'aquest remarcable massís montserratí. Aquest forat natural travessa el serrat que indiquem com una grandiosa finestra, que sobrepassa els 12 m. d'alçada.

Un cop a la Roca Foradada, vorejant les cingleres vers la dreta es va a buscar prop de les parets de l'agulla de la Foradada una canal que, en direcció a l'esquerra, puja en diagonal al llom del serrat i tot crestejant es va a la Punta N., bo i caminant. Aquí fineix l'esperó que puja del collet de la Cadireta, el qual fou ascendit el 25-8-68 per García, Civis II i Casals; «Cordada», n.º 159 en parla (juny-juliol 1969).

LA CADIRETA O ROCA DEL CENTELLAR (70)

Antigament se la coneixia amb aquest segon nom. Es una originalíssima agulla; diverses cornises li donen la volta, així com també els desploms, un dels quals té molta volada.

La seva conquesta és una història en la qual un llarg tronc intervingué d'una manera decisiva; la segona escalada, per una nova via, té molt a veure amb les pitonisses de fissura; i la tercera, també inaugurant un altre itinerari, és l'anomenada via normal, si bé és estrany que algú s'hi aventuri perquè és una

via en lliure, molt delicada i difícil. El pas que té de VI sup. ha estat considerat durant molts anys com el pas més difícil de Montserrat en escalada lliure.

Avui, la més recorreguda és la via G.A.M., un lògic itinerari en artificial molt espectacular i ben buscat car esquiva una sèrie de sostres passant per entremig d'ells. Finalment, la difícil via Anglada-Guillamon envesteix els sostres més impressionants pel seu bell mig, en artificial de burí.

1.ª ascensió, amb un tronc fent de pont, per J. Panyella i E. Torres «Sami», el 27-6-42.

Pel collet, 2.ª ascensió, general en A3, 35 m., el 28-10-45, per J. Ferrer, J. Barberà i F. Farrés. C. M. B. març-abril 1946.

Via Normal. — 3.ª ascensió general, V.º sup. amb un pas de VII.º sup., oberta per E. Navarro, A. Barella i A. Vilanova, per la part E. de la bretxa.

Via G.A.M. — A1, A2, 90 m., el 19-7-59 per J. Cerdà I, F. Paune i J. Franquesa, després de diverses jornades de preparació («Senderos», n.º 63).

Via Anglada-Guillamon. — A3, 90 m., 26-11-60 per J. M. Anglada i F. Guillamon; pel gran sostre, després d'algunes diades d'equipament.

AGULLETA D'EN LLAUDÓ

Baixant des de la base de la Cadireta per la carena, en direcció N. vers l'Enclusa, abans d'arribar-hi i pràcticament enganxada a la cinglera hi ha aquesta petita roca dedicada a l'entusiasta muntanyenc Josep Llaudó. Pujant el pedestal que forma i revoltant del N. cap a l'O., lloc més fàcil per salvar la balma, es guanya el cim; ascensió de pocs metres i de II.

L'ENCLUSA D'AGULLES (71)

Roca amb el nom molt apropiat per la seva característica. Encara que petita és ben curiosa i s'alça destacada a la carena descendent vers el serrat d'en Pujadé. Hom l'escala per una canaleta de la part O., amb uns 10 m. de II de dificultat.

AGULLETA I SERRAT D'EN PUJADÉ (72)

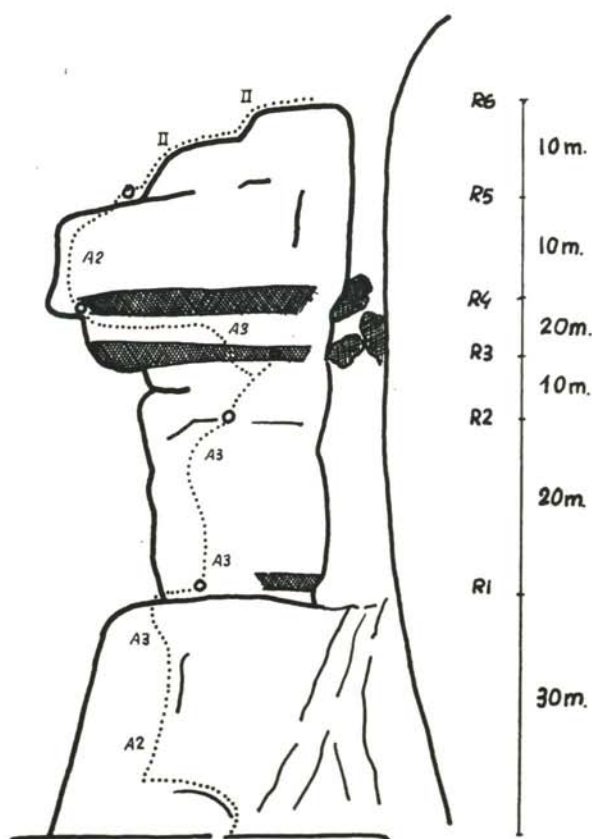
Ja prop de la carretera de can Maçana, la carena descendent la travessa i davalla cap al cantó de Marganell. Justament sota la roca de l'Enclusa, talment con una fortificació, hi ha un serrat en aquesta carena envoltat de cingleres.

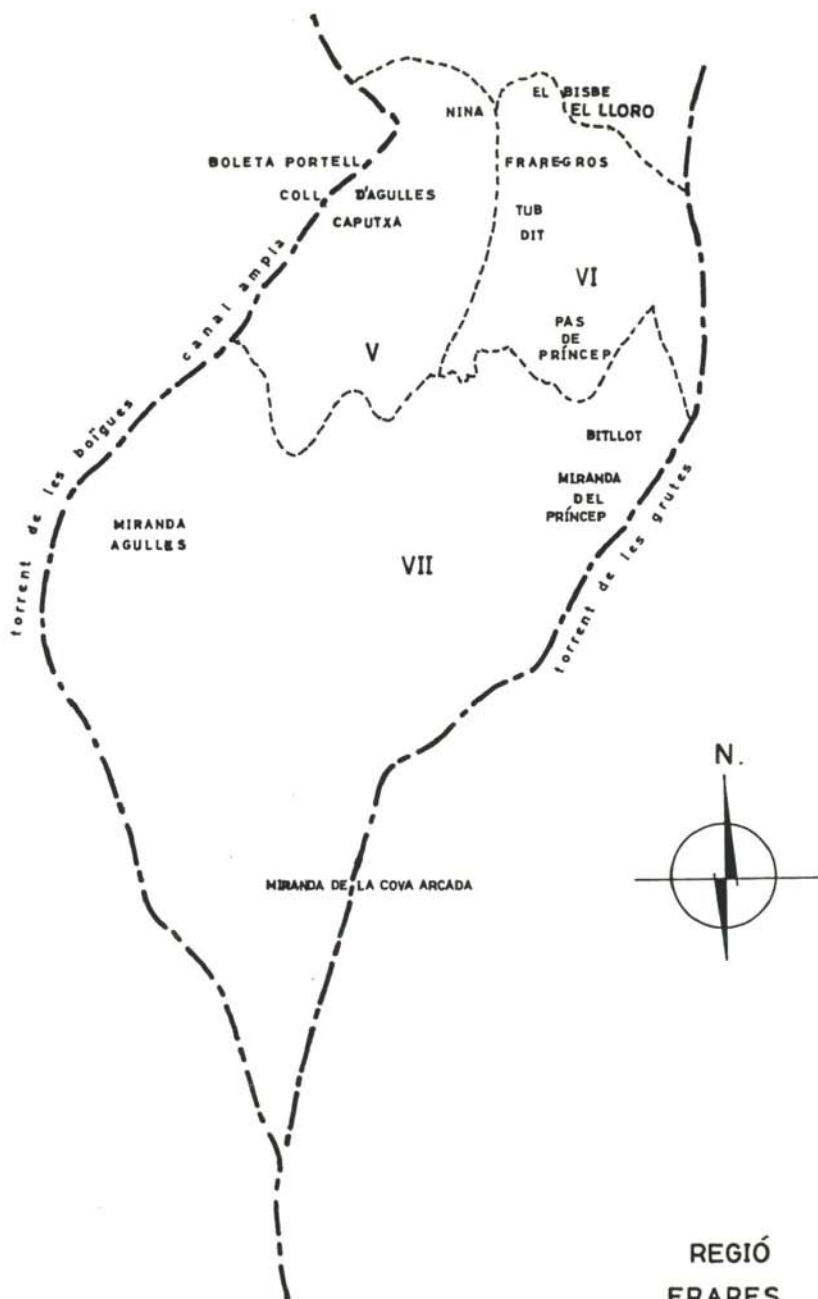
La part O. és el punt que ofereix més facilitats d'ascensió i precisament pel lloc on hi ha l'agulla que ressenyem, la qual es puja amb una curta grimpada per una esmolada aresta. Una canal curta, amb pas de xemeneia, ascendeix la cinglera; dificultat de II.

L'alçada d'aquest serrat és de 769 m. sobre el nivell del mar i fou ascendit, junt amb l'agulla, per J. Barberà el 20-7-69.

LA CADIRETA -70-

Via G.A.M.

REGIÓ
FRARES
ENCANTATS

escala = 1:10.000

0 100 200 300 400 500 m

REGIÓ DELS FRARES ENCANTATS

Aquesta és, al meu entendre, la part més bonica i encisadora de Montserrat. Queda a la part de la dreta de la regió d'Agulles, de la qual la separa la canal Ampla, i s'acaba al coll de Port o de Porc, on enllaça amb la propera regió dels Ecos.

Formen aquesta regió tres seccions, amb els números V, VI i VII.

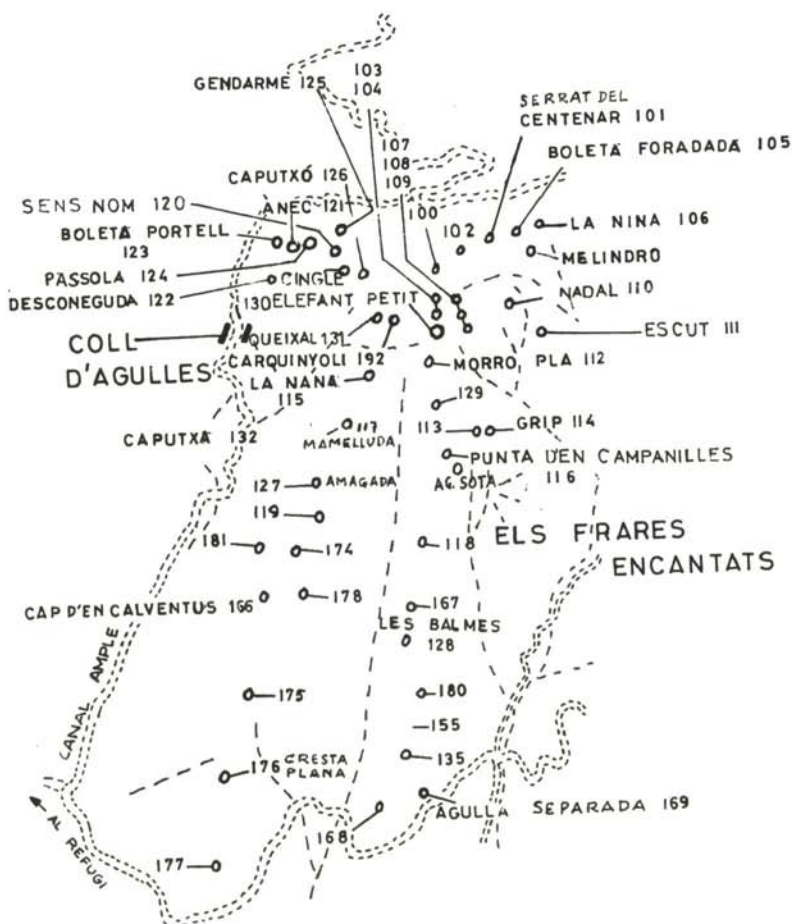
Les seccions V i VI agafen la carena dorsal de la muntanya, entre el coll d'Agulles o Portell Estret, fins al coll de Port.

La part N. de la carena esmentada forma les grans parets on hi ha les roques conegudes amb el nom de Freres Encantats.

Tot seguint el camí que, de la Boleta del Portell o coll d'Agulles, davalla per la canal Ampla i revolta a l'esquerra per la roca Sens Nom; que després remunta per la de la Caputxa, fins a les roques de la Nana-Morro Pla; que continua vorejant el serrat Centenar, les roques de la Nina i el Bisbe, i puja fins al coll on hi ha la roca del Lloro; que davalla després per la canal i puja al Frare Gros per a baixar finalment al coll de Port, haureu fet el recorregut més pintoresc de tota la muntanya.

La secció VII és la part baixa de la regió i dóna a la cara S., vers el Bruc.

En resum, doncs, la regió dels Freres Encantats reuneix una sèrie d'agulles realment interessants i un conjunt de vies d'escalada summament espectaculars.

Secció cinquena - Centenar

El camí que va des de refugi a coll del Porc, passant pel Pas de Príncep, la delimita pel S.; per l'O. la canal Ampla; per la part N., el tram de la Boleta fins la Nina i, per l'E. el torrent de sota la Nina que va a parar a la canal del Lloro. Comprèn aquesta secció un dels millors conjunts de roques de la muntanya.

LA BOLETA DEL PORTELL ESTRET (123)

És tan esvelta aquesta roca que, tot i posada sobre un pedestal, té l'aspecte d'estar suspesa en el cel. Fou ascendida per 1.ª vegada el 29-10-42 per J. Vendrell, J. Montserrat, Cortès, Ruiz i J. Vilaseca.

Es troba abocada al mateix Portell Estret pel cantó de llevant i cal pujar-hi per una canaleta fins al peu del pedestal, deixant ensota i al darrera la roca de la Desconeguda o agulla de la Boleta; el pedestal presenta uns 12 m. en lliure (III).

Un cop situats sota la balma de la boleta, cal iniciar l'escalada amb un pas d'espatlles per arribar a una fissura transversal que permet, en artificial, superar la part desplomada i arribar al cim amb una quinzena de metres (A2).

Hi ha la via Iglésias-Torres-Casanovas per la part N. que puja tota la muralla i ascendeix fins al cim («Cordada», n.º 130).

Primera ascensió el 19-6-66, per A. Iglesias, Carme Torres i J. Casanovas.

Escalada d'uns 150 metres, la major part en artificial, amb pitonisses de burí molt segures, estil Iglésias. Malgrat això, té un pas difícil en lliure (VI) tot just al seu començament, i d'altres al voltant del V a la seva part superior (ressenya a «Cordada», n.º 130).

Ascensió llarga i aèria, la més occidental d'aquest grup i potser la menys complexa des d'un punt de vista tècnic; permet, però, fruit d'una agradable escalada en un ambient magnífic.

Al capdamunt d'aquesta verticalíssima aresta hi ha una mena de carena allargassada a l'extrem de la qual s'alça la Boleta. S'hi puja seguint la via normal, o bé una via de pitonisses per la part N.

AGULLA DE LA BOLETA O LA DESCONEGUDA (122)

Es troba sota el pedestal de la Boleta, com ja hem dit anteriorment. Des del collet, amb uns 10 m. en lliure, fent una desviació vers l'aresta i amb passos de IV, guanyem el cim.

L'ÀNEC (121)

Durant un campament del G.A.M., el 25-5-42, s'hi féu la 1.ª ascensió a càrrec de Poyuelo, Suñé i Farrés. Una canal separa aquesta roca de la Boleta del Portell. L'ascensió de la via normal es fa per l'aresta Bruçs i les dificultats no superen el III. Amb una tirada es va a parar a un replà i amb un nou tram es guanya el cim.

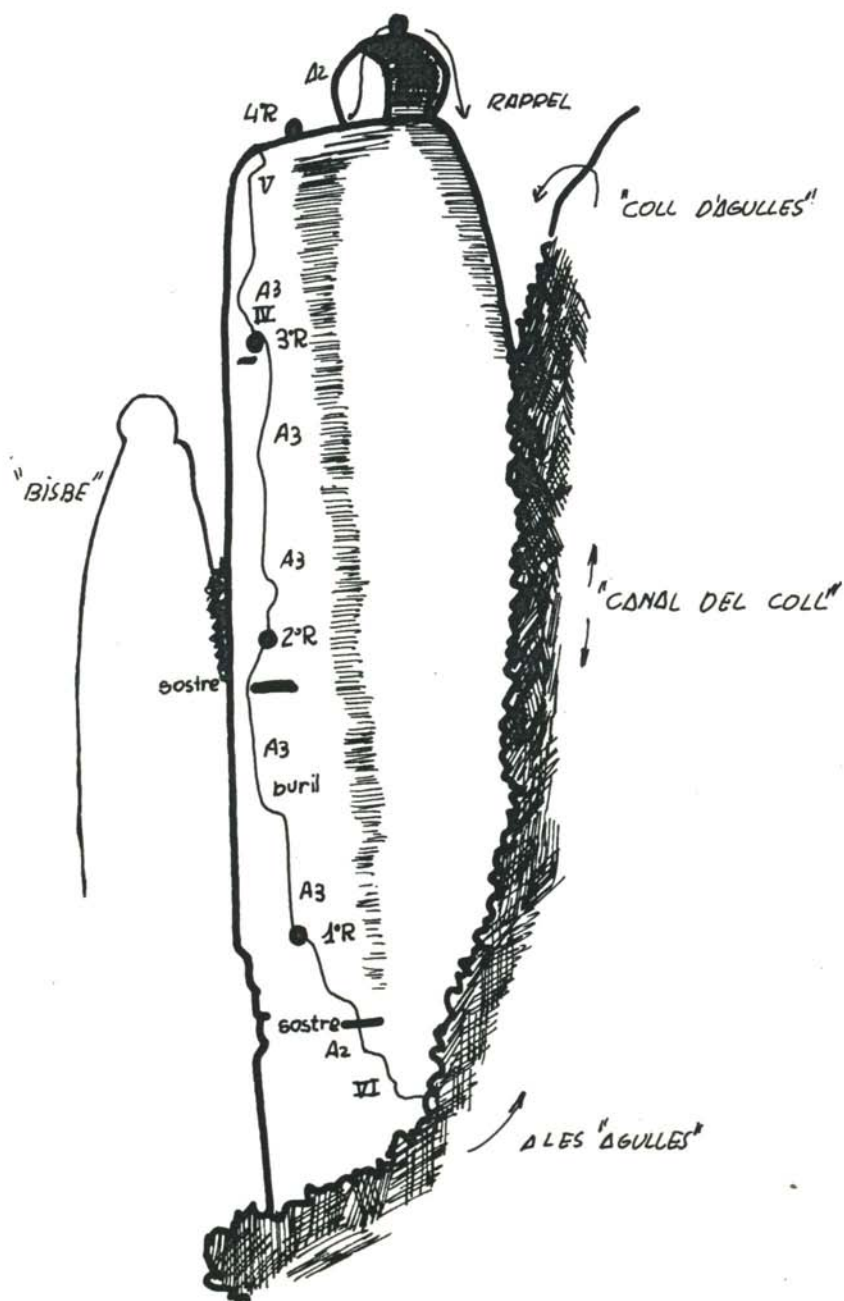
Per la part N., es fa la davallada en «rappel». Hi puja una via de VI molt més curta que la normal i es féu l'any 56, per Bonet i Cirera, de Manresa. També es tenen notícies d'una via d'en Capeta de V per la cara de la Boleta.

AGULLA D'EN PASSOLA (124)

Dedicada a un muntanyenc pels seus amics, està unida per la banda N. amb l'Ànec i hom hi puja des del coll. Tot i essent de

BOLETA DEL PORTELL ESTRET -123-

Aresta N. Via Iglésias - Casanovas

pocs metres, té un pas un xic dificultós i és aconsellable de pujar-hi encordat. Hi ha qui la coneix amb el nom de l'«Avort».

AGULLA SENS NOM (120)

Una altra canal la separa de l'Ànec per la banda de llevant. La seva aresta Brucs queda adossada a la canal Ampla i és per aquest lloc on es troba la via normal. Té un primer tram de fàcil aresta (III) i després un altre de més curt d'una vintena de metres: continua amb uns passos força drets gairebé verticals, en els quals es troben dificultats de IV. Hom pot evitar-los fent una diagonal vers l'esquerra, seguint una canaleta, tornant a sortir a l'aresta un tros més amunt (III). La 1.ª ascensió la feren els sabadellencs Camarasa i Gumà, el 14-5-45 (ressenyada en un butlletí de dita població). Es «rappela» per la part N., on hi ha una via de IV oberta pels manresans García, Bonet i Círrera.

EL GENDARME (125)

A la part N. de l'agulla Sens Nom i adossada a ella hi ha aquesta roca, a un nivell inferior. Pujarem des de la canal Ampla per entremig de l'Ànec i la Sens Nom per davallar a la part N. i anar a buscar el collet penjat del Gendarme.

Un flanqueig pitonable en A1, hom el comença des de dalt mateix cap a la dreta. Té una vuitena de metres fins trobar l'aresta Brucs. Amb uns quinze metres més que escassament arriben al IV sempre per l'aresta, assolim el cim. Fou ascendida per primera vegada el 9-6-46 per J. Vendrell, Rebollo i J. Vila. S'hi obrí una via directa des del collet el 6-6-54, pels sabadellencs A. Sorolla, J. Gassó, Teresa Galvany, Teresa Lladó, A. Planas i J. Alaix.

També hi ha la via G.E.D.E., oberta per J. Mas i J. Brullet el 8-11-59, que va a l'esquerra del collet i una altra per Casanellas, Serrat i Lladó.

AGULLA DEL CINGLE

La roca del Gendarme forma una cresta força accidentada que va a parar a la canal Ampla. Sota d'aquesta, en direcció S., hi ha l'agulla del Cingle; l'ascensió més factible puja per la cantelluda aresta S. i encara que aquesta roca queda gairebé tapada pels arbres, està completant penjada vers els vessants N. Els seus inicis són de IV i la via té un 15 m. en lliure. Fou escalada l'1-8-54 pels sabadellencs Camarasa, Gual i Vila.

EL CAPUTXÓ (126)

El fascicle 54 del C.M.B. ens parla de la 1.ª ascensió feta el 18-5-41 per O. Torró i R. de Semir. Com tot el grup, aquesta roca forma part de les crestes de la paret N., situada encara més a la dreta de totes les que hem anat esmentant.

Seguint el camí que va des de la canal Ampla vers la Caputxa, es deixa aquell per continuar fins al peu del Caputxó per una canal arbrada. Ascendirem l'agulleta per l'aresta S. amb uns 12 m. de dificultat de II. També se l'havia anomenat el Caputxó d'en Semir.

EL QUEIXAL (131)

A llevant del Caputxó s'alça aquesta roca. També s'hi arriba per la canal que porta al Caputxó.

Es pot pujar per l'aresta N., que té una curta ascensió d'una dotzena de metres i és de IV, feta pels germans J. i F. Estorach el 7-7-46. També per l'aresta S., hi ha una altra via de IV.

Tenim notícies d'una via per la cara Est de IV sup.; això no obstant, ho facilito amb tota mena de reserves.

EL CARQUINYOLI (192)

Petita roca penjada a la paret N. del Serrat del Centenar. Cal baixar per una canal entre el Queixal i el serrat esmentat, sor-

tint des del coll amb molta precaució i encordats; deixant dita canal i per dintre vegetació es va a buscar una canaleta que porta al collet de la roca, mitjançant un curt «ramonage» d'uns 10 metres, amb una impressionant alçada i amb dificultats de III. Hi feren la 1.ª ascensió el dia 25-7-46 els germans Estorach. D'aquí ve que també se l'anomenés el Carquinyoli dels Estorach.

L'ELEFANT PETIT O AGULLA DE LES TRAMPERES (130)

Darrera el Morro Pla, per la part O. de dita roca i tocant al camí que va vers la Nina, a la part de baix. Pujarem per la part E. seguint l'aresta. Els inicis són de IV i té uns 15 m. d'ascensió. Hi ha una pitonissa per al «rappel», ja que el cim és ben pelat. Ascendit el 2-7-50 per Antònia Caparrós, J. Nubiola, J. Perayre i J. M. Torras. Batejada com a l'Elefant Petit per la seva forma i també en memòria del malaguanyat Ignasi Capeta, conegut amb el sobrenom d'Elefantet.

COTES 107-108-109

És una curta carena formada per tres roques, un xic més amunt que l'Elefant Petit, en el mateix camí que va vers la Nina. Quan dit camí creua un collet accidentat, s'agafa la carena de la dreta, car la de l'esquerra és el serrat del Centenar i fàcilment es puja el primer turó (107). Un pas un xic compromès mena al turó (108). Després cal baixar al coll que la uneix amb l'altra roca (109) i un altre pas difícil, encara que no superant massa el III, completa l'ascensió d'aquest serrat.

El retorn es fa a la inversa, però els passos són fàcils; en tot cas, podem fer petits «rappels» als collets corresponents.

SERRAT DEL CENTENAR (103-104-100-102)

Aquest grup rocós és el més alt de la secció 5 amb els seus 1.093 metres sobre el nivell del mar i domina una bona extensió de terreny des dels Frares Encantats fins Agulles. Com hem dit abans, queda a l'esquerra del collet del camí que va a la Nina.

Hi ha dues canals per a pujar-hi: una abans d'arribar al coll i una altra després; totes dues són molt dretes. La primera roca (103) és la que mira a la part del camí i és de forma arrodonida. Les canals porten a un coll entre aquesta i la 104 i des d'aquí es baixa un xic per a enganxar-se a la roca. Amb uns 10 metres de dificultat de III s'arriba al cim de la roca (103). Des del mateix coll i amb uns 13 m. de III es guanya la roca veïna (104). Una vegada al cim de la 104 hom pot baixar a la carena (100) i saltar al coll de la 102 en direcció E., tot seguint el serrat. També es pot pujar directament al coll per una canal des del camí. D'aquest coll una xemeneia porta a un relleix que forma el cim inferior i per un tram d'uns 10 m. s'arriba al cim superior de la roca (102); les dificultats d'aquesta roca són de II.

ROCA DEL SERRAT DEL CENTENAR (101)

Seguint pel camí que va vers la Nina, hom troba l'última roca d'aquest serrat; pujarem una dreta canal fins prop del coll on hi ha una pedra sobreposada formant un pont natural i, des d'un replà, començarem l'ascensió flanquejant cap a la dreta, amb grans preses, per anar a buscar l'aresta, força redreçada. S'arriba a un replà, al cap d'una vintena de metres on hi ha una savina i on hom pot fer reunió. Després, amb uns 10 m. més fàcils, guanyarem el cim; la dificultat és de III.

Per la part N. d'aquesta roca s'ha fet una via que té 185 m. amb set tirades i amb dificultats de lliure de IV i V i artificial A1. L'efectuaren R. Masats, P. Badia, E. Albín i J. Salmeza, del C.A.D.E., el dia 23-5-74. Se'n troba una ressenya al número de desembre de 1974 de la revista «Muntanya».

El nom d'aquest serrat és degut al fet d'ésser les primeres roques del plànol d'en Semir que porten la numeració de la centena. Foren batejades per J. Nubiola i J. M. Torras en el transcurs d'una ascensió que hi van fer el 8-12-54.

LA BOLETA FORADADA (105)

Afronta per una banda amb el serrat del Centenar i per l'altra amb la Nina, de la qual la separa una accidentada torrentada on

s'aixeca l'agulla del Melindro. Com el seu nom ja ho indica, es tracta d'una bola de roca assentada damunt un pedestal. La roca, però, queda buida a la base de la bola i així deixa un forat que hom pot travessar ajagut. S'hi puja per la canal que forma el coll entre la 101 i aquesta. Trobarem en dit coll una roca adossada a la 101 de fàcil ascensió. Cal pujar a un collet on hi ha una petita agulleta que sembla talment un bastó i aquí comença l'escalada amb un curt tram molt dret i fi, de IV. Amb uns 13 metres s'arriba al cim, completament penjat sobre la cinglera N., com totes les altres roques del serrat del Centenar. Ascendi-da el 8-12-54 per J. Nubiola i J. M. Torras.

ARESTA NORD

1.ª ascensió el 21-11-65 per J. M. Anglada i J. Cerdà. Escalada de 160 metres de desnivell i una dificultat de V sup i A2, amb passos de A3 i VI inf. (ressenya a «Cordada», n.º 126).

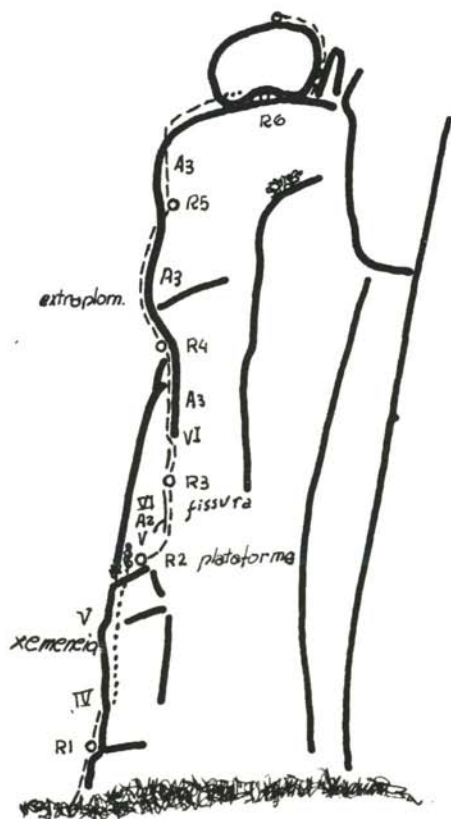
A Montserrat hi ha, entre altres, tres racons o regions on s'han traçat itineraris que sobresurten per la seva llargada, dificultat i complexitat que cerquen vies d'envergadura són: Paret dels Diables, Paret Est del Serrat del Moro i arestes Nord del grup del Frares.

La Boleta Foradada, amb la seva aresta nord, forma part d'aquest darrer grup. No sobresurt pas per la seva llargada però és potser de tot el grup la més complexa, tècnicament. La seva forma i silueta no destaca massa de primer cop d'ull, però si ens hi fixem descobrim que posseeix una fina elegància. L'aresta és aguda, perfilada, desplomada en la seva part superior; al capdamunt s'arrodoneix i forma un gran replà on descansa la Boleta Foradada. L'ascensió és llarga, difícil, àeria; mig en lliure, mig en artificial.

S'inicia una mica a la dreta de la mateixa aresta; un primer ressalt per tal d'anar a buscar una llarga xemeneia, dura, difícil (V) que mena a un gran replà. Del seu extrem dret s'enfila amunt un díedre obert, elegant, vertical, difícil (V sup., pas VI inf); la seva part superior requereix utilitzar la tècnica artificial (A2) mitjançant uns precaris tacs de fusta.

Aquest díedre-fissura (ara ja més fissura que díedre) condueix al fil de l'aresta, al seu bell mig. Per sobre l'aresta, esmolada,

LA BOLETA FORADADA - 105-

20m. fins dalt de la bola
escolada fàcil.

40m. fins la plataforma.
(25 pitonisses b. 5 pitons i 1 tac)

estat molt precari

30m. extraplom per l'aresta
(3 pitons 2 tacs 6 pitonisses b.)

tacs petits

20m. fissura extraplomada
(12 tacs 3 pitons)

35m. fissura (12 pitons 1 tac)

(10 pitons i 2 tacs)

40m. remansig IV i V:
molt estret

10m. descompost

queda desplomada; d'aquí en amunt és quasi tot en artificial (A3-A1) fins al gran replà del capdamunt des d'on resta tan sols pujar el cim de la bola final.

EL MELINDRO

És una roca molt poc coneguda però força interessant, situada sota la Boleta Foradada i que gairebé és un contrafort del seu basament. Dos sistemes hi ha per a fer aquesta ascensió: el primer consisteix en «rappel» des del peu del camí fins la base d'un planell on s'inicia una penjada torrentada per a remuntar una xemeneia d'uns 30 m., amb un parell de passos de IV, fins al collet de l'agulla. El segon procediment per a assolir aquest collet consisteix a baixar del peu de la Boleta Foradada fent un «rappel» en diagonal. Si més no per a retornar, és més interessant pujar des d'aquest collet en lloc de baixar per la xemeneia, ja que després hauríem de superar trenta metres molt verticals. L'ascensió de l'agulla és en «ramonage» i amb uns 12 metres hom se situa damunt el minúscul cim, completament punxegut. Per al descens cal deixar una бага al voltant de la roca; s'hi ascendí el 24-5-70 per J. Monterde, V. Soto i J. Barberà.

LA NINA (106)

És una de les roques més perfectes de Montserrat, que forma una capriciosa silueta molt proporcionada. Queda a tocar del camí que des de la canal Ampla mena al Lloro.

Hi hagué una gran palestra per a fer-hi la primera ascensió ja que, desconeguda la tècnica del burí i les pitonisses, era impossible la superació del desplom inicial. Mitjançant un tronc s'arribà a superar, després de 13 intents, el 7-5-42, per la cordada integrada per V. Barbé, E. Mallafré, F. Blasi i M.ª A.^a Simó; el 15-7-45, suprimint el procediment del tronc, se superà el desplom del cos de la Nina amb pitonisses i així s'ha anat superant posteriorment una infinitat de vegades. Van fer servir per primera vegada aquest sistema tan revolucionari F. Farrés, J. Ferrer i J. Barberà, de Sant Cugat, el dia esmentat. Hi feren, doncs, la

2.ª ascensió i la 1.ª sense tronc. La dificultat de la Nina és d'A1. Cal situar-se a la part N., sobre el seu basament, i superar l'esquena del «cos» en artificial de burí. Amb uns 15 m. hom se situa al «coll» de la Nina; ara cal flanquejar per la part esquerra (E.) fàcilment, per anar al «clatell» i per la cara S. amb uns 8 m. en artificial de pitons es guanya el «cap». Circulars del C. M. B. parlen de la 1.ª ascensió i el desembre de 1945 de la 2.ª. J. Pons i J. Vendrell, el 7-10-56, pujaren la Muralla N. per la xemeneia oriental de la base de la Nina. Més a la dreta, a la muralla compresa entre el Bisbe i la Nina, hi ha un pont natural penjat a bona alçada; el 19-9-54, J. Capeta i J. Nubiola hi feren una ascensió passant per sobre l'arc del «Pont Penjant». Escalada d'uns 170 metres de IV de dificultat.

L'ESCUT (111) (MIRANDA DE LA NINA)

Queda situat a la part S. de la Nina i hom hi puja fent un flanqueig herbós des del coll amb la seva veïna (110) i, amb una vintena de metres per l'aresta N. en lliure i amb dificultats de III, s'arriba al cim. El dia 23-6-46 hi ascendiren J. Baruta, J. Farrera i R. de Semir.

ROCA DE NADAL (110)

És la veïna de l'Escut. Aquestes dues roques queden sota el camí de la canal Ampla al Lloro. Per ascendir-hi cal pujar uns metres verticals per la cara O. anant a buscar l'aresta N. Un cop a l'aresta, ja més fàcil, una savineta i un pontet de roca faciliten l'assegurança; un desplom final mena al cim, amb molt bones preses. Ascensió de VI. 25-XII-69, V. Soto i J. Barberà.

EL MORRO PLA (129-112)

Queda en un planell a la dreta del camí que va a la Nina. Aquest planell el separa de la Nana. Ascensió força interessant i de

IV sup., s'escala bo i pujant al turó (129) de la cara S. de la roca i d'aquí, fent una travessada en flanqueig vers l'O., hom troba una grossa roca que pot servir de merlet d'assegurança. En ésser a la poc definida aresta O. s'intenta clavar un pitó en una fissura difícil de trobar; cal continuar en lliure pel lloc on el desplom és menys acusat, tot fent un xic de diagonal a la dreta per a buscar una canaleta de la part SO. la qual ajuda a superar el «morro» del cim; és un tram d'uns 25 metres des del flanqueig. La canal es pot pitonar als llocs necessaris. Un «rapel» de 40 m. per la part N. deixa al peu mateix del camí, precisament on s'alça el pi de la Trinitat, exemplar únic a la muntanya, amb tres magnífiques besses o branques arrencant de la soca. És per aquest cantó on, el 26-9-62. D. Vergés i R. Parera obriren una nova via d'ascensió.

ROCA 113 I ROCA DE LA GRIP (114)

Situades sota el Morro Pla per la seva part S. Per fer-hi cap pasarem primer per un turó rocós, anant a buscar una canal que puja al coll entre les dues roques, i mitjançant un flanqueig vers la dreta sortirem a l'aresta Brucs, des d'on pujarem fàcilment dalt la roca (113), de II de dificultat; el descens es pot fer pel lloc de la pujada.

La roca veïna és la de la Grip (114), la més grossa de totes dues; la cara E. s'aboca al torrent que baixa de la Nina i el Lloro, formant una grandiosa paret plena de balmes. La primera ascensió fou feta l'1-11-69 per P. P. Parra, R. Durà, V. Soto i J. Barberà. Hom comença l'ascensió per l'aresta N., però és difícil l'arrencada pel seu desplom inicial; una canaleta ajuda a superar les dificultats de l'aresta, i cal continuar-la fins al cim. Via d'una trentena de metres, de IV. Des del coll entre les dues roques s'obrí, el mateix dia, una via que, encara que curta, és summament llisa de preses; té uns 13 m. i és de IV sup. Hi ha una bona aresta Brucs oberta per F. Sàbat i J. Borat, el 19-3-70; 65 metres, IV i pas de A1. El mateix dia, els mateixos escaladors pujaren l'aresta Brucs de la roca (113); 40 metres. III de IV.

PUNTA D'EN CAMPANILLES (116)

Es troba sota la roca de la Grip, a la part S. Ascensió curta, d'una quinzena de metres i de IV de dificultats. Comença al coll superior i seguidament cal desviar-se a la dreta tot aprofitant una fissura per a pitonar. Retornem a l'aresta i ja fàcilment arribem al cim. El 30-11-70 fou ascendida per J. Brullet, V. Soto, J. Monistrol, J. Marià i J. Barberà.

El 14-7-69, F. Sàbat i J. Baret ascendiren per l'aresta Brucs d'aquesta agulla; 45 m., IV sup. (nota a «Cordada», n.º 164).

ROCA SOTA LA PUNTA D'EN CAMPANILLES

Més abocada al torrent que no pas la ressenyada abans, aquesta roca resta solitària. De II, s'hi pot pujar per l'aresta N., molt descomposta. No està catalogada al plànol de Semir, però un puntejat n'indica la situació. Feta el 30-11-69 per J. Barberà, J. Brullet i V. Soto.

Aquesta roca fou escalada per la seva aresta Brucs el dia 5-4-70 per F. Sàbat i Ll. Hernández (45 m., tram de V, petit desplom).

ROCA 118

Seguint la carena de roques que separa el torrent del Lloro de la capçalera del clot del Trago, hom troba seguidament, tirant avall, una grossa roca que es puja sense entrebancs pel coll superior. Cal guanyar primer l'aresta per una canaleta i tot seguit el cim.

ROCA DE LES BALMES (128) - PUNTA 167

Forma dues roques: la de la part de dalt, de dimensions ben petites, té un pas molt difícil (V) que és la clau de l'ascensió; s'hi pujà el 30-12-69 per J. Brullet, V. Soto i J. Barberà. La roca de les Balmes, situada a la mateixa carena que anem seguint en direcció als Brucs, s'escala per la seva aresta S., pujant un pelat de roca i, mitjançant una assegurança en un arbrer, se

superen un parell de balmes per desviar-se després vers la dreta, clavant algun pitó; en lliure s'acaben de pujar els últims metres. Escalada de IV. El descens es fa per la canal de la cara O. amb 30 m. Fou ascendida el 7-12-69 per V. Soto i J. Barberà.

ROCA 180

A la mateixa carena de la roca de les Balmes, unida amb ella per un collet. Per aquest lloc s'hi puja fàcilment; en realitat, aquesta roca no és res més que un petit promontori que fa de contrafort a la roca abans esmentada.

ROCA 155

Està voltada de vegetació i posada a la mateixa carena que anem desglossant. Queda en un petit planell amb una gran frondositat d'arbres; per assolir el cim de la roca hom es pot ajudar d'algun d'ells (II de dificultat).

ROQUES 135 I 168

Sortint del planell on s'aixeca la roca abans esmentada es remunta entremig de vegetació fins un turó que és la 135 i, carenejant fàcilment en direcció S., s'arriba a la 168, roca que queda damunt mateix del camí transversal que va del refugi Barbé al coll de Porc, amb el qual queda completament tallada aquesta carena.

Els últims turons s'expliquen a la secció VII.

ROCA SEPARADA (169)

Curiosament separada de la carena, hom troba aquesta solitària agulla situada molt a prop del camí del refugi Barbé, al coll de Porc, per la banda que dona al torrent del Lloro. Possiblement havia estat ascendida; hi realitzaren una ascensió els membres de l'Operació Montserrat el 7-12-69.

Les dificultats no sobrepassen el III i es puja per l'aresta Brucs amb uns 25 m.; els trams més compromesos són les superacions de dos petits desploms.

CRESTA PLANA (177-176)

Una segona carena baixa paral·lela a la que acabem de ressenyar, però així com l'altra quedava a la part del torrent del Lloro, aquesta va tocant la canal Ampla. Des del mateix camí que surt del refugi cap a coll del Porc i un cop passada la torrentada de la canal Ampla, trobarem aquesta carena començant amb el tram rocós de la Cresta Plana; per a pujar-hi cal fer-ho per la mateixa aresta Brucs, superant una petita balma, amb uns 10 metres s'arriba al pla de la cresta (aquest pas és de IV). Hom continua planejant per la penjada cresta fins que per davallar s'ha de fer un curt «rappel». El 26-10-69 hi ascendiren J. M. Calventus i J. Barberà.

COTES 175 I 178

Seguint carena amunt després de la Cresta Plana es passa per un petit promontori (175) i després, pujant per una canal que voreja les parets de la roca 178, hom va a parar a la part de sobre i planejant s'arriba al cim.

CAP D'EN CALVENTUS (166)

Des del refugi destaca aquesta roca de molta esveltesa, tocant la 178 i separada d'ella per una canal de II de dificultat. Hi arribarem per una cresta planera remuntant el lleuger desplom del cap. Fou ascendida el 26-10-69 per J. M. Calventus i J. Barberà.

ROCA 174

Continuant carena amunt per entre vegetació, es troba aquesta

roca; bo i pujant per una canal arbrada, sortirem a un collet que separa dos cims, tots dos de fàcil ascensió.

ROCA 181

Abocada a la canal Ampla, per on presenta una bona i llisa paret on s'està obrint una via d'escalada.

Una canal hi mena des de la cota 174 i queda separada de la roca de la Caputxa. Cal pujar per l'aresta N., que no sobrepassa el III però té un seixantena de metres. Des del cim, un «rappel» no massa llarg porta al coll E. Feren aquesta aresta el 26-10-69 J. M. Calventus i J. Barberà.

ROCA 119

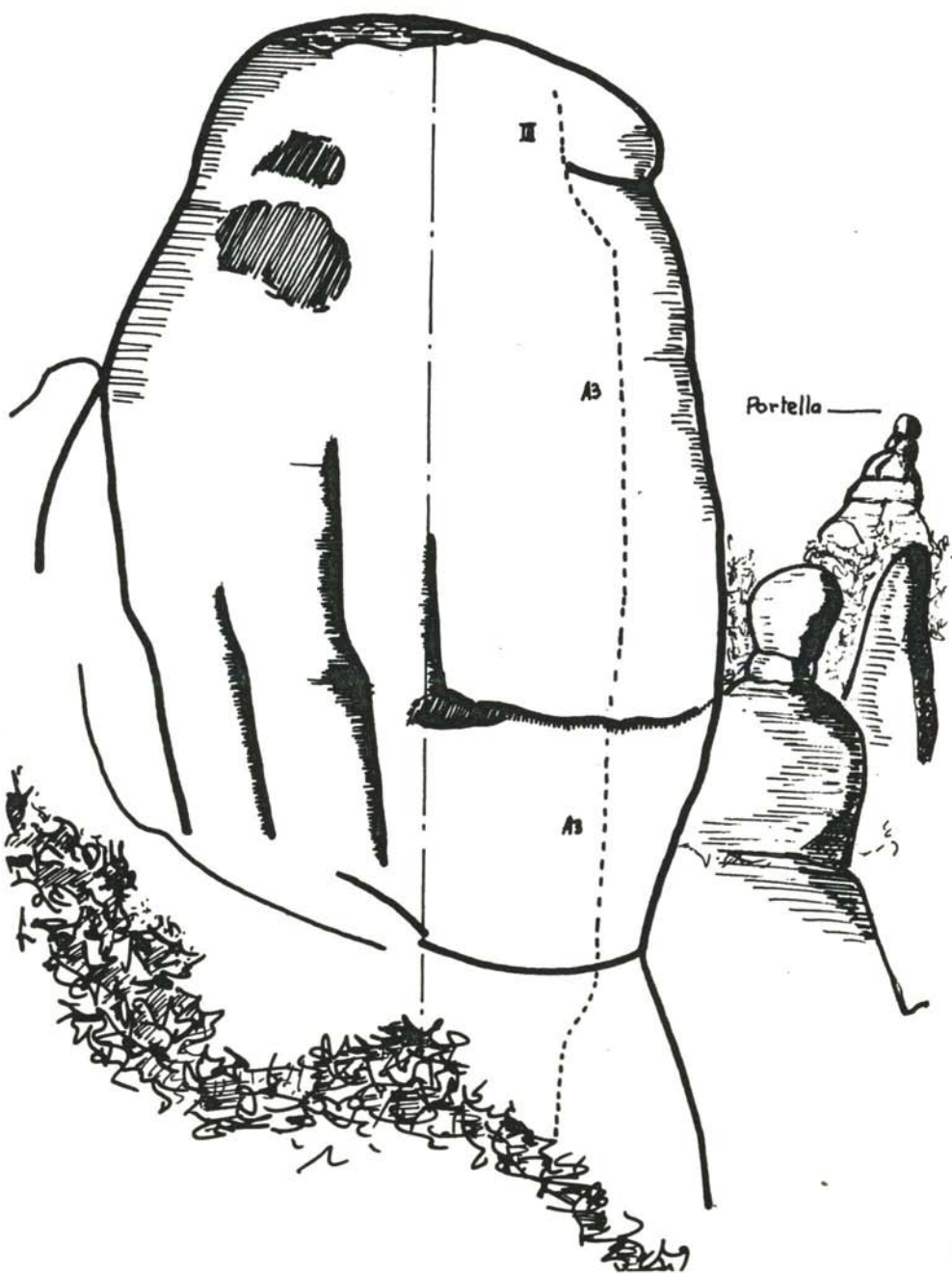
Carena amunt es dreça a la dreta la roca 119. Anant al coll de la part de dalt, i amb uns 15 m. de ll, es guanya el cim. Elements de l'Operació Montserrat hi ascendiren el dia 26-10-69.

L'AMAGADA (127)

A la banda esquerra hi ha la roca 127. Cal pujar per l'aresta S., primerament molt ajaguda però que després es redreça de cop amb un pas de IV, atès el qual ja es continua fàcilment fins al cim. Fou ascendida el 30-11-69 per V. Soto, J. Brullet, J. Monistrol, Marian i J. Barberà. L'Aresta N. de l'Amagada fou feta per F. Sàbat.

LA MAMELLUDA (117)

Arribant gairebé al final de la carena que anem seguint, es troba aquesta roca que, per la cara que dona vista a la canal Ampla, toca a la Caputxa. L'ascensió normal de la Mamelluda és molt fàcil (II) anant-hi des del coll de la Nana, per la part de sobre; es passa una cresta plana per a remuntar després el cim, superant un petit graó. Per l'aresta Brucs i la cara S. hi

han obert una via (V. 45 m.) J. m. Anglada i E. Auqué, el dia 15-12-57.

LA NANA (115)

Es troba situada al costat del planell que la separa del Morro Pla, que queda a la dreta bo i seguint el camí que va de la canal Ampla a la Nina. S'hi han obert diverses vies, però la més corrent és la de l'aresta N., en A1, tota amb pitonisses, car és una aresta molt vertical; té 30 metres (1.ª asc. per J. Company). La 1.ª ascensió absoluta la feren J. Casasayas. E. Estrems, Carme Carrió i Carme Artigas el 31-5-45 per la cara de llevant (?). Per la cara SO. el 29-5-55 obriren una via Lladó - Mingell i Guitart.

El 9-10-66 un nombrós grup del SAME (R. Barceló, R. Carretero, P. José, P. Montama i Marta Gràcia) hi obrí un itinerari per la paret Est; 35 metres de desnivell, V, passes en A i pas de VI (vegeu-ne una nota al n.º 130 de «Cordada»).

LA CAPUTXA O AGULLA VICENÇ BARBÉ (132)

Potser ha estat una de les roques més temudes, que va imposar durant més temps un gran respecte car, mentre intentava fer-hi la 1.ª ascensió, hi perdé la vida en Vicenç Barbé.

La via normal és per l'aresta N., i la seva dificultat es de IV sup. amb una llargada de 45 m. Al seu inici hi ha una creu de ferro dedicada a l'infortunat escalador.

Per l'aresta S. hi ha una altra via de característiques similars a la via normal.

El camí que va de la canal Ampla a la Nina, i que s'agafa al peu de l'agulla Sens Nom, passa per la base de la Caputxa a l'indret on es comença la via normal.

Primera ascensió, 10-6-43: Ràfols i Rabal.

Secció sisena - Frares

La secció VI és la part oriental de la regió dels Frares i comprèn els mateixos Frares Encantats, lloc més alt de tota la regió amb 1.132 m. d'alçada; té també un bon nombre de roques importants, com el Dit, l'agulla Gran del Pas de Príncep i el Lloro. Surten dalt el Bisbe i el Frare Gros les llargues vies de la cara N., totes de gran dificultat.

Aquesta secció acaba a coll de Porc.

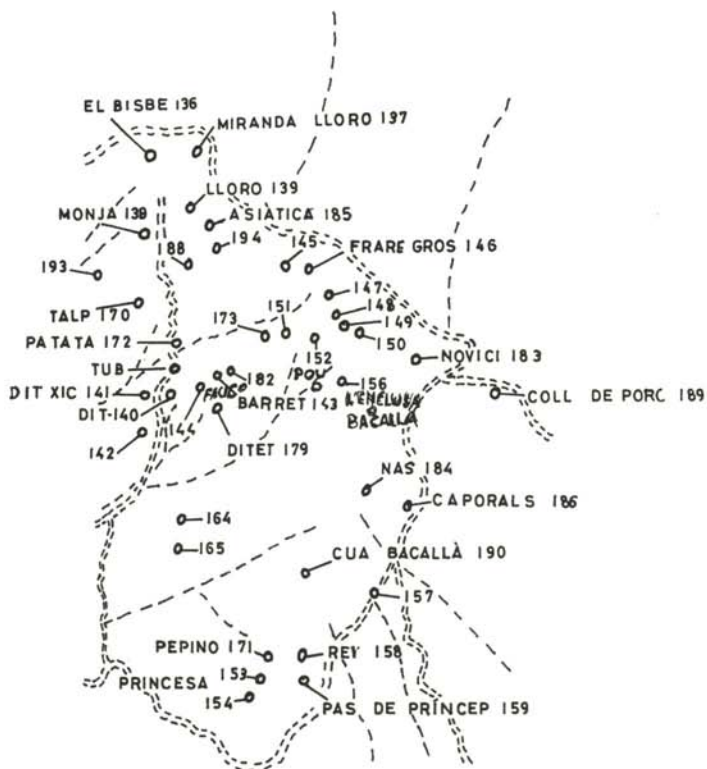
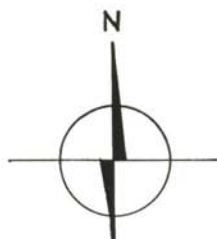
EL BISBE (136)

Aquesta roca es troba a la vora del camí. Ve de la canal Ampla, poc abans d'arribar al Lloro, i a l'esquerra. La cara N. presenta una gran muralla, una de les més impressionants d'aquesta muntanya; avui té unes magnífiques vies d'escalada.

La via normal s'agafa des del camí esmentat; primerament es puja seguint una canaleta i, després d'un lleuger desplom, ja s'ajeu fins al cim. Roca de III de dificultat, que fou ascendida per 1.ª vegada per J. Mas, J. Andreu, E. Mullor, J. Roig, J. Vila i Ll. Estasen, el 27-11-32.

ARESTA NORD. VIA G.A.M.

Aquesta aresta ocupa una posició central entre tots els espe-

rons que es desprenen dels cims del grup del Frares vers el nord. Per altre cantó és, potser, el perfil més harmoniós i el més ben traçat de tots.

Bon ambient, doncs, elegància, llargada (uns 220 metres) i dificultat (V sup. i A2). Tot plegat fa que aquest itinerari sigui un dels més complets, representatius i bells d'entre totes les vies difícils de Montserrat. Difícil però mai extremat, segur, aeri, molt recomanable.

Es una veritable via G.A.M. en el sentit que tota una colla d'aquest grup d'escalada col·laborà a dur a terme la primera, acabada el 24-9-59. D'aquests escaladors destaquem: D. Alegre, J. M. Anglada, E. Auqué, J. Boladeras, els germans Cerdà, F. Guillamon, J. Feltrer, E. Lamarca, R. Martínez, H. Pokorsky, J. Pons, J. Riera, X. Ylla, etc. (Ressenyes a «Cordada», n.º 57 i butlletí del C. E. de Gràcia, agost 1962).

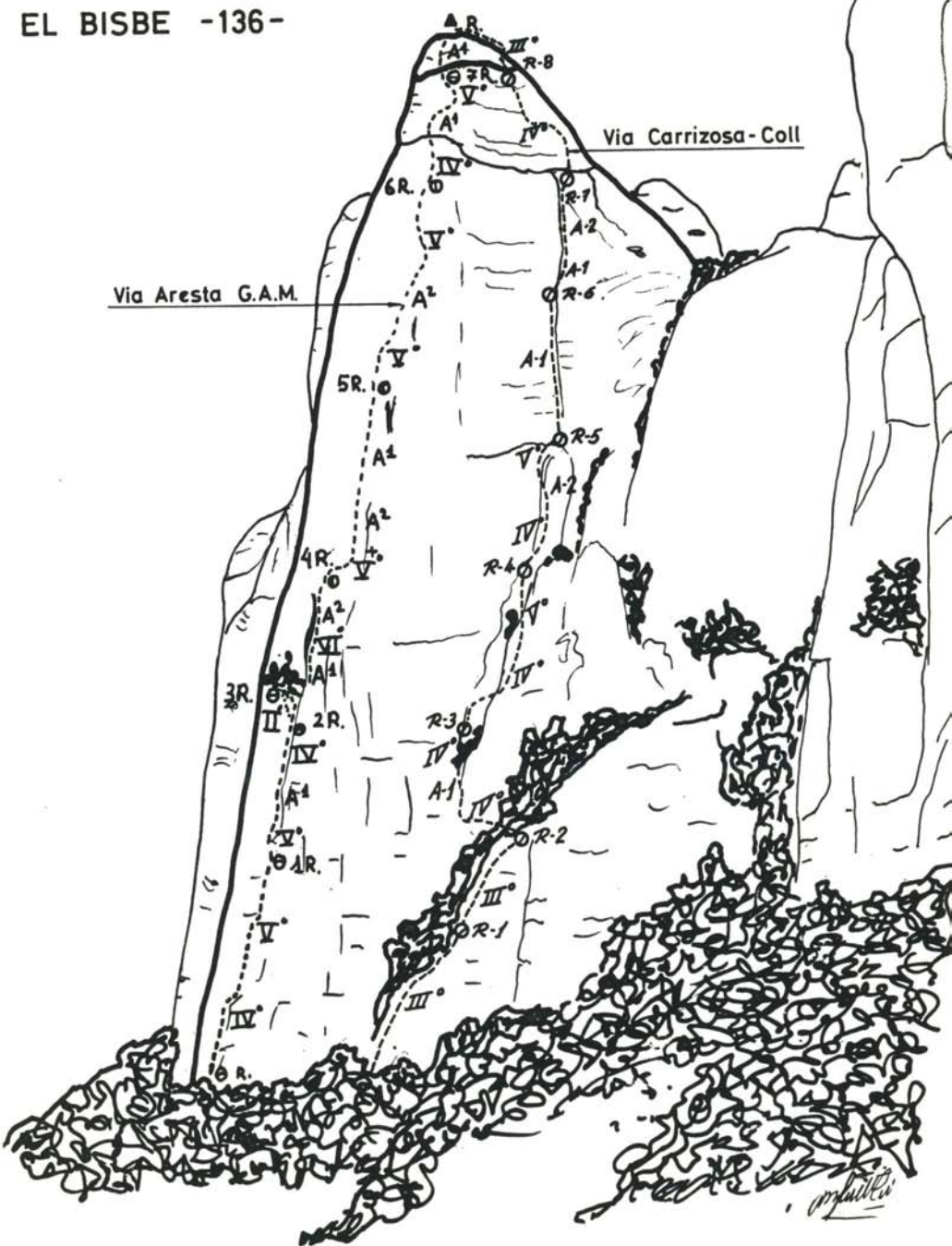
Del camí estant, pujar fins al peu de l'aresta, molt propera, pel bosc. Escalar per la dreta d'una fissura (roca lleugerament descomposta); superar unes llastres, entrar en un diedre (passar lleugerament a la dreta) i arribar a un petit replà on es fa la primera reunió (IV sup. - V).

Pujar un parell de metres, decantar-se a la dreta i entrar en una llarga i important fissura. Elevar-s'hi amb passos d'encastament, d'artificial més amunt, i novament d'encastament (V i A1) fins un replà dins de la fissura, on es fa la segona reunió. Pujar per darrera la llastra fins la gran plataforma del capdamunt (nova reunió, R 2 bis).

Es continua per l'esquerra, ara molt vertical (algunes burinades en faciliten la progressió); pujar encastant la part dreta del cos (alguns tacs faciliten la superació del tram més vertical); finalment algun ferro falcat (potser sigui necessari clavar quelcom més) permet fer una sèrie de passos delicats fins la R3 (sobre estreps); V sup.

Continuar per un diedre (A1) un parell de metres, flanquejar a la dreta (V. delicat) per a pujar després verticalment en artificial de burí (A1); R 4 d'estreps.

Elevar-se en lliure per paret vertical però amb bones preses, decantar-se a la dreta (V sup.) per tal d'anar a cercar un seguit de pitons i burinades, elevar-s'hi (A1 - A2), fer algun pas en lliure; flanquejar una mica a l'esquerra i arribar a la R 5 en lliure (V inf.).

Enlairar-se lleugerament per la dreta, decantar-se immediatament a l'esquerra per tal de sortir al fil de l'aresta (burinada d'assegurança, IV); prosseguir recte fins un desplom (A1), sortir vers l'esquerra, superar dos curts díedres (IV sup.) fins a sota el tros balmat final; fer la R 6 a la dreta.

Superar el desplom (A2) i arribar al cim al cap d'uns metres en lliure (IV).

Via cara O. — Feta l'octubre del 73, per en C. Garrizosa i P. Coll. Discorre aquesta via per la dreta de l'aresta G.A.M. S'inicia per una canal de la qual es fan un parell de tirades, i després les següents.

30 m. IV, A1 i IV.

25 m. IV, A1 i V.

20 m. IV, A1 i V.

30 m. A1.

25 m. A1, A2.

35 m. IV.

15 m. III, novena tirada que porta al cim.

ROCA 193

A la part de ponent de la Monja i abocada al torrent que baixa de la Nina. Per la part de sobre s'hi va pràcticament planejant.

MIRANDA DEL LLORO (137) O L'ESCOLANET

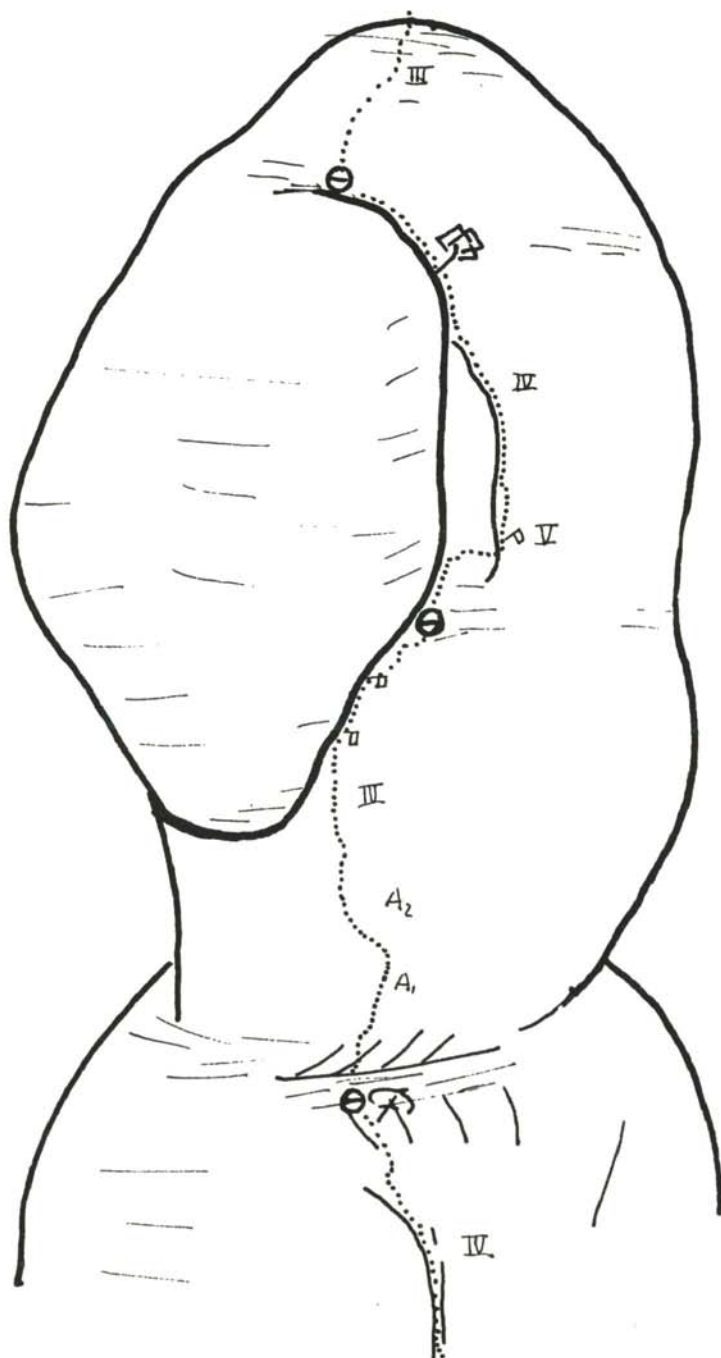
Un xic més amunt del Bisbe. Per la banda de ponent presenta una canaleta amb un curt «ramonage» que porta al collet entre els dos cims d'aquesta roca i tot seguit al cim superior per un gap fàcil; ascensió de II.

LA MONJA (138)

Enfront mateix de la roca abans ressenyada i abocada al vessant dels Brucs, paral·lela al Lloro; precisament pel bell mig d'aquestes dues roques baixa la torrentada o canal del Lloro. La via normal de la Monja va per la cara N., lloc on presenta

EL LLORO -139-

Via Normal

menys alçària; l'ascensió s'inicia fent un curt tram de roca llisa després de la qual hom troba una mena de díedre ratllat per una canaleta que té un desplom i que se supera mitjançant algun pitó; també es pot pujar aquest díedre per la banda dreta mercès a una fissura pitonable. Damunt el díedre hi ha un magnífic replà i presenta després una llisa paret de 10 metres força difícil (IV), encara que de roca molt compacta.

Fou ascendida el mes de novembre de 1933 per A. Xandri, E. Noll i I. Cuadras.

Via Anglada - Vergés. — Realitzada per J. M. Anglada i Elisabet Vergés el 4-10-64, s'enfila per l'aresta S. o dels Brucs. Pujant per la canal del Lloro, després de passar la bifurcació del camí que va al Frare Gros, cal fer un flanqueig a l'esquerra vers el collet de la roca del Talp; aquest flanqueig té una quarantena de metres de IV sup. i hom el comença enfilat dalt uns arbres per a enganxar-se a la paret.

Sortint del collet o bretxa on s'ha fet reunió ve una tirada de 40 metres de IV al començament i de III més amunt; en ajeure's l'aresta es fa reunió. Tot seguit es torna a redreçar per anar a parar al «clatell» del «cap» final de la Monja; aquest tram té una trentena de metres de III. Guanyar tot aquest «clatell» d'una vintena de metres és el tram més difícil a causa del seu desplom; se supera en artificial A3.

(«Cordada», n.º 109 en publicà la ressenya.)

EL LLORO (139)

Té una situació privilegiada, al lloc on el camí que ve de la canal Ampla tomba i baixa pel torrent de la canal del Lloro fins a trobar el que va de la Portella a coll de Porc; és una de les roques més originals de la muntanya per la característica silueta que li ha donat el nom i que sobresurt de totes les veïnes pel seu desplom acusat.

Per això ha estat una de les més difícils d'escalar; era una d'aquelles en les quals encara s'utilitzava un tronc per a superar la balma. A l'inici de l'ascensió, en el mateix basament, hi ha una placa amb la inscripció següent: «BENEDICITE MONTES ET COLLES DOMINO BENEDICITE UNIVERSA GERMINANTIA DOMINO».

(Ressenya al butlletí C.E.C. 495, agost del 36.)

La via normal comença precisament per una canaleta a la dreta de la placa esmentada; remuntant, amb un pas de IV sup., s'arriba damunt el pedestal de l'agulla. Al peu d'una savina s'inicia el tram que abans se superava amb un tronc.

Hom troba un lloc on es pot pitonar bé, cal continuar per un curt flanqueig vers l'esquerra i després remuntar a una fissura-canaleta que davalla de sota un balmat per anar a buscar-ne una altra més a la dreta, és a dir, bo i fent un zig-zag des del pitó segur esmentat. Un cop arribats a la segona canal, hom la puja fins un pi proper al cim, el mateix que serveix per al «rappel». Roca de V i A1 combinada en artificial i en lliure. Fou escalada per 1.ª vegada el 28-5-36 per Costa i Collell.

En Company, Ventura i Navarro obriren una variant de la via normal (que ells anomenen «per sota l'ala»), escalada de dificultat semblant a la normal però potser més exposada. En Jaume Cerdà superà, amb els seus cèlebres tascons de plom, el desplom del vessant NE. Finalment per la vessant Nord, el mes de juny de 1969, A. Iglésias i Carme Torres acabaren una via nova (60 m. A2 i VI de dificultat) que al capdamunt supera la balma del «bec».

ROCA 188

Baixant la canal del Lloro, poc abans d'arribar a la bifurcació del corriol que puja cap al Frare Gros, hom veu a l'esquerra dues roques: la Patata i el Tub; cal situar-se a la part nord de la Patata o coll superior i damunt dit coll hi ha aquesta roca (188). Si es vol ascendir directament per l'aresta, té un pas de III, però vorejant la roca s'hi pot pujar fàcilment.

LA PATATA (172)

De les dues roques esmentades abans, la grossa i boteruda és la Patata i l'altra és el Tub. L'ascensió a la Patata es comença pel coll de dalt o N., ja esmentat en parlar de la roca 188. S'aprofita un teix per a reduir el desplom inicial, i es continua en artificial (A1). Guanyat aquest curt tram, la paret s'ajeu bo i

tornant-se descomposta fins al pedró. Les primeres ascensions es van fer amb l'ajuda d'un tronc a la part de baix.

La 1.ª escalada van fer-la, el 25-6-46, Trullols, Botey i Garriga.

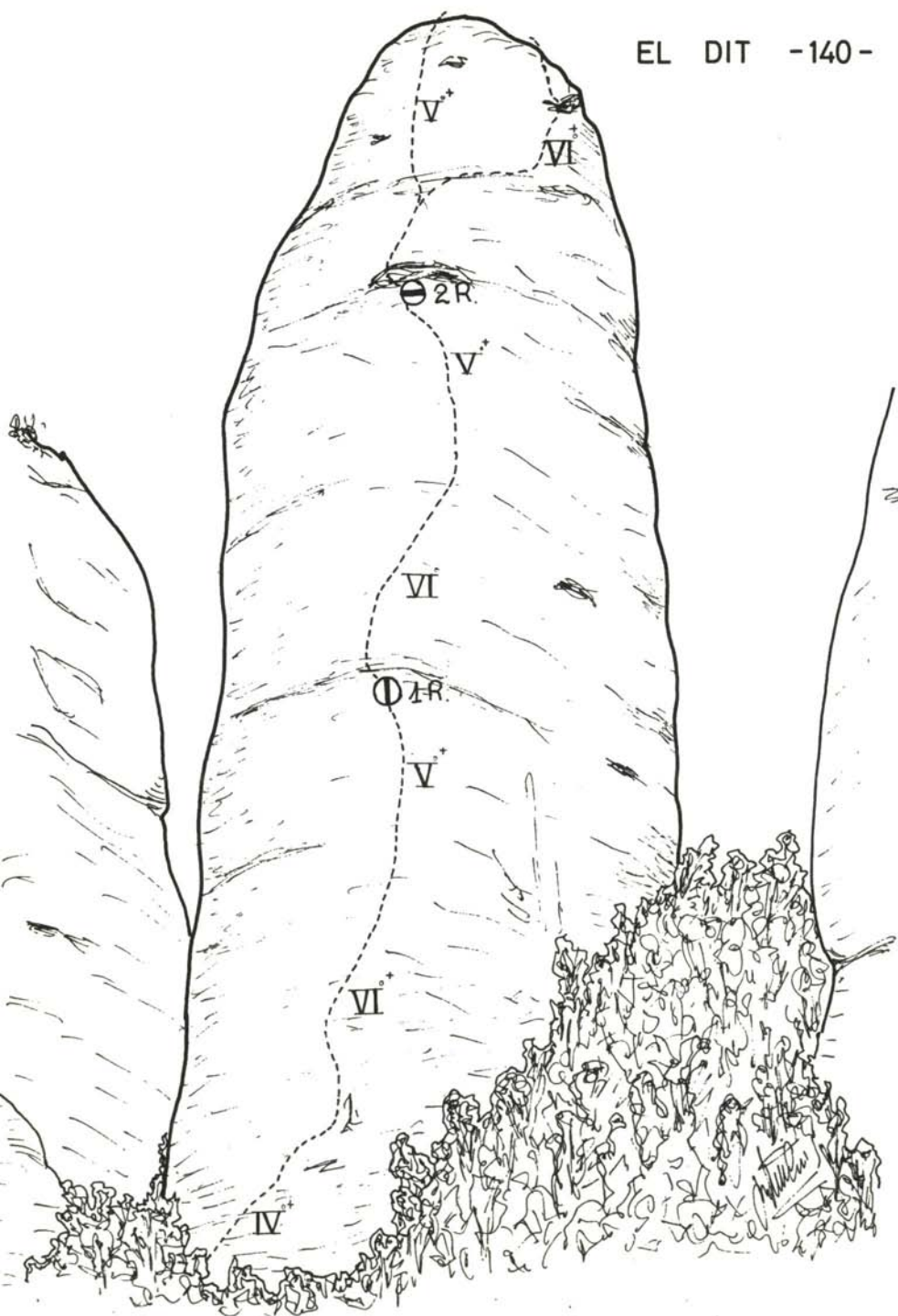
EL TUB DE LA PATATA (172/a)

Enganxat completament a la Patata, es pot assolir mitjançant un inici de «rappel» vers el S. des del cim de la roca germana; en ésser al punt més atansat hom passa de la Patata al Tub, sense massa dificultat (pas de IV). Fou d'aquesta manera com es pujà el cim del Tub per primera vegada el dia 25-6-46, per Botey, Trullols, Garriga i Grifoll.

El Tub encengué una gran palestra fins que va ser escalat per 1.ª vegada des del seu peu, partint de la confluència de camins al Frare i al Lloro. Fou escalat des de baix per primer cop l'1-7-46, per J. Estorach, Maria Estorach, E. Navarro i firma il·legible. Aquests escaladors, del collet estant, flanquejaren cap a la dreta fins situar-se a l'aresta Brucs, per on progressaren fins al cim. Més tard, J. M. Torras i J. Nubiola feren una variant lògica d'aquest itinerari; arribaren a l'aresta flanquejant vers l'esquerra en lloc de voltar l'agulla per la dreta. Un altre itinerari, el més espectacular i recomanable, fou inaugurat per Barrière, Capeta, Noves i Carbó; del collet estant, s'elevaren fent un pas de xemeneia entre el Tub i la Patata (V, 20 metres, es pot clavar pitó) i es recuperaren al cim del Tub. Recomanen no acabar aquí aquesta ascensió sinó que, després d'haver desfet el pas, es continuï fins al proper cim de la Patata (IV, 6 metres, pitó útil); maniobra que feren per primera vegada els escaladors de Manresa, Majó, Montfort, Frontesa i Cots, l'any 1957.

EL TALP (170)

També hi trobarem dalt el pedró el nom de roca de la Corona. Ascendida l'any 49 per membres del T. I. M. (Terra i Mar) de Sabadell. De fet no és res més que un contrafort de la Monja per la cara S., al mateix nivell que la Patata i el Tub, però a l'altra banda del torrent del Lloro. Per a seguir la via normal cal

arribar al collet que la uneix amb la Monja: recomanem de travessar dit torrent i revoltar la part S. de la roca, pujant després per una canal arbrada de la cara O., mirant el torrent que baixa de la Nina. Poc abans haurem fet un tram d'uns 15 m. de paret d'escasa dificultat (III).

Situats al collet, ascendirem uns cinc metres de roca molt llisa; hom pitona i inicia un flanqueig vers el torrent del Lloro; es pitona novament (IV) i per l'aresta N. es guanya el cim. La via de l'aresta Brucs fou oberta per J. Cerdà.

EL DIT (140)

Considerada durant molts anys com la roca més difícil de Montserrat pels seus 40 metres d'escalada en lliure. Avui no solament té la via normal, sinó que també en té una per l'aresta Brucs, però caldria ressaltar que les primeres ascensions foren en lliure els 40 metres, amb l'única assegurança d'un pitó dubtós a la tercera part de l'escalada; dita via puja per la cara N., és de V i fou aconseguida per 1.ª vegada el 6-7-41 per J. Panyella («Pany»), J. Farrera i M. A.ª Simó (la circular 51, de gener de 1951, publicada pel C.M.B., parla de dita ascensió). L'aresta Brucs d'aquesta roca es féu el 3-7-55 per D. Arenas, T. Pérez, M. Ricard, A. Sorolla, J. Vilana, J. i Teresa Lladó.

Aquesta escalada és una de les típiques «arestes Brucs» montserratines: té uns 90 metres de desnivell i presenta passos molt difícils i delicats. Malgrat que la seva dificultat no és ni extrema ni molt sostinguda, aconsellem als escaladors que la vulguin recórrer que abans s'informin amb detall amb un bon coneixedor de la via (V).

EL DIT XIC (141)

Al costat del Dit per la part de ponent i separada d'aquesta agulla per una bretxa on passa el camí que baixa del Lloro. Hom hi puja per la part N. amb una curta escalada de III d'uns 18 m. Escalada el 8-12-47 per J. Barberà. Hi ha qui l'anomena el Dit Inferior.

ROCA 142

Al peu del camí que davalla del Lloro i un cop passada la bretxa Dit - Dit Xic hi ha un replà que forma el coll de la roca que anem a ressenyar i que no és altra cosa que un contrafort del Dit Xic. Des del coll hom puja un curt desplom i fàcilment arriba al cim.

ROCA 165

Més avall de la roca abans anomenada, però a la part esquerra del camí, veiem un morro rocós en una carena descendent; hauríem de pujar a la part superior d'aquesta roca i anar a buscar un collet aparentment de fàcil ascensió, però en arribar al morro rocós és recomanable encordar-se perquè ve un pas curt però finíssim (V) i a una alçària respectable.

ROCA 164

A la part de sobre de la roca anterior n'hi ha una altra de molt gran. S'hi puja des del camí per entre gran vegetació arbrada, pel cantó E., sense cap mena de dificultat. Per al descens no cal posar cap «rappel».

EL DITET (179)

Retrocedint aquest camí fins a tornar al peu del Dit, ens situarem al peu de l'aresta del Ditet, que queda al costat dret del camí, es remunta un desplom per arribar al peu de l'aresta Brucs; es continua grimpant cosa d'uns 25 metres i després ve una quinzena de metres de III; finalment restem uns 10 metres de IV que acaben amb un últim pas de V. Aquesta via d'aresta és força interessant: en aquest cas és la via normal. La 1.ª ascensió de M. Muñoz i E. Auqué, el 13-9-59.

El «rappel» fins al collet que l'uneix amb l'agulla Fàcil té uns 10 metres totalment desplomats; per aquest motiu no és recomanable buscar una via normal per aquí.

Des del coll es pot fer un altre «rappel» fins la base de l'aresta inicial o remuntar amb una tirada de 60 metres fins dalt l'agulla Fàcil; les dificultats són de II.

AGULLA FÀCIL

Roca que hi ha sobre el Ditet. Com ja ho expressa el nom, és fàcilment accessible.

ROCA 182

Saltant de l'agulla Fàcil hom pot pujar aquesta roca, situada en una carena descendent dels Frares Encantats cap al Dit. També s'hi pot ascendir fàcilment des del camí o canal que puja del Dit al Frare Gros, i retornant novament al coll de la 179.

ROCA CONTRAFORT DE LA 173

Si partim de nou del collet entre el Ditet i l'agulla Fàcil, flanquejant vers llevant per entre matolls i arbres, hom va a parar al coll d'una roca que té una bona aresta Brucs i que no és altra cosa que un contrafort. Una curta grimpada ens deixa al cim.

EL BARRET (143)

Situada sota la 182 i a la mateixa carena descendent cap al Dit. El cim forma un petit planell i les parets, encara que curtes, són molt dretes i fins i tot balmades; cal buscar el collet, al peu d'una canal, i amb uns 10 m. de IV s'arriba al planell del pedró. Fou feta la 1.ª ascensió per Aqué i M. Muñoz el 13-9-59.

ROCA 144

Roca veïna del Dit i l'última de la carena descendent ja esmen-

tada. Es puja fàcilment per l'aresta NO. (II), però amb roca molt descomposta.

ROCA 173

Pujant pel camí o canal del Dit al Frare Gros, després d'haver deixat enrera les cotes abans ressenyades de la 144, el Barret i la 182, la roca següent és la 173. En trobar-nos al seu nivell i deixant el camí, un corredor arbrat ens porta al collet i fàcilment al cim.

ROCA 151

Per sobre la 173; des del mateix camí hem d'agafar la canal propera i pujar al seu coll, i arribarem seguidament al cim.

ROCA 152

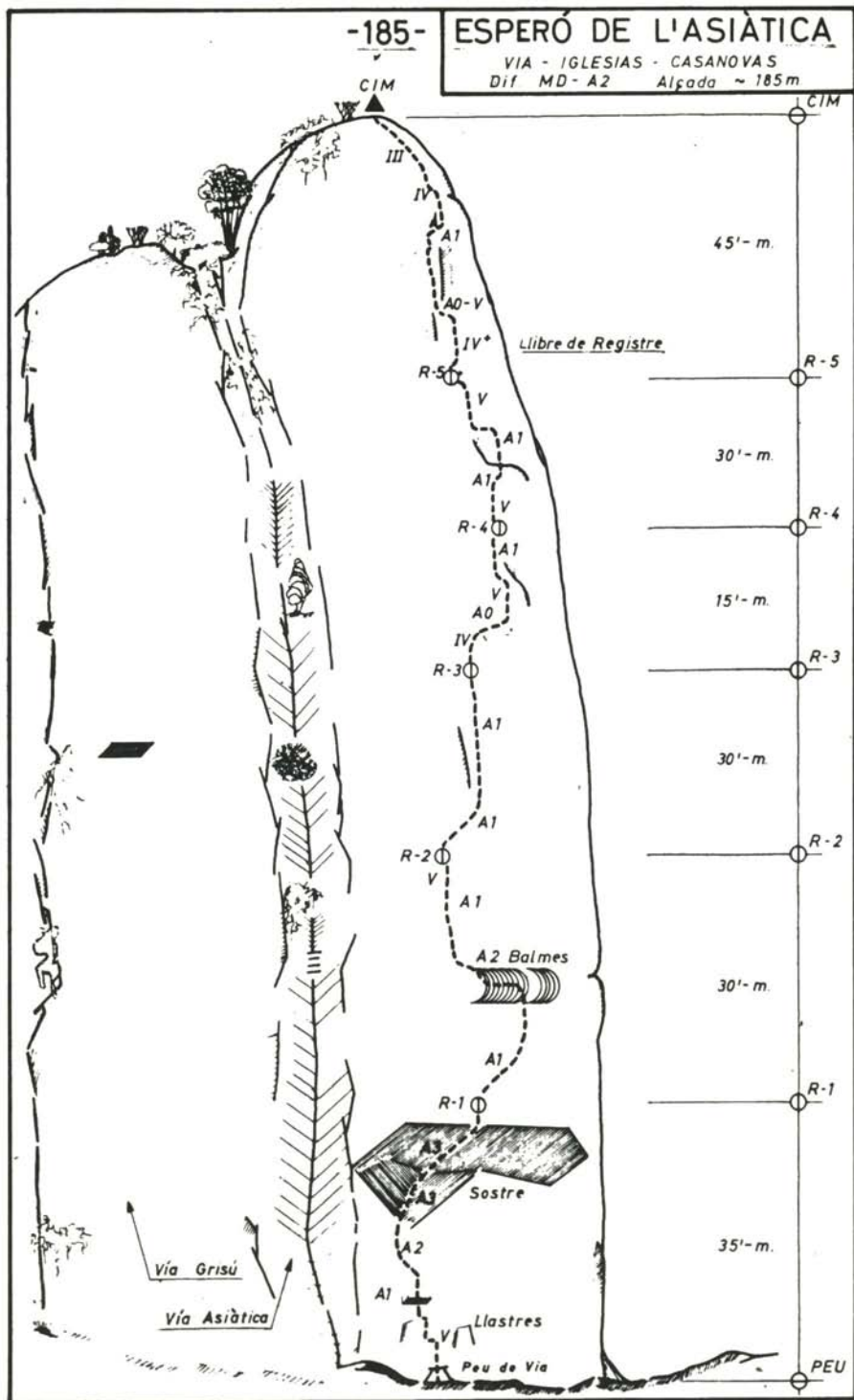
Última roca del capdamunt de la carena que esmenten i que queda damunt la 151; de fet forma el planell de la base de la via normal al Frare Gros, situat a la part SO. d'aquesta roca.

ROCA 145

És un contrafort del Frare Gros per la part de ponent. Deixant el camí que va del Dit al Frare Gros, cal decantar-se a l'esquerra per a trobar aquesta roca; pujant per una dreta canal hom arriba a un coll molt a prop del cim, que es guanya fàcilment. La vista queda suspesa a la paret N.

ROCA 194

Des de la roca 145, saltant per entre turonets i canals, hom va a buscar una fàcil aresta (194), que no és res més que el contrafort de la roca de l'Asiàtica pel cantó SE.

L'ASIÀTICA (185)

Afronta amb el Lloro per la part de llevant i forma amb la sèrie de cotes ressenyades (145 i 194) el tram de muralla N. fins al Frare Gros. Alguns anomenen equivocadament aquesta roca Miranda del Lloro, quan el cert és que aquest nom correspon a la roca 137.

Des del cim de la 194 —que, segons hem dit, no és sinó un contrafort de l'Asiàtica— uns arbres amaguen el coll per on es pot ascendir en aquesta darrera fàcilment. Amb tot, té una alçària molt respectable vers la muralla N., per on puja una via d'uns 150 m. de desnivell, d'elevada dificultat i oberta per M. Guasch, J. Pérez, Dal Maschio i Jaume Cerdà el dia 24-11-57 (culmina a la roca 194). A. Iglésias i Casanovas obriren el 1974 una altra via per la paret a la dreta de l'esmentada; supera una gran balma, en cinc tirades.

EL FRARE GROS (146)

És la roca més alta de la regió i té 1.132 metres sobre el nivell del mar; és el Frare per antonomàsia. L'ascensió per la via normal és de III i no massa llarga; hom hi fa cap seguint el corriol que puja del Dit o també pel que s'hi enfila des del coll de Porc. A la part E. hi ha un planell format per un dels seus contraforts; hom s'enfila per una canaleta i remunta un curt tram de paret que té una alçària impressionant perquè està completament abocat a la paret N. S'hi féu la 1.ª ascensió el 16-3-24 per J. Vila, J. Puntas i Ll. Estasen.

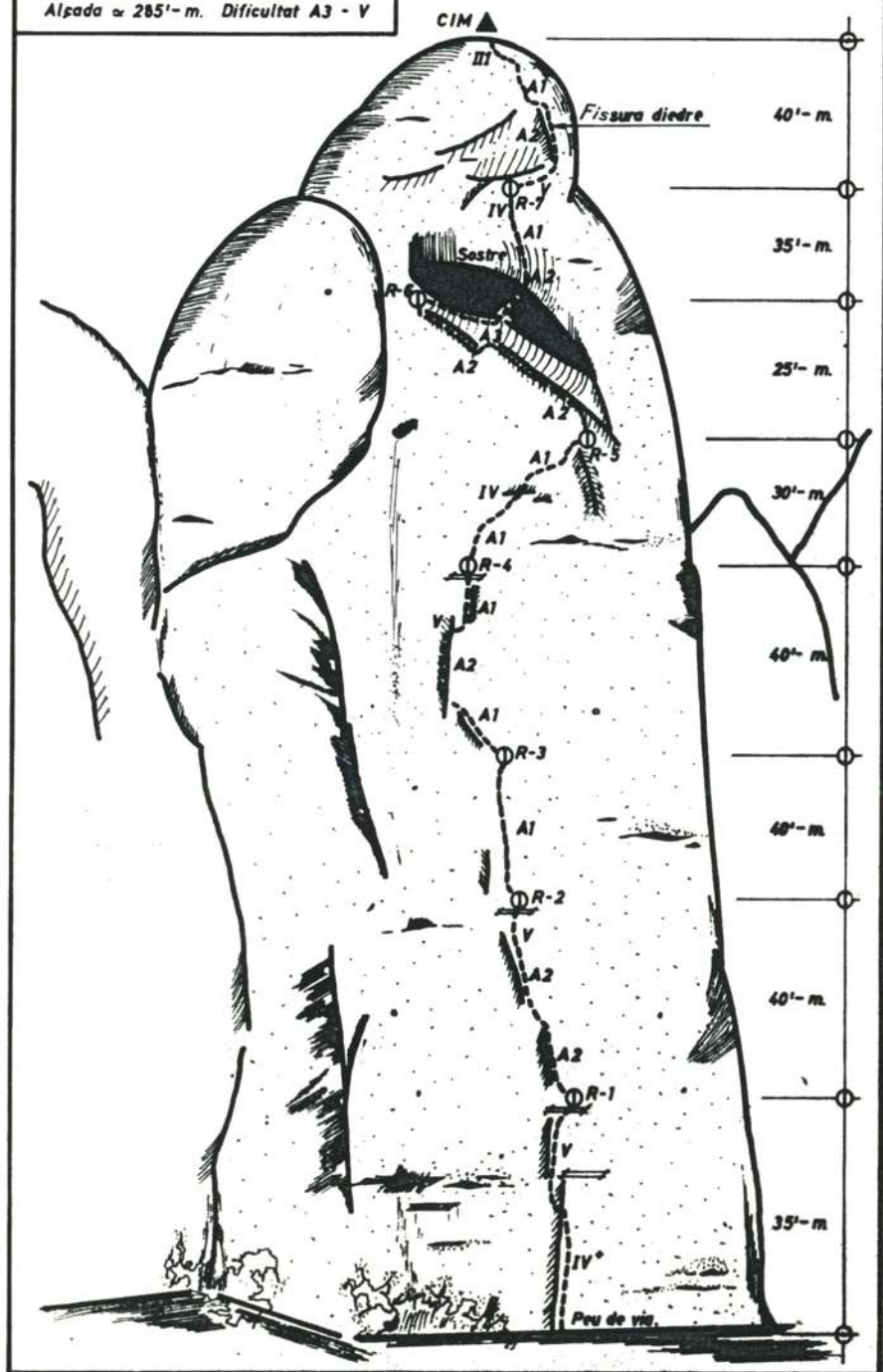
PARET NORD

Majestuosa i elegant paret de 250 metres de desnivell. La seva escalada resulta difícil i dura, i cal emprar-hi gairebé exclusivament tècnica en artificial; és aèria i espectacular, especialment a la travessia i superació del gran sostre situat a la part alta de la paret.

EL FRARE -146-

VIA ANGLADA - CERDA

Alçada $\approx$ 285'-m. Dificultat A3 - V

Els primers intents es deuen a Jaume Cerdà i Jordi Riera l'any 1959; aquests escaladors s'elevaren quasi fins a mitja paret.

L'any 1964 Joan Cerdà i J. M. Anglada reemplaçaren la cordada esmentada. L'any 1965, després de dos intents, el dia 30 de maig aconseguiren de solucionar els darrers problemes i acabaren l'ascensió a mitjanit.

El camí al coll de Porc passa pel peu d'aquesta paret. El primer llarg és en lliure (III-IV); després vénen tres llargs en artificial sobre pïtons; el cinquè (predomina el burí) té una marcada inclinació a la dreta per tal d'anar al peu del diedre que condueix sota el sostre; tirada que, junt amb la travessia (vers la dreta) del sostre, constitueix el plat fort de l'escalada; el vuitè i darrer llarg porta al cim després d'haver esquivat un desplom per la dreta i havent superat una fissura.

Ascensió de 250 metres de desnivell amb dificultats d'A2 i passos d'A3 (ressenya a «Cordada», n.º 120).

ELS FRARES ENCANTATS (147-148-149-150)

Formen una carena que es depenja vers el coll de Porc, seguint una roca darrera l'altra en sentit descendent. Totes són de fàcil ascensió: només cal pujar les canals que porten als seus collets superiors i guanyar els cims sense cap entrebanc.

Vistes aquestes roques per la cara N., on les seves gegantines parets presenten un conjunt majestuós i encisador, hom s'adona que el nom els és molt apropiat.

EL NOVICI (183)

Última roca d'aquesta cresta descendent del Frare Gros. Hom deixa el camí o canal que baixa al coll de Porc i per entre vegetació va a buscar la seva cara E.; amb un pas un xic dret en començar se superen una quinzena de metres directament al cim. Dificultat de la via: III sup. Fou ascendida el 21-4-46 per F. Farrés, J. Franquesa, J. Pugivert i J. Barberà.

ROCA DE COLL DE PORC (189)

Turó situat a l'extrem E. de la regió dels Frares Encantats i que

domina una important cruïlla de camins. En primer lloc hi fa cap, vorejant la base de la muralla N. dels Freres, el camí que ve del coll de Guirló, passant per sota la Cadireta. En segon lloc, el que ve de la Portella i del refugi d'Agulles, passant pel Pas de Príncep, i que continua vers el Montgròs pel coll de les Comes. També hi fa cap l'accidentat corriol que baixa de la base del Frare Gros provinent del Dit i de la canal del Lloro.

L'ENCLUSA DELS FRARES O EL BACALLÀ (156)

Aquesta roca ha estat batejada amb diferents noms tals com el Bacallà i el cim de Correcavalls; aquest últim, adaptat en el plànol de Semir, s'ha comprovat que els plànols anteriors el situen a la part E. del coll de Porc, possiblement on hi ha l'agulla Vista.

Ens caldrà anar a buscar la seva aresta S. perquè la part N. queda tallada talment com la proa d'un vaixell. Podem fer-ho pel camí que puja de coll de Porc o per la canal de Pas de Príncep; s'inicia l'ascensió per dita aresta S. sense passar el II de dificultat. Abans d'arribar al capdamunt pot ser convenient d'encordar-se car és molt estret i descompost, completament penjant pels dos costats; té el cim totalment pelat formant un planell allargassat. Per la cara N. presenta una via desplomada que obriren els germans Lleonard, el 17-8-68, anomenada via de Bages; té uns 40 metres de desnivell amb dificultats de V i A2.

TURÓ DEL POU DE L'ENCLUSA

A la banda de ponent de l'Enclusa hi ha aquest turó al qual es puja fàcilment.

POU DE L'ENCLUSA (Avenc)

Amb una tirada vertical de 36 m., té una profunditat de 56 m.

AGULLA DELS CAPORALS (186)

A la part de sota de les roques de l'Enclusa i del Nas. Hom ha d'anar a buscar el coll superior i amb uns 10 metres d'escalada de III, seguint una fissura en forma d'arc, assolirem el cim.

Feta per I. Capeta i J. Nubiola.

El 18-8-58 es féu una variant per mitjà d'un flanqueig per una cornisa del cantó de ponent que mena a l'aresta Brucs. Dificultats de III sup. A càrrec de J. Pallejà, Anna M.* Pallejà, J. M. Torras i Ll. Padró.

ROCA 157

A la part de sota de l'agulla dels Caporals i per damunt la font de l'Esllavissada. Presenta poca dificultat perquè és molt curta, però també molt descomposta.

EL NAS (184)

Unida amb l'Enclusa pel seu coll superior. Seguint la mateixa carena s'hi puja fàcilment.

LA CUA DEL BACALLÀ (190)

A la mateixa carena de l'Enclusa i del Nas, queda per sota d'aquest per la part S. S'hi puja precisament pel collet entre les dues roques; ascensió fàcil.

EL «PEPINO» (171)

Seguint vorejant la carena que baixa de l'Enclusa dels Frares, es va a parar a un coll on s'obre una canal: la part esquerra és la continuació de la carena esmentada, que va a parar a les agulles del Rei i Gran de Pas de Príncep, i a la banda dreta hi ha el «Pepino» i l'agulla de la Princesa.

El «Pepino» és, doncs, la primera roca de la part dreta d'aquesta canal que baixa a Pas de Príncep. Lloc on passa el camí que va de coll de Porc a la Portella; cal vorejar-la vers l'O. per una canaleta que va en diagonal i s'ascendeix fàcilment un turonet que hi ha abans del cim superior; ascensió fàcil que no arriba al III.

AGULLA DE LA PRINCESA (153-154)

Roca que fa coll amb el «Pepino». Des d'aquest coll cal iniciar la via normal d'ascensió, superant uns 10 metres en artificial A1 fins un planell on hi ha una bona savina; continuem uns 15 metres de V en lliure —encara que molt drets tenen molt bona presa— fins al cim primer (153) i tot seguit es va al 154, cim que cau aplomat per la part S. sobre el camí. Per la cara O., el dia 1-5-55, els sabadellencs Lladó i Sorolla, obriren una via: primerament 17 m. de doble corda i finalment 20 m. lliures.

AGULLA GRAN DE PAS DE PRÍncep (159)

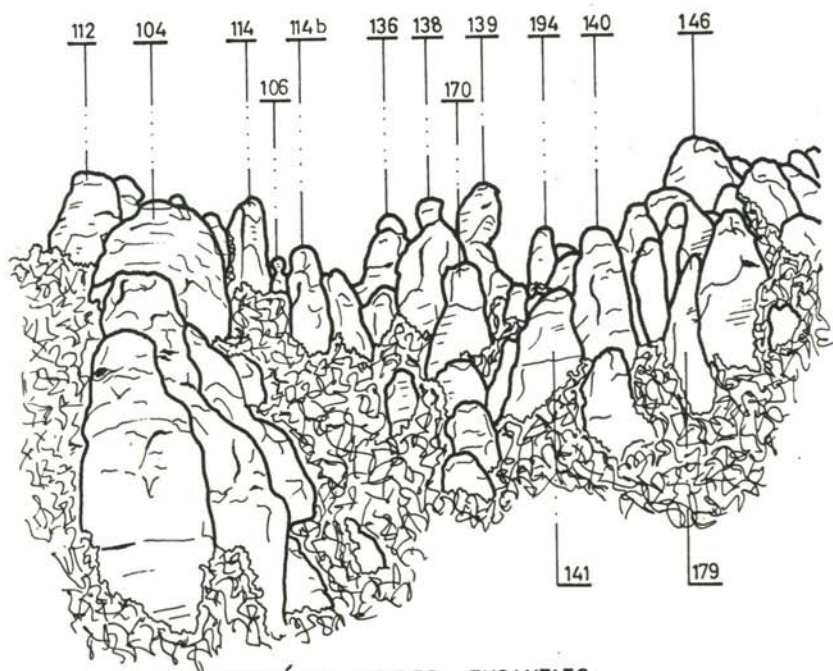
És la roca que presideix el pas esmentat i una de les més boniques de la muntanya. La via normal és per la part N., lloc on hi ha el collet que la uneix amb l'agulla del Rei. Des del camí de Pas de Príncep al coll de Porc agafarem una canal que hi ha a la part E. de la roca i, fent un «ramonage» no gaire llarg, arribarem a una alzina on farem reunió. Emprendrem després una segona tirada d'una trentena de metres per una canal pitonable —de les dues que s'hi troben és preferible agafar la de la dreta— i assolirem al collet. Posats de ferm a l'agulla, pujarem uns 10 m. per la paret i després farem un flaqueig en diagonal cap a l'esquerra, molt penjat però amb molt bona presa. Quan arribem a la cara E. ja podem anar de dret al cim. Roca de IV sup., J. Casellas, Nadal, Rubiralta i Montfort l'ascendiren per primera vegada el 7-4-44 (v. butlletí del C. E. Bages de 17-7-44).

El descens es fa del cim al coll i després cal efectuar un «rapel» per la canal; això no obstant, si hom vol remuntar l'agulla

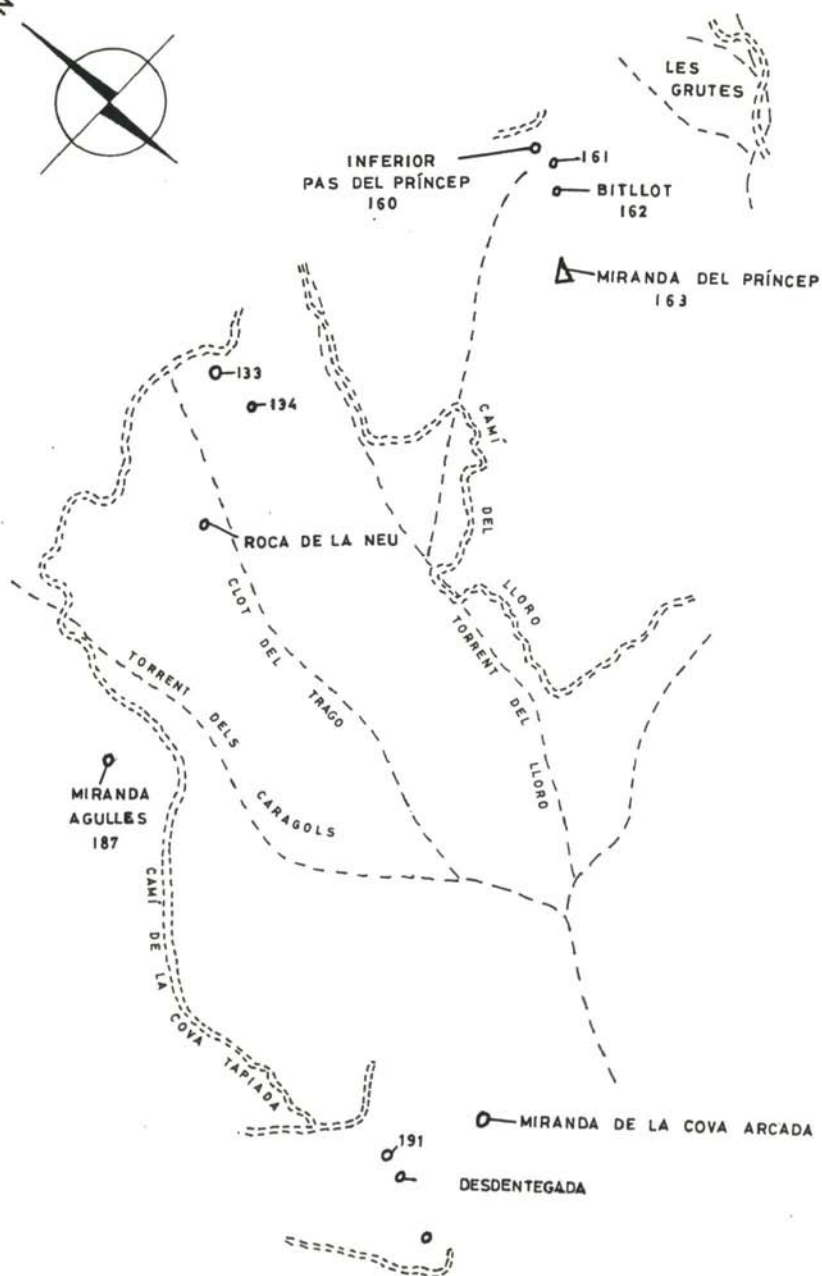
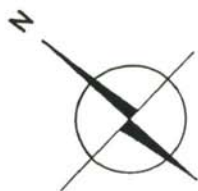
del Rei, ha de pujar per l'aresta S. La paret SO. presenta un mur majestuós on hi ha una via per la part SE., feta el 9-9-56 per J. Gómez, J. Santacana, M. Guasch i Surinyà. Via d'uns 100 m. de desnivell i de gran dificultat (IV i artificial A3), sobre la qual convé d'informar-se abans d'anar-hi. Al núm. 123 de la revista «Cordada» hi ha una descripció d'aquesta via feta per Albert Iglésias.

AGULLA DEL REI (158)

Cal pujar al collet de l'agulla Gran de Pas de Príncep i enlairar-se per l'aresta S. Amb una quinzena de metres s'arriba a dalt, per un tram de IV, encara que té un pas molt fi als seus inicis. De dalt d'aquesta roca es pot baixar «rappelant» a la cara N. i d'aquí per la canal esmentada anteriorment (coneguda com a canal del Príncep) es baixa fàcilment fins a trobar el camí.

REGIÓ DE FRARES ENCANTATS

Secció setena - Miranda del Príncep

Aquesta secció té poca cosa per ressenyar; forma la part baixa de la regió dels Frares Encantats i comprèn la part de baix del camí que va del refugi d'Agulles a coll de Porc. Limita per la part N. i per llevant amb el torrent de les Grutes i amb el Clot del Tambor i per ponent amb la canal Ampla; la part S. acaba en forma de tascó al lloc on hi ha el grup de les Desdentegades (191).

ROCA PETITA O INFERIOR DE PAS DE PRÍncep (160)

Aquesta roca i l'agulla Gran de Pas de Príncep formen dit pas, on s'inicia l'ascensió. La via normal segueix la gepa N. i té prop de 40 m. de llargada; es troben diversos replans durant l'ascensió i també hi ha alguna savina per a assegurar-se. Exceptuant els primers metres de baix, la seva dificultat no arriba mai a un III.

ROCA 161

A la part S. de l'agulla Petita o Inferior de Pas de Príncep. Cal anar al coll entre les dues roques i, fent un flanqueig per la part de ponent, fàcilment s'arriba al cim; no hi fa falta posar «rapel».

EL BITLLOT -162-

Via Normal

EL BITLLOT (162)

A la mateixa carena que des de Pas de Príncep va a la Miranda del Príncep i que hem començat a ressenyar amb les dos roques anteriors. La seva ascensió és per la part N. des del coll que l'uneix amb la roca (161). Hom s'enfila uns 10 metres fins un petit replà (aquest tram és molt llis de preses); situats sota la balma del cim, cal superar el desplom per una canaleta que hi ha a la dreta del tram pujat; fent un pas d'esqueneta o clavant un pitó amb un estrep se salva aquest pas clau. La canaleta s'eixampla tot seguit i es guanyen els 10 m. finals. Ascensió de IV, feta el 18-7-47 pels germans Estorach i Xalmet.

MIRANDA DEL PRÍNCEP (163)

Gran turó des d'on es contempla una magnífica panoràmica. La part SE. presenta unes grans cingleres, però per la cara N. s'hi puja fàcilment per una canal: és l'última roca de la carena descendent de Pas de Príncep, situada a 976 metres sobre el nivell del mar.

ROQUES 133 i 134

Formen una altra carena descendent paral·lela a l'esmentada de la Miranda del Príncep, però més cap al cantó d'Agulles i, com totes les roques d'aquesta secció, a la part de baix del camí de coll de Porc a la Portella. De fet, el coll per on passa dit camí separa aquesta carena de la que baixa de la roca del Morro Pla ressenyada a la secció V.^a. Hom puja les dues cotes fent una passejada des del coll que fa el camí; després, si es vol continuar descendint per la carena vers el S., es passa per una colla de turons amb vegetació fins acabar en una roca que despenja les parets vers el Clot del Tambor.

ROCA DE LA NEVADA

També sota el camí de coll de Porc a la Portella, però més a ponent de la carena abans esmentada. Resta prop de la torren-

tada del Clot dels Cargols i els arbres gairebé l'amaguen del tot, cosa que la fa difícil de veure des del camí. Des del coll superior presenta l'inici tan vertical que fins és desplomat; hom necessita arribar a una fissura per a clavar un pitó i penjar-hi un estrep; una vegada al damunt, amb bona presa cap a la dreta s'arriba al cim. Ascensió que no arriba a la dotzena de metres; dificultat de IV.

Una via més fàcil es pot fer per la part de ponent mitjançant l'ajuda d'una alzineta; abastant a continuació una fissura, on cal clavar un pitó, hom s'enganxa a la roca i amb bona presa arriba al cim.

MIRANDA D'AGULLES (187)

Abans d'arribar al trencall on surt el camí que baixa de la canal Ampla, anant en direcció al refugi, hom troba a mà esquerra una carena descendent que no és altra cosa que la prolongació de la carena que baixa de la Nana, ja esmentada a la secció V.^a. Caminant per entremig de molta vegetació, tot seguit se surt al fil de la carena fins que s'arriba a un planell rocós des d'on es domina una extensa visió de tota la regió d'Agulles. Per això el nom de Miranda és ben encertat.

ROCA 191

De la Miranda d'Agulles podem continuar baixant per la carena, però amb tendència a l'esquerra, perquè seguint recte cara avall aniríem a parar a la Cova Tapiada. Sempre carenejant, farem cap a un monticle rocós (191), gairebé al final d'aquest serret, que mor en forma de cresta a les roques de la Desdentegada.

PUNTA DE LA DESDENTEGADA

A la part S. de la 191 hi ha una agulla amb la qual forma un collet; un estret pas de llum porta al cim. El dia 11-2-73 hi pujaren J. Barberà i V. Soto.

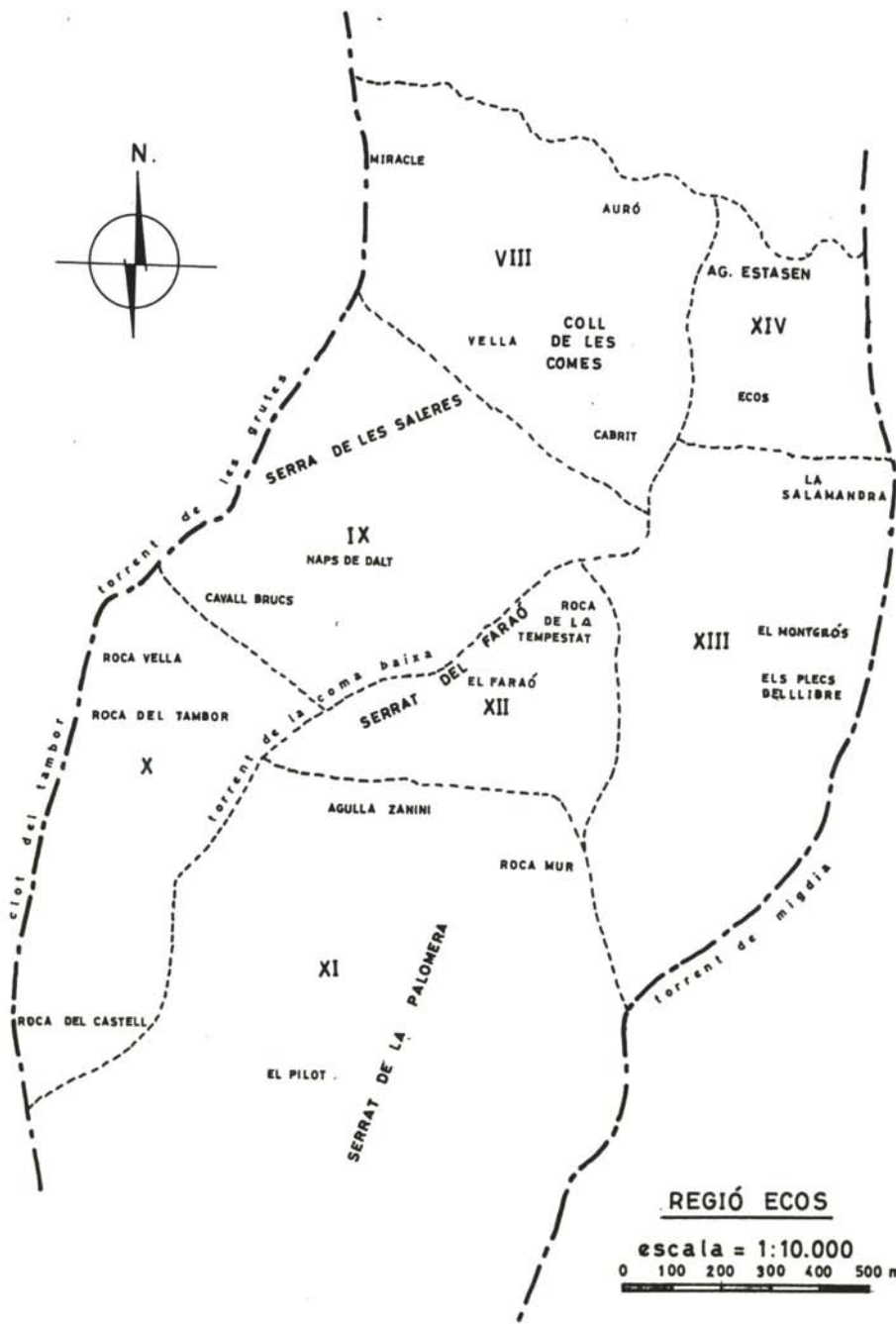
LA DESDENTEGADA

És l'última roca d'aquesta carena que baixa de la Miranda d'Agulles. Pel cantó del coll és accidentada i fins i tot desplomada; en canvi a la cara E. hi ha un passadís arbrat que porta a una canal i gràcies a una savina, s'hi pot pujar fàcilment (II). La banda S. s'estimba verticalment per unes grans cingleres. Una altra via hi puja seguint una canal que s'enfila per l'indret del Clot del Tambor. Comença amb un tram on hi ha una roca foradada; continua amb uns passos de IV, però amb bona roca i després la canal a més de dreta es torna terrosa. Per entre matolls i herbes hom arriba sota la Desdentegada, des d'on cal continuar exuberant vegetació fins agafar una canal rocosa que surt entre els dos turons del cim. Fou feta aquesta via l'11-2-73 per S. Ubach, V. Soto i J. Barberà.

MIRANDA DE L'ARCADA

Situada a la part de llevant de la roca 191 i sota d'aquesta, presenta una forma arronida. Cal baixar-hi des de la 191 per dintre d'una exuberant vegetació, la qual cosa fa difícil localitzar-la. Hom va a buscar el collet i, encara que per aquí no presenta gaire alçada —al contrari que per la banda E.—, això no obstant la seva ascensió no deixa de ser un xic difícil. S'inicia fent un flaqueig per la banda S., saltant a la roca i seguint una cornisa fins arribar a una canaleta que mena directament al cim. Dificultats de IV; fou escalada l'11-2-73 per V. Soto, S. Ubach i J. Barberà.

Com el seu nom indica, té una magnífica vista sobre l'impressionant arc natural de la cova de l'Arcada.

REGIÓ DELS ECOS

La regió dels Ecos —tercera que ressenyem— és pràcticament la regió central de la muntanya de Montserrat, i comprèn des de l'ampli coll de Porc, tocant als Frares Encantats, fins l'encaixonat collet del Llum o de Migdia, on es drecen les Talaies, que formen la gran zona esqueixalada que prové de Sant Jeroni. Tota aquesta regió presenta per la cara N. una gran muralla, mentre per la part S. s'allargassen les seves carenes fins a la planta dels Brucs, amb el majestuós turó del Montgròs i els serrats de la Palomera, del Faraó, del Cabrit i de les Saleres.

L'he dividida en set seccions, de la VIII a la XIV. La secció VIII va de coll de Port fins a la roca dels Aurons, pel cantó de la muralla N., i baixa fins al serrat del Cabrit. Cal destacar-ne les roques dels Aurons, la Vella i el Cabrit o Cilindre.

La secció IX comprèn la part alta dels torrents de la Coma Alta i de la Coma Baixa, separats del Serrat del Cabrit, i la serra de les Saleres. Té com a roques destacables l'Agulla dels Brucs i la dels Naps de Dalt.

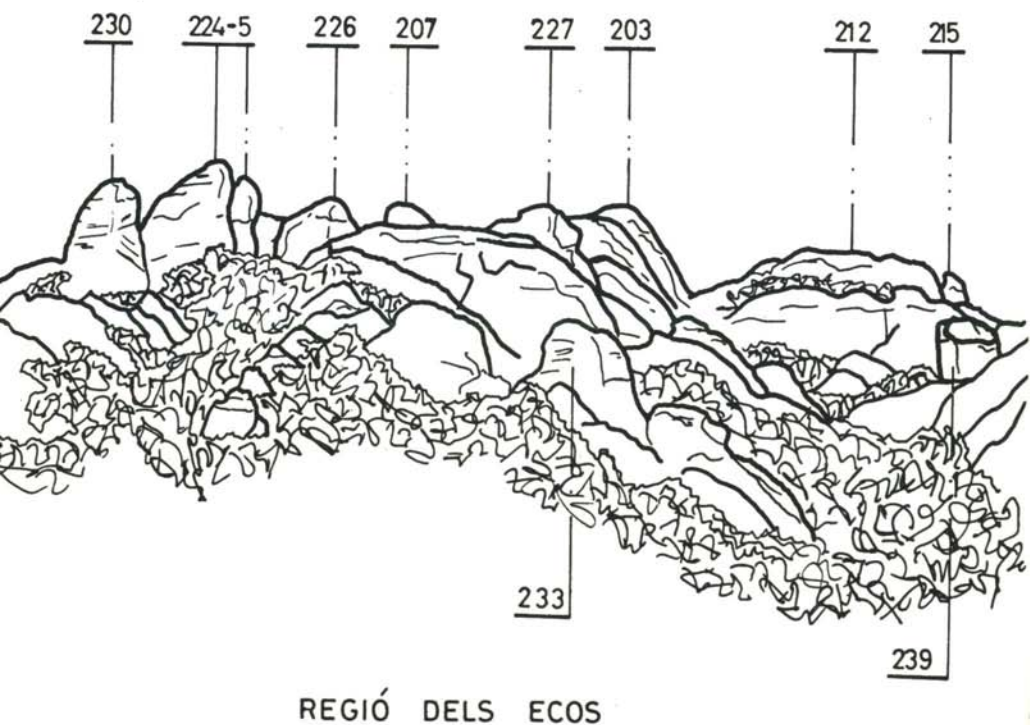
La secció X és al final del serrat del Cabrit, a les parts baixes dels torrents de la Coma Alta i de la Coma Baixa. A la part final del serrat del Cabrit sobresurten la Roca Roja, la Roca Vella i, a les vores dels torrents, l'agulla del Castell i l'agulla Fina dels Naps de Baix.

La secció XI queda a la part baixa de la muntanya i comprèn els torrents de l'Estevet i la Coma d'en Pastor, amb el serrat de la Palomera. Hi destacarem les roques de la Benedicció i Zanini, agulles que serviren per a celebrar la cloenda de l'Operació Montserrat.

La secció XII és el serrat del Faraó, del qual ressalten la roca del Faraó i la de les Tempestats.

El turó del Montgròs, a 1.118 m. sobre el nivell del mar, pertany a la secció XIII. Hi destaquen els Plecs de Llibre, la llegendària Roca Plana dels Llamps i la Salamandra, abocada ja al torrent de Migdia.

La darerra secció, la XIV, tanca la regió dels Ecos i n'agafa la part alta, amb el conjunt de roques dels Ècos, a 1.212 m. d'alçada, punt culminant de la zona.

Secció vuitena - Comes

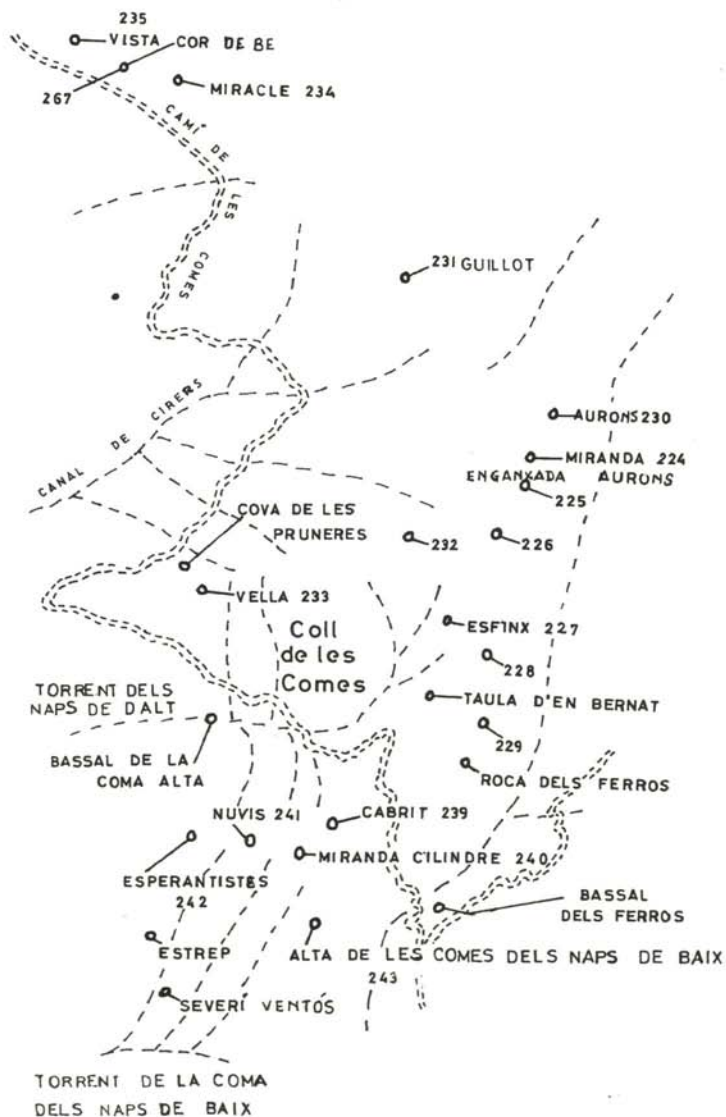
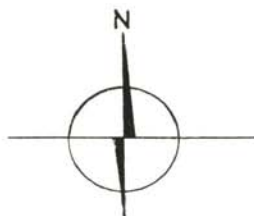
Comença al coll de Porc, puja per la carena abocada a la mura-lla N., fins a la roca dels Aurons, on continua per una altra carena en direcció S. fins al coll de les Comes o del Cilindre. A partir d'aquest coll agafa l'inici del serrat del Cabrit, després d'haver-se creuat amb el camí que ve del coll de Porc i mena als Ecos. No gaire lluny d'aquest indret hi ha la Cova de les Pruneres, actualment arranjada per a dormir-hi gràcies als esforços desinteressats dels membres del G.A.M., del Club Muntanyenc Barcelonès.

AGULLA VISTA (235)

En plànols antics apareix aquesta roca amb el nom de Correcavalls; en canvi, el plànol de Semir dona aquest nom a la roca 156 (Enclusa dels Frares).

L'Agulla Vista és la primera roca que es troba seguint el camí de coll de Porc cap al collet del Miracle. Tocant al camí i als peus de la roca hi ha les balmes anomenades de coll de Porc que els escaladors utilitzaven anys enrera moltes vegades. La que reuneix més condicions és la coneguda amb el nom d'en Suri.

Per ascendir a l'agulla, cal iniciar la pujada per la cara E., pujar per una canal i superar després uns metres llisos de paret, difícils, per tal d'evitar unes grans balmes. En uns forats es flan-

queja cap a l'esquerra a fi d'anar a l'aresta Brucs, des de la qual s'arriba fàcilment al cim.

Hi ha una variant a la via descrita, per la part oposada o cara de coll de Porc, consistent a flanquejar cap al primer ressalt i anar a cercar l'aresta Brucs.

De dificultat de IV, fou coronada per primer cop per F. Esquerda i Allòs, del G.E.D.E., el dia 16-4-45.

EL COR DE BE (267)

Es troba al costat de l'Agulla Vista i, per la part de llevant, de l'Agulla del Miracle.

L'ascensió no és gaire difícil (de II). Com a la roca veïna, cal iniciar la pujada per la cara E., a través d'una canaleta que va a trobar una petita savina, des de la qual, i per una cornisa, hom se situa a la cara Brucs, per on s'arriba planerament al cim. No hi ha cap arbust per al descens, per la qual cosa cal desgrimpar fins a la petita savina abans esmentada.

La curta però atractiva aresta NE. fou escalada el 1965 per Tàpias, Majó, Costas i Rabella, amb V de dificultat.

AGULLA DEL MIRACLE (234)

Està situada tocant al collet del Miracle, on hi ha l'inici de la canal.

Es puja primerament per una canaleta que porta a un replà i, ja per l'aresta Brucs, s'arriba fàcilment al cim. Aquesta via té una vintena de metres, però el «rappel» és més llarg per raó de la posició de la savina on s'installa.

Existeix també una via per la paret NE. que supera el sostre inicial.

La primera ascensió a l'Agulla del Miracle —d'una dificultat III— es féu el 1941, a càrrec de V. Barbé, J. Vendrell i R. Estrems.

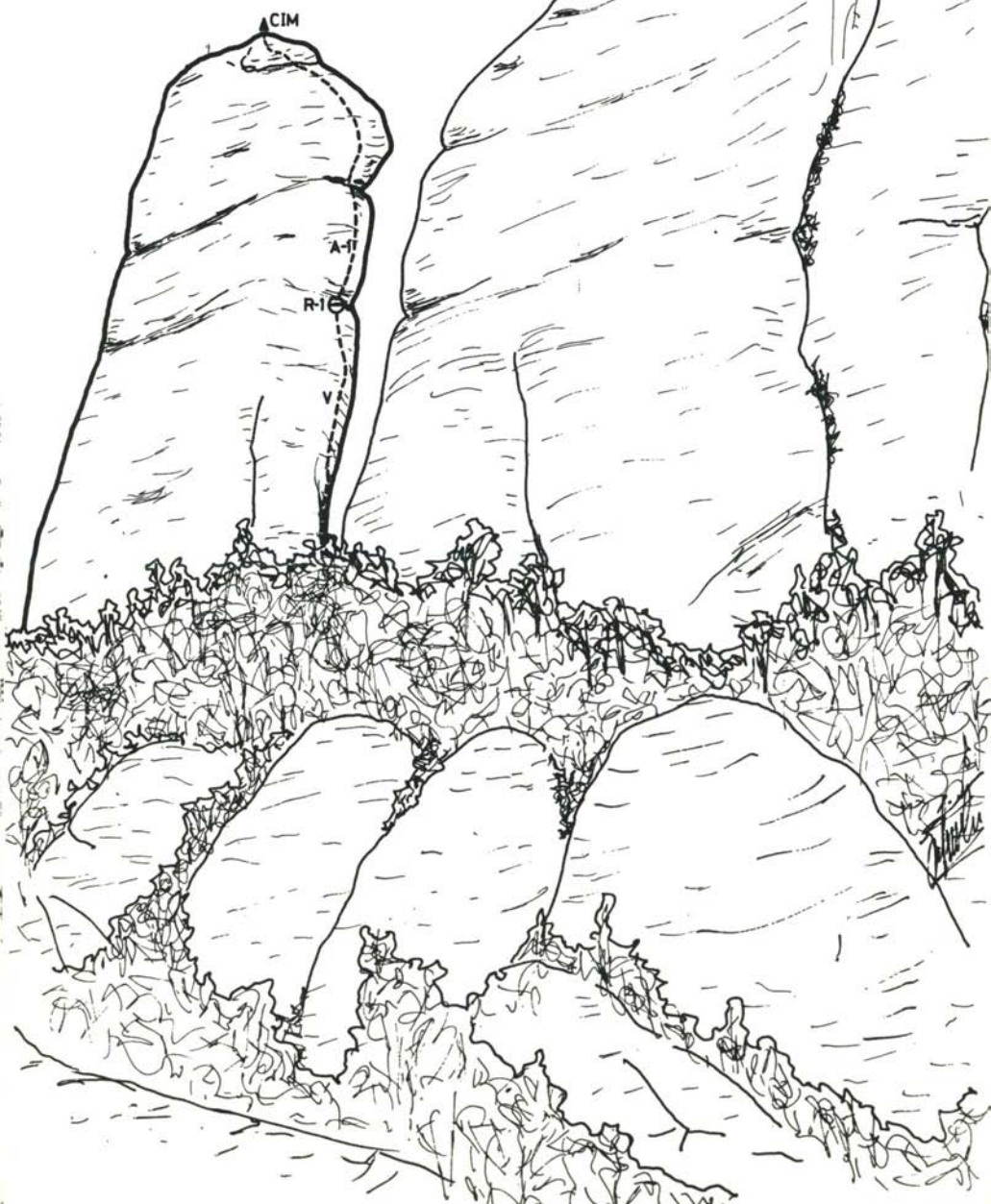
ROCA D'EN GUILLOT (231)

Pujant des del collet del Miracle, i tot seguint la cresta dorsal de Montserrat en direcció a la roca dels Aurons, trobem aquesta

ROCA DELS AURONS

- 230 -

Via C.E.S.

roca, completament abocada a la muralla N. Encara que l'ascensió és molt fàcil —II de dificultat—, és recomanable de fer-la encordats, car la via queda per la part de la timba.

Primera ascensió: 23-3-53, a càrrec de J. M. Torras i J. Nubiola.

ROCA DELS AURONS (230)

A diferència de la majoria de les arestes de les roques montserratines, que es troben a la cara dels Brucs, la roca dels Aurons té la seva aresta a la cara N. Per anar a trobar-la cal pujar des del collet del Miracle, passant pel peu de la roca d'en Guilot (225), i travessar després un ressalt del qual neix una bretxa que ens puja fins al coll que hi ha entre la roca dels Aurons i la de la Miranda. Es travessa aquest coll —que fa una bretxa pronunciada— i es baixa per una canal que porta a un turó, lloc on s'escau l'inici de l'ascensió per l'aresta N., que té un tram de 50 m. Situat a la plataforma que ofereix el turó esmentat, veiem la carretera als peus, a vol d'ocell.

El començ de l'ascensió a l'aresta N. —dif. V— es presenta molt vertical. Se superen cinc metres amb bones preses, però la condició aplomada de la paret tira el cos enfora i obliga a treballar molt de braços. Es clava una escarpra a una esquerra i se segueix aresta amunt —ara menys vertical— fins a guanyar una quinzena de metres: així s'arriba a mitja ascensió i es pot clavar amb seguretat i fer reunió. La paret de sobre es presenta balmada, per la qual cosa cal sortir a la dreta tot seguint l'esquerra i, amb l'ajut de diverses escarpres, vèncer aquest tram i tornar altra volta a l'aresta. El tram esmentat és segur però summament aeri, i per això cal tenir cura de col·locar bé les cordes, per raó de la balma. S'arriba després a abastar una bona savina, al cap de vint metres de la primera reunió. Aquí es reuneix el segon de corda i ja pràcticament pot considerar-se vençuda l'escalada, car se superen els darrers metres amb l'aresta ben ajaguda.

Hi feren la primera ascensió Casellas, Rubiralta, Martínez i Bordas, del C.E. de la comarca del Bages, el dia 30-10-43 (vegeu butlletí C.E. Bages, n.º 16 juny 1944).

Existeix una altra via amb artificial des del coll. La part inicial

és un tram molt llis en V, d'una quinzena de metres. Es fa reunió en un bon pitó i es continua en artificial de pitonisses una vintena de metres fins al cim. El dia 5-7-54 obriren aquesta via diversos membres del C.E. de Sabadell (A. Sorolla, J. Alaix, M. López, Teresa i J. Lladó i Teresa Galbany).

MIRANDA DELS AURONS (224)

Una estreta bretxa la separa de la roca dels Aurons i constitueix el lloc d'inici de l'ascensió —III de dificultat— per l'aresta. Es tracta també, excepcionalment, d'una aresta N. Al començament és força dreta, però més endavant ja s'ajeu. Té una quarantena de metres. Cal fer el «rappel» uns deu metres més avall del cim. La Miranda dels Aurons és el punt més alt de la secció VIII, amb 1.177 metres.

L'ENGANXADA (225)

És una roca completament adossada a la Miranda dels Aurons i no ofereix cap dificultat d'ascensió a causa d'una canal arbrada que puja entre la roca de la Miranda i l'Enganxada. Aquesta canal ascendeix per la cara S. Cal revoltar les roques i travessar la carena que va vers la roca de l'Esfinx.

ROCA 211

Es troba a la part dreta de la roca dels Aurons i adossada a les parets N. És un turonet que va en direcció a la roca del Salt de la Nina.

ROCA 226

De fàcil ascensió, car és una petita rampa que cal pujar per la part de l'aresta N. És la roca tercera de la carena que ve de la roca dels Aurons cap a l'Esfinx dels Ecos.

ROCA 228

Situats a la carena que uneix la roca de l'Esfinx i la cota 226, cal davallar per la part E. a través d'una franja herbosa fins anar a parar al coll de la roca que es vol pujar. Aquest coll està unit a les parets E. de la roca de l'Esfinx.

L'ascensió a la roca és de dif. III i consisteix a sortir del coll amb flanqueig en direcció esquerra per anar a cercar l'aresta N., des de la qual ja es pot arribar fàcilment al cim.

Hi pujà J. Barberà, 30-3-70.

L'ESFINX DELS ECOS (227)

A la mateixa regió dels Ecos, ens trobem amb una altra roca que porta nom idèntic, per bé que es diferencia d'aquesta pel fet que se l'anomena del Montgròs. La més destacable, no la més difícil, és la que ara ens ocupa.

De dificultat II, es puja sense problemes per una canaleta de la part NE. A dalt, hom troba la carena que va des d'aquesta roca a la dels Aurons. Per dalt la carena, l'Esfinx dels Ecos és veïna de la roca 226.

ROCA DE LA TAULA D'EN BERNAT

Hom davalla per una canal que prové de la roca de l'Esfinx dels Ecos, per la dreta d'aquesta i en direcció S. S'arriba a un collet i seguidament es troba la roca que ara ressenyem.

Cal flanquejar tota la roca per la cara E., tot revoltant-la. A la part S. trobem un canaló, però ens cal pitonar al començament. Després se superen tres o quatre metres amb molta precaució, ja que el canaló està molt descompost fins al cim.

Dif. IV inf. Primera ascensió a càrrec de S. Ubach, V. Soto, J. Recasens, J. Bou i J. Barberà, el dia 8-3-70.

ROCA 229

Aquesta roca és, de fet, un contrafort de la cara S. de l'Esfinx dels Ecos. Des del coll on es troba la Taula d'en Bernat es tra-

vessa la canal que baixa de l'Esfinx i es va a cercar aquesta roca, a la qual es puja fàcilment (dif. II).

ROCA DEL BASSAL DELS FERROS

Situada sobre el Bassal dels Ferros, que és a la dreta del coll de les Comes. El mateix coll la separa de la cota 229.

Es puja una canal arbrada fins atènyer el coll susdit; després es davalla un xic per anar a cercar l'aresta N. i, amb una dotzena de metres amunt, es guanya el cim.

Dif. II. J. Barberà hi ascendí el 5-7-70.

LA VELLA (233)

Seguint el camí vers la cova de les Pruneres des del coll de les Comes, es troba una carena secundària que baixa de la roca dels Aurons, al bell mig de la qual, ben destacada, trobem la Vella. Primer de tot es puja al coll que queda a la cara N. i així es comença l'ascensió, amb uns quants metres verticals. Després cal situar-se en una plataforma en la qual s'inicia l'ascensió de l'aresta. Seguidament, flanquegem cap a l'esquerra amb l'ajuda d'algun pitó i estreps, agafem una canaleta, arribem en unes savines on es pot fer reunió i, finalment, per una canaleta que va perdent verticalitat, guanyem el cim. De dificultat IV, hi feren la primera ascensió J. Vendrell, R. Estrems i V. Barbé, el dia 20-7-41.

La via de la cara NO. —feta el 25-9-49 per J. Torras i J. Nubiola— comença com la normal, però a continuació es decanta per la banda dreta. Tot fent una travessia Dulfer i seguint una fissura, cal anar superant les formes de balma en doble corda. Dif. A2. L'aresta Bruc és potser la més difícil de totes les agulles montserratines. D'una llargada de 40 metres, en lliure i de dif. VI., fou duta a terme el 6-7-58 per Jaume Cerdà i M. Guasch.

Sobre aquesta roca, vegeu el butlletí del C.E. de Gràcia, del desembre de 1941.

EL CILINDRE O EL CABRIT

- 239 -

Vía C.E.S.

ROCA 232

Pujant carena amunt des de la roca de la Vella, hom troba tres turons fins al cim de la cota 232. Són d'ascensió fàcil i llur dificultat és escassament de segon grau.

EL CABRIT O EL CILINDRE (239)

Aquesta roca és molt a prop del coll de les Comes, en direcció SO. Cal pujar al coll de la roca, que té al seu costat la de la Miranda.

Per iniciar l'ascensió a la paret, de dif. V, es puja dalt un ressalt o plataforma. Després s'ascendeix un tram desplomat i lleugerament en diagonal, cap a la dreta; es pitona una fissura en diversos indrets; s'agafa a continuació una cornisa que flanqueja cap a la dreta i s'arriba a una grossa savina que es troba a l'aresta Brucs. Tot aquest tram es passa per la cara O. Després es revolta la roca anant a cercar una canaleta de la cara SE. i ja amb poques dificultats s'ateny el cim. S'hi féu la primera ascensió el dia 1-5-36 i en foren protagonistes Casellas, Canal, Espunyes, Puigarnau i Serrat, del C.E. Comarca del Bages (vegeu butlletí C.E. Bages, n.º 187, juny 1936).

Els sabadellencs hi obriren una via per la cara SE. el dia 23-7-54, en doble corda A2, a càrrec de J. Lladó i M. López.

Ressenyes: «Montaña», n.º 15; butlletins C.M.B., núms. 17 i 57 i C.E. Sabadell, n.º 45.

MIRANDA DEL CABRIT O DEL CILINDRE (240)

Situada en el coll on queda unida amb la roca del Cabrit o Cilindre, l'ascensió directa al seu cim no presenta gaires dificultats. El més interessant d'aquesta roca és que s'hi domina perfectament, en un cop de vista, tota la via d'ascensió de la seva veïna, el Cilindre.

Començarem l'ascensió per la part O., sortint de la roca dels Nuvis (241), la qual roca es troba a la carena del Cabrit i va en direcció O. Vorejarem el collet de la roca dels Nuvis per tal

d'agafar una canal que dona en un altre coll petit, en el qual hi ha un turonet rocós que es pòt pujar amb un curt «ramonage». Aquest turonet queda just al damunt de l'esmentada roca dels Nuvis. Caldrà que voregem per la dreta la roca de la Miranda i agafem una canaleta que va per la cara S. Seguint-la amunt, arribarem a un ressalt des del qual escalarem uns quants metres un xic drets fins a guanyar el cim.

El 19-4-70, J. Mata, V. Soto i J. Barberà feren aquesta via (dif. III).

AGULLA ALTA DE LA COMA DELS NAPS DE BAIX (243)

Si baixem per la canal S. del coll del Cilindre, trobarem a la mateixa carena i en la vessant de la Coma Baixa aquesta roca. Situat al coll, té cosa de vint metres d'ascensió (dif. III). Primer de tot hi ha uns metres drets, però després la pujada esdevé més fàcil fins a guanyar, un cop superat un petit desplom, el cim de la roca.

Primera ascensió: el 21-9-52 (J. M. Torras i J. Nubiola).

ROCA DELS NUVIS (241)

Aquesta roca queda situada en el serrat del Cabrit i té a la dreta la roca dels Esperantistes (242), també situada en el mateix serrat. És fàcil d'arribar al cim per la banda del collet que la uneix amb la Miranda del Cilindre.

AGULLA DE L'ESTREP

Sortint del collet de la roca dels Nuvis i baixant per la vessant Brucs, una canal arbrada ens mena al torrent de la Coma dels Naps de Baix. El terreny hi esdevé accidentat i enmig de la canal trobem una gran roca (l'Agulla de l'Estrep) que té en el cim un merlet summament llis. S'hi ascendeix amb l'ajuda d'un pitó, del qual ens caldrà penjar un estrep.

V. Soto, J. Mata i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 19-4-70.

AGULLA SEVERÍ VENTÓS

És un xic difícil d'arribar al peu d'aquesta roca, dedicada a un artista pintor santcugatenc. Pot fer-se des de la roca de l'Estrep, seguint l'accidentat barranc avall, o bé pujar pel torrent de la Coma dels Naps de Baix. Per a ascendir l'agulla cal situar-se en el collet, que és una estreta cresta penjada, on es troben unes savines que permeten de fer assegurança a fi de poder superar un merlet abalmat del cim.

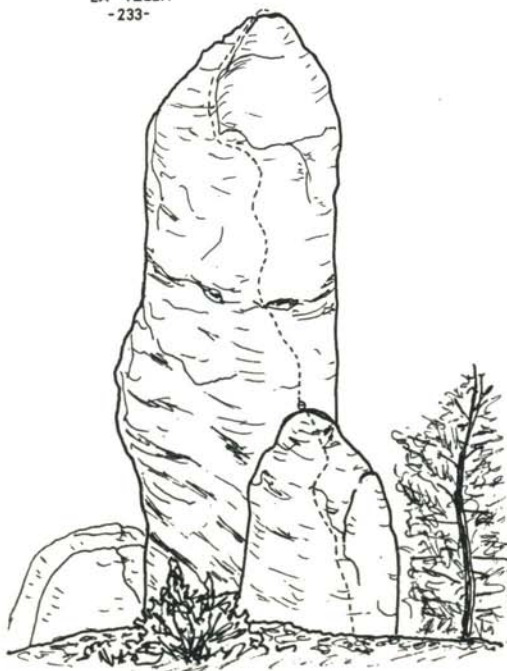
El 12-7-70 hi puja J. Barberà.

ROCA DELS ESPERANTISTES (242)

Aquesta és la darrera roca del conjunt que integren les roques del Cilindre, la Miranda del Cilindre i la roca dels Nuvis. És situada al serrat del Cabrit i és la que resta més a ponent de totes les que hem esmentat.

Per la cara N. es pot pujar per l'aresta, amb un curt tram. La part S. o Brucs forma una llarga, per bé que fàcil, aresta que fa aproximadament uns 180 metres i no sobrepassa el III (el 19-4-70 la feren V. Soto i J. Barberà).

LA VELLA
-233-

Secció novena - Naps

Aquesta secció comprèn una zona no gaire freqüentada que es troba pel sector del damunt de la Cova de l'Arcada.

Agafa la serra de les Saleres, lloc on es troba la petita roca del Taxi, i la continuació del serrat del Cabrit, des de la roca dels Esperantistes fins a la cota 273. Prossegueix el serrat fins a la secció X, on acaba precipitadament amb la Roca Vella i la Roca Roja. Aquest serrat del Cabrit separa les torrentades de la Coma dels Naps de Dalt, a la dreta de les quals acaba el serrat de les Saleres amb les roques dels Bonys dels Naps. Per la part de baix passa el torrent de la Coma dels Naps de Baix.

Les roques més interessants d'aquesta secció són el Cavall dels Brucs i l'agulla dels Naps de Dalt, situades a la vora esquerra del torrent de la Coma dels Naps de Dalt.

EL TAXI (268)

Si s'agafa la serra de les Saleres, en el tram de camí que va del de les Comes a la balma de les Pruneres, es troba seguidament aquesta roca solitària, d'ascensió curta i amb una sola dificultat (II) al començament, ja que hi presenta un petit desplom.

F. i Maria Estorach i V. Garcia hi feren la primera ascensió el dia 18-7-47.

ROCA RODONA (269)

Seguint la serra de les Saleres, més enllà de la roca del Taxi, la carena baixa suaument en direcció O. i arriba planejant en aquest roca.

BONYS DELS NAPS (283-284-282-281-280)

Continuant la serra de les Saleres en direcció al SO., s'estreny de manera accidentada i presenta primerament una petita agulla que, tot i ésser dreta, s'ascendeix bé (dif. III).

COTES 283-284

Seguim encara per la serra de les Saleres, que ara ja és una cresta. Pugem per un canaló que separa les dues roques i passem per l'interior d'un forat que surt al coll de les roques, des del qual les podem coronar fàcilment.

COTES 282-281-280

Des de dalt de les cotes 283 i 284 es va per la cresta en direcció ponent fins a trobar la cota 282, de fàcil ascensió. D'allí anem a la roca 281, la que està situada més al NO. de tot aquest grupet, i també fàcil de pujar. La cota 280 és la que queda abocada a l'extrem de la serra de les Saleres; té dos cims: el primer és una plataforma des de la qual, gràcies a una alzineta, superem els pocs metres que resten fins al cim d'aquesta roca 280, la darrera del grup dels Bonys dels Naps.

ROCA INFERIOR DE L'ALZINA

Hem de situar-nos novament a la Roca Rodona del serrat de les Saleres i baixar per la carena que porta als Bonys dels Naps i deixar aquesta per travessar el torrent de la Coma Alta,

que es troba a sota per la part esquerra. L'agulla és allí mateix; es remunta bé fins al coll i, superant uns metres verticals i molt llisos, amb l'ajuda d'un clau, es pot flanquejar i pujar còmodament al cim per l'aresta Brucs.

Primera ascensió, 15-10-61: Boladeras, Ruiz i J. Cerdà.

ROCA DE L'ALZINA

Situada al peu del torrent de la Coma dels Naps de Dalt i davant la roca Rodona, a la part esquerra. L'ascensió de la via normal (dif. III, a càrrec de Ruiz, Boladeras i J. Cerdà) es féu pel coll (15-10-61) i, tot i ésser de poca alçària, és ben dreta.

Ofereix una via per l'aresta de la cara NO. que no sobrepassa de III i té una vintena de metres. J. Barberà la féu el 28-3-70.

ROCA DE LA VORERA

Aquesta roca es troba seguint el torrent de la Coma dels Naps de Dalt avall i passada la roca de l'Alzina, sense, però, baixar al torrent, sobre el qual queda penjada.

S'hi puja amb una grimpada (dif. II). El 5-4-70 hi ascendiren V. Soto i J. Barberà.

AGULLA DELS NAPS DE DALT (271)

És una de les agulles menys freqüentades de Montserrat i la més gran d'aquesta secció. Es troba també per la part de sobre del torrent de la Coma dels Naps de Dalt i un xic més enllà de la roca de la Vorera, en direcció esquerra mirant el torrent.

L'ascensió (dif. III) es fa baixant un xic a l'esquerra de la roca i agafant una canaleta una mica desplomada d'uns 10 m. S'arriba en un replà i, després d'una quinzena de metres directes, s'ateny el cim.

Primera ascensió: 3-10-54, a càrrec de J. M. Torras, J. Nubiola i J. Balcells.

AGULLA DEL PAS DEL NAP (285)

Seguint el mateix traçat per sobre la vorera del torrent de la Coma dels Naps de Dalt, i un xic més a l'esquerra de l'agulla dels Naps de Dalt, hi ha la cota 285, a la qual es puja per una canal, després de deixar-ne una altra que davalla des de l'agulla esmentada.

Situats dalt el turó cota 285, s'installa un «rappel» a fi d'arribar en una agulleta pràcticament enganxada a la roca; superar després un pas difícil (dif. V) i remuntar fins al cim de l'agulla. El retorn a la cota 285 es fa igualment, aprofitant les cordes del «rappel» d'anada.

V. Soto i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 5-4-70.

ROCA 250 (SERRAT DEL CABRIT)

S'hi va pel camí del coll de les Comes i vorejant per la dreta la roca dels Esperantistes. A l'inici del torrent de la Coma dels Naps de Dalt es remunta la carena del serrat del Cabrit en direcció ponent i el primer morro rocós és aquesta roca 250.

ROCA 251 (SERRAT DEL CABRIT)

No és sinó un turó del serrat, després de la cota 250.

ROCA 272 (SERRAT DEL CABRIT)

És una altra roca del serrat del Cabrit i, com totes les esmentades, no té cap dificultat d'ascensió. D'aquí baixa una carena que va fins a l'agulla Fina dels Naps de Baix.

ROCA DE LA FOCA (291)

Baixant a l'esquerra des de la cota 272 (serrat del Cabrit), es va a parar al coll de l'agulla, que queda abocada a la vessant del torrent de la Coma dels Naps de Baix.

De primer, el coll forma una petita bretxa i, després d'ascendir uns quants metres verticals, s'entra en una canaleta, pitonable per a assegurança. Unes savines que es troben ja prop del cim ens faciliten els darrers vint metres d'ascensió. J. Tintoré, J. Bultu, Suvi, J. Aguilar i J. Marcet, del C.E. Terrassa, coronaren l'agulla (de dif. IV) per primer cop el dia 3-3-57.

Pujant des de sobre la cinglera de l'agulla dels Naps de Baix, trobem una carena planera que va a parar al peu de la cara S. de la Foca. Aquesta paret es remunta per una aresta de III que J. Brullet i V. Soto feren el dia 12-4-70.

ROCA 270 (SERRAT DEL CABRIT)

Es troba continuant carenejant el Serrat, des de la cota 251, en arribar a un collet pel qual abans s'ha passat per sobre d'un petit pont natural. Una canal a l'esquerra facilita de pujar al cim.

ROCA 273 (SERRAT DEL CABRIT)

Es tracta d'una altra de les diverses cotes del serrat del Cabrit. Aquesta és la que està situada més a l'extrem de la secció. Es revolta per l'esquerra i es puja per l'aresta SO. fàcilment (dif. II).

ROQUES 276-277-278 (CARENA DESCENDENT AL CAVALL DELS BRUCS)

Es desgrimpa per un roquisser des de la cota 273, en direcció O., i es pot ascendir fàcilment a la roca 276.

Pel que fa a la cota 277, sembla d'aparença fàcil mentre es davalla per la canal, ben dreta, que hi porta; però, per superar la dotzena de metres que resten fins al cim, cal passar un pas ben compromès (dif. III).

Per arribar a la cota 278 es pot baixar en «rappel» des de la roca 277, o bé baixar per unes espesses canals i remuntar el cim de la cota per un canaló.

CAVALL DELS BRUCS (279) (PUPA DEL BRUC)

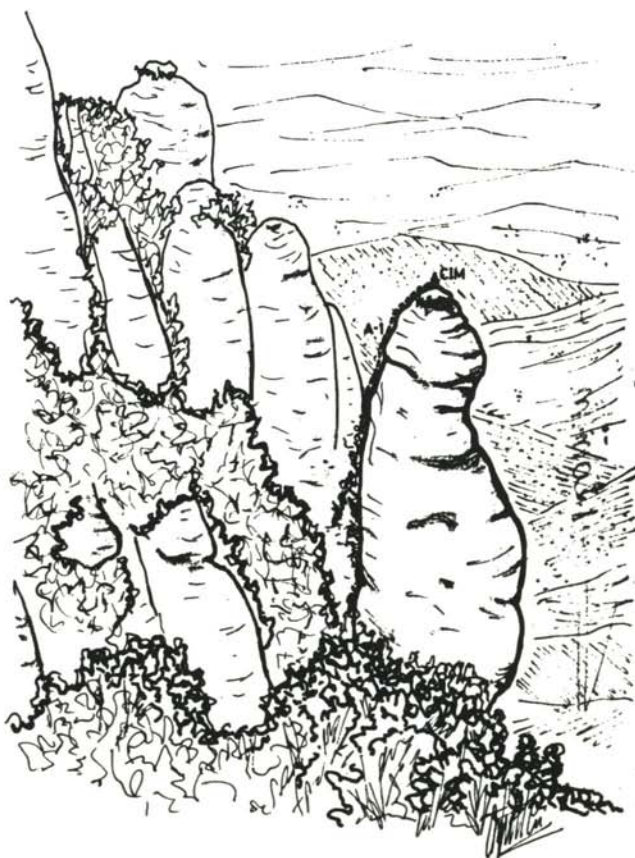
És la darrera roca de la carena descendent que hem ressenyat i resta completament abocada sobre el torrent de la Coma dels Naps de Dalt.

L'ascensió té una tirada de 25 m. i és de dificultat IV. Es baixa al coll, s'inicia la pujada i se superen tres desploms amb algun pitó.

Muntanyencs del C.E. Sabadell (J. Bofarull, J. Camarassa i Santlleí) hi feren la primera ascensió el 3-9-45.

CAVALL DELS BRUCS -279-

Via Normal

SECCIÓ X
ROCA ROJA

Secció desena - Roca roja

És la secció que agafa la part final del serrat del Cabrit. Comprèn el punt de l'aiguabarreig dels torrents de la Coma dels Naps de Dalt i de Baix.

La roca més important de la secció és l'agulla Fina dels Naps de Baix i mereix també destacar-se l'agulla del Castell.

EL BOLETET

Tal com el seu nom indica, no és una roca de grans proporcions. Està adossada a ponent o SO. de la cota 273 del serrat del Cabrit i la trobarem exactament en el tram que hi ha entre la cota expressada i la roca del Musclet, baixant a la dreta i en el mateix serrat.

Es baixa en «rappel» des d'una savina fins al collet (20 m.). A la part de baix i a l'esquerra existeix una alzina que permet de superar el desplom, anar a cercar l'aresta Brucs i des d'allí, ja fàcilment, atènyer el cim.

De dif. III, fou coronada per primer cop el dia 12-4-70 (J. Barberà).

EL MUSCLET (274)

Està situada cap al final del serrat del Cabrit, del qual baixa

un xic sobtadament des de la cota 273. De fet, el Musclet barra pràcticament el serrat alludit.

En la paret N. hi ha una fissura que ratlla la roca de dalt a baix; la forma que presenta és l'origen del nom del Musclet. En aquesta cara hi ha una via que ofereix una major dificultat que la normal a causa de la seva verticalitat.

La via normal es fa per la part de sota i revolta la roca per l'esquerra, on hi ha una canal que porta al cim sense problemes (dif. II). Bassols i L. Padro, del C.E. Terrassa, hi feren la primera ascensió el 21-6-59.

LA GORRA (275)

Aquesta roca resta a l'esquerra del Musclet, a la qual la uneix un coll estret que permet l'ascensió al cim a través d'un tram curt i estret però amb bona presa (dif. II). En canvi, si es voreja el coll, s'arriba fàcilment a dalt per una rampa suau.

En la regió que estudiem hi ha una altra roca anomenada la Gorra; es tracta de la Gega del Camell dels Ecos, amb la qual cal no confondre-la.

VEÏNA DEL MUSCLET (FORMIGUES)

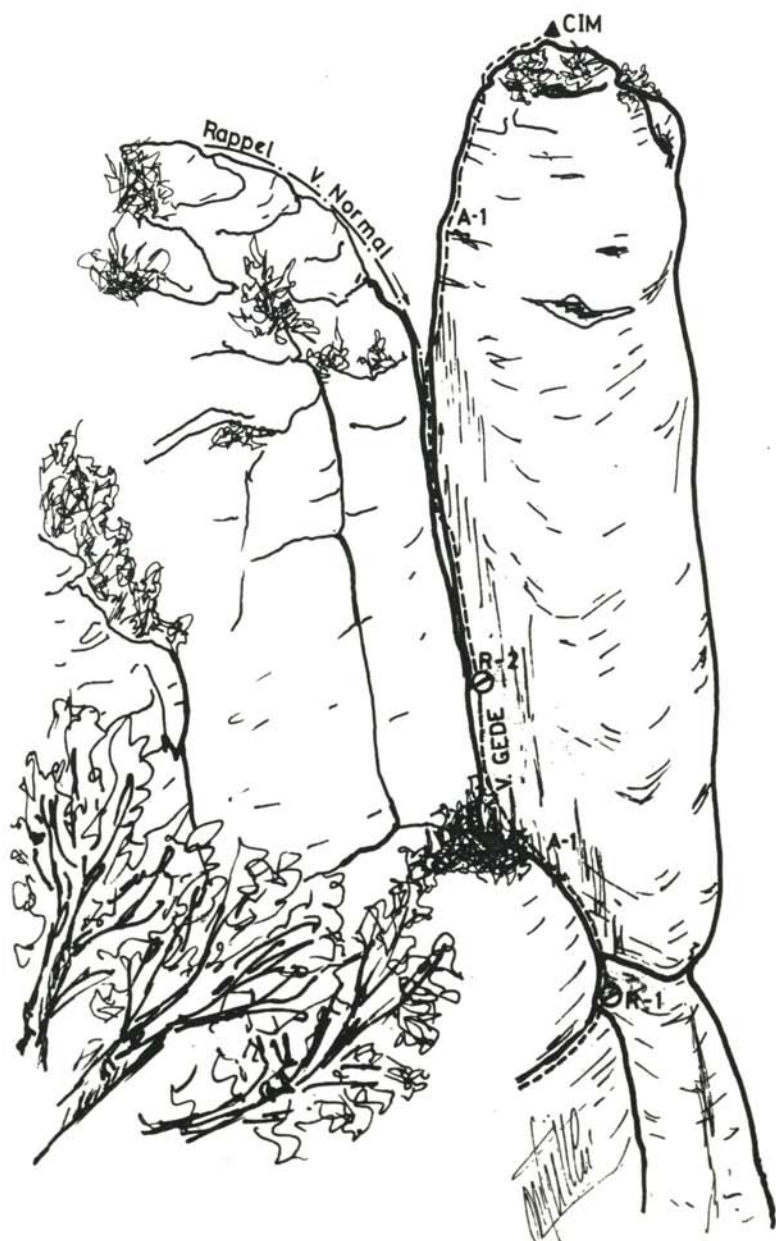
Està situada dessota la roca del Musclet. Situats al coll de la Roca Vella, pugem en lliure per l'aresta Brucs, a través d'una quarantena de metres. Del collet al cim no hi ha gaires metres, però són molt verticals.

21-VI-59, R. Bassols i L. Padro.

ROCA VELLA (261)

Aquesta és la roca que termina el serrat del Cabrit i queda damunt de l'indret on s'ajunten els torrents de la Coma dels Naps de Dalt i de Baix, o torrent del Clot del Tambor, per bé que a molta alçada. A l'esquerra hi ha la Roca Roja, amb la qual clou el serrat i es precipita en els torrents.

AGULLA FINA DELS NAPS DE BAIX

Cal no confondre-la amb l'agulla de la Vella: la que ara ens ocupa es troba sota el grup del Musclet, Veïna i la Gorra. Té una ascensió fàcil, car únicament s'ha de superar un petit grau (dif. II) i ja s'arriba al seu gros cim.

MERLET DE LA ROCA VELLA

Situada sota la Roca Vella. Una canaleta puja al collet estret de la petita agulla; s'ascendeix amb «ramonage» i, un cop superat el desplom del cim, hem completat l'ascensió (dif. III). Coronada el dia 12-4-70 per V. Soto, J. Brullet i J. Barberà.

VEÏNA DE LA ROCA ROJA

Es troba a la cara SO. de la Roca Roja, de la qual és pràcticament un contrafort. La cara S. o aresta Brucs és el lloc que ofereix millors condicions d'ascensió: cal flanquejar fins a cercar l'aresta i guanyar el cim després d'una quinzena de metres (l'aresta està molt descomposta).

Dif. III. Primera ascensió: V. Soto, J. Barberà i J. Brullet, el 12-4-70.

ROCA ROJA (286)

És la darrera roca per l'extrem esquerre del serrat del Cabrit i, segons indica el nom, és una pedra vermellosa que es destaca per la seva grandària. Queda abocada al torrent de la Coma dels Naps de Baix i no gaire lluny de l'agulla Fina dels Naps de Baix.

Hom se situa al coll i, per l'aresta N. i amb uns tretze metres no gaire difícils (dif. III), s'ateny el cim.

Hi feren la primera ascensió J. M. Torras i A. Caparrós, el dia 13-7-52.

AGULLA FINA DELS NAPS DE BAIX

Aquesta ha estat una de les roques més temudes per raó de la seva verticalitat i per la llisor de les preses (dif. VI i A1). Des

de la Roca Roja, una cornisa que marca una tranja vermella va a parar sobre les cingleres de l'agulla. S'hi pot anar també —per bé que és molt complicat— pujant pel torrent de la Coma dels Naps de Baix.

L'ascensió parteix del torrent expressat: es puja cap a l'agulla i s'arriba sota una balma que cal superar per l'esquerra. Després se segueix una canal que porta en un bosquet des del qual es pot pujar al coll de l'agulla, que queda unida a les cingleres. L'ascensió al monòlit pròpiament dit comença amb un «ramonage» que de primer és fàcil però després s'enganxa a la paret, on es troben pitonisses —insegures— que marquen la via, molt vertical (pot fer-se també baixant en «rappel» des de la cinglera fins al «ramonage»). La dificultat de la via —que fa 20 m. des del coll— consisteix a atènyer unes savines properes al cim, des de les quals l'escalada ja és pràcticament dominada.

El dia 12-10-52 hi feren la primera ascensió J. Panyella (Pany), J. Ayats, J. Sala, A. Agramont i D. Feiner. La via variant descrita fins al coll des del torrent es féu el 27-10-58 per R. Morera, D. Casadevall i Alòs, del G.E.D.E.

LA GEPERUDA

Es troba a la part esquerra del torrent de la Coma dels Naps de Baix i enfront mateix de l'agulla Fina.

Es comença pujant al coll del primer turó i amb una grimpada s'arriba dalt d'aquest darrer. Després es baixa al collet de l'agulla i, amb molt bona presa, es guanya el cim després de pocs metres (dif. III).

Els qui hi feren la primera ascensió (Josep-Maria Torras, 8-6-52) li donaren el nom de la Geperuda i els segons el d'agulla Baixa de la Coma dels Naps de Baix.

ROCA DEL DISSABTE

Partint de la casa del Castell i agafant el torrent del Clot del Tambor, en acabar-se les oliveres i a dalt dels primers cingles, es veu a la dreta aquesta petita agulla.

Cal anar al coll i després atènyer el cim un cop superats uns pocs metres en lliure, força drets (dif. III). Amb algun pitó a mig aire l'ascensió pot ésser més descansada.

AGULLA DEL CASTELL

Porta aquest nom perquè és molt a prop de la casa de pagès del Castell. Queda més amunt, seguint el torrent del Clot del Tambor, de l'agulla del Dissabte. És molt propera al cingle i queda ben destacada.

Cal anar al coll i, a l'inici de l'escalada, trobar una xemeneia entre la cinglera i l'agulla. Després s'ascendeix per la paret de l'agulla en artificial aprofitant una fissura, fins arribar en un replà on hi ha una savina no gaire bona de tan grossa com és. A continuació del replà (on ja portem una tirada de 30 m.) puja l'esquenall de l'aresta que va a trobar el tros final del cim. Cal anar a cercar una ampla esquerdada, molt descomposta, i superar, amb algun pitó i tac de fusta a causa de l'amplada de l'esquerdada, aquest darrer tram, de 10 m. El «rappel» es fa des del cim i té 40 m. justos. Dif. A2 i IV.

A. Fornieles, J. Cerdà, A. Graells i M. Guasch hi protagonitzaren la primera ascensió el dia 28-4-57 (vegeu butlletí C.E. Gràcia, juliol 1957).

ROCA DEL TAMBOR

És una roca grossa situada en el lloc denominat Clot del Tambor, on hi ha també altres roques de menor importància. S'hi arriba bé pujant pel torrent d'idèntic nom; després es pot seguir cap a la font del Xebret i la gran Cova de l'Arcada.

L'ascensió de l'agulla (dif. II) és dreta en el seu inici; després s'ajeu i sembla realment que es pugi en una piràmide, ja fàcilment.

Primera ascensió: M. Muñoz i A. Auqué (1-2-59).

Secció onzena - Palomera

Aquesta secció està situada a la part baixa de la muntanya, davall de la roca del Faraó. La creuen dues torrenteres, l'Estevet i la Coma d'en Pastor. La roca més important és l'agulla Albert Zanini, on se celebrà la cloenda de l'Operació Montserrat. El Serrat de la Palomera resta isolat de les roques.

MIRADOR DE L'OLIVERAR

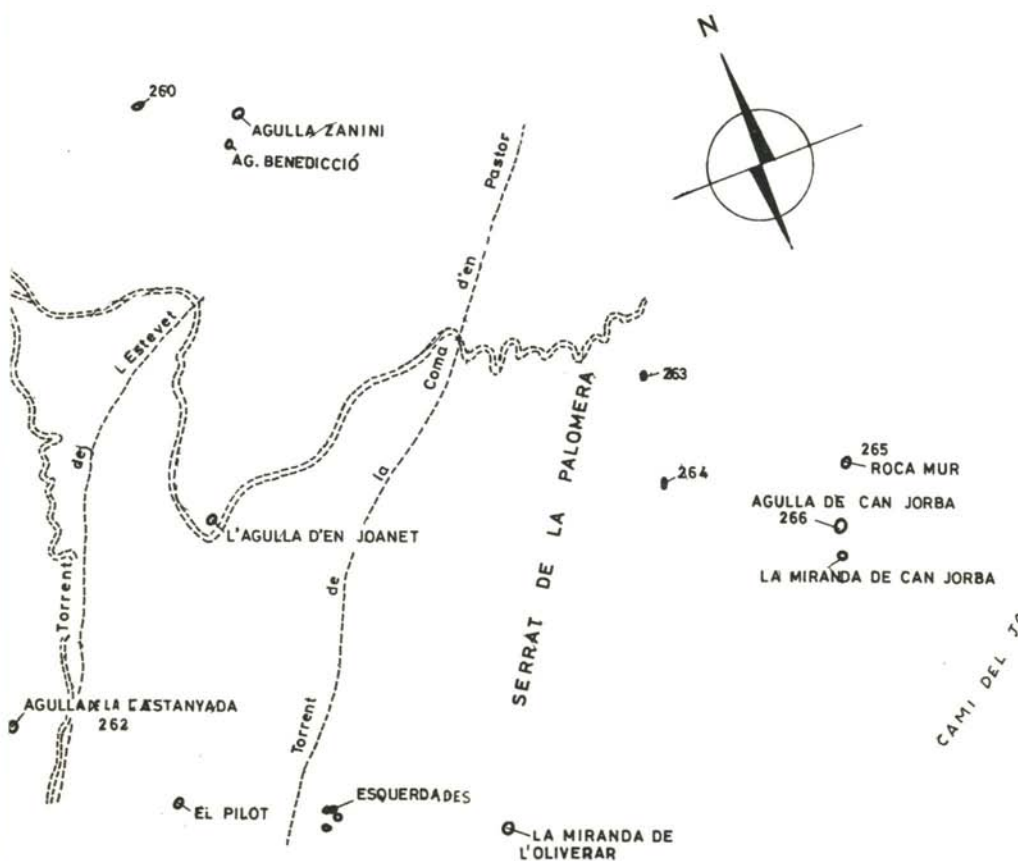
Després de passar la pallissa de la casa de can Jorba i anant en direcció a l'oliverar d'Alfons, hom contempla sobre la boscúria un grup de roques, la més altívola de les quals és la que ressenyem.

Cal anar a cercar el coll per una canal i amb una grimpada de mitja dotzena de metres arribem al cim (dif. II).

ROCA DE LA CASTANYADA (262)

Seguint l'oliverar d'Alfons, si remuntem per la vora del torrent de l'Estevet i seguim el primer serrat que es veu a l'esquerra, trobarem al final d'aquest serrat l'agulla de la Castanyada.

Cal cercar de primer el coll N. i atènyer el cim després d'un curt tram d'una dotzena de metres (dif. II).

SECCIÓ XI
PALOMERA

Primera ascensió: E. Lamarca, J. Boladeras, F. Ferrero, E. Provar. J. Corominas, Anton i Daniel Alegre (1-2-59).

POU DE L'ESTEVET (O AVENC DEL SENGLAR)

Queda adossat a la muntanya, per sobre dels conreus que hi ha entre els torrents de l'Estevet i Coma d'en Pastor. Té 20 m. de profunditat.

LES ESQUERDADES

Situats a la part de la dreta de la Coma d'en Pastor i precisament en el lloc on el senderó que puja per la coma esmentada travessa en la direcció expressada, voregem des del camí cap a la dreta per una part molt bruta de vegetació. Pugem al coll de la roca més alta i amb una grimpada curta, però dreta, arribem al primer cim. Des d'aquí, i amb un pas penjant, assolim el segon. Finalment, arribem al tercer turó baixant amb un curt «rappel» (dif. II).

R. i M. Millet i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 12-10-72.

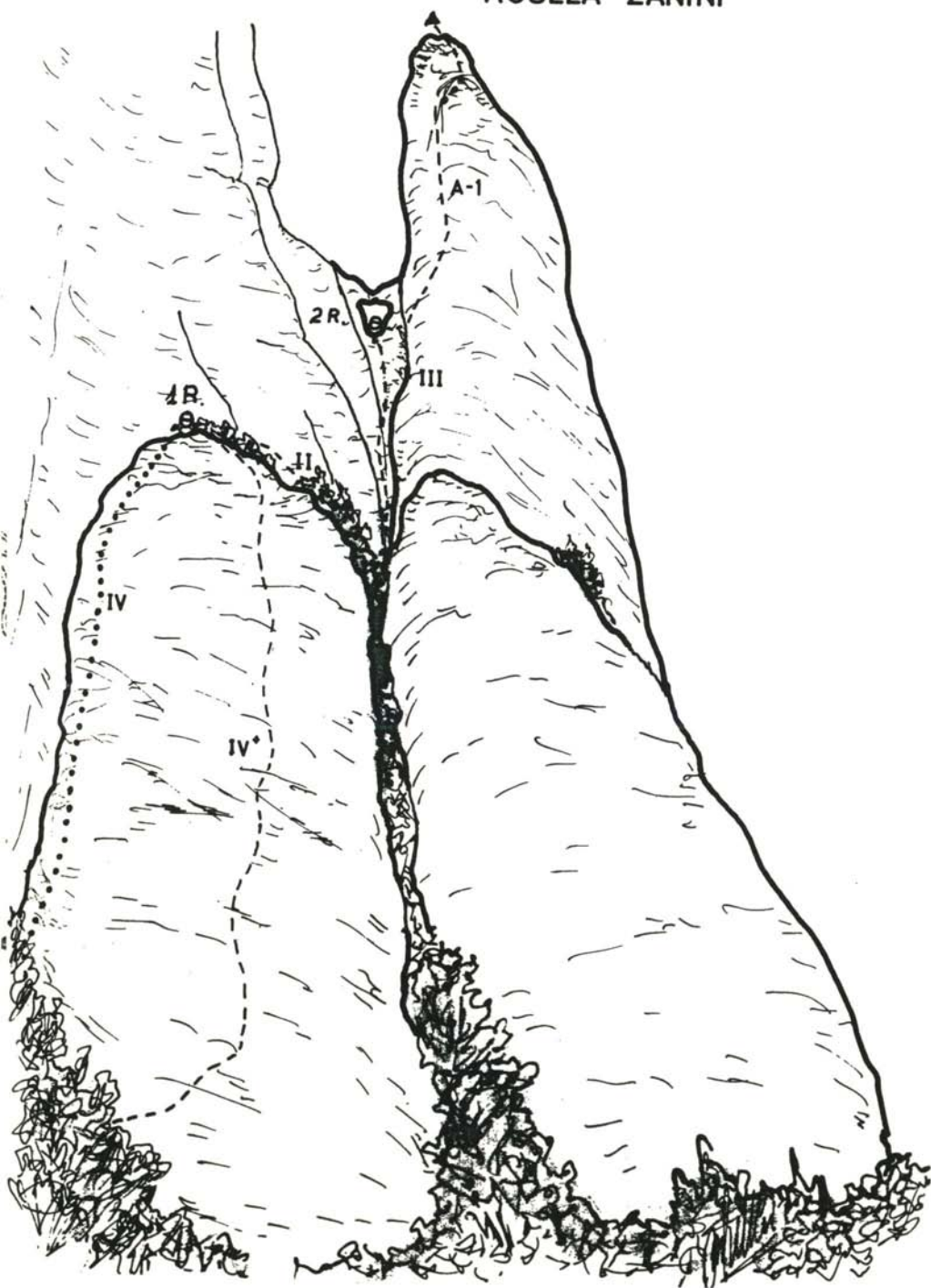
AGULLA DEL PILOT (ÀNGEL)

A l'esquerra del senderó que puja pel torrent de la Coma d'en Pastor, veiem aquesta roca arrodonida, a la banda esquerra. Té uns 10 m. i la dificultat de l'ascensió al cim rau en una balma que hi ha a l'inici de la cara S. (dif. IV). Si es clava, se supera bé amb estreps.

ROCA DEL JOANET

Roca doble (dif. II) que es troba damunt el torrent de la Coma d'en Pastor i a la carena de l'esquerra que separa aquesta torrentada de la de l'Estevet, molt més amunt que la roca del Pilot.

AGULLA ZANINI

El dia 12-10-67 hi feren la primera ascensió A. Zanini i J. L. i J. Barberà. La roca fou dedicada al fill de l'autor amb motiu de la seva primera petita escalada.

AGULLA DE LA BENEDICCIÓ

Cal pujar a la carena que separa la Coma d'en Pastor i el torrent de l'Estevet i recórrer un centenar de metres pel camí que porta a les roques de la Palomera. Després, cal pujar una canal dreta fins al peu de la roca. Hi ha una certa dificultat a arribar al collet però, un cop aconseguit, amb pocs metres ens fem presents en un gran replà que forma la roca. El cim culminant és arrodonit i resta unit a la roca per un estret collet, la superació del qual té un xic de dificultat.

S'hi féu la primera ascensió (de dif. III) el dia 8-10-72, protagonitzada per F. Burgada, V. Soto i J. Barberà.

Dalt del cim d'aquesta roca hi resta clavada una petita creu de ferro. El dia 10-2-73 s'hi beneïren els banderins que hom pujà dalt la roca Zanini, en presència d'una cinquantena de persones que es trobaven dalt l'agulla de la Benedicció. Tot això amb motiu de l'anomenada «Operació Montserrat», la cloenda de la qual se celebrà en el dia expressat.

AGULLA ALBERT ZANINI

Es troba sobre la roca de la Benedicció. Cal pujar amunt per una canal dreta i passar per una cova-balma. A la banda dreta hi ha una canal amagada que porta dalt un turonet des del qual es davalla a cercar la canal de la dreta. A continuació es puja al coll, on existeix un forat (finestra). Aquí comença l'artificial: cal flanquejar cap a la dreta i pujar a cercar una canaleta en la qual hi ha un merlet. Després, ja per l'aresta, arribem al cim (dif. IV i A1).

Aquesta agulla fou dedicada a un amic de l'autor i de tants com el conegueren. El dia de la cloenda de l'Operació Montserrat (10-2-73) s'hi dipositaren els banderins del C.M. Sant Cugat, C.M.B. (G.A.M.), C.E. Igualada, C.E. Gràcia, C.E. Sabadell, C.E.

Reus i C.E. Pau i Justícia. En el cim restà col·locat el signe de la Pau. Després se celebrà una missa d'acció de gràcies a l'esplanada de can Jorba.

SERRAT DEL FARAÓ OCCIDENTAL (260)

S'hi ha d'anar des del coll de la roca del Faraó, cap a ponent. Cal passar la cota 259 i davallar fins a trobar la cresta final del serrat, que cau verticalment damunt la torrentada de l'Estevet per l'esquerra i damunt la torrentada de la Coma dels Naps de Baix per la dreta.

SERRAT DE LA PALOMERA (263-264)

Les cotes 263 i 264 culminen el serrat de la Palomera, que és una talaia esplèndida sobre la casa de can Jorba. Aquest serrat queda unit per la part N. amb el del Faraó. Hi ha diverses maneres d'assolir aquestes roques, bé agafant el camí del torrent de Migdia que puja cap al serrat del Faraó i Montgròs, tocant al coll del serrat esmentat, bé pel camí del torrent de l'Estevet, que voreja per sota el serrat del Faraó i mena al coll de la Palomera. Des d'aquest darrer punt, amb una grimpada es puja a la cota 263, que té una altura de 837 m. sobre el nivell del mar. Més abocada al S., hi ha la cota 264, a la qual s'arriba fàcilment.

Actualment existeix un camí que hi ascendeix directament des de can Jorba i que és utilitzat per gairebé tothom qui va a la Palomera.

ROCA MUR (265)

Abocada damunt el torrent de Migdia i situada abans d'iniciar-se el tram que davalla del Joc de l'Oca al torrent esmentat.

Seguint pel torrent de Migdia, i passades les parets verticals de l'agulla, que hi cauen aplomades, cal pujar per una canal arbrada que ens deixa al coll —l'agulla resta a la dreta del tor-

rent, baixant—. Situats al coll S. de la roca Mur, ens enfilem per l'aresta i, després de 25 m. sense gaires complicacions, coronem el cim de l'agulla (dif. III).

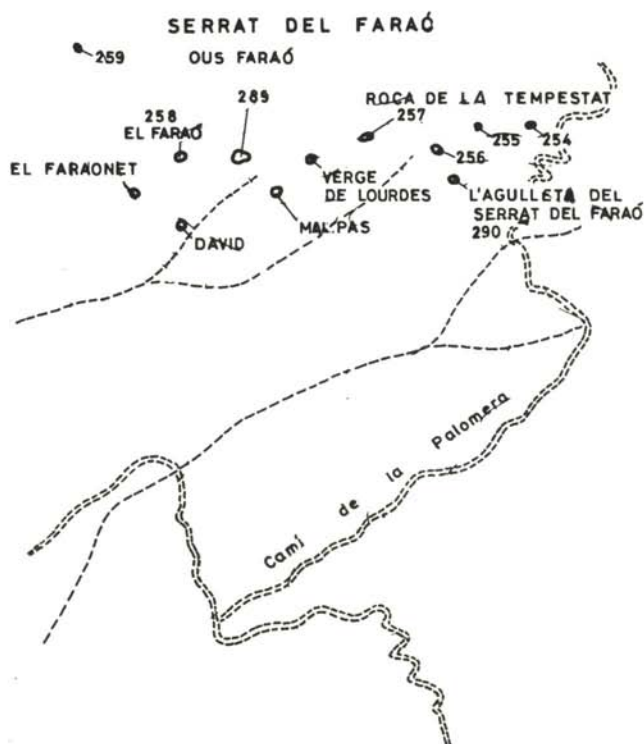
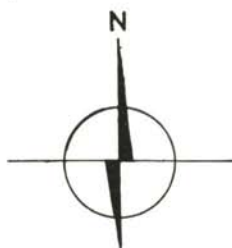
J. M. Torras, J. M. Belenguer, A. Jané, J. Milà i Tomàs hi ascendiren per primera vegada el dia 19-5-68.

AGULLA DE CAN JORBA (266) I MIRANDA

Partint de la roca Mur i seguint la carena que voreja la part esquerra del torrent de Migdia en direcció S., arribem al coll d'aquesta agulla. Amb una quinzena de metres ens presentem al cim (dif. II), en el qual hi ha un pi gros que serveix per al «rappel».

Situats, doncs, al cim de l'agulla de can Jorba, baixem per una llarga rampa que va cap al S. fins que arribem en un collet. Amb una petita grimpada assolim el cim de la Miranda, que no és sinó un morro rocós de l'agulla. Per a evitar problemes, és recomanable de retornar pel coll de la roca Mur cap al torrent de Migdia.

S'hi féu la primera ascensió l'1-5-68 (J. M. Torras, J. M. Belenguer, A. Jané, Tomàs i J. Milà).

Secció dotzena - Faraó

Aquesta secció inclou tota la zona del serrat del Faraó, les dues agulles més importants del qual són la de la Tempestat i la del Faraó.

La part NO. del serrat del Faraó resta tallada pel torrent de la Coma dels Naps de Baix, i per la banda S. en davalla el torrent de la Coma d'en Pastor.

La part SO. d'aquest serrat, on hi ha l'agulla Zanini i la cota 260 —que n'és l'acabament—, ja ha estat descrita a la secció precedent.

ROCA DEL DAVID

Es troba a la dreta del torrent que davalla del Faraó per la cara E. i sota aquesta roca.

Aparentment l'aresta S. sembla la via més lògica, però és complicat d'arribar-hi; per tant, decidírem pujar-hi directament. La roca es presenta completament vertical i hom intentà vanament de clavar-hi. Amb tot, amb algun clau insegur, se superaren els 10 m. d'aquesta curta via (dif. IV).

Primera ascensió: 21-5-72, F. Burgada i J. Barberà.

EL FARAONET

Es troba sota la roca del Faraó, part S., a la qual resta unida. D'aquí surt la via de l'aresta del Faraó.

Arribar al coll no és senzill, car hi ha una canal d'espessa vegetació. Un cop assolit, hi ha dues vies lògiques d'ascensió fins al cim, del qual ens separen una vintena de metres: l'una consisteix a flanquejar cap a l'esquerra a fi d'anar a cercar un turonet i, d'allí, fàcilment al cim; l'altra, en directe, és bonica i no gaire difícil, ja que no sobrepassa de III.

J. Colomer i Xaus hi feren la primera ascensió el 1969.

AGULLA DEL MAL PAS

Situats a l'origen del torrent de la Coma d'en Pastor, cal enfil·lar-se per unes llargues arestes que realment no són sinó unes grans rampes que menen a la carena on hi ha la roca del Faraó. Abans d'arribar en aquesta carena, hi ha una roca que barra el pas i que sols deixa un corredor estret: és, doncs, l'agulla del Mal Pas.

Com que al coll la roca hi és totalment desplomada, la via va per la cara S. Cal pujar en un relleix ben dret i fer el tram final per entre una canaleta força descomposta. La llargada de la via és d'una vintena de metres i IV de dificultat.

El dia 2-4-48, F. Esquerdo i Estorach hi feren la primera ascensió.

ELS OUS DEL FARAÓ (289)

Es troben sobre la carena que domina l'agulla del Faraó i damunt mateix de la roca esmentada del Mal Pas. Pujant per un pas estret, guanyem de seguida la carena; un cop dalt veiem dues roques arrodonides no gaire grans, que són les roques dels Ous del Faraó. Per ascendir-hi, cal de primer situar-se sobre una petita plataforma, fer un curt flanqueig a la dreta i agafar una canaleta que separa les dues roques. Una d'elles és facilíssima i l'altra se supera de seguida amb una contracció.

EL FARAÓ (258) (AGULLA DEL MIG)

Coneguda abans pel nom d'agulla del Mig, el Faraó és la roca

que presideix aquesta zona del massís montserratí i s'aixeca a una alçada de 943 m. sobre el nivell del mar.

Situats a la carena on es troben les roques dels Ous del Faraó, es davalla per la part dreta a cercar el coll de la roca del Faraó. Cal pujar per una cresta que es troba per la cara N. i, situats en un replà, es comença l'escalada un xic per la part esquerra, on hi ha una canaleta que permet un estret encastament. Amb l'ajuda d'algun pitó es va a parar a l'aresta N. i, a través d'ella, assolim ja fàcilment el cim. Hi feren la primera ascensió Estorach, Esquerda i Salvador, el dia 26-7-47 (dif. IV).

Per la part S., sortint del coll de la roca del Faraonet, J. M. Anglada i F. Guillamon obriren una via per l'aresta que és molt interessant (12-10-60).

Via cara E. (flanqueig: canaleta) Torras-Nubiola, el 1951.

AGULLA DE LA VERGE DE LOURDES

Es troba enganxada a la bretxa que forma l'agulla de la Tempestat per la seva part S. Per la banda de migdia, resta molt propera a l'agulla del Mal Pas.

S'inicia l'ascensió per l'aresta Brucs (situada al S.). Cal superar un desplom i, passant per una terrosa fissura en la qual es fa difícil pitonar, superem una vintena de metres fins arribar a trobar unes savines on podem fer reunió. Superant uns metres força verticals —ara ja pel bell mig de l'aresta—, amb uns 25 m. més amb bones preses ens fem presents al cim.

Cal portar dues cordes per al «rappel», o bé fer-lo des de la savina del cim fins a una alzina que hi ha a la cara E. i, per l'arbre esmentat, un nou «rappel» en diagonal vers una canal que porta a la part dreta de l'aresta en el seu origen.

De dif. IV, hi feren la primera ascensió J. Monterde i J. Barberà el dia 20-4-70.

AGULLA DE LA TEMPESTAT (257)

Està situada a la dreta de la roca de la Verge de Lourdes —unida a ella per una bretxa— i afronta pel N. amb el serrat del

Faraó. Anant al coll NE., es flanqueja gairebé totalment la roca vers l'extrem esquerre per una ampla cornisa.

L'ascensió pròpiament dita s'inicia pujant per una canaleta propera a l'aresta S. fins a poder flanquejar a l'esquerra per tal de trobar aquesta aresta, a través de la qual arribem al cim. És una via de 35 m. i força difícil per raó de la seva contínua verticalitat (dif. IV).

Primera ascensió: Estorach, Xalmet i Esquerda, el dia 19-7-47 (cf. C.E. Gràcia, maig 1948).

Via aresta N., Torras-Nubiola, el 1951.

SERRAT DEL FARAÓ OCCIDENTAL (259)

Passada la roca del Faraó i remuntant un turó vers a ponent des de la roca esmentada, s'arriba dalt d'aquesta cota, que queda per sobre l'agulla Zanini. Seguint el serrat podem davallar fins a la cota 260, final del serrat del Faraó per la part occidental i ja ressenyada a la secció onzena.

SERRAT DEL FARAÓ (254-255-256)

Es troben aquestes cotes a la dreta de l'agulla de la Tempestat. Remuntar-les per aquest indret és difícil i per això és prudent anar vorejant les roques i enfilarse dalt el serrat pel camí que ve de la Palomera.

Són tres ressals de roca de fàcil ascensió. Deixant el camí indicat, primerament trobem la cota 254, després la 255 i finalment la 256, situada damunt l'agulla de la Tempestat.

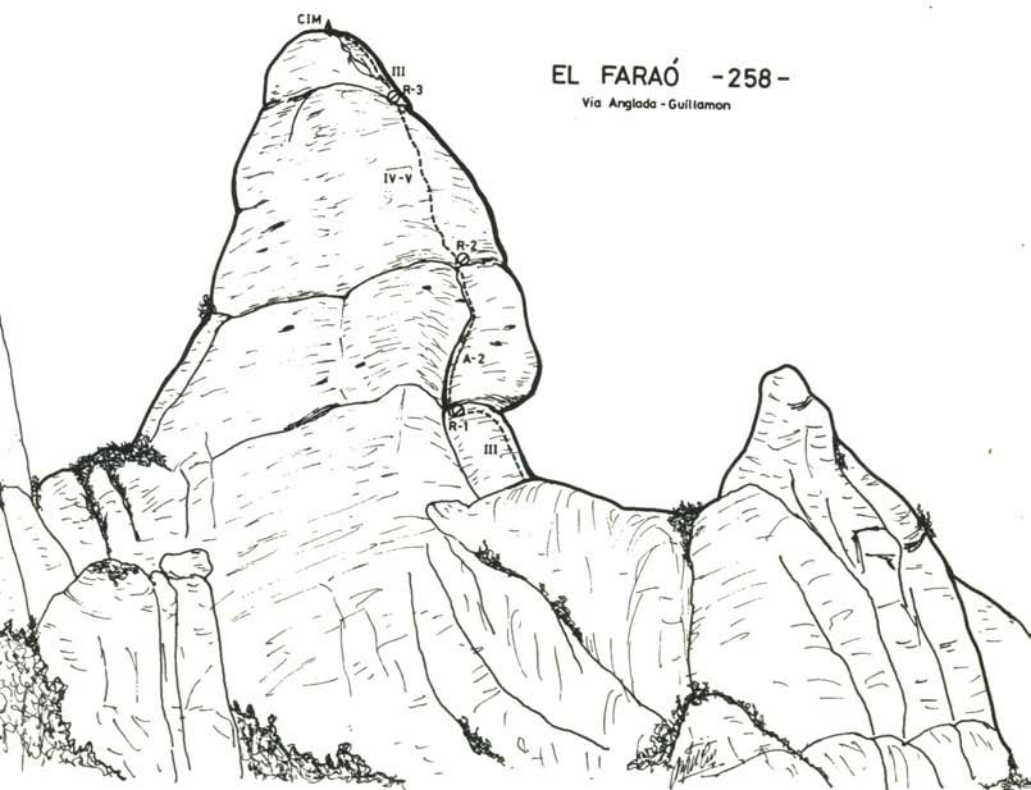
AGULLETA DEL SERRAT DEL FARAÓ (290)

Queda completament separada de la carena que va de llevant a ponent, és a dir, el serrat del Faraó (cotes 254-255-256). Cal anar a la cota 255 i baixar al coll que la uneix amb l'agulleta.

En el coll iniciem un flanqueig a l'esquerra que ens porta a una

ampla cornisa i coveta on podem fer reunió. Després anem a cercar l'aresta Brucs per mitjà d'un flanqueig a l'esquerra i, finalment, seguint l'aresta amunt —un xic descomposta— arribem al cim. És una via molt interessant a causa de la seva varietat (dif. III).

J. M. Torras i J. Nubiola hi feren la primera ascensió, el 5-8-51.

EL FARAÓ -258-

Via Anglada - Guillaumon

Secció tretzena - Montgròs

Aquesta secció comprèn el gran turó del Montgròs i tota una colla de roques molt interessants que l'envolten, la més important de les quals és el Plec de Llibre Superior. Afronta per la part E. amb el torrent de Migdia.

ROCA 253

En el camí del Montgròs, situats damunt el serrat del Faraó i anant en direcció cap al turó esmentat, es veu, a la part de baix en el sentit del torrent de la Coma dels Naps de Baix, un promontori rocós: la roca 253. És fàcil de pujar-hi.

A sota, en direcció N., hi ha una roca propera al torrent també de fàcil accés.

LA RAMPA DE L'ESFINX (252)

Es tracta d'una roca curiosíssima que té l'aresta Brucs molt llarga. Es troba a l'esquerra i dessota del turó del Montgròs, i fa coll amb l'agulla de l'Esfinx del Montgròs.

L'ascensió (dif. III) es fa per la cara S. Cal pujar en un replà, assegurar en una savina, passar per una canaleta superant un petit desplom —en el qual és recomanable un pitó a fi d'assegu-

rar el capdavanter— i emprendre novament l'aresta fins al cim. La llargària de la via és de 65 metres i els desploms finals la fan interessant. Però al descens, és oportú de «rappelar» al coll de l'Esfinx del Montgròs i, des d'aquí, efectuar un nou «rappel» per la cara N., on trobarem seguidament els camins que van al coll de les Comes.

A l'esquerra, vers el torrent de la Coma dels Naps de Baix, es veuen diversos morros rocosos de fàcil ascensió.

V. Soto i J. Barberà hi ascendiren per primera vegada el dia 28-7-50.

L'ESFINX DEL MONTGRÒS (248)

És una roca situada a l'O. del turó del Montgròs i que es destaca pel fet de fornir més dificultats que la de l'Esfinx dels Ecos.

La via normal va per la cara N. i consisteix en un tram d'una quinzena de metres ben drets (dif. III sup.)

Primera ascensió: J. Castell, O. Lloveras i P. Rius, el dia 28-5-50.

ROQUES DELS PLECS DE LLIBRE (218-219-220-221-222)

Cal baixar del turó del Montgròs per una canal de la cara O. que passa entre aquell i les roques de l'Esfinx i la Rampa. Es revolta la cara S. del Montgròs i se segueix una canal que puja entre la cara E. i els Plecs de Llibre. La canal és de III i té uns 40 m. S'arriba en un coll i, revoltant per l'esquerra la cota 218, es pot atènyer aquest cim.

Seguint la carena dels Plecs que va en direcció E., es va a parar en un coll i, seguidament, a la cota 219.

Descendint un xic més per la carena es va fàcilment a les cotes 219-220.

Finalment, per baixar a la cota 222, cal instal·lar un petit «rappel».

PLEC DE LLIBRE SUPERIOR (223)

S'hi féu la primera ascensió (el 13-7-42 i a càrrec de C. Balagué, P. Bosquets, L. Balagué i J. Tarragó) amb la «tècnica del cerca-

poals» i, així, hom enganxà una corda fixa i pujà els verticals metres, pocs, que hi ha entre el coll i el cim. Torras i Nubiola l'ascendiren per la bretxa el 13-12-50.

La via normal —que avui fa tothom— fou oberta per Montpart i E. i J. Sala el dia 31-7-55 i consisteix a baixar en «rappel» al coll des de la cota 222 i remuntar fins en un arbre per començar un flanqueig a la dreta. Després cal revoltar cap a la part E. de la roca. La cornisa que facilita el flanqueig té una alçària considerable i resta coberta per una balma colossal. Una vegada passada, l'ascensió ja no té cap més problema (dif. IV). El butlletí del C.E. de Terrassa n.º 97 parla de la via Andreu-Martínez.

PLEC DE LLIBRE INFERIOR

És una roca de difícil ascensió, sigui per la cara que sigui. Primer de tot cal anar al peu de la roca des de la canal de Migdia i abordar la canal NE., que és molt vertical i coberta de vegetació. Amb diversos trams de corda s'arriba al collet i després, ja fàcilment, al cim (via Soto-Monterde-Barberà, 18-10-70, dif. V). La primera ascensió fou efectuada per J. Vendrell i J. Trullols el dia 18-5-52.

S. Ubach i P. Rincon pujaren per la canal S. i aresta, llevat dels darrers trenta metres que feren també per la canal (via Vendrell), el 1969.

BOLETA DELS PLECS

Seguint avall el torrent de Migdia, més enllà de l'indret dels Plecs, veiem a la dreta i damunt el torrent aquesta roca d'aspecte arrodonit.

Cal pujar per una canal al coll i anar a cercar l'aresta E., lloc que mira al torrent. Així flanquegem la balma i ens col·loquem damunt d'ella a l'aresta. Es pot clavar algun clau d'assegurança. La via no supera la dotzena de metres i ofereix dificultats a l'arrencada de l'aresta, que té un pas compromès (dif. IV).

R. i J. Millet i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió l'abril de 1972.

ROCA DE LA CAJOLETA

Es troba a la part O. de la Boleta dels Plecs i per damunt d'aquesta roca. Des del torrent de Migdia, aquesta roca presenta una grandiosa paret S. i una gran balma.

Podem pujar al coll que la uneix amb una petita carena que davalla dels Plecs de Llibre tant per la canal de la dreta —on hi ha la Boleta—, com per la part esquerra, on s'inicia el camí que va a la Palomera des del torrent de Migdia.

L'ascensió es fa mitjançant un flanqueig a l'esquerra. Cal agafar després l'aresta E., la qual s'aplana seguidament fins al gros cim (dif. II).

PLEC DEL PI

També està abocada damunt el torrent de Migdia, ja molt més amunt dels Plecs de Llibre.

L'ascensió comença per la canal NE. i de seguida vénen les complicacions a causa de la terra i les mates. Passem una girada de 40 metres bons en IV fins arribar en un arbre que ens permet de fer reunió. Una altra tirada per la canal —ara ja no tan difícil— ens mena al coll, el qual presenta unes parets completament verticals. Iniciem llavors un curt flanqueig a la dreta, clavem amb penes i treballs un parell de pitons i, anant a trobar l'aresta S., coronem seguidament el cim. Aquest tram des del coll té cosa de quinze metres molt difícils.

S. Ubach i J. Barberà protagonitzaren la primera ascensió al Plec del Pi el dia 30-7-72 (dif. VI).

ROCA 238 (ROCA DEL GRAU)

Es troba al camí que va de la Font de la Cadireta al Montgròs i justament en l'indret on el camí passa per una bretxa: la roca resta damunt, a l'esquerra. Aquí comença una carena que prové del torrent del Migdia i que continua cap a la roca de la Salamandra.

AGULLA DE LA FONT DE LA CADIRETA (237)

Com indica el nom, aquesta roca es troba prop de la font de la Cadireta.

L'ascensió comença des de la font mateixa i s'enfila per una placa llisa a fi d'anar a cercar l'indret on cauen aplomades dues canals. Cal agafar la de l'esquerra i iniciar un tram de «ramonage» d'una vintena de metres que constitueix la part difícil de l'escalada. Seguint canal amunt entre arbres s'arriba al coll, des del qual, enfilant-se en un teix, es pot arribar al cim més fàcilment.

L'agulla es troba a la carena que, passant per la cota 238, va vers la Salamandra; fou ascendida per primera vegada per V. Soto i J. Barberà el dia 26-6-70 (dif. IV).

ROCA VEÏNA DE LA DRETA DE LA SALAMANDRA (236)

Es troba aquesta cota a la dreta de la roca de la Salamandra i a la carena crestejada que va del torrent de Migdia a l'esmentada roca de la Salamandra.

Per pujar-hi s'agafa el camí de la font de la Cadireta al Montgròs i, passada la roca 238 i abans d'arribar a la Salamandra, es puja per una arbrada canal fins arribar en un turó altívol. Es fa un «rappel» vers l'E. fins a uns turonets i, grimpant, s'arriba al cim.

LA SALAMANDRA (214)

És una roca de les més esveltes d'aquesta secció, situada al mig de les roques ressenyades abans i després de la 236, en una carena que va d'O. a E. La via normal es fa per una llarga aresta Brucs. Després d'uns fàcils 60 m., es voreja per l'esquerra un díedre, passant per una canaleta, es fa una reunió en un replà i se supera un desplom per a acabar d'arribar al cim en una fàcil rampa.

El «rappel» convé de fer-lo a la canal on es troba la cota 213, és a dir, a la dreta mirant des de dalt l'aresta.

Primera ascensió: Puig i Gallofré, el 13-9-36. Dif. IV.

ROCA VEÏNA DE L'ESQUERRA DE LA SALAMANDRA (213)

Si fem un «rappel» des de la Salamandra vers la canal arribem pràcticament al cim d'aquesta roca; si més no, ens és possible d'anar-hi gairebé caminant.

En canvi, si s'hi puja des del basament de la roca, cal pujar per una primera canal i d'aquí a una segona, superar un petit desplom i, finalment, seguir l'aresta fins al cim (dif. III). Aquesta via la feren V. Soto i J. Barberà el dia 24-6-70.

TURÓ DEL MONTGRÒS (217)

Seguint el camí de la font de la Cadiretà i vorejant les roques ressenyades, després de passar la balma del Montgròs —on molts escaladors i muntanyencs han bivaquejat—, el camí revolta i, seguint per dessota la majestuosa roca Plana dels Llamps, ens mena fins al cim d'aquest destacat turó, d'aparença semblant a un gran massís.

El Montgròs ateny una alçària de 1.118 metres sobre el nivell del mar i domina pràcticament tota la muntanya. Des del cim, el panorama és realment majestuós.

Per bé que de fàcil ascensió, presenta per les cares E. i O. unes parets gegantines en les quals els elements de l'Ateneu Enciclopèdic han obert diverses vies d'escalada.

ROCA PLANA DELS LLAMPS (247-216) (CAP DEL MONTGRÒS)

Es tracta d'una roca d'una gran esveltesa per tots els costats. Té una paret SE. realment impressionant per raó de la gran quantitat de balmes que presenta.

Anys enrera fou anomenada Gran Fatxa i avui se la coneix també pel Cap del Montgròs. Amb tot, creiem que el nom que ha de prevaler és el de roca Plana dels Llamps, ja que és el més antic.

Per a arribar-hi cal situar-se al coll del Montgròs i pujar primer a la cota 247, que queda sobre un replà i que coronem després d'uns 10 m. força drets. Després anem a l'esquerra a cercar

una canal i, mirant de flanquejar per l'indret més propici, guanyem l'aresta per la qual, després d'uns 40 m. i d'haver superat dos petits desploms, fem via fins al gros cim (dif. III). Jofre Vila i Josep Puntas hi feren la primera ascensió l'any 1924.

EL PATUFET (215)

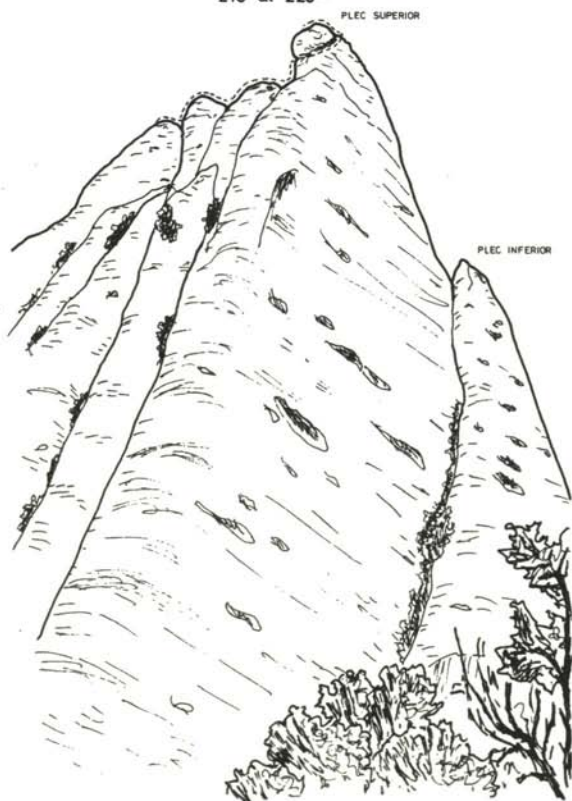
A la part S. d'una carena descendent dels Ecos es troba aquesta roca, per anar a la qual o bé es voreja per l'esquerra la roca Plana dels Llamps o bé es puja per una canal des de la balma del Montgròs.

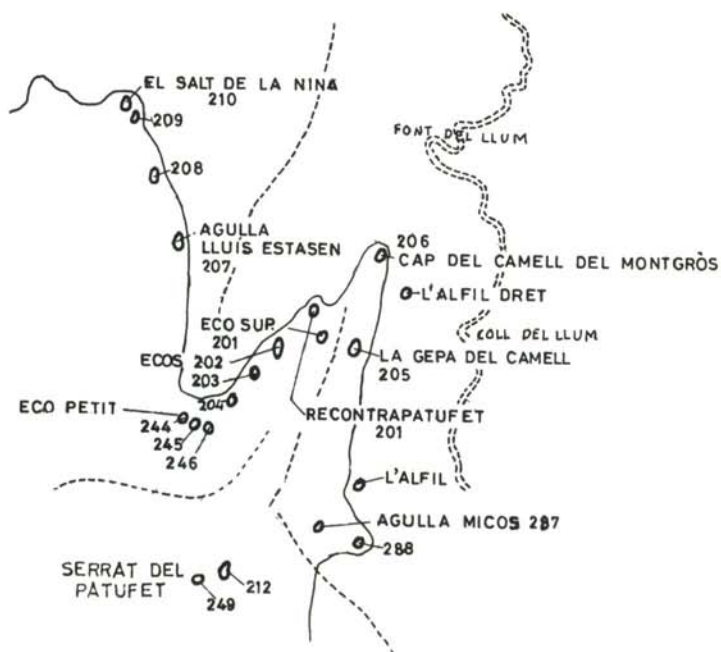
Cal pujar al coll —força penjant— i seguir una canal de la cara E. que és un xic dreta, però no tant com la de ponent. Després se superen uns passos fins a l'inici de l'ascensió a l'agulla des del coll i, ja més fàcilment, aviat s'arriba al cim (dif. IV).

Primera ascensió, 6-7-58: J. M. Torras, J. i A. Pallejà i amics.

ELS PLECS DE LLIBRE

-218 al 223-

Secció catorzena - Ecos

És la darrera secció de la regió dels Ecos, que acaba en el coll del Llum, indret on, per la part S., segueix torrent de Migdia avall. Igualment, per la part N., continua per la dreta torrentada del Llum, en la qual es troba l'amagada Font del Llum, situada sota un gran bloc.

En aquesta secció queda ressenyat el conjunt de les roques dels Ecos, des del qual la carena dorsal s'allarga vers el NO. fins a prop de la roca dels Aurons.

El punt més alt d'aquesta regió es troba en les roques dels Ecos i ateny una alçada de 1.112 metres.

SERRAT DEL PATUFET (249-212)

La roca 249 es troba sobre la carena on hi ha la roca del Patufet, ressenyada com la darrera de la secció precedent. Un camí que ve del Montgròs i que passa per la dreta de la roca del Patufet puja per una canal arbrada i transcorre per sobre de la curta carena: a l'esquerra hi ha la cota 249. Aquesta roca no té cap dificultat i el camí que hi passa va directe als Ecos. Situats dalt la carena que acabem d'esmentar, a la banda dreta trobem la cota 212. El camí mateix fa coll entre aquestes dues roques i la carena s'allarga per la part N. directament fins a les roques dels Ecos.

AGULLA DE LLUÍS ESTASEN (207)

Anant vers els Ecos pel camí que passa entre les dues roques precedents, en arribar a l'indret on s'ajunta amb l'altre camí que ve del Montgròs, cal baixar un xic i arribar al coll on el conjunt de roques dels Ecos s'uneix a l'agulla Estasen, dedicada a un dels homes que més col·laborà a forjar l'escalada a Catalunya.

Cal anar a l'aresta S. i pujar-la per una tirada d'una quarantena de metres, sense que arribi a superar el II en dificultat. Després de la reunió cal superar un petit desplom (que és la part dificultosa de l'ascensió) i una nova tirada d'aresta d'una vintena de metres ens porta al cim.

Aquesta roca té al NE. una paret colossal i s'hi féu la primera ascensió el 6-3-27, a càrrec de Lluís Estasen i Jofre Vila.

ROQUES DEL SALT DE LA NINA (208-209)

La roca 208 és veïna de l'agulla Estasen per la seva part esquerra, mirant des del S. Hi és fàcil l'ascensió si pugem per la canal que separa les arestes Brucs d'aquestes roques del Salt de la Nina.

La 209 té les mateixes característiques i es troba també entre l'agulla Estasen i el Salt de la Nina. Com l'anterior, és molt penjada per la part N. i forma una gran muralla i una aresta Bruc molt allargassada. L'única dificultat de l'ascensió és assolir l'aresta, sigui per la canal de la dreta com per la de l'esquerra.

ROCA DE SOTA LA COTA 209

D'ascensió fàcil, és una petita roca que queda situada en els inicis del torrent de la Coma dels Naps de Baix i cau per sota les roques del Salt de la Nina i la cota 209.

SALT DE LA NINA (210)

Junt amb les cotes 208 i 209 forma el grup de roques del Salt de

la Nina, per bé que aquesta és la que en reté pròpiament el nom. Com les altres, cal pujar-la pel llom de l'aresta Bruc prenent com a punt de partida els inicis de la Coma dels Naps de Baix.

L'aresta té una seixantena de metres, de fàcil ascensió. A la banda N. la roca presenta una gran paret, que fou coronada el 4-2-56 per un nombrós grup de Sabadell: J. Lladó, J. Vilana, T. Montserrat, D. Jo, Òdena, Salomó i Balopas (cf. butlletí T.I.M., n.º 89 i «Cordada», números 21 i 22).

ELS ECOS (202-203-204-245-246)

És un esvelt grup de roques de poca dificultat d'ascensió i que constitueix una magnífica talaia sobre la part del capçal de la muntanya.

La cota 202 és anomenada **Miranda dels Ecos** i és un cim allargassat en el punt més alt del qual hi ha una grossa creu. Si s'hi vol ascendir per l'esquenall de l'aresta Bruc, cal anar a cercar el coll que hi ha entre la cota 212 i el de la Miranda. Primer de tot es pugen uns 10 m. fàcils i després l'ascensió es va redreçant durant cosa de 35 m. fins a trobar una balma per salvar la qual és recomanable de decantar-se cap a la dreta. En aquest punt ens trobem en una impressionant alçada sobre la cara del torrent de Migdia. En els darrers metres l'aresta s'ajeu i per mitjà de molt bones preses ens mena fins a la creu de ferro de la Miranda dels Ecos. Es tracta d'una ascensió més espectacular que dificultosa, en la qual es remunten més de 80 m. El 20-1-57 hi feren la primera ascensió Anna M. Pallès, J. M. Torras, J. Borràs, J. Camps, J. Prat, J. Monfoig, Domènech, R. Bassols i B. Villena.

A la cota 203 s'hi arriba fàcilment venint en direcció O. des de la Miranda.

La 204 és la següent cap a Ponent.

Per ascendir a les roques següents del grup dels Ecos, cotes 246 i 245, cal primer de tot revoltar la 204 per la dreta, anar al coll d'aquesta i la 246 i remuntar el cim. Idèntica operació cal fer per anar a la cota 245: revoltar per la dreta a cercar el coll d'aquesta cota 246-245 i atènyer el cim.

L'ECO PETIT (244)

Per pujar l'Eco Petit cal situar-se en el camí que ve del Montgròs i, després de passar la canal on es troben l'agulla Estasen i l'Eco Petit, seguir la part de la seva aresta i anar a pujar una dreta canal que separa l'Eco Petit de la cota 245. Des d'aquí no hi ha cap dificultat i així s'arriba fàcilment al cim planer.

J. Barberà hi ascendí el 5-7-70.

L'ECO SUPERIOR (201)

És la roca capçal de tot el conjunt dels Ecos i el lloc més altívol de la regió d'aquest nom, amb 1.112 metres sobre el nivell del mar. Resta desplaçada més al N. que les altres i unida per un coll a la roca de la Miranda dels Ecos.

Per ascendir-hi hom se situa al coll esmentat i, seguint un estret canaló en forma de ve, s'arriba al cim. De tot el conjunt descrit, aquesta roca és l'única que presenta dificultat (III).

Lluís Estasen, J. Sellarès i P. Giménez hi ascendiren el 14-5-22.

PARET DELS ECOS, CARA N.

Via T.I.M. (Pere Carne), 4-11-56. Consta de quatre tirades i té 155 metres. Passa per una canal que hi ha entre l'agulla Estasen (207) i les roques del Salt de la Nina (208).

Fou ascendida per Jordi Lladó, Josep Vilana, Josep Montserrat, Domingo Jo, Xavier Òdena, Joan Salomó i Salvador Balaguer. Cf. «Cordada», núms. 21 i 22 (desembre 1956).

ROCA DEL RECONTRAPATUFET

Agulla a la part N. de l'Eco Superior. Situats al coll entre la Miranda i l'Eco Superior, davallam una canal vers la cara N. i veiem seguidament aquesta roca. Una retorçada canal puja al collet, des del qual mitja dotzena de metres amb «ramonage» ens porten al cim.

L'ascendí, el 5-7-70, J. Barberà.

CAMELL DELS ECOS (206-205)

Són dues roques separades per un llarg coll:

GEPA DEL CAMELL (205)

Cal baixar pel camí de la canal dels Micos, o bé ascendir-lo des del coll del Llum i agafar una canal que separa la roca de la Gepa i l'Eco Superior. En arribar al coll, on una altra canal davalla seguidament per la part N., es baixa una mica i es troba el coll del Camell, el qual se supera amb l'ajuda d'un teix. A la part N. hi ha la roca del Cap; a la part S., i a través d'una aresta que més aviat és una rampa, es puja a la roca de la Gepa del Camell. Aquesta roca és anomenada també la Gorra, nom que és donat igualment a la cota 275, situada al costat del Musclet.

CAP DEL CAMELL (206)

Cal situar-se en el coll abans ja esmentat i que es troba entre aquesta roca i la de la Gepa. Tot just començada l'ascensió, cal ja superar una balma, que, amb bones preses, es pot guanyar fent una forta contracció, per bé que si es fa esqueneta la superació és més fàcil. Hi feren la primera ascensió (dif. IV) Alaix i Corominas, el dia 13-6-48.

L'aresta N. del Cap del Camell ofereix una atractiva escalada d'uns 120 m. de llargària i de mitjana dificultat, per bé que amb passos de IV sup. i A 1. La marxa d'aproximació és potser un xic desproporcionada respecte a allò que ofereix la mateixa escalada. Josep M. Anglada i Elisabet Vergés feren la primera ascensió en aquesta aresta el dia 7-10-62. Posteriorment, el dia 8-10-72 (és a dir, deu anys i un dia després), aquest itinerari fou redescobert per J. E. Paul i J. Badia (ressenya a «Muntanya», febrer 1973).

AGULLA DEL PAS DELS MICOS (288-287)

Batejada amb el nom de la canal on es troba situada, és precisament en el pas dels Micos on es mostra més redreçada. Els

qui primer hi ascendiren ho feren pel coll superior, tocant la canal esmentada. Des d'aquest punt sols té escassament 10 m. però el lloc és completament extraplomat i cal superar-lo amb doble corda en A1 i utilitzant unes vuit pitonisses (Sendrós, Bataller, Gili, Tuset i Codina, del C.E. dels Bages, hi ascendiren per primera vegada el 30-10-49).

En canvi, per la part S., hi ha una via més lògica per l'aresta Brucs. Cal pujar a la cota 288, que està enganxada sota l'agulla, i, després de remuntar uns 25 m. de bones preses, seguir per l'aresta fins al cim. Aquesta via l'obrí J. M. Torras en solitari, el dia 4-5-52.

L'ALFIL

És un contrafort del Camell dels Ecos, situat a la dreta de la canal dels Micos. L'ascensió s'inicia per una canal arbrada fins a situar-se dins una xemeneia fàcil al principi i que després es redreça a dalt de tot. Després se segueix per la part superior d'una aresta vers la dreta, fins a cercar el merlet del cim, on ja s'arriba fàcilment.

Si es vol «rappelar», pot fer-se per on hem pujat o bé al coll de l'Alfil Dret, seguint per la boscúria que flanqueja cap al N. De dif. III, hi feren la primera ascensió H. Carreté, I. Capeta i J. Carbó, el 1954.

L'ALFIL DRET

Resta situat a la part dreta de la roca de l'Alfil i a una alçària semblant. Les dues roques queden separades per una ampla franja de vegetació, sota la paret E. del Camell dels Ecos.

Cal pujar-hi des del coll del Llum fins anar a parar en una canal que ens porta a un gran forat. A la dreta d'aquest forat —que dóna a la cara N.— hi ha la roca de l'Alfil Dret. Cal agafar llavors l'aresta S. i, amb l'ajut d'una alzina, superar uns desploms del començament. Després d'uns metres difícils, l'aresta s'ajeu i ens permet de guanyar el cim. La via té una trentena de metres i una dif. III. V. Soto i J. Barberà hi feren la primera ascensió el 28-6-70.

Del cim es va a cercar la boscúria que enllaça amb la roca de l'Alfil, tot passant per damunt el pont natural abans esmentat. Cal fer un «rappel» allí on hi ha la canal que davalla al coll del Llum.

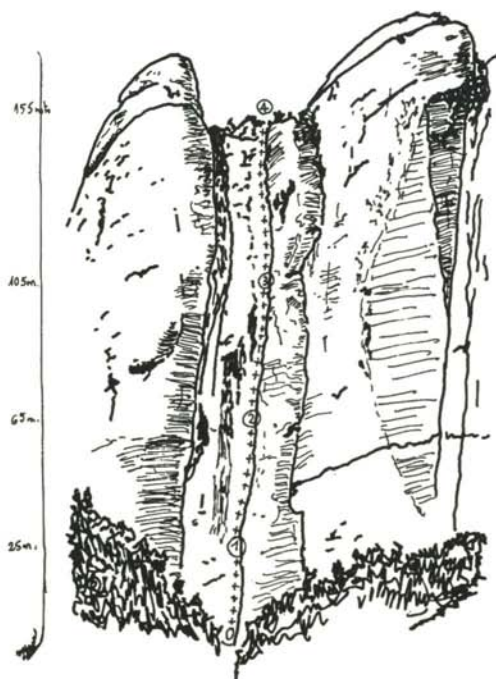
ROCA DE LA FONT DEL LLUM

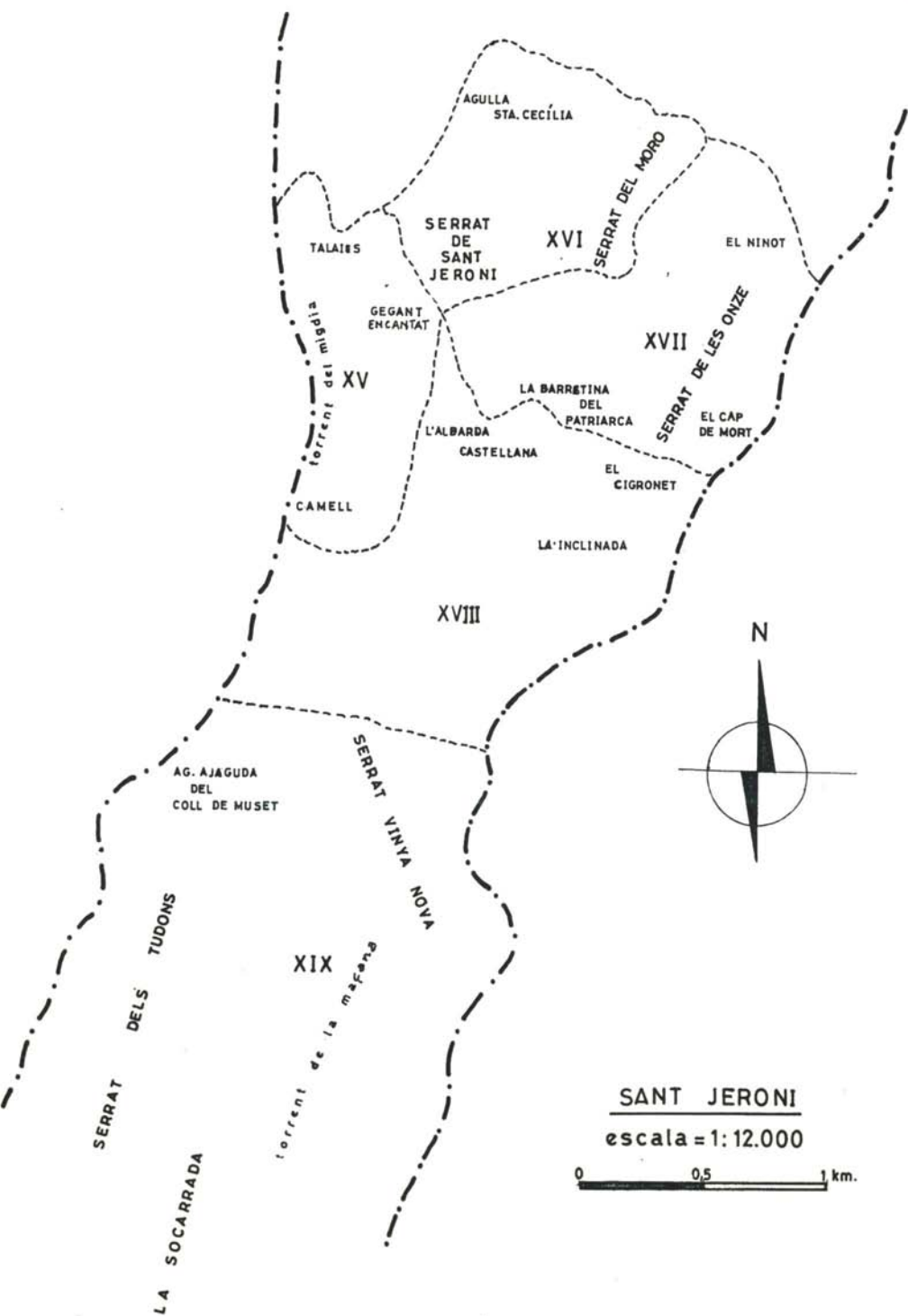
Ressenyem aquest indret puix que s'hi troba la font més encisadora de la muntanya (llàstima que avui ja s'hi veuen massa plàstics i papers). Es troba al començament de la canal del Llum i hi porta un caminet situat a la dreta, pujant de la carretera. La font està col·locada sobre una gran pedra, molt llisa per a pujar-hi.

Una llegenda —de l'Hort del Mal Any— se situa, segons sembla, per aquests indrets i és molt possible que la roca de què parla sigui aquesta.

PARET DELS ECOS

Via T. I. M.

REGIÓ DE SANT JERONI O EL TABOR

És la quarta regió de la muntanya, la part de les grans parets, sempre frenqüentada pels escaladors amb deler d'altures.

Aquesta regió és repartida en cinc seccions, amb els seus corresponents plànols. Les seves roques tenen les numeracions del 301 al 309.

Es ressenyen a la secció XV, en primer lloc, el cim més altívol de la muntanya, les roques del Gegant Encantat, el Camell i les Talaies, com a més importants.

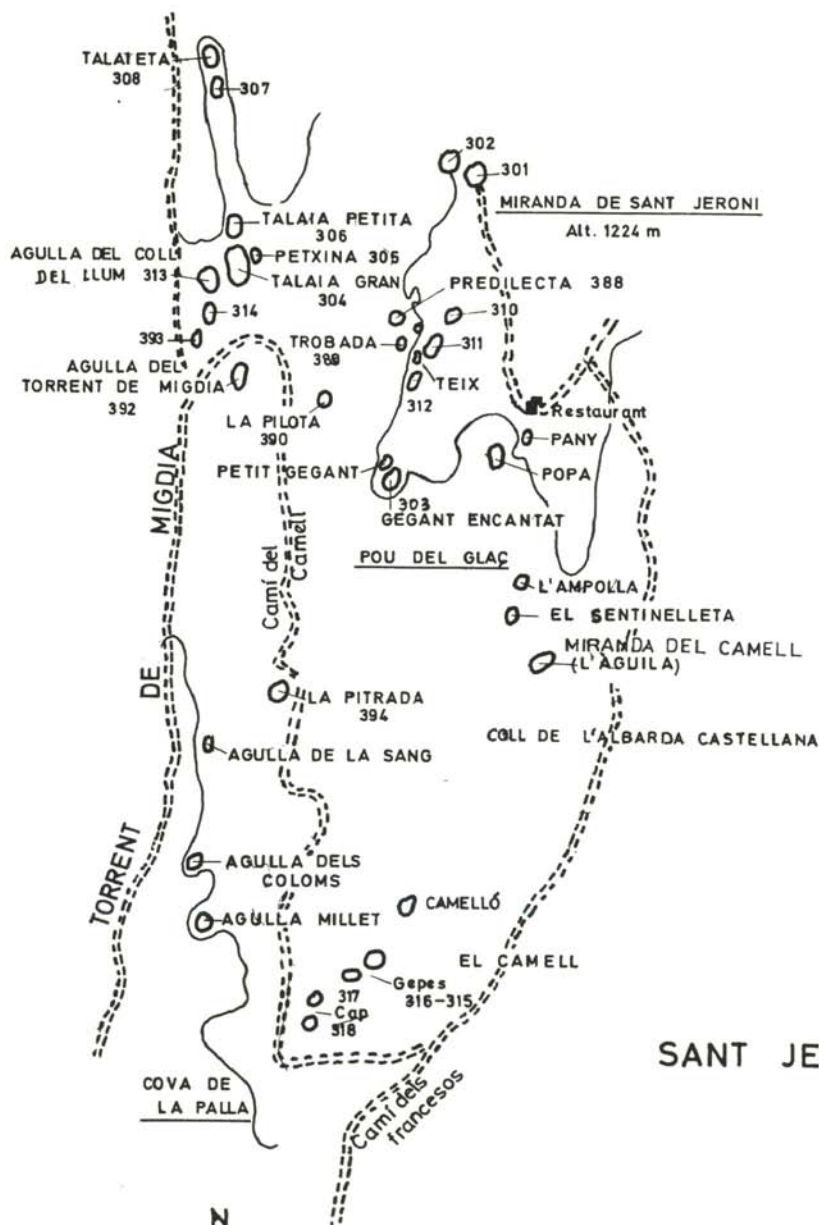
*Segueixen, el serrat de Sant Jeroni i el serrat del Moro, on des-
emboquen totes les vies d'escalada de la Paret de l'Aeri, impròpiament
dita de Sant Jeroni (secció XVI).*

*Vénen després, a la secció XVII, el Montcau o el Moro; el Serrat
del Patriarca, amb la roca de la Barretina; el serrat del Duc, amb
l'agulla final del Ninot; el serrat de les Onze, punt final de les famo-
ses vies; la Paret dels Diables i, per la part de Ponent, la roca del
Cap de Mort, mentre la Miranda de Sant Antoni la limita per la part E.*

*L'Albarda Castellana és un gros turó descrit a la secció XVIII,
com les roques de la Desgraciada, el Braguer i el Càntir que l'envol-
ten; el Puntal de l'Albarda, que fineix un serrat, i sota d'aquest, l'a-
gulla de la Inclorada. També es descriu l'avenc o pou de la Sajolida.*

*Les roques del Castellet, la Fabiola, el Truc o roca de la Vinya
Nova, Ajaguda del Coll de Muset i del Jardí. Al collet d'aquestes
dues roques últimes es troba l'avenc de l'Agulla o d'en Barberà, el
més destacable de la secció XIX.*

*Totes aquestes roques, junt amb altres de menys importància, inte-
gren la regió de Sant Jeroni, seguidament detallada amb les seccions
XV, XVI, XVII, XVIII i XIX.*

SANT JERONI

SECCIÓ XV

Secció quinzena - Sant Jeroni

Té el punt més alt de tot Montserrat en el cim de Sant Jeroni, amb 1.224 metres sobre el nivell de la mar. Hi ha la paret NO. de Sant Jeroni, de la qual es descriuen les vies fetes fins a l'actualitat.

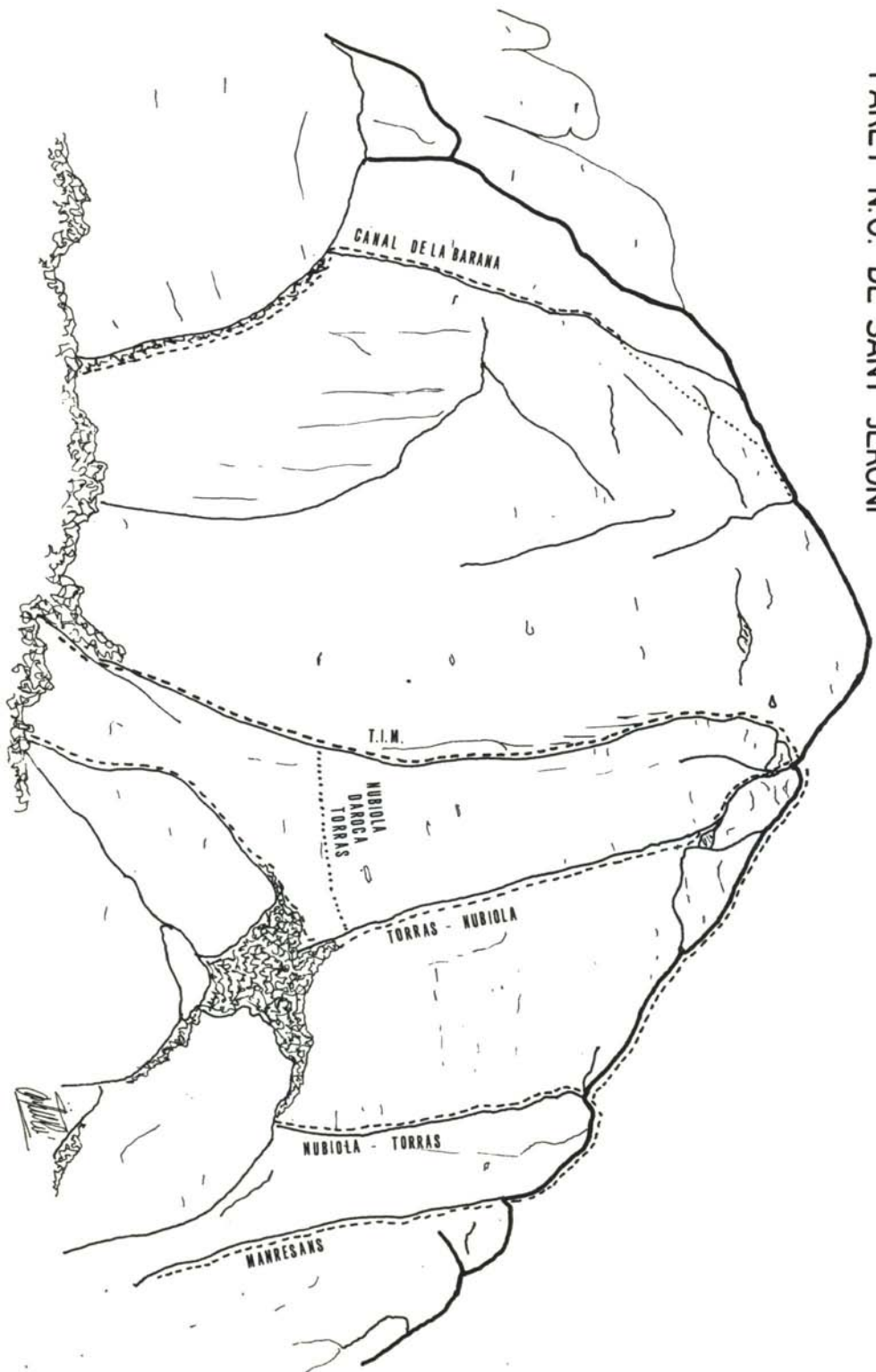
Els conjunts roquers de les Talaies i el Camell, amb el llegendari Gegant Encantat, són els més destacables d'aquesta secció.

MIRANDA DE SANT JERONI (301 i 302)

És el lloc on culmina la muntanya de Montserrat. La seva alçària sobre el nivell del mar és de 1.224 metres. Forma com dos cims: en el 301 hi ha un mirador, rodejat de baranes de ferro, i una edificació rodona en el centre. Anys enrera, havia estat una estació meteorològica. Un repetidor de televisió, destinat a la zona de Manresa-Igualada, és instal·lat a l'altre cim. L'arribada a Sant Jeroni actualment no costa gaire, ja que a part de l'aeri que hi deixa a pocs minuts, es troben els camins procedents de Sant Joan, del camí dels «Francesos», del que puja pel torrent de Santa Maria des del Monestir. I un dret camí puja per la canal de Sant Jeroni des de Santa Cecília.

Una colla de vies hi pugen per la paret NO., des del coll que la uneix amb les Talaies.

PARET N.O. DE SANT JERONI

PARET NO. DE LA MIRANDA DE SANT JERONI

Seguint la paret amb la vista, des dels Ecos, percebem el traçat de la canal de la Barana (V., sup.; de 130 m. de desnivell; 1.ª ascensió per J. M.ª Torras i J. Nubiola el 8-10-50).

A continuació ve una fonda xemeneia formada entre la mateixa paret i una grossa llastra que s'hi repenja, la qual és recorreguda per la via T. I. M., itinerari d'excepció per la seva bellesa, per l'ambient grandios i auster que s'hi respira i per l'elegància i espectacularitat dels seus passos (V, de 120 metres, 1.ª ascensió Alaix, Sanz, Andreu, Tino i Galícia, el 23-10-49).

A l'altre cantó de la referida llastra, és a dir, a la dreta, trobem el més clàssic de tots els itineraris d'escalada de Sant Jeroni: la xemeneia Torras-Nubiola (III, 80 metres, J. M. Torras i J. Nubiola, el 18-6-50, ressenya a la revista «Montaña», 43), que s'utilitza tant per pujar com per davallar, car molts el combinen amb algun dels altres d'aquesta mateixa paret, especialment amb la xemeneia Nubiola-Torras que, situada encara més a la dreta, resulta un xic més difícil (IV, 70 m., el 9-7-50, per J. Nubiola i J. M. Torras, ressenya «Montaña», 43). Al cantó dret de la segona llastra que forma l'anterior xemeneia, s'obre un díedre —conegut amb el nom de «Díedre-Bages»— (IV, 80 m., Rubiralta Fornells, l'any 52). Finalment tenim vagues informacions sobre una tal via dels Reclutes (E. Fornieles el dia 28-2-60). És sorprenent, a cop d'ull, que el primer itinerari obert en aquesta bella paret (la via T.I.M.) sigui de dificultat elevada, mentre que a pocs metres d'ella, i també per una xemeneia, J. M. Torras i J. Nubiola obriren posteriorment una via força més fàcil. El mateix dia en feren la primera ascensió i el primer descens en lliure. Això fou degut al fet que en aquesta via hi ha un gros desplom que sembla, des de baix, barrar el pas, però que pot ésser fàcilment vorejat i superat.

Per arribar al peu de la paret NO. de Sant Jeroni, podem passar pel coll del Llum o Migdia, on haurem arribat tot pujant la canal del Llum, provinents de Santa Cecília o bé del torrent de Migdia; la qual cosa no és freqüent. Si ens trobem més a l'Est, haurem de passar pel camí del Camell. Arribats prop de la paret, davall de l'agulla rodona que rep el nom de la Pilota, deixarem el camí i ens enfilarem per una canal, la passarem a frec i ens

dirigirem al peu de la muralla per anar-la seguint cap a l'esquerra. Per arribar al començament de la xemeneia T.I.M. o de la canal de la Barana, caldrà revoltar la convexitat de la cinglera i baixar un tros per la canaleta que s'estimba cap al Nord. Una manera molt usual de situar-se en aquest punt és baixar per la xemeneia Torras-Nubiola bo i desgrimpant-la, sistema còmode i ràpid però que no voldríem pas recomanar excessivament si no es tracta d'escaladors experimentats.

CANAL DE LA BARANA

Del peu de la via T. I. M. cal seguir baixant arran de roca fins a quedar situats al punt més baix de la muralla, on presenta un llarg pelat de roca ajagut, inici de l'ascensió. Es remunta aquest pelat diagonalment vers l'esquerra sense dificultats fortes, però que sigui aeri i espectacular per la seva situació, penjat damunt la canal del Llum. La paret es presenta, damunt dels caps, enorme i balmada. L'itinerari no permet cap confusió i així s'arriba al començament de la canal de la Barana pròpiament dit.

Cal superar una pronunciada balma amb fortes contraccions, ajudats per algunes soques i mates que hi creixen. Seguirem en oposició uns metres més, força embrossats, i farem reunió a uns 10 m. de la sortida per evitar que s'emboliquin les cordes. Dificultats de clavar a causa del caràcter terrós de la clivella. La canal segueix completament vertical i en alguns punts fa balma. Com que no és prou marcada per a fer-hi «ramonage», cal progressar utilitzant les més diverses tècniques d'oposició, fins i tot un petit pas en bavaresa. El pitjor és l'estat summa-ment descompost de la roca i la dificultat de clavar per assegurar-se. Són només uns 15 metres, però de V sup., i cal procedir amb molta precaució.

Passada aquesta part compromesa, la canal s'eixampla de sobte ensem que perd verticalitat i acaba gairebé planera. Es pot clavar bé per fer reunió. Es divisa ja la barana de ferro que marca la fi de l'escalada i, per bé que encara cal remuntar 40 m., no es presenta cap entrebanc. Els darrers abans d'abastar la barana són redreçats i es pugen fins, en part mitjançant oposició, amb bones preses (III sup.).

XEMENEIA T. I. M.

Pujar per la canal que ens porta a la xemeneia. Progressar en «ramonage» uns 35 m., relativament fàcils, fins a fer reunió en un lloc estret on hi ha una pedra per als peus (R1, sense pitó d'assegurança).

Continuar en «ramonage»; al cap d'uns 12 m. es flanquegen uns 4 m. vers l'esquerra tot aprofitant unes grosses preses que formen una corniseta.

Introduir-se dins d'una fissura podrida per la qual progressem verticalment i en la qual, un tros més amunt, clavem un pitó. Pocs metres després adoptarem novament la tècnica de xemeneia. La reunió es fa en lloc no massa còmode (R2, «U» de seguretat, 25 m.).

La xemeneia s'estreny molt, la qual cosa ens obliga a sortir cap a la banda de fora dins l'extrem exterior de la llastra, progressant amb mig cos encastat dintre de la fissura, i al cap de 35 m. arribem a un replà-cova (R3, pitó de seguretat). Aquesta tirada es pot assegurar amb un pitó i una baga passada per una pedra encastada. La xemeneia es desploma i s'inclina cap enfora; pujar 12 m. en «ramonage» (molt espectacular, ja que et trobes abocat al buit) fins abastar el primer de quatre pitons (A 1.ª) que ens permeten de superar el curt desplom i introduir-nos en una llista canaleta que en lliure (difícil) haurem d'escalar fins un espaiós replà (R4, 20 m.).

Uns 15 m. separen del cim sense cap dificultat seriosa.

XEMENEIA TORRAS-NUBIOLA

Es comença pujant en oposició entre les dues parets, molt fàcilment uns 10 m. de terra, on la xemeneia pren una forma corbada i presenta una mena de sostre que cal guanyar sortint cap enfora uns tres metres i remuntant pel llavi de la balma, sempre amb oposició i amb bones preses (III sup.). Es va pujant sense gaire dificultat cosa d'uns 35 metres fins a quedar situat sota un grandios sostre que estronca la xemeneia i sobresurt 5 o 6 metres. Sota d'ell es forma una cavitat on hi ha el registre. Ara cal anar vorejant aquesta gran balma per la seva

base tot pujant en diagonal cap a l'esquerra per una rampa inclinada, fàcil però molt àeria. Acabat aquest tomb es troba una mena de canaleta descomposta on hi ha arrelats boixos i altres mates i per la qual s'arriba al capdamunt de la muralla, precisament al lloc on els turistes s'entretenien abans disparant en direcció als Ecos per sentir-hi els diversos ressons dels trets.

El dia 5-9-54, la cordada J. Daroca, J. Nubiola, J. M.ª Torras va travessar per primera vegada l'interior de la gran llastra, establint la comunicació entre les vies T. I. M. i Torras-Nubiola.

XEMENEIA NUBIOLA-TORRAS

A l'inici es puja gairebé caminant pel fons de la xemeneia car és força ampla i molt ajaguda, però, a mida que s'avança, es va redreçant i forma una mena d'arc, que fa la seva part superior quedi penjada al buit. A cosa d'uns 20 metres del començament hom es queda situat en una veritable cova, amb concrecions i tot al sostre. D'ací ja cal pujar verticalment, amb tendència a sortir enfora fins a situar-se damunt d'un bloc de pedra encastrat entre les dues parets, molt adient per a fer-hi reunió. A partir d'aquest lloc el cap de corda ha de remuntar uns metres en direcció al llavi de l'esquerra fins a trobar-se tancat pel sostre que forma el seu capdamunt. Aquí és molt convenient clavar-hi, com a mesura de seguretat. Una cornisa molt marcada per als peus facilita sortir completament sobre la timba i hom troba unes magnífiques preses que permeten pujar amb seguretat fins al veritable final de la xemeneia, a uns 20 metres del bloc de pedra. Aquesta xemeneia no surt al cim de la paret, sinó que queda a mig aire. Això obliga la cordada a reunir-se en aquest lloc, molt bo, car forma una plataforma que permet de bellugar-se amb tota comoditat.

Si hom vol, pot flanquejar cap a la dreta, però és més atractiu i elegant superar la paret d'enfront (d'uns 10 metres) d'escala segura per la bona qualitat de la roca, però un xic difícil per la relativa escassetat de preses. Un cop guanyats aquests darrers metres només s'ha d'acabar l'ascensió tot caminant pel llom ajagut, sense cap dificultat («Montaña» 43 maig-juny 46, ressenya J. Sàbat).

ROCA 309

En davallar les escales des del cim de Sant Jeroni, a la seva part esquerra, es troba aquest promontori rocós, pla per aquesta banda i encinglerat per la que mira a l'ermita de Sant Jeroni, a la qual es pot baixar per una canal arbrada. Aquesta ermita, que va ésser reconstruïda totalment, era objecte d'una de les creences més arrelades a la tradició de gairebé tots els pobles: es tracta de la condició casadora de la seva campana. La fadrina hi tirava una pedra des del planell que envolta l'ermita; si encertava a tocar-la, podia tenir la seguretat que es casaria abans no passés un any.

ROQUES 310-311-312 I DEL TEIX

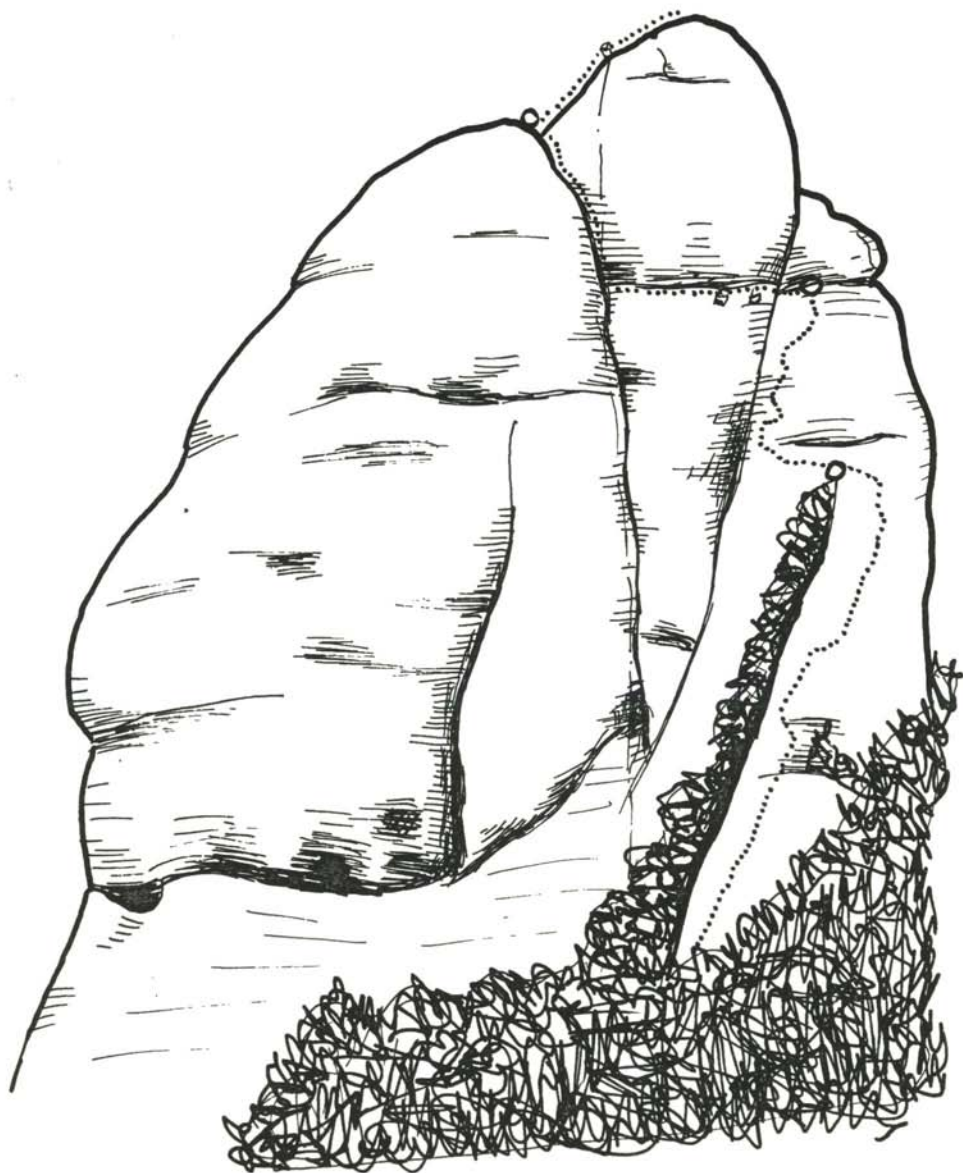
Davallant igualment per les escales des del cim de Sant Jeroni, però a la seva part dreta, es va a buscar un collet proper, en direcció S., i s'assoleix la roca 310, amb una curta grimpada. Per abastar el cim de la roca 311, es desgrimpa amb un xic d'atenció per la banda oposada fins al coll d'aquesta i fàcilment es guanya el cim. Per anar a la roca 312 cal fer la mateixa operació, però aquí ja és necessari instal·lar un curt «rappel» per baixar al coll de les roques 311-312 i, un cop al cim, serem al final d'aquesta curta careneta. Aprofitant la corda instal·lada, es davalla per una canal de cara al torrent de Migdia i es va a parar a un collet on es troba la roca del Teix. Un magnífic teix s'enfila tocant les seves parets; ajudats per ell i amb un pas un xic dret, es guanya el cim.

EL PETIT GEGANT

Descendint per la canal que voreja les roques esmentades anteriorment, per la banda de llevant, es va a parar sota d'elles i enfront mateix de la roca del Gegant Encantat. Un «rappel» de 15 m. des del collet del Gegant per la cara del torrent de Migdia, deixa a un relleix que acaba en una canal arbrada, però dreta, que ens puja a un collet i per la cara dels Brucs, de fàcil ascensió, s'arriba al cim.

EL CAMELL -317-318-

Via Normal Cara E.

EL GEGANT ENCANTAT (303)

És una de les roques més belles de Montserrat, tant per la seva forma característica com per la seva variada via d'ascensió.

S'inicia l'ascensió al Gegant, des del collet N., molt estret, i se superen uns metres verticals en lliure; seguidament s'ajeu i es va a parar sota el Cap, on es fa reunió (avui, si es vol, amb pitonisses de burí se supera directament la balma del Cap). Seguint per la via normal es fa un flanqueig llarg que revolta la roca per la cara de llevant amb bones preses, i va sota el «clatell». Nova reunió. D'aquí, sempre en lliure, al cim.

Bibliografia: C. M. B. 43, any 1941.

La primera ascensió la feren Jordi Panyella, Jordi Farrera i Raimon Estrems, el dia 27-4-71.

Una ressenya de la revista «Montaña 5», n.º 15, parla de l'aresta Brucs, en A1 V i VI, feta el 19-6-66 per M. Rodeja - J. Monterde - R. Carretero i P. Montaña.

La variant directa al Cap, en A 2.ª, es féu el 25-9-55, per Mesalles, Castell, Folquet, Pie i G. de Vera.

Per la part de la cara O., A. Iglesias flanquejà el cap i pujà en directe pel clatell (cara S.).

ROCA VEÏNA DEL GEGANT

Al costat del Gegant, a la seva part E., una grossa roca de fàcil grimpada permet una magnífica visió des del seu cim envers aquell monòlit.

ROCA DE LA POPA

Com la Veïna del Gegant i al mateix nivell, es troba la roca de la Popa, a una distància gairebé igual l'una de l'altra. Cal baixar l'aresta dels Brucs per fer-ne l'ascensió: els primers metres són un xic drets però després cap a la meitat s'ajeu completament.

La seva dificultat és de III i la major complicació n'és la dava-

llada, car no existeix res al cim per fixar-hi el «rappel». El millor sistema serà que el primer descendeixi sostingut des de dalt i després, lligant una cap de corda en un arbre, baixar per l'altra banda els companys.

Primera ascensió: 13-9-70; V. Soto, J. Barberà, J. Monterde.

AGULLETA D'EN PANY

És al costat mateix de l'antic restaurant de Sant Jeroni. Per ascendir a l'Agulleta, cal anar al Mirador que hi ha una mica més amunt de l'antic restaurant i que té una barana de ferro; muntar-hi un «rappel» i baixar al collet. Un arbre en facilita l'assegurança i, vorejant la roca per l'esquerra, es guanya el petit desplom ràpidament i s'ateny el cim, que es troba a uns 10 m. del coll. A manca d'altra cosa, una escàrpia ajuda a efectuar el «rappel». Roca de III i dedicada a l'escalador Jordi Panyella.

Sobre el mirador de la barana es troba una grossa roca que forma també un altre mirador. Una petita grimpada ens permet de guanyar-ne el cim.

ROCA DE LA MIRANDA DEL CAMELL

Coneguda per l'Àguila, també.

Està formada per un parell de merlets i es troba a la part O. del coll de l'Albarda Castellana. Per la part del seu coll N. es presenta força vertical, però té bones preses i no passa de III. No arriba a 10 metres la seva alçada per aquest lloc. Revoltant-la es troba una fàcil però embrossada canal, que porta al coll entre els dos cims.

ROCA DE L'AMPOLLA

Vorejant la roca de la Miranda del Camell o anant en direcció al Gegant Encantat, es troba una dreta canal que cal davallar i que deixa a la seva part dreta la roca que ressenyem. Un flan-

queig ajuda a arribar al seu coll, per la part alta, i amb pocs metres es guanya el cim.

Primera ascensió: 25-10-70; J. Monterde i J. Barberà.

EL SENTINELLETA

A la part oposada de la canal que porta a la roca de l'Ampolla hi ha la del Sentinelleta, curiosa roca que té una petita agulla adossada (és el «fusell» del Sentinella). No sobrepassa els 15 m. i s'inicia l'ascensió per un flaqueig a l'esquerra que, tot i essent curt, té un pas molt fi. Després hom s'entafora dintre l'estreta xemeneia per arribar al cim.

Primera ascensió: 25-10-70; J. Monterde i J. Barberà.

ROQUES DEL CAMELL (315-316-317-318)

Baixant del coll de l'Albarda Castellana pel camí dels Francesos, es divisen a la dreta, un tros avall, les boterudes roques del Camell. Es passa també per una petita roca anomenada el Camelló. Tot el conjunt és isolat i gaudeix, doncs, d'una situació privilegiada. No es tracta, certament, d'unes roques elegants ni esveltes, però llur forma, que els ha donat nom, resulta curiosa i simpàtica. Abans, i de forma inexplicable, hom les havia anomenades també la Cova de la Palla.

Domènech i Vilallonga feren la primera ascensió a les Gepes del Camell el dia 25-7-43.

Del conjunt de roques, distingirem a continuació les Gepes i el Cap del Camell.

LES GEPES DEL CAMELL (315-316)

S'hi ascendeix sense cap entrebanc a través d'una canal per la cara E. Hom arriba en un collet: a la part dreta resta la roca 315 i a l'esquerra la 316. Aquesta roca és completament separada del Cap del Camell.

CAP DEL CAMELL (317-318)

Comencem pujant pel llom d'un turó de la cara E. a fi d'evitar

una canal, per bé que finalment hi anem a parar per la part de dalt. En aquest punt la canal forma una coveta que hem de travessar per iniciar el flanqueig, el qual hem de passar necessàriament amb estreps. No té més de 10 m., després dels quals arribem a una alziña on fem reunió. Una canal curta i fàcil ens mena a l'aresta Brucs fins a un replà que es considera la roca (318). Una grimpada ens porta al cim culminant del Cap de Camell (317) cf. «Montanya», n.º 25).

L'aresta Brucs té una bonica via de dues tirades de corda. Per la primera es va a parar sota una gran balma que se supera per la dreta amb estreps. I tot seguit, per l'aresta, al cim, de dificultats de IV i A 1. Una doblada de 40 m. permet el «rappel» des de l'alzina.

Primera ascensió: Sunyer i Poyuelo (28-6-41).

ROCA D'EN MILLET

Deixant el camí dels «Francesos» i agafant el que, vorejant per sota del Camell, va a parar al torrent de Migdia per la part alta, seguidament després d'haver creuat una gran pedra que barra el camí, es troba un antic corriol a la part de sota que mena fins a una carbonera. D'aquí, per una carena a un turó, on cal davallar una canal ampla que hi ha a la dreta durant un bon tros fins que es pot revoltar vers l'esquerra i, vorejant contraforts del turó abans esmentat, s'arriba al coll d'aquesta roca. Una canal que es converteix en xemeneia cap al final, supera la dificultat d'uns 10 metres on es presenta un pas de IV, seguint per una carena molt descomposta fins al cim. L'escalada d'aquesta roca es pot fer davallant al torrent de Migdia, amb un «rappel» per entre canals plenes de vegetació.

Primera ascensió: 13-5-73; S. Ubach, R. Millet, J. Barberà.

ROCA DE LA PITRADA (394)

Seguint pel camí del Camell vers el torrent de Migdia, es troba un fort repetjó i en arribar al seu collet hi ha aquesta roca (394), formada per una cresta que s'acaba en un petit cim, tocant pròpiament el camí i que es pot remuntar fàcilment. Aquesta

curta ascensió, que no passa de III, després enllaça amb un gros turó que hi ha darrera la cresta, vers el S. Si s'hi vol pujar, cal seguir vorejant la cresta i el turó per remuntar-ne el llom, abocat sobre el torrent de Migdia.

Ascensió: 17-4-71; F. Burgada i J. Barberà.

ROCA DE LA SANG

De la mateixa manera que s'ha explicat l'ascensió a la roca de la Pitrada (394), cal anar a buscar aquesta roca que és sota del turó citat i abocada sobre el torrent de Migdia. Per tant, hem de davallar una colla de turonets per arribar al collet de la «Sang». Ara baixar un xic per anar a trobar una canaleta que s'inicia força dreta, i després un arbust ens permet una bona assegurança. Una canal d'uns 15 metres en diagonal porta pròpiament al cim, encara que abans cal superar un merlet vertical. Primera ascensió: 26-2-72; 26-2-72; S. Ubach, J. Barberà.

ROCA DELS COLOMS

Així com abans s'ha ressenyat la roca de la Sang, descendant per la carena que davalla de la roca 394, abans d'arribar a la roca esmentada una nova carena ben marcada baixa paral·lelament al torrent de Migdia i un cop passat un turó, que rep el nom de roca dels Ocells, es puja amb una grimpada un turonet i, ja encordats, es va a buscar una savina on s'ha de fer «rappel» fins al collet que separa l'agulla dels Coloms, molt dret i penjat. Es comença superant per la dreta del coll un desplom i ascendint per una fissura que forma una mena de canaleta on es pitona i, a la vegada, hi ha un pontet de roca per passar-hi una bagueta. Se surt de la canaleta guanyant l'aresta o paret que ve del coll i així se superen els últims metres. Alçada des del coll: uns 13 metres.

Primera ascensió: 4-2-73; S. Ubach, R. Millet i J. Barberà.

LA PILOTA (390)

Acabat el sector de sota el camí del Camell, a la part de dalt i prop del peu de la muralla de Sant Jeroni hi ha aquesta agulla,

així batejada per la seva forma esfèrica. Hom comença pel collet que dona al darrera amb una esqueneta, i difícilment es va clavant algun pitó curt per guanyar els primers metres bal-mats. No sobrepassa els 10 m. en total. S'ascendí per primera vegada, mitjançant un acrobàtic pas d'espatlles triple, amb sortida en lliure.

Primera ascensió: J. Nubiola, J. M. Torras, J. Claret i J. Perayre, 18-6-50.

ROCA TROBADA (389)

Remuntant des de la Pilota i anant a trobar la base de les parets de la muralla NO. de Sant Jeroni, es veu una agulla adossada al cingle. Es pugen una vintena de metres per una canal fins arribar al collet, i d'aquí, l'agulla no fa més de 8 metres i, encara que verticals, es pot pitonar. El cim és completament pelat i no hi ha res per descendir.

Primera ascensió: 6-6-71; V. Soto i J. Barberà.

AGULLA PREDILECTA (388)

Vorejant des de l'agulla Trobada la base de les parets, es va a parar al mateix peu de la xemeneia Torras-Nubiola que mena al cim de Sant Jeroni. Aquí precisament hi ha l'agulla Predilecta, la qual, encara que no massa alta, és molt dreta i llisa, poc separada de la paret al principi. Es comença fent «ramonage» per acabar enganxant-se a l'agulla, amb uns passos finíssims fins dalt al cim (V de dificultat). Té escassament una dotzena de metres i el seu cim és estretíssim. No hi ha res per al «rap-pel»: cal despenjar primer un membre de la cordada i lligar un cap de la corda, i baixar després per l'altra banda de l'agulla tal com s'ha esmentat abans a la roca de la Popa.

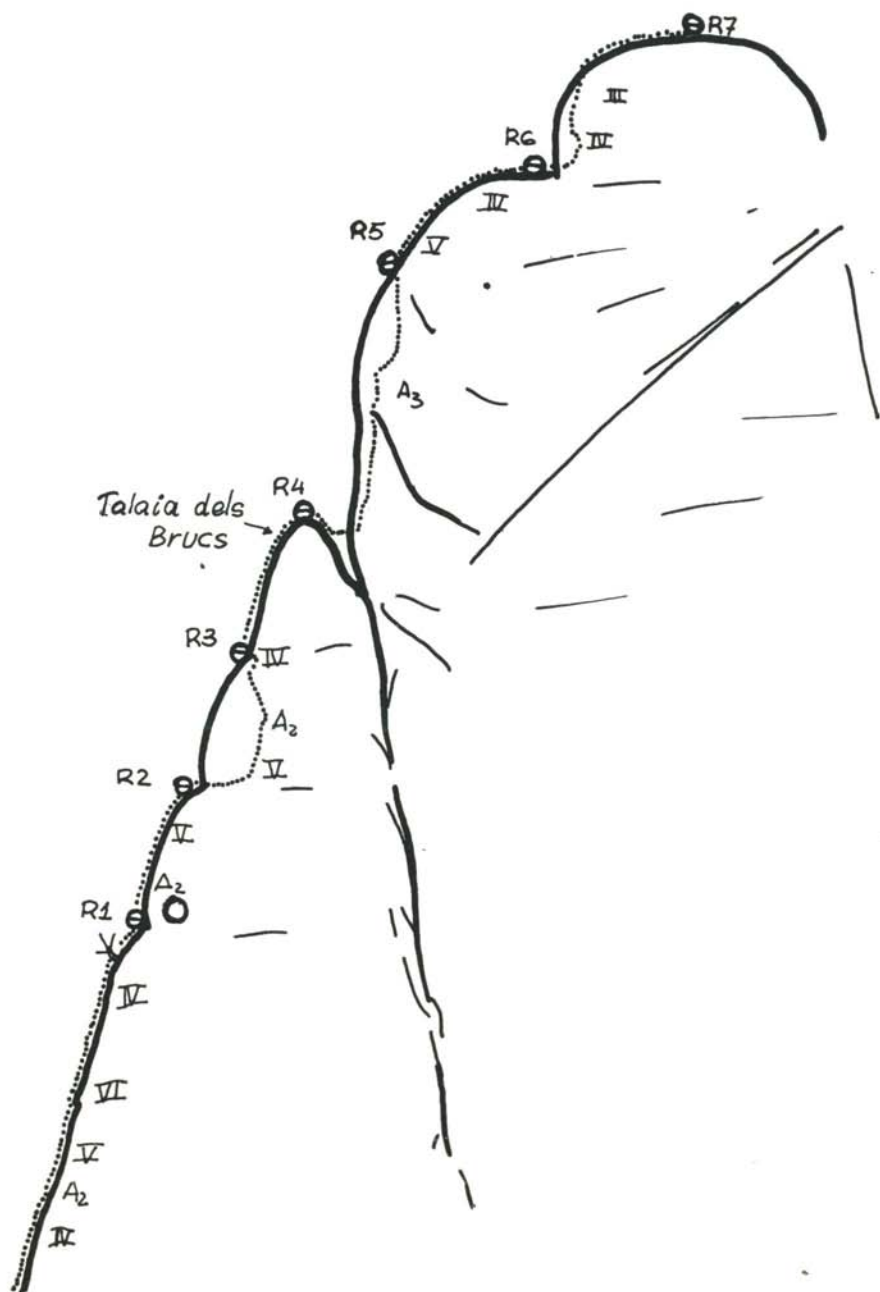
Primera ascensió: 18-6-50; J. M. Torras i J. Nubiola.

ROCA DEL TORRENT DE MIGDIA (392) (L'OLIVA)

Seguint pel camí cap al torrent de Migdia, gairebé passat l'indret on es dreça la «Pilota» però a la part de baix, es veu aquesta agulla.

LA TALAIA GRAN -304-

Via Cervera - Raul

Per canals plenes de vegetació es baixa fins al seu coll, on s'inicia l'ascensió pel lloc més factible; no sobrepassa el II.

Deu tenir una vintena de metres. A sota del cim uns arbres serveixen per si es vol fer un «rappel».

Durant l'any 1957, en Cirera i Dalmau, de Manresa, ascendiren per la cara E. en artificial i d'uns 15 metres de llarg en IV i l'anomenaren via Bages.

Primera ascensió: any 1945; J. Panyella, F. Peyre i J. Ronchena.

LES TALAIES

El conjunt de les Talaies és, a causa de l'erosió geològica, potser el més bonic de la muntanya, puix que queda completament separat del massís per uns colls molt remarcats, que li donen una gran esveltesa. Hi destaca la Talaia Gran, que té una aresta Brucs realment impressionant i que constitueix una ascensió de veritable envergadura.

Via de 170 m., de V sup. i A 1, anomenada via G.A.M. (M. Cervera i R. Martínez, 15-4-60). Bibliografia: «Cordada», n.º 59; «Muntanya», n.º 483 i «Senderos», n.º 60. Molt menys recorreguda és la via Anglada-Vergés, en A 2, de 155 m. de llargada, la qual segueix una fissura que solca en diagonal la paret E. (J. M. Anglada i Elisabet Vergés, el 21-4-63).

Talaia Gran (304)

Té una alçada de 1.138 m. sobre el nivell del mar. Passada l'agulla del coll del Llum, es davalla una mica per la part oposada i s'agafa amunt per una canal d'II sup. que porta al collet entre les dues Talaies principals. Una tirada de corda en lliure de 40 m. i de III porta al cim, seguint l'esquenall. A la part final, una curta balma requereix un xic més d'atenció. Es pot clavar.

Primera ascensió: P. Busquets i C. Balaguer, 8-12-34.

Talaia Gran - Via Aresta Brucs

Pujar vers una mena d'esquerda, superar-la lleugerament a l'esquerra (IV), anar a la dreta a buscar unes pitonisses de burí (pas d'A 1), sortir recte primer i després horitzontalment a

l'esquerra per sota una esquerda (V sup.), clavar «U» i continuar verticalment, deixar un sostre a la dreta i arribar a una alzina (R 1, 35 metres). Sortir directament, clavar un pitó, penjar-se d'un pitonissa de burí (pas d'A 1), sortir en tendència a l'esquerra (V) fins un repeu d'herbatge (R 2, 20 metres).

Flanquejar a la dreta, pujar fins una pitonissa de burí (pas d'estreps), d'ací en amunt hi ha uns 6 o 7 metres molt fins, però si anem amb compte, es pot clavar alguna pitonissa de fissura molt bona (V sup.). Més amunt s'ajeu (IV), continuar fins unes preses grosses (R 3, pitonisses de burí). Sortir per l'esquerra (pas de IV sup.), prosseguir recte amunt fins al cim del ressalt (IV inf.); R 4.

Baixar a una obertura, progressar en artificial (A 2); més amunt hi ha uns curts passos en lliure molt difícils (V sup.), continuar en artificial de burí (A 1), sortir en lliure uns 8 metres (IV) (R 5 en unes preses grosses amb pitonisses de burí).

Flanquejar a la dreta. Uns passos verticals amb presa grossa porten al cim (IV inf.) 25 metres. Ressenya J. Sàbat.

La Petxina (305)

S'ha d'agafar una canal que hi ha a mà dreta de l'aresta dels Brucs de la Talaia Gran (aquesta canal abans s'utilitzava per abastar el coll entre les dues Talaies principals).

Acabar desplomant i cal passar a una altra canal que hi ha sobre i que pràcticament baixa paral·lela amb la que s'ha deixat. S'arriba a un forat o pont natural que es travessa i, pujant damunt d'ell pel seu darrera, es va a buscar una alzina que permet l'assegurança. Un curt tram força descompost mena al cim. Poc abans hi ha un clau «llapis» que es fa servir per al «rapel». En aquesta roca sofrí un accident mortal Josep M. Vendrell (C. A. D. E. del C. E. C.) a causa d'una caiguda i que anava encordat en un «cordino» d'insuficient resistència.

Roca de IV, els primers ascensionistes, foren del C. E. de Gràcia al 3-8-41.

Roca 393

És el primer contrafort i el més baix de les Talaies i toca el camí que ve del Camell. Davallar per la vora d'aquesta roca per

sortir al camí que puja del torrent de Migdia; per aquest lloc, l'ascensió no té cap problema.

Roca 314

Pujant per la canal que va des de la roca 393 fins aquesta, es revolta el coll i fent un flanqueig pel pedestal que forma aquesta roca, s'acaba d'ascendir al seu doble cim per la banda del coll del Llum; fàcil ascensió.

Roca del Coll del Llum (313)

Pujant per la canal que ens ha portat al peu de la roca 393 i seguint-la novament, bo i tocant la paret de la Talaia Gran, es va per entremig d'aquestes roques fins al collet de la que ara ressenyem. Si s'hi vol ascendir des del coll del Llum, es pot anar a trobar la canal esmentada per damunt de la roca 393.

L'ascensió a l'agulla, encara que curta des del coll, és completament vertical. Té uns 10 m. de paret i passos de V.

P. P. Parra, V. Soto, J. Barberà i J. Bas hi feren la primera ascensió el dia 6-6-71.

Talaia Petita (306)

Situats en el coll entre les dues Talaies, amb una tirada d'uns 20 m. en lliure (dif. III) es guanya el cim. El primer tros és dret, però les preses són bones.

Per la cara N., el 30-9-56, obriren una via J. Girbau i J. Querol (cf. butlletí del C.E.S., oct.-nov.-des. 1956).

Roca 307

Segons el mapa de Semir, aquesta roca —com també la 308— rep el nom de Talaïeta, però veritablement la Talaïeta és la roca 308 i així ho reconeixen tots els escaladors.

Revoltant les parets de la Talaia Petita per la cara NO. es va a buscar l'estreta carena descendent vers la roca 307, que forma una cresta amb tres turonets: són la roca que ressenyem. Aquests turonets estan completament separats per un coll molt

penjat de la ja anomenada Talaïeta. No tenen cap dificultat, però sí que demanen precaució (II).

Talaïeta d'en Barbé (308)

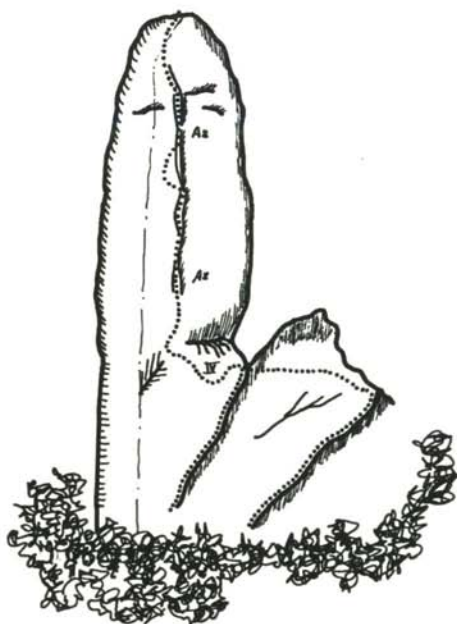
Entre l'agulla del coll del Llum i la Talaia Gran i davallant un tros per una canal, anirem després flanquejant per sota les parets de la Talaia Petita, amb ufanosa vegetació, fins a buscar el collet de la Talaïeta que la separa de la roca 307. Escalada en doble corda, vertical i bona per a pitonar.

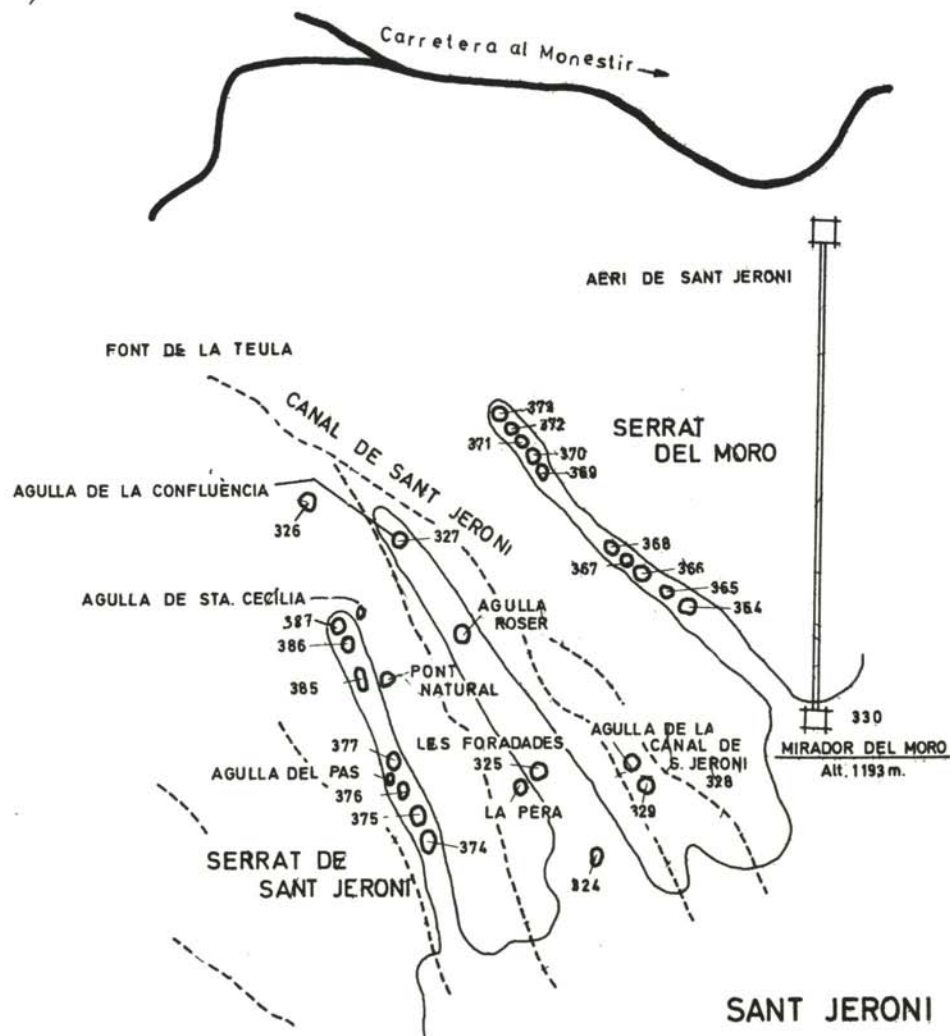
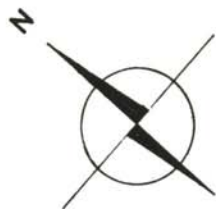
Porta aquesta roca el nom de la Talaïeta d'en Barbé, a la memòria del seu primer conqueridor Vicenç Barbé i Lledós, mort d'una caiguda mentre intentava l'escalada a la Caputxa, a la regió d'Agulles, l'any 1942.

Primera ascensió: 5-7-42; F. Blasi, V. i E. Barbe.

LA TALAÏETA -308-

Via Normal

Secció setzena - Serrat del Moro

A la secció setzena li correspon el serrat de Sant Jeroni, els dos serrats que limiten la canal de Sant Jeroni i el serrat del Moro (tots ells miren vers el N.). En aquest darrer val la pena de destacar les vies de la paret de l'aeri de Sant Jeroni.

SERRAT DE SANT JERONI

Aquest serrat no té gaires atractius per a l'escalador. A cop d'ull sembla que una cresteria, amb agulles força notables i que porta al cim més alt de la muntanya, hauria d'ésser un itinerari cobejat. Però malauradament les canals que fan d'accés al serrat són ben embolicades i bona part de l'ascensió es desenvolupa per cornises boscoses. Això n'ofega l'interès i en conseqüència és poc recorreguda pels escaladors.

Malgrat tot, algunes cordades han evolucionat per aquests paratges, deixant febles senyals del seu pas. En el butlletí n.º 51 del T. I. M. de Sabadell hi ha una nota inconcreta sobre un recorregut del serrat de Sant Jeroni. Tenim notícies, que mencionem amb tota mena de reserves, sobre un descens del serrat a càrrec de Santacana i Cervera, els quals ascendiren a l'agulla de Santa Cecília.

El vertical bastió que domina la carretera, o sigui el que podríem anomenar l'esperó Nord del serrat de Sant Jeroni (impròpiament conegut pel nom de Paret de Santa Cecília), fou

escalat el 17 i 18 de març del 1960 per J. Mas, M. Guasch i E. Fornieles (ressenyas al butlletí del desembre del 1960 del C. E. de Gràcia i el n.º 59 de «Cordada»), els quals obriren un itinerari de força llargària que presenta passos de notable dificultat. Aquesta ascensió ha estat repetida escasses vegades; la cordada que en féu el tercer recorregut (en la qual figurava E. Martín), un cop arribada al capdamunt de l'esperó va prosseguir fins al cim de Sant Jeroni, completant així d'una manera lògica (i per primera vegada) aquesta ascensió.

ROQUES 374-375-376-377 —ROCA DEL PAS— 385-386 I 387

Travessia de poca dificultat on es troben diverses roques, amb impressionants estimballs a cada banda. S'inicia el recorregut des del Mirador de Sant Jeroni saltant la barana i seguint el perfil de la carena. Si es vol evitar un llarg «rappel» fins al coll de l'agulla 374, cal baixar per una canal de la dreta i, per un passadís més o menys arbrat entre canalons, anar a sortir al coll entre l'agulla 375 i la roca 376. Es puja per l'aresta de l'agulla 375 (la més baixa de les dues) amb una vintena de metres un xic descompostos de III de dificultat, i mena al cim. Un curt «rappel» en una savina ens deixa al coll entre les roques 375-374. Seguint novament per l'aresta (en el cas de les agulles 375-374, són per la part N.), fem una tirada de 60 metres (escassament de III) que guanya el cim de l'agulla 374. Un altre «rappel» fins al coll oposat i ens trobem de nou al «corredor» arbrat que s'ha passat al començament i el tornem a seguir fins al coll de les roques 375-376, ja esmentat anteriorment.

La roca 376 no té cap importància. Des del seu coll amb la 375, s'ha de posar un «rappel» per la banda de la canal del Llum i baixar a una fondalada que hi ha al peu de la roca 377, la qual presenta des d'aquí una bona paret. Això no obstant, és millor sortir de la fondalada revoltant per la paret esquerra, lloc on es dreça la roca del Pas. Des del seu collet té cosa de 10 m., un xic drets. Una nova canaleta arbrada voreja la roca 377 i, després de revoltar-la, segueix una complicada ascensió vers aquesta agulla 377: una canal força dreta (cara N.) mena a un turonet, però no cal arribar-hi, sinó que canviarem de vessant bo i traspassant per dins un forat un xic estret que dóna a

l'altra part del serrat. Uns 10 m. finals amb molt bona presa i es guanya el cim (III). El «rappel» es farà vers la clotada abans anomenada. Continuant novament pel serrat en direcció NE. per la travessera de la roca del Pas i la vorejada de l'agulla ascendida, anem a buscar el turó gros (385), sense cap complicació. Aquí, si es volen seguir les dues roques restants (386-387), cal fer un «rappel» d'una vintena de metres, per baixar al collet de la roca 386, la qual es remunta sense dificultats. Aconsellem deixar muntades les cordes per al retorn. Amb les mateixes cordes del «rappel» es baixa el coll de la roca 387 i s'arriba també fàcilment al cim de l'última cota del serrat de Sant Jeroni, abocada damunt la carretera. El retorn des d'aquesta roca és un xic compromès, però amb l'ajuda de les cordes fixes es guanya el turó on s'havia instal·lat el «rappel» o sigui la 385. Tornant ja cap a Sant Jeroni no es presenten gairebé dificultats, llevat de pujar des de la fondalada de sota la roca 377 fins al coll de les roques 376-375, que és una canal de III inf. També s'ha fet tota l'ascensió integral des de baix a Santa Cecília i, en diverses ocasions, s'ha fet descens complet, com ja hem esmentat en l'inici d'aquest serrat.

AGULLA DE SANTA CECÍLIA

A la part baixa del serrat de Sant Jeroni, i per sobre de la confluència de canals, es destaca aquesta petita agulla, encara que des del collet és d'escassa dificultat (II). Cal pujar fins la base de les parets i en el lloc on es forma una marcada cornisa començarem l'ascensió (aquesta cornisa és ben visible perquè el terreny és força accidentat i aquest relleix és l'únic pla que hi ha). Superarem un desplom a l'inici de l'escalada (A 1). S'origina a continuació una dreta canal que té una vintena de metres de dificultat força notable (V) si es passa tot en lliure. Amb vegetació es passa a una nova canal vers el collet de l'agulla, des d'on amb una grimpada s'arriba al cim, després d'haver pujat uns 10 metres.

Primera ascensió: Santacana i Cervera (si cal identificar-la amb la que ells esmenten).

ROCA DEL PONT NATURAL

Diversos ponts naturals es troben a la muntanya montserratina, però aquest n'és un dels que es coneixen poc, puix no destaca pel fet de trobar-se adossat a les parets baixes del serrat de Sant Jeroni, prop de la canal que descendeix del cim. És difícil de localitzar-la per culpa de la vegetació: queda més amunt de l'agulla de Santa Cecília, seguint canal amunt. Una vegada localitzat, és aconsellable baixar per un conducte que deixa sota o dintre el pont, amb una alçària impressionant. Seguirem una contracanal amb blocs aparentment descompostos per la seva qualitat terrosa, però que no ofereix gaires problemes, car no arriba al III. En el coll pròpiament dit, hom és al cim que està format per dues puntes.

Primera ascensió: F. Burgada, V. Soto, S. Ubach i J. Barberà (1973).

ROCA 326

Cau penjada sobre el camí que davalla vers Santa Cecília, provenint de Sant Jeroni i passada la confluència de canals i a la part esquerra. No és res més que un petit promontori on fineix una carena descendent del serrat de Sant Jeroni, de la qual aquí ens hem ocupat.

ROCA DE LA CONFLUÈNCIA (327)

És ben bé a la confluència de torrents de les dues canals de Sant Jeroni, i ens obliga a remuntar un xic pel camí de la canal principal per anar a buscar el coll per la part de dalt. En deixar el camí es va per entre blocs i s'ascendeix de primer vorejant per situar-se al centre de la roca; iniciem una pujada en diagonal i ens decanem cap a l'esquerra tot aprofitant alguns arbusts per assegurança. Gairebé al coll es guanyen els últims metres per un canaló força dificultós, en el qual es clava algun pitó. El cim, format per tres turonets, presenta una cresta summament estreta i assegurances molt precàries. Una petita savina ajuda a situar-se sota el canaló esmentat, per on passem

la corda; d'aquí estant, una altra savina permet el «rappel» al coll.

Primera ascensió: F. Cardellà i J. Barberà (5-3-72).

AGULLA DE LA ROSER

Pujant pel camí de la canal de Sant Jeroni, més amunt de la roca de la Confluència, es troba una cresta del serrat que separa les canals de Sant Jeroni; per anar a trobar aquesta agulla cal anar a buscar la part dreta de la cresta i enfilar-se verticalment. Per tant, guanyant primerament uns metres força drets (IV), es continua pujant per entre arbusts i, després de fer una reunió, cal flanquejar vers l'esquerra per remuntar després una canal arbrada. Una nova reunió i la propera tirada ja porta a un collet des d'on es veu perfectament l'agulla Roser a la part esquerra de la canal que s'ha ascendit i enganxada a la cresta vertical. Una altra canaleta porta al seu petit coll i amb una vuitena de metres, fent un estret «ramonage», es guanya el cim.

Seguint cresta amunt es pot anar a buscar per la carena les roques de les Foradades (travessia incompleta, ja que encara no s'hi ha arribat per aquest lloc).

Primera ascensió: F. Burgada i J. Barberà, el dia 18-7-70.

LA PERA

Està sota de les Foradades i adossada a la canal que baixa del cim de Sant Jeroni; gairebé als últims graons de les escales que arriben al punt culminant de Montserrat. Baixant per la canal dreta, amb terra i molt espessa de vegetació (que es menja la claredat del dia), un tros avall caldrà acostar-se cap als penya-segats de les Foradades (325), o sigui la carena que separa les torrentades dels canals de Sant Jeroni, però en aquest cas és la canal oposada a la canal que hi puja el camí. Es va al peu de l'agulleta per una estreta canal que porta al seu coll que és a la part S. i enganxada als cingles, i amb una escalada en lliure d'una quinzena de metres s'arriba al cim.

Primera ascensió: 25-10-70, J. Monterde i J. Barberà.

ROCA 324

Domina l'ermita de Sant Jeroni, formant un promontori des d'on es gaudeix d'una magnífica vista vers el cim. Davalla pel repeu de la canal de Sant Jeroni i mirant aplomats es pot veure l'agulla de la Pera, anteriorment ressenyada.

No presenta cap dificultat ni obstacle arribar-hi, des de l'ermita de Sant Jeroni.

ROQUES DE LES FORADES (325)

Malgrat que són petites, les dues roques monolítiques de les Forades presenten un accés molt complicat. Tant elles com l'agulla de la Roser i de la Confluència, s'alcen a la dreta carena descendent de Sant Jeroni que separa els dos torrents de la canal del mateix nom. Per arribar a les Forades cal instal·lar un «rappel» a la part de baix de la roca 374, aprofitant on comença una canal arbrada, i amb 60 metres de descens som al peu de les dues petites agulles. No arriben als 10 metres d'alçada des del coll que les uneix.

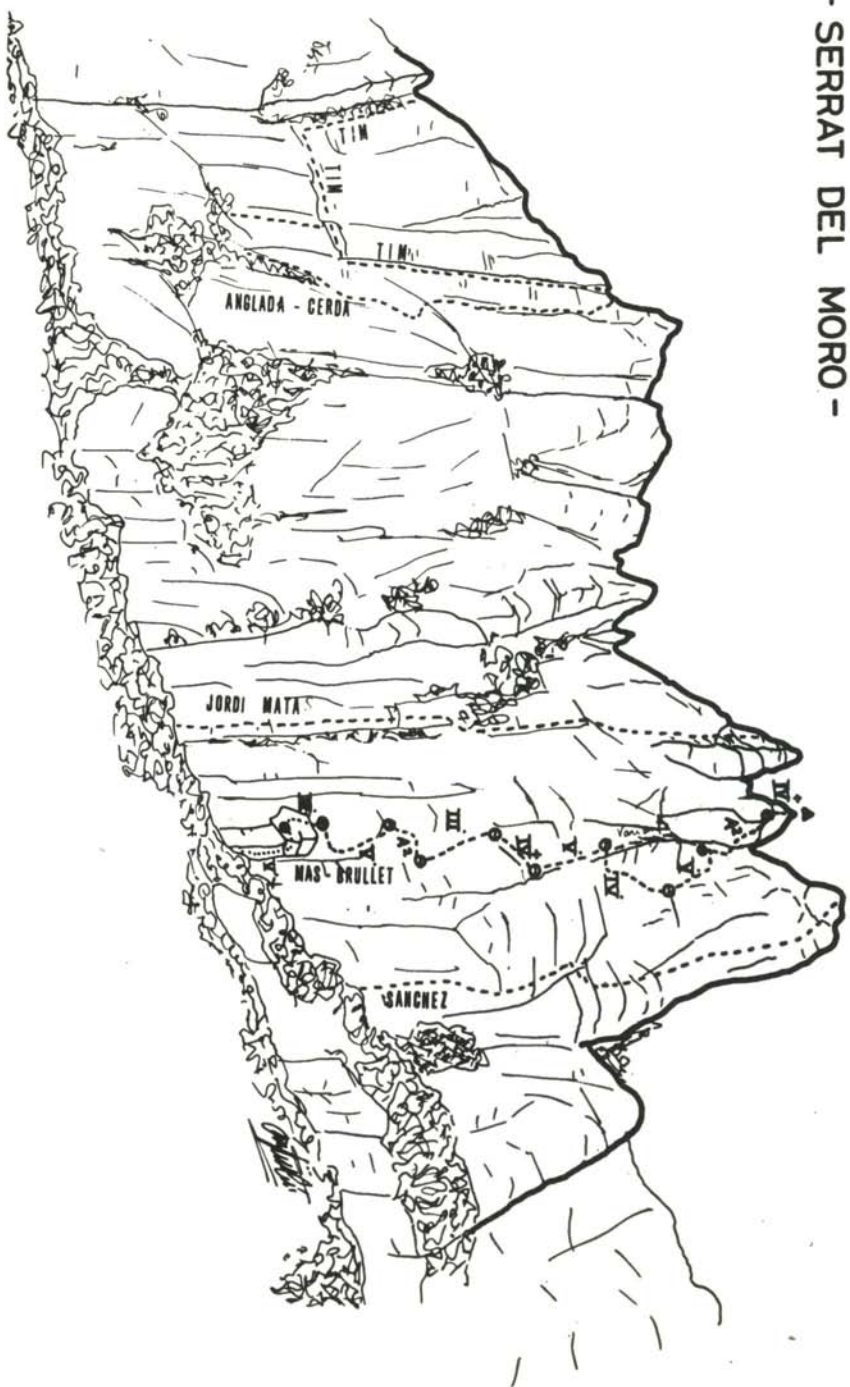
El descens cal fer-ho per un aeri «rappel», de 40 metres, vers la canal que dona al serralet de Sant Jeroni, prèvia una baixada cap a la dreta en diagonal, per trobar el lloc apropiat per instal·lar el «rappel».

Primera ascensió: V. Soto, F. Burgada, I. Espinosa, R. Millet i J. Barberà, el dia 18-6-70.

SERRADET DE SANT JERONI (ROQUES 328 i 329)

Baixant la canal de Sant Jeroni al seu començament, a l'esquerra es troba aquest serradet, de fàcil accés. Forma diversos turonets fins arribar a l'últim, que és la roca 329, o agulleta del Serradet de Sant Jeroni (que potser cal identificar amb l'agulla Carles Carol de la qual parlen unes anotacions de l'any 1950). Per ascendir a l'agulla cal pujar al seu collet; és més fàcil fer-ho per la canaleta oposada a la banda del camí. En el collet, continuem l'ascensió amb una tirada d'uns 10 metres, superant uns desploms on, a causa de la inseguretat de la roca, és acon-

SANT JERONI. PARET DE L'AERI
- SERRAT DEL MORO -

sellable fer-ho en artificial. Guanyat el primer turonet, pràcticament ja s'és dalt. Una lligada amb una baga en un petit arbust ajudarà a instal·lar un precari «rappel».

El 26-7-70 hi ascendiren V. Soto i J. Barberà.

SERRAT DEL MORO I MIRADOR (330)

El serrat del Moro resta unit al massís pel seu extrem Sud. A poca distància del coll d'unió s'aixeca aquest mirador (330), damunt del qual hi ha emplaçada l'estació superior del telefèric aeri de Sant Jeroni. Té una espectacular i impressionant vista sobre la paret de l'aeri, per on baixen verticalment els cables vers l'estació inferior. Aquest mirador és a 1.193 metres sobre el nivell del mar.

Vers el Nord, el serrat del Moro va perdent alçada amb petites graonades successives, fins que en el seu extrem cau formant un vertiginós esperó, que domina el monestir de Santa Cecília; s'hi troben les roques **364-365-366-367-368-369-370-371-372 i 373**, totes de fàcil accés (II).

Tot el murallam, orientat vers l'Est, forma una verticalíssima i compacta paret travessada tan sols per alguna estreta i discontinua canal i per unes poques fissures.

La part per on puja l'aeri de Sant Jeroni és una llastra impressionant de 350 metres de desnivell. És la paret més alta de tot Montserrat.

La seva conquesta marca una fita molt important en l'evolució de l'escalada montserratina. Admirada per tots els escaladors de l'època i assetjada pels millors d'ells, va oferir una duríssima resistència.

J. Panyella i J. Farrera aconsegueixen arribar, l'any 1941, fins l'àmplia terrassa que hi ha gairebé a mitja paret, coneguda pels escaladors amb el nom de Plaça de Catalunya.

Els intents se succeeixen. Els escaladors s'esforcen intentant les dues fissures paral·leles obertes a la primera meitat de la paret, però sempre amb febles resultats; ningú no aconsegueix arribar més amunt de la cordada esmentada anteriorment.

L'onze d'octubre del 1948, la cordada de Sabadell formada per J. Camp, Camarassa, Alaix, Corominas, Gual i Izquierdo, arriba

a la plataforma del centre de la paret després d'haver baixat per una canal situada a l'extrem esquerre i de flanquejar per una cornisa horitzontal que uneix aquesta canal amb la terrassa. D'aquí estant, i després d'una duríssima escalada, arriben al cim de la paret havent recorregut la verticalíssima fissura que la solca, la més visible i lògica. Aquest va ésser el digne final de moltes jornades d'esforços i de treball d'equip dels sabadellencs.

Set anys separaven l'escalada entre la primera i la segona meitat de la paret de l'Aeri. La conquesta definitiva encara no era acabada: faltava que una cordada en fes l'ascensió completa, d'una sola tirada. Calgué esperar fins l'any 1953: durant els dies 31 de març, 1 i 2 d'abril, el grup encapçalat per J. Santacana i completat per J. Morera i R. Farrera ho aconseguí.

D'aleshores ençà, aquest itinerari ha estat rarament recorregut; oblidat durant molt de temps, compta avui amb un petit nombre de repeticions (350 metres A i VI).

A la dreta d'aquest itinerari, i després d'una meticulosa preparació, J. M.ª Anglada i Joan Cerdà aconseguiren acabar el dia 19-6-66 el traçat d'una altra via molt espectacular, ja que solca tota la paret aprofitant al màxim diverses petites fissures per enfonsar els pitons necessaris per a la progressió en artificial (A 2, 350 m.). Aquest itinerari, per les seves característiques, gaudeix d'un gran prestigi entre els escaladors i és força repetit. Elisabet Vergés hi té la primera femenina fent cordada amb Joan M.ª Anglada.

Més a la dreta d'aquesta enorme llastra central, la muralla presenta ja algunes petites canals mig herbades. És aprofitant aquestes característiques que, l'any 1952, Rubiralta i Fornells, de Manresa, obriren la via del 4 (270 metres, IV) que culmina la roca 365 (agulleta que fa dues petites orelles, al seu cim). A la vertical de la roca 369, tot un equip d'escaladors del C.E. de Gràcia (especialment J. M. Horrillo, P. Roca, A. Gómez i F. Roca) després d'una intensa preparació de l'itinerari, el dia 17 de setembre del 1972 acabaren una via d'extrema dificultat (IV inf. A 2, 270 metres), que han dedicat a la memòria de Jordi Matas, desaparegut en una gelera de l'Hindu-Kush.

Tota aquesta zona del serrat del Moro coneix actualment una gran activitat; els escaladors intenten de traçar-hi nous itine-

raris, car ofereix encara moltes possibilitats de noves ascensions de gran amplitud i categoria. De fet, diverses vies han estat començades a diferents indrets i algunes estan a punt d'ésser acabades.

Gairebé a l'extrem de la muralla, en una zona de turmentat relleu, caracteritzat per dos o tres grans dièdres, els dies 2 i 3 de novembre del 1960, hi fou obert un interessant itinerari a càrrec de la cordada J. Mas i J. Brullet. Fissures i dièdres s'hi succeeixen dins d'un ambient i un estil poc comú a Montserrat que, junt amb la seva categoria, fa que sigui actualment una via de predilecció (V sup., A, 1.250 metres; ressenya al butlletí del C.E. de Gràcia, novembre del 1970), tot i que van passar una colla d'anys sense ser repetida.

L'esperó que marca el final del serrat és d'una verticalitat absoluta. El 1969, J. Sánchez i J. Gràcia hi obriren un itinerari de gran dificultat (V sup., A 2, 250 metres (ressenya a «Cordada», n.º 150). Recentment s'ha obert, a l'esquerra de la via TIM., la via Manyos - Casanovas.

Paret de l'aeri de Sant Jeroni, via Anglada-Cerdà

Cal pujar per la canal situada sota la vertical dels cables de l'aeri. Abans del seu final, just al peu de la paret però una mica a l'esquerra del cim, deixar-la i enfilar-se per una graonada de roca (II) que dona accés a la part inferior esquerra d'una mena d'olla o cavitat, situada al peu de la part compacta de la paret.

Travessar aquesta olla (I) en diagonal cap a la dreta per abastar el bosc penjant (un xic a la dreta de la vertical del cim), on comencen les veritables dificultats.

La via segueix un sistema de fissures lleugerament orientades cap a l'esquerra que, amb fortes dificultats, ens portaran del bosquet al cim, directament.

Durant el primer i el segon llarg de corda, la paret és verticalíssima fins i tot amb dos petits desploms; se segueix constantment la fissura, ben marcada (A 2). La tercera tirada ja no és tan vertical (A 1) i al seu final trobem l'únic replanet de tota la via (les altres reunions sempre són d'estreps). Aquest lloc de

vegades és utilitzat per a fer-hi bivac. Se'l coneix pel Camp de Cebes.

La quarta tirada alterna l'artificial amb algun pas en lliure, tot seguint la fissura que encara és ben marcada (A 1). Més amunt, però, s'estreny i s'inclina més marcadament fins que, al final del cinquè llarg de corda, desapareix.

La sisena tirada de nou és molt vertical, amb algun tram lleugerament desplomat. La línia d'ascensió és, ara, directa: la manca de fissures obliga a progressar amb pitonisses de burí i alguna de fissura i la progressió és còmoda, fora d'un petit sostret (A 1). Al final del vuitè llarg de corda el pendent disminueix força, però novament es redreça en el novè (A 2), que es desenvolupa per un dièdre poc marcat recorregut per una fissura-dièdre un xic descomposta.

Un curt pas a l'esquerra, per a després progressar en artificial pel dièdre que hi ha a continuació, ens porta en un punt amb preses grosses i un petit relleix que ens permeten flanquejar en lliure, sempre vers l'esquerra fins introduir-nos a la canal contigua (pas delicat, V), per on progressarem fins la cornisa d'accés al túnel de l'estació superior de l'aeri (desena i darrera tirada). Aquestes tirades tenen gairebé 35 metres de llargada. Per a emprendre aquesta ascensió cal anar ben preparat, portar alguns pitons, falques de fusta, burí, filferro i tots els estris habituals de les escalades en artificial montserratinas («Cordada» n.º 62, també en parla).

Via Mas-Brullet (ressenya de F. Sàbat)

Aquest itinerari comença al peu d'uns característics blocs de roca arrepenjats a la muralla (són dos, un damunt de l'altre i molt grossos). Cal col·locar-se entre els blocs i la paret, en aquest punt que forma un marcat dièdre que constitueix la primera tirada. El superem encastant-hi un braç i un peu (diversos pitons i punts d'assegurança) fins al seu capdamunt, a nivell d'un relleix on flanquejarem vers l'esquerra per entrar a un bon replà (V sup. 30 metres R 1).

Superar el segon en «ramonage»; pas penós pel fet que és estret (6 metres III sup.), R 2 al replà format sobre del bloc. També es pot pujar per fora superant el bloc directament en lliure (IV).

A l'extrem dret del replà una llastra desenganxada permet pujar uns metres en bavaresa amb l'ajut d'un tac (V) i superar després, gràcies a una gran savina, un desplom, progressar per la placa de l'esquerra d'una canal-díedre que a la seva part alta es torna quelcom terrosa (diversos pitons asseguruen la progressió, V i V sup.) per entrar finalment a un petit replà situat lleugerament a l'esquerra, on es fa la R 3; 30 metres.

Pujar per un petit díedre, deixar-lo i fer, amb l'ajuda d'un tac i un estrep, un pas vers la dreta per abastar una canal arbrada que cal seguir i que més amunt es redreça una mica (30 m. IV, II, sup. IV). En un gran replà terrós fem la R 4.

A l'extrem dret haurem de superar un curt ressalt (V) per abastar una marcada cornisa que seguirem vers la dreta (III inf.) fins un gran replà; R 5. Aquí van fer el primer bivac els de la 1.ª ascensió.

Pujar per una rampa (III) que es converteix en un díedre obert (V, diversos pitons); al capdamunt fer un pas a l'esquerra per tornar després a la dreta i amb un pas delicat entrar en la reunió. R 6 en un replà, damunt mateix del bivac esmentat. Continuar per la dreta, amb ajuda d'un arbre i un ferro, pujar a una mena de cornisa i prosseguir per una rampa (III) fins al seu final; R 7.

Progressar verticalment pel gran díedre que ens domina; uns blocs permeten una escalada ràpida (IV). Superar un sortint molt vertical amb ajut d'un tac bo i fent un pas de bavaresa; continuar per la fissura del díedre tot encastrant-hi el braç i el peu dret (V) fins abastar un bloc del capdamunt on hi ha un pitó. Pujar per una rampa (II sup.) fins un lloc adient per a fer la R 8.

Continuar pujant la rampa fins al peu d'un altre díedre grandíols, escalar en artificial (A 2) la paret de l'esquerra on s'obre una fissura; uns metres sobre un sostre, sortir vers l'esquerra i col·locar-se en una cornisa penjada, que es transforma aviat en gran terrassa; R 9.

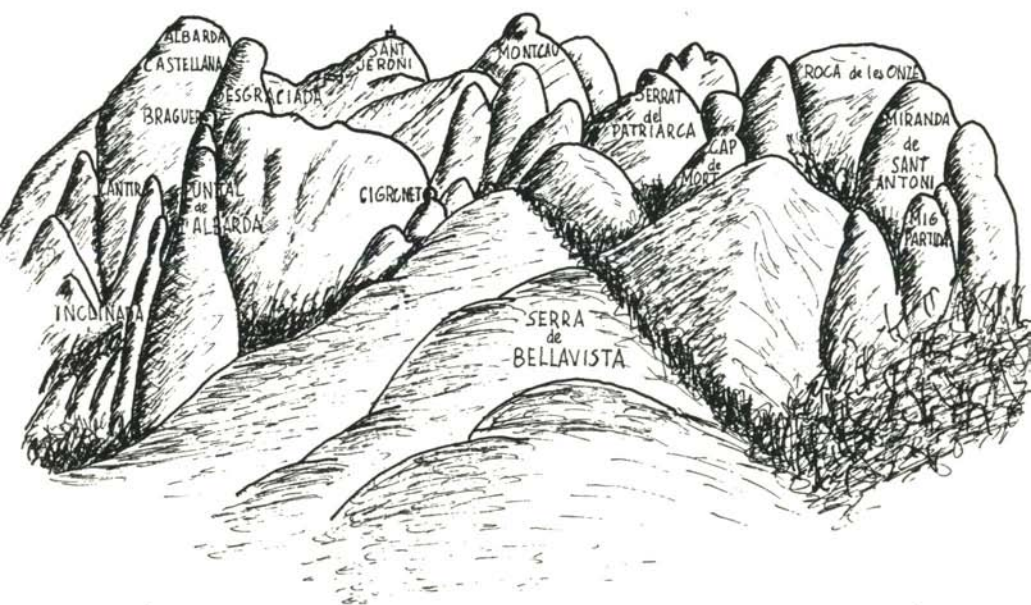
Pel mateix fil de l'aresta escalar el darrer ressalt (15 m. IV sup.); R 10 al capdamunt i final de la via.

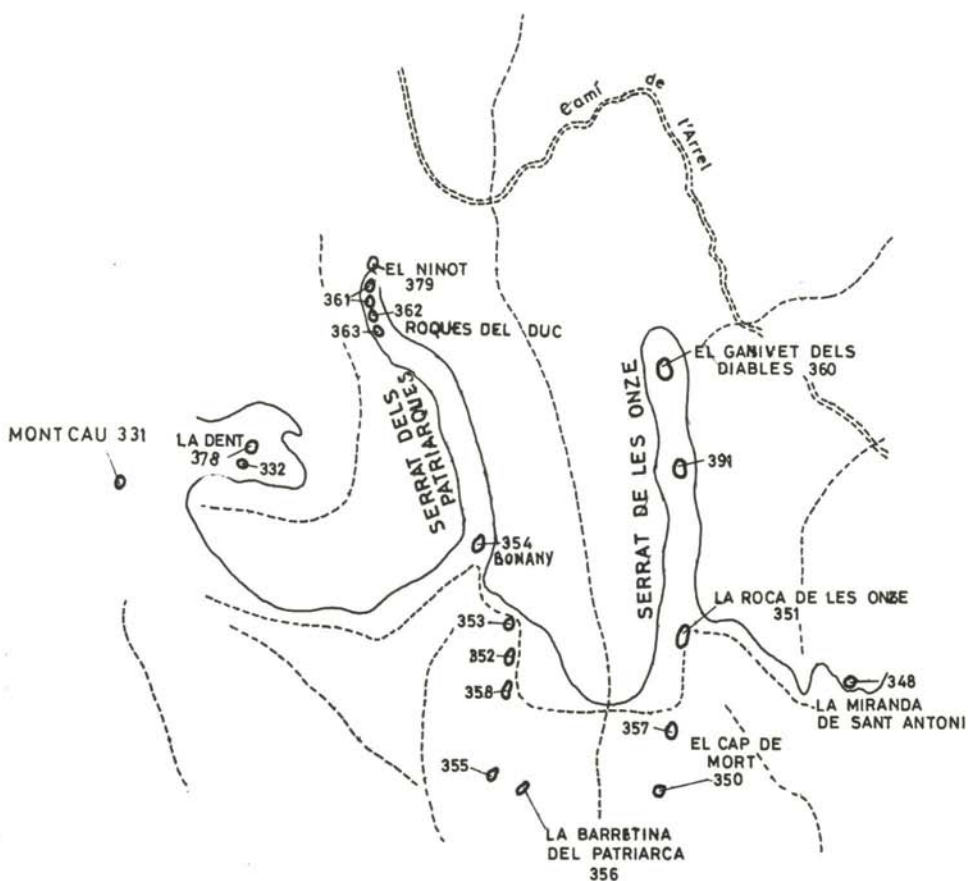
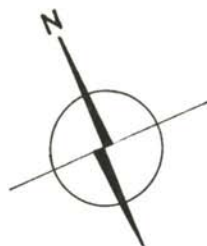
En cas de voler aquesta darrera aresta (sobretot si és un dia de molt de vent) es pot flanquejar des de la reunió R 9 cap a l'esquerra per una cornisa i remuntar després en «ramonage»

per una marcada canal (IV sup.). Sembla que els primers vencedors van seguir per aquest itinerari final.

Per arribar a l'estació superior de l'aeri cal recórrer tot el ser rat del Moro, cap amunt, sense cap entrebanc (uns 180 metres de desnivell).

REGIÓ DE SANT JERONI

Secció dissetena - Sant Antoni

Si ens situem dalt la roca del Montcau, mirant vers el serrat del Moro, veurem a la dreta la secció que ara ens ocupa i, abocant-se cap al N., dues torrentades: la del Moro i la dels Aritjols.

Com a punts més destacables d'aquesta secció, hem d'esmentar el serrat del Patriarca i el serrat de les Onze, amb la seva paret dels Diables.

L'ermita de Sant Antoni resta compresa en aquesta secció. Si seguïem l'esquenall carener de Montserrat a la part E. arribaríem a la roca del Cavall Bernat, que ja pertany a la Tebaida.

ROCA DE LA PARET DE L'AERI (378)

Sembla que tingué el nom de Sant Patrici i més posteriorment de la Dent.

Des del Mirador del Moro, seguint una carena de la part dreta i davallant un xic, es divisa aviat aquesta roca. Hem de baixar una canal arbrada, en diagonal, fins al collet d'aquesta roca. Existeix una corda fixa que utilitzaren els sabadellencs quan feren la 1.ª ascensió a la paret de l'aeri de Sant Jeroni.

L'ascensió a la roca presenta uns 15 metres d'escalada i la seva dificultat no sobrepassa el III. L'ascensió va fer-se el 3-6-45, per J. Camp i R. Estrems, com a roca de la Dent.

ROCA 332

Queda abocada a la canal del Moro i a la dreta de la roca 378 o Dent. Aquesta canal, a la seva capçalera, forma una mena de ferradura. El cim de la roca 332 forma com una boleta, d'ascensió fàcil. Pujant per la vegetació canal amunt es pot anar a parar al coll on hi ha el Montcau.

EL MONTCAU (331)

També és anomenada aquesta roca del Moro i del Migdia. Des del coll que la uneix amb el Mirador del Moro, lloc on hi ha l'estació superior de l'aeri, presenta una fàcil ascensió d'una vintena de metres per la cara NO. S'hi troba una canal amb un arbre, per si es vol «rappelar» per la part S. Es pot assolir encara més fàcilment a plena paret S. ajaguda i amb moltes preses. Les dues vies anomenades són de II.

El «Diari de Barcelona» donà compte d'una ascensió feta el dia 24-9-1851, potser la més antiga de Montserrat, per Josep Pujol i Francesc López Fàbregas. Bé que no indica amb exactitud la roca, dedueixo que es tracta d'aquesta.

SERRAT DEL DUC (363-362-361), ROCA DEL NINOT (379)

Cal despenjar-se per la canal del Moro i en ésser a l'alçada del serrat del Duc anar a trobar-lo flanquejant el bosc cap a la dreta fins arribar primerament a les roques 363-362, de fàcil accés. Es torna enrera i se salta a la canal de la dreta. Per assolir la roca 361 s'ha de remuntar per una canal d'una vintena de metres de segon grau. Des de la roca 361 es munta un «rappel» i es baixa al coll del Duc o Ninot, es fa un flanqueig d'uns 8 metres cap a la dreta i s'ascendeix verticalment 10 metres més fins al cim. De dificultat IV. És un tram molt aeri.

Primera ascensió: 1944; E. Estrems, J. Boladeras.

El retorn es fa amb un «rappel» al collet inicial (per aquesta part, en directe una via A 2 supera el tram per la part del «rappel»), però menys espectacular que la via normal esmentada, oberta el 20-7-48, per en J. Alaix i amics.

(Per sortir del coll és necessari haver deixat una corda fixa al turó llandant, car és un tram molt vertical.) Si es vol baixar al camí de l'Arrel, solament cal anar tirant canal avall amb tendència marcada cap a la dreta, cercant els llocs més adequats. Si no s'encerta bé, és possible que s'hagin de fer un parell de «rappels».

ROQUES DEL PATRIARCA (354-353-352-358-355)

Aquest grup de roques limita la vessant dreta de la canal del Moro. Una canal força dreta porta al coll, entre les roques 353-354; aquesta última, dedicada a en Jaume Bonany, resta a la banda esquerra i és la de més alçada del serrat del Patriarca (1.135 m.). Baixant per una canaleta amb un curt «rappel» es pot anar a un turó que és l'inici de la carena que desemboca al serrat del Duc. Per assolir tot el grup del Patriarca, cal tornar a la roca 354 (roca Bonany) i al coll de partida. Una curta ascensió porta al cim de la roca 352, a la qual s'arriba per un pelat de roca que forma l'aresta Brucs. Tot seguit es va al peu de la roca 358 i s'hi puja en escalada de lí com totes les altres. Des d'aquesta roca, s'ha de tornar enrera i baixar una canal fins a trobar el camí que va a l'ermita de Sant Antoni. Per una altra canal es revolta la roca 355 i es guanya el cim sense dificultats.

LA BARRETINA DEL PATRIARCA (356)

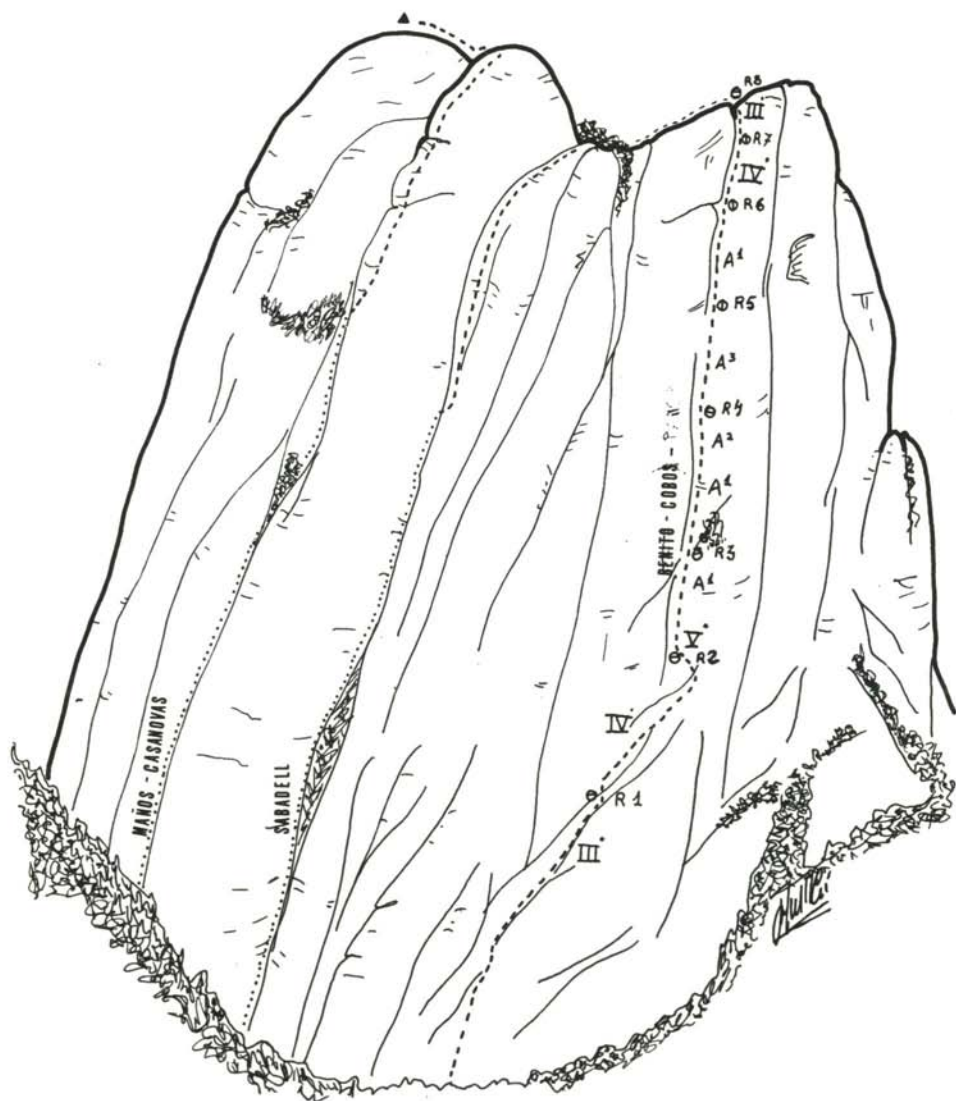
Des d'un replà que hi ha a la part esquerra del collet entre aquesta i la roca 355, amb un pas molt fi es va a buscar l'aresta i seguint amunt, en un replanet, es troba un pitó d'assegurança. Després, revoltant un desplom, s'arriba al cim. Aquesta via des del replà té una vintena de metres.

Per l'aresta Brucs fou oberta una via difícil, per en J. Cerdà i M. Cervera, el 5-9-65.

PARET N. DEL SERRAT DEL PATRIARCA

Sembla que actualment aquesta paret es veu sovint visitada pels escaladors desitjosos d'obrir vies.

SERRAT DEL PATRIARCA

Els sabadellencs, conquistadors de les principals parets montserratines, hi obriren la primera.

Encara que, de lluny, es veu una paret bonica i interessant, vista de prop, en el canal dels Aritjols, pugen una sèrie de canals terroses i amb vegetació, que fan perdre un xic l'encís a l'escalador.

SERRAT DEL PATRIARCA (PARET NE.)

Durant anys ha estat oblidada, potser perquè es considerava que la roca no era massa recomanable a causa de la seva descomposició, plena de vegetació i bastant terrosa. Avui sembla que agafi molta anomenada, ja que en poc temps s'hi han obert una colla de vies.

Quan hi ascendiren els sabadellencs resolgueren un dels problemes que quedaven a les vessants N. de Montserrat.

Es féu el 26-10-52, per A. Sorolla, M. López, R. Nogués i J. Lladó, però hi hagueren d'anar sis vegades consecutives. Ressenya C. E. S., nov.-des. 1952.

L'ascensió d'aquesta escalada s'inicia a la dreta, sota l'indret de la roca 354, lloc on fineix la via, ja que és el punt més altívol del serrat.

Consta de tres parts: a la primera s'ha de superar una zona de blocs d'uns 50 m.; al final d'aquests es fa un pas en «Dülfer» d'uns 8 metres horitzontals, de màxima emoció, i s'entra a la fase de la gran xemeneia.

La segona part la constitueix la gran xemeneia que se supera amb dues tirades (60 metres), en una zona desplomada i molt precària. Després se surt a un replà molt confortable.

L'última part o tercera comprèn el díedre, format per una xemeneia a la part superior, aquí excel·lent; després una tirada fàcil, però descomposta en extrem, deixa al peu de la canal que, amb una trentena de metres, porta al cobejat cim. (Dificultats: A 3 i VI lliure). 180 metres de llargada.

Tenim més a l'esquerra la via «Manyos-Casanovas», de V i combinada amb artificial, que puja per l'esperó de la canal on hi ha la via C. E. S. La feren els terrassencs l'any 1970; en parla la circular del C. E. de Terrassa n.º 140, oct.-des. 1970.

Més recentment s'obrí en aquest serrat la via «Diables» que, començant a mitja canal dels Arítjols, puja gairebé verticalment a dalt el serrat, per la roca 353 i es féu el 29-6-72, per Troya, Agustín, J. Antonio i Rosa Leiva en V i A 3 i 230 metres de llargada i unes set hores de durada.

A la zona intermèdia passa els sostres en terreny bastant delicat (descompost i fi). Se superen els sostres esmentats amb tacs un xic insegurs, i s'agafa una aresta molt bonica. Després cal superar una balma amb pitonisses de burí, sortir amb passos delicats i terreny molt descompost.

Més posteriorment s'ha obert la via Covos-Pamplona, que puja més a la dreta de la C. E. S., on el dia 17-2-74 perdé la vida en Jaume Bonany, «rappelant» en abandonar.

Es tenen referències d'altres vies obertes, però sense notícies concretes, vies que en aquesta dècada dels 70 es veuran incrementades, ja que la joventut escaladora té desig de fer itineraris inèdits.

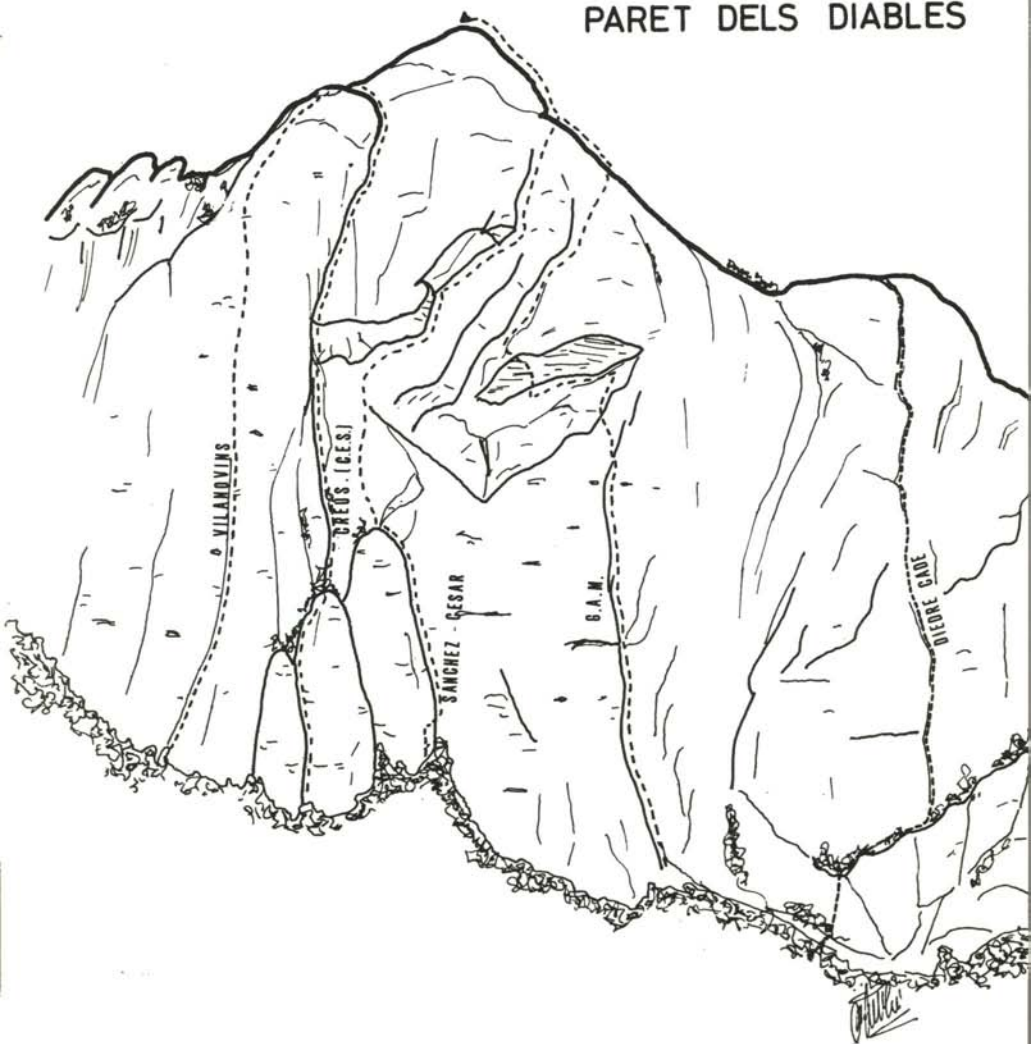
ROCA DEL CAP DE MORT (350)

S'anomenava també la Calavera. Continuant pel camí de l'ermita de Sant Antoni es passa pel mateix peu d'aquesta roca, que ens caldrà revoltar i pujar per una canaleta fins a guanyar el coll que uneix aquesta roca amb el serrat de les Onze. Superant un curt desplom s'arriba fàcilment al cim, que forma una cresta plana. S'ha obert una via que supera l'espectacular balma de la cara S. en A 3 i fou aconseguida per J. Alvarez-Navarro, Barriere i J. Gil el 18-6-54.

SERRAT DE LES ONZE (357 351 i 391)

Del coll del Cap de Mort, pujarem per un pelat de roca i en ésser prop del cim revoltarem fins al collet de la roca 357, enganxat a la roca de les Onze. Aquí tot és ple de vegetació i el cim de la roca 357 ben planer. També s'hi pot pujar per una canaleta de la banda propera a l'ermita de Sant Antoni, però l'inici de la canal és força llis (III); ens deixa al coll ja anomenat.

PARET DELS DIABLES

ROCA DE LES ONZE (351)

Una de les roques grosses d'aquest sector, té grans parets per la canal dels Arítjols i per la part E. es troba la impressionant paret dels Diables. El seu cim constitueix precisament el final de les vies que solquen la paret dels Diables.

Des del coll que la uneix amb la roca 357 no té cap dificultat, ja que amb una curta grimpada s'hi puja; el seu cim és llarg i planer, fins arribar a la part N., lloc més altívol (1.126 metres sobre el nivell del mar).

ROCA 391

Pertany al mateix serrat de les Onze i és la d'accés més complicat. Cal situar-se dalt la roca de les Onze (351) i instal·lar un «rappel» d'un centenar de metres, i descendir després fins al seu peu, que no és res més que un contrafort d'aquest serrat. El lloc on acaba el llarg però fàcil «rappel» és on desemboca la via G. A. M. de la paret dels Diables. El retorn és fàcil, de III escàs, fora de la superació del desplom final sota del cim de la roca de les Onze. Les cordes del «rappel» serveixen per a enfilar-se sense maldecaps.

PARET DELS DIABLES

Adossada a la part E. de la roca de les Onze, a causa de la seva gran espectacularitat i la seva alçada impressionants, avui, després d'haver estat gairebé abandonada des que s'hi féu la 1.ª ascensió, es troba constantment assetjada pels escaladors d'aquesta activa generació dels 70, que hi han obert ja set vies. Durant molt de temps, per als qui s'hi fixaren, tenia quelcom de mite, fins que els escaladors sabadellencs hi obriren una via, mig entaforada per les canals del díedre que anomenen avui «Plàtan». Aquesta via, oberta per socis del C. E. S., la dedicaren al seu president Creus però novament ha quedat anomenada com a via C. E. S. (encara que hi hagi qui, equivocadament, encara l'anomena T. I. M.).

La via C. E. S. a la paret dels Diables

Acabada el 13 de novembre de 1955 per una cordada integrada per Andreu Sorolla, Miquel López, Florentino Izquierdo, Andreu Minguell i Josep Lladó, amb la col·laboració de Jordi Lladó i Joan Gassó, de Sabadell. Ressenya: C. E. Sabadell, oct.-nov.-des. 1955.

Van ésser necessàries tretze jornades d'esgotadors esforços per superar els 260 metres d'àrdua escalada acrobàtica. Considerada llavors com una de les escalades més difícils de Montserrat, avui ja solquen aquesta paret un bon nombre de vies.

Es comença l'ascensió fent tres llargs de corda per la canal existent a l'esquerra del «Plàtan» (IV). Sortint de la reunió 3 per una placa llisa (V), es pitona en A 3 i se surt en lliure fins un replà inclinat (20 metres) (V). Quarta reunió. Se segueix recte amunt per un díedre en escalada combinada fins a superar una petita balma amb un pitó i entrar a la gran cova, 40 metres (V i A 2), cinquena reunió. Sortint de la cova es puja la seva paret dreta fins al sostre, que es passa amb pitons (A 3); s'entra després a la reunió en lliure (VI).

Tirada de 35 metres molt podrits i sisena reunió amb estreps. Es continua amunt per un díedre de 20 metres en escalada lliure, que ens porta a una coveta on fem la setena reunió. Se surt de la cova per la dreta (VI), seguint un díedre desplomat amb escalada extrema (VI) fins a fer reunió sota un segon sostre, amb una tirada de 35 metres. Es passa el sostre amb burins i flors de pitons, havent de superar un tros amb «ramonage» (A 3 i V); se'n surt per un díedre obliquat a la dreta, tirada de 35 metres i novena reunió d'estreps. Es puja un díedre amb dificultat decreixent VI i V, i s'entra a una canaleta que mena al cim (IV), amb una tirada de 25 metres i desena reunió.

Escalada molt perillosa i àeria («Cordada» n.º 10 en parla).

L'anuari de la F. E. M. 1955, parla d'aquesta via.

La via G. A. M., que fou iniciada per Cervera i Vergés, fa cosa d'almenys nou anys, discorre per la part dreta de la via C. E. S. esmentada. Les dificultats que presenta n'impediren la culminació, malgrat els intents constants que s'havien anat succeint. Finalment, l'any 1970, R. Galí, R. Bresco, Ll. Costa i S. Ubach aconseguiren de reeixir-hi. Després, ja hi hem vist obertes altres vies, com per exemple la via C. A. D. E., efectuada per

R. Galí i F. Gil el juny de 1970, i la Sánchez Martínez, que va per entre les vies C. E. M. (1-12-70; ressenya: «Vèrtex» n.º 21). Posteriorment s'hi ha obert la via dels vilanovins, que discorre per l'aresta del «Plàtan». Àngel Hernández hi tingué un accident mortal, com ho recorda una placa de marbre col·locada en l'indret aproximat on es produí (a 60 metres del cim del «Plàtan»).

La via **C. A. D. E.**, que va a parar al coll entre les roques de les Onze i la 391, fou oberta el dia 24-5-70 per Emili Gili, Javier Pérez Gil i Ramon Galí. Aquesta ascensió, de 230 m. de llargada, fou equipada amb 120 clavilles, 15 tacs i 15 clavilles de burí (cinc de les quals a les reunions). N'hi ha una ressenya al número d'octubre de 1970 de la revista «Muntanya». Pròximes a aquesta darrera via, avui recorren també les vies Reina Cristina i Reina Sánchez.

El denominador comú de totes les vies que hem esmentat és llur extrema dificultat. Pràcticament totes comprenen aproximadament unes deu reunions i, algunes, 350 m. de llargada.

EL GANIVET DELS DIABLES (360)

Es troba a la part N. del serrat de les Onze, al qual resta unida pel seu coll. Cal baixar per la canal dels Arítjols i, un cop passat el massís del serrat, a la dreta, hom troba l'agulla del Ganivet. Abans hi ha un merlet sense importància.

L'ascensió normal es fa des del coll pujant a una plataforma i seguint després per una canal fins a dalt. Gairebé al capdamunt hi ha una savina que permet posar el «rappel», ja que el cim és completament pelat i afilat com un «ganivet». Es destaca impressionant la paret dels Diables, tan concorreguda actualment. La via normal és de III de dificultat.

S'ha fet una via a l'aresta integral, el 10-5-53, per J. Carbó, J. Llacuna i J. Pons.

ROCA 349

Si seguim el camí que hi mena, arribem a l'ermita de Sant Antoni, de la qual resta poca cosa, per bé que la presència d'un monjo portuguès permeté que resti habilitada la magnífica balma i que es trobi restaurada la cisterna.

A l'esquerra de l'ermita, una canal va a parar dalt d'una roca que és un bon mirador i que queda damunt de l'ermita i al peu de la roca de les Onze, que li fa de recer.

MERLET DE SOTA L'ERMITA DE SANT ANTONI

Camí enllà, es troba una confluència de dos itineraris: l'un va cap al Cavall Bernat i l'altre al torrent de Santa Maria. Precisament en aquest punt es troba una bonica roca pel coll de la qual haurem de pujar i agafar per una rampa que hi ha al seu costat. Així es va a parar a un collet on es troba el merlet ben visible, que es guanya amb una fàcil grimpada.

AGULLA MIGPARTIDA

Es troba en el lloc de confluència dels dos camins abans esmentats.

Via de la cara O.

Així com la part E. té una canal per la qual s'ascendeix fàcilment a la roca, la cara O. presenta una paret llisa de 30 m. Els sabadellencs R. Sánchez, N. Salas i A. del Pozo hi obriren, el dia 6-5-73, aquesta via de IV, combinat.

Situats en el coll N., cal flanquejar vers el peu de la fissura que porta a la xemeneia i pujar amb artificial fins entrar-hi. Amb passos delicats arribem a una savina, des de la qual un fàcil i bonic «ramonage» ens mena al cim.

Per la part de l'aresta S. s'hi ha fet una via amb dificultats d'A 1, pas de V i 3er., des de la qual veiem aquesta roca excepcionalment bella. No està esmentada en el plànol de Semir.

MIRANDA DE SANT ANTONI (348) (POT)

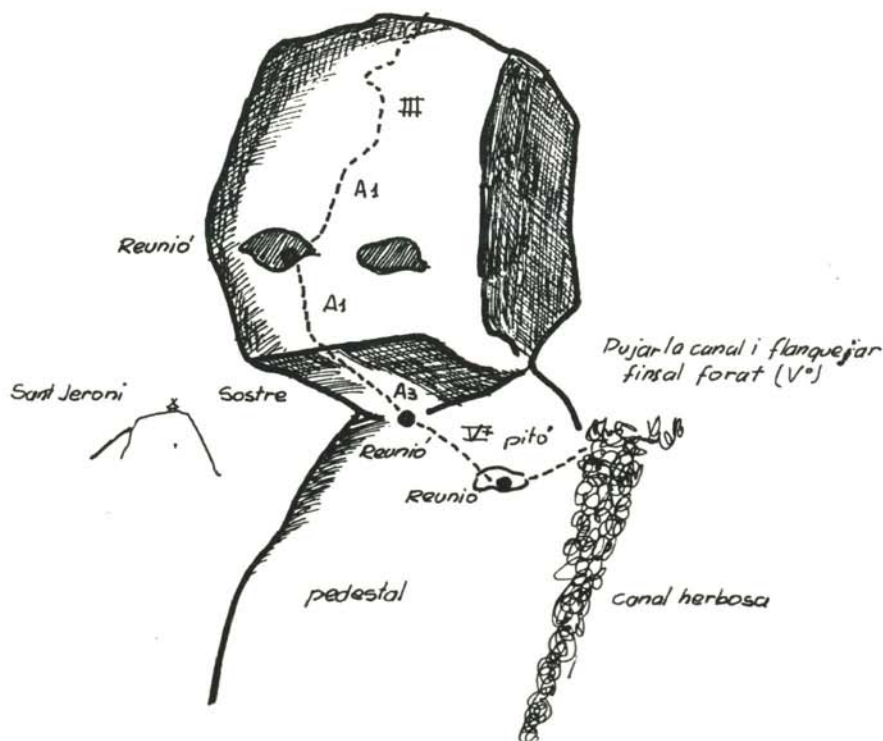
Anant pel camí i tot apropant-nos ja al Cavall Bernat, trobem com a última roca d'aquesta secció la Miranda de Sant Antoni. Té una via interessant, per l'aresta S., d'uns 40 metres de llar-

gada i de IV. Passat el tram de l'aresta es flanqueja per trobar la via original i evitar la balma del capdamunt. La via normal va per una canal del cantó del Cavall Bernat i s'acaba en una plataforma; ascendim uns 10 metres més (III) per trobar la cornisa de sota el cim, on s'ajunta la via de l'aresta que es féu el 21-10-54, per Oliva, Antoni i Pla.

Una via per la banda de l'ermita de Sant Antoni, s'obrí el 2-9-56; en foren protagonistes A. Caparrós i J. M.ª Torras.

EL CAP DE MORT -350-

Cara S. Via Puigmal

Secció divuitena - Albarda

Aquesta regió es troba a la part S. de la regió de Sant Jeroni. El gros turó de l'Albarda Castellana la domina tota i aplega pels seus voltants diverses roques escampades.

Sota el turó de l'Albarda neix el torrent del Pont, en l'indret del Clot de la Sajolida, on es troba el pou del mateix nom.

L'ALBARDA CASTELLANA (333 i 334)

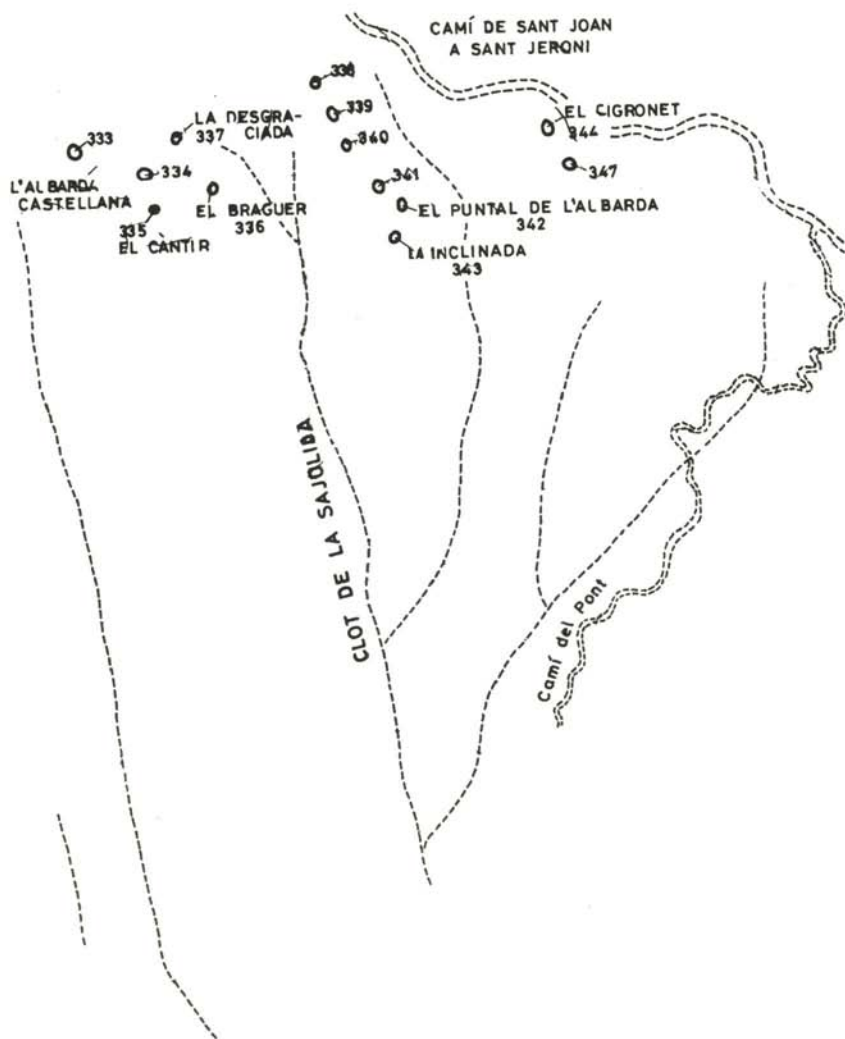
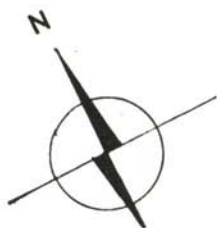
És un gros turó per pujar al qual cal fer una petita grimpada. Dif. II. Es troba a 1.167 metres sobre el nivell del mar i s'hi puja des del coll de l'Albarda, situat en el camí dels Francesos. El cim primer (333) és el gran i a l'extrem oposat una mica separat per un collet, hi ha la cota 334.

Aquesta Albarda presenta uns contraforts o puntals, amb diverses agulles que descrivim a continuació.

Des del coll de l'Albarda, vorejant les roques del turó per la part esquerra, es va al collet entre la Desgraciada i l'Albarda (334).

LA DESGRACIADA (337)

Roca ben destacada quan es mira l'Albarda Castellana, ja que està situada en un extrem d'aquest massís i és un esvelt monòlit.

No té més de 15 metres d'alçada des del seu coll i cal iniciar l'escalada amb fàcil flanqueig, per ascendir després un canaló on hi ha una savina. Aviat s'és al cim.

EL BRAGUER (336)

Des del coll on es comença l'ascensió a la Desgraciada, per la part oposada es despenja una canal força dreta que cal davallar fins a la meitat per pujar després fins un turonet, bo i seguint una contracanal. És un xic complicat trobar aquest sistema, però per arribar a la roca del Braguer cal fer-ho així. Situats dalt del turó esmentat, s'ha de muntar un «rappel» que deixi al collet entre el Braguer i el turonet. Iniciant l'ascensió a la roca, caldrà flanquejar des del coll per anar a trobar una canaleta que, directament, porta al cim. En aquesta canal hi ha algun arbust per fer assegurança; té escassament 15 metres. S'hi puja fent «ramonage». Tant aquesta roca com la Desgraciada, per les vessants SE. formen unes grans muralles on poder obrir vies noves el dia de demà.

Primera ascensió: Alaix, Sorolla, Olivella i Monistrol (30-6-53).

EL CÀNTIR (335)

És l'última roca del grup de l'Albarda Castellana i la que està més avall de totes; precisament se la veu al fons de la canal que baixa de la Desgraciada per anar al Braguer. Per davallar fins a la roca del Càntir per aquest indret caldria fer un llarg «rappel», per la qual cosa és més aconsellable revoltar per dalt i baixar per una ampla canal a l'esquerra de la Desgraciada, fins anar a parar al peu del Càntir. Per la seva banda esquerra es puja una canal un xic dificultosa, mitjançant encastament. Arribats al collet de la roca, hom es troba situat al lloc on desemboca la canal que davalla directament de la Desgraciada.

L'ascensió al Càntir no presenta gaires dificultats. Per l'esquerra es flanqueja fins un petit turonet i d'aquí, anant a buscar l'aresta Brucs, amb pocs metres més s'arriba al cim. Com que no hi ha res per muntar el «rappel», s'ha de desgrimir en direcció al coll que uneix aquesta roca amb l'Albarda i anar a

trobar una savina que creix a la cresta. Baixant en un «rappel» un curt desplom, s'arriba al coll de l'inici de l'ascensió. Primera ascensió: M. i R. Millet i J. Barberà (23-1-72).

CARENA I PUNTAL DE L'ALBARDA (338-339-340-341-342)

Des del camí de Sant Joan a Sant Jeroni i un cop deixat el trencall que mena a l'ermita de Sant Antoni, després de pujar un tram d'escales, enfront i a la part esquerra, cal deixar el camí i anar al fons d'una torrentera on hi ha un bassal, des d'on es comença el fàcil recorregut d'aquesta carena. Per l'ordre de numeració a dalt detallat, es passen els turons successivament sense cap dificultat. La roca 341 és l'última del grup i sota d'ella es troba la roca del Puntal de l'Albarda.

Cal procedir a la instal·lació d'un «rappel» que deixa en un coll on hi ha una gran alzina amb molt de brancatge. Aprofitarem les branques per remuntar un turonet i anar a buscar el coll que hi ha al darrera. Amb una tirada de 10 metres, i aprofitant una ampla esquerra, es guanya el cim de la roca (III). El retorn es fa pel mateix lloc d'anada.

La cara E. del Puntal de l'Albarda, que presenta una altíssima paret, fou ascendida l'any 1972 i constitueix una via de grans dificultats.

La via Guasch del Puntal de l'Albarda

De dificultat mitjana A 2 i de 145 metres de llargada.

S'inicia l'ascensió amb 20 metres lliures, en els quals cal clavar pitonisses d'expansió, fins a situar-se dintre d'un gran forat; després s'ha d'arribar a una fissura, i superar 10 metres extraplomats, per arribar a una altra fissura i, seguint-la durant uns 10 m., arribar a la segona reunió, que s'ha de fer amb estreps. Es segueix per la fissura amb molts passos en lliure, fins assolir una cova on caben quatre persones. Un nou tram en doble corda de 40 metres, amb dificultats per clavar, ens porta sota d'un sostre, punt on es fa una nova reunió amb estreps. Es pitona per petites fissures i es fa l'últim tram en lliure d'uns trenta metres al cim. Aquesta via està orientada a la cara E. Aquesta ascensió fou feta per la cordada Mas-Guasch («Cordada» n.º 141 i C. E. Gràcia oct. 1961).

AGULLA INCLINADA (343)

Els qui primer l'ascendiren l'anomenaren **Aguja sin Nombre**, però la denominació que ha quedat fixada definitivament és la d'Agulla Inclinata. Es troba sota mateix del Puntal de l'Albarda i per anar a trobar la seva via d'ascensió cal baixar per una canal, entre la carena del Puntal i la roca del Cigronet. Revoltant l'agulla, n'anirem a cercar el coll pel costat esquerre. La via del coll té escassament una vintena de metres i és completament desplomada.

També hi ha una altra via que comença, pujant cap al coll, en un petit turonet des d'on es va a cercar una fissura pitonable que ens porta a l'aresta Bruçs i tot seguit s'agafa una canal amb vegetació que porta al cim. Fou oberta per R. Millet i J. Balcells i és més aconsellable que la via del coll (A 1 i IV). Hom hi ha pujat per l'aresta Bruçs (IV) i anant trobar a la tercera part la via abans esmentada. Té 100 m. de llargada i fou oberta per J. M. Torres, J. Nubiola i I. Capeta el dia 10-2-52.

Al «rappel» es recomana posar-hi molta atenció, ja que deixa desplaçat del collet per la part balmada.

Primera ascensió: J. Panyella i Peire, el dia 15-4-44.

EL CIGRONET (344)

Aquesta roca està emplaçada sobre mateix del camí que va de Sant Joan a Sant Jeroni i abans d'arribar al serrat del Puntal de l'Albarda. D'aspecte capriciós, al capdamunt un merlet arrodonit li dona el nom. Ascensió curta. II.

ROCA 347

Veïna del Cigronet.

És un turó del grup rocós del Cigronet. Amb un fàcil grimpada s'hi puja.

POU DE LA SAJOLIDA (Avenc)

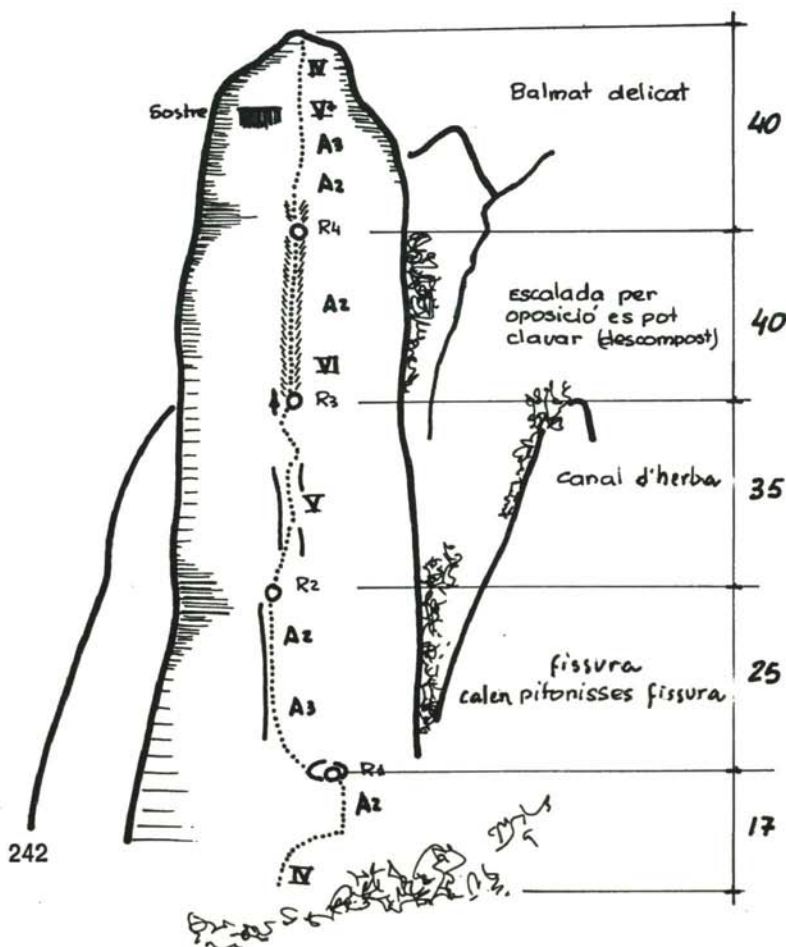
Cal baixar pel camí del Pont, que s'agafa més enllà de l'indret on hi ha la roca del Cigronet, en direcció a Sant Joan. Segons

el plànol, prop d'una confluència de torrents i en el mateix fondal que porta nom idèntic al del pou, a una quinzena de metres i a la dreta, es troba aquest avenc, que davalla aplomat amb 29 metres de fondària.

Hi feren el primer descens J. Panyella, Rosich, Ayats i, per part del monestir, Dom Oliba, Dom Hugó i altres (4-12-52). Convé de remarcar que en aquest descens s'utilitzaren escales de corda, de les primeres que es feren al país i amb un pes d'1 kg. per metre.

EL PUNTAL DE L'ALBARDA -342-

Via Mas - Guasch

Secció dinovena - Coll de Muset

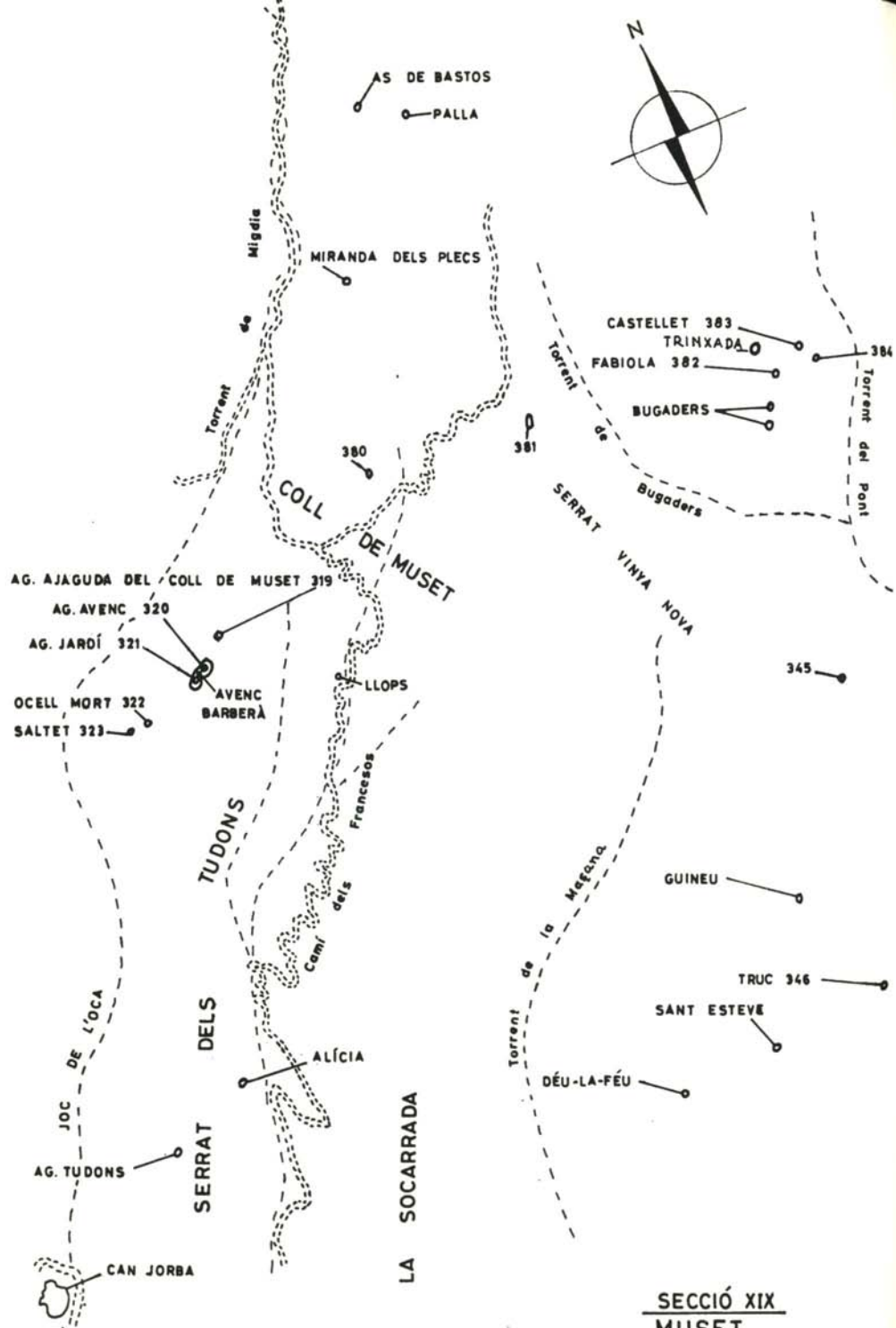
És la darrera secció de la regió de Sant Jeroni i, com la XXIII, es troba abocada al vessant S. de la muntanya montserratina. Encara que abasta un bon sector, no presenta roques monolítiques destacables. Podem remarcar-ne les del Castellet, la Fabiola, el Truc i el conjunt del Coll de Muset. A la part esquerra té el torrent de Migdia, del qual ressenyem el camí del Joc de l'Oca, en el torrent mateix. Esmentem també l'Ajaguda del Coll de Muset.

Aquesta secció comprèn el tram de la paret de sota de l'Albarda Castellana fins a la casa de la Vinya Nova i el serrat dels Tudons, tocant a can Jorba.

L'antiga masia de la Vinya Nova és un gran casalici que abans havia servit de repòs dels monjos convalescents i vells del monestir. Avui, malauradament, es troba en un estat ruïnós.

ROCA DÉU-LA-FÉU

És al damunt de la Vinya Nova i cal prendre primerament una torrentera que hi ha a l'esquerra d'una gran bassa i ascendir fortament per crestes rocoses si es vol evitar el torrent. Abans d'arribar a l'agulla, el terreny es complica i és recomanable encordar-se. Es voreja el monòlit per l'esquerra fins al peu del seu coll, que queda penjat, i amb uns 10 metres d'escalada s'hi arriba. Passat aquest coll, que forma una cresta, es guanya el

cim per l'aresta, quelcom descomposta, però que no té més de mitja dotzena de metres.

Primera ascensió: R. Millet i J. Barberà, el dia 1-6-72.

ROCA DE SANT ESTEVE

Partint novament de la casa de la Vinya Nova, s'ascendeix per una carena que queda enfront mateix, a la dreta de la gran bassa. Mentre es va pujant destaca esveltament la roca del Truc (346), accidentada i tallada. En ésser carena amunt, es destaca una roca monolítica, amb una llarga aresta. Es deixa aleshores la carena que s'anava seguint per vorejar vers l'esquerra i, per entremig de canalons, es va a parar al coll i amb una senzilla enfilada es puja al cim.

Primera ascensió: J. Barberà (26-12-72).

ROCA DEL TRUC O DE LA VINYA NOVA (346)

Seguint la mateixa carena que puja des de la Vinya Nova i un xic més amunt del lloc on ens hem desviat per anar a la roca de Sant Esteve, hem de fer el mateix, però cap a la dreta, fins a trobar el coll de la roca que ara ressenyem, per la banda de dalt. En aquest collet s'aixeca una petita agulla en forma d'aresta: és recomanable situar-se al seu damunt i assegurar el cap de corda a l'inici de l'ascensió a la roca del Truc. El collet, entre aquestes dues roques, queda completament penjat, sense cap assegurança eficaç. Per això des del cim de l'agulleta i amb l'ajuda d'una savina, hom obté un xic de tranquil·litat per al capdavanter. Acabar d'assolir el cim, tot i que és ja molt proper, és una mica dificultós, ja que la roca és completament podrida i desplomada. Si es fes una bona assegurança des del coll, fóra més recomanable efectuar un pas d'espatlles.

V. Soto i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 1-1-72.

ROCA DE LA GUINEU

Seguint la carena que hi ha a l'esquerra de la roca del Truc, veiem, encara més a l'esquerra, un parell de turonets que

anomenem de la Guineu. Cal deixar la carena, ficar-se per una torrentera fonda i pujar per una canal fins al coll. Revoltant la roca es guanya fàcilment el cim.

Primera ascensió: J. Aspachs i J. Barberà, el dia 20-5-73.

ROCA 345 (SERRAT DE LA VINYA NOVA)

Si retornem novament a la carena que puja de la Vinya Nova, veurem a l'esquerra, dalt un turonet, una creu de ferro que porta una làpida de pedra en memòria de Rafael Morant Cacs, de l'A. E. T., que sofrí un accident mortal (probablement el primer d'un excursionista a la muntanya de Montserrat) com a conseqüència d'una caiguda en aquest lloc. Des d'aquí, la carena es presenta ja més suau, fins un punt en què, en lloc de grimpar, es va esquivant la vegetació fins dalt la roca. Ofereix escassa dificultat.

ROCA 381 (SERRAT DE LA VINYA NOVA)

Des de la roca 345, i seguint una llarga cresta de turonets rocosos, es puja dalt d'aquesta roca, que és un promontori tot voltat de vegetació. Té un accés fàcil venint del camí dels Francesos o de la banda del torrent dels Bugaders. En canvi, si s'hi va des de la roca 345, cal fer una grimpada per la carena, de ll de dificultat.

ROQUES DELS BUGADERS

Des del camí del Francesos o des de la roca 381, es travessa el torrent del Bugaders i es va a buscar la carena que davalla suaument, paralela al torrent, fins a trobar una caiguda sobtada d'aquesta carena. Deixant-ne el perfil, es baixa per un pelat de roca, fins a trobar el coll d'una de les dues roques que anomenen dels Bugaders. Una fàcil grimpada porta al cim. A fi de no anar vorejant la roca per pujar a la seva veïna, és millor instal·lar un «rappel» d'una vintena de metres per la banda contrària. Una grimpada des del coll i es guanya el segon cim. El

retorn és més complicat, ja que, si bé les enfilades no sobrepassen el segon grau, l'ascensió pel lloc del «rappel» presenta uns metres que arriben al IV.

ROCA DE LA FABIOLA (382)

Situats a la mateixa carena esmentada a l'apartat anterior, que baixa per l'esquerra del torrent dels Bugaders, si seguim pel seu perfil bo i saltant d'un turó a l'altre, es va a parar al lloc de la roca Fabiola. Des d'aquí no presenta gaire dificultat ni sobrepassa la dotzena de metres. Per la part SE. presenta una gran paret per a obrir una excel·lent i intrèpida via.

ROCA DEL CASTELLET (383)

Des del coll de la roca de la Fabiola, muntant un «rappel» per una canal, arribem al peu de la roca del Castellet. Té uns 25 metres, per la part O. i a la part de dalt cal superar un petit desplom.

ROCA DE LA TRINXADA

A la part superior de la roca del Castellet i a la vessant esquerra de la canal que s'ha descendit des de la roca de la Fabiola, es troba, adossada i enlairada en el serrat, aquesta petita roca. S'ha de pujar una canal molt descomposta i a un mateix temps superar un desplom per tal de situar-se en el seu coll. Per aquest cantó, l'agulla només ofereix sis metres sense entrebancs.

ROCA 384

Es troba sota la roca del Castellet, en línia amb aquesta i la de la Fabiola; ambdues estan separades de la «Roca Mala» pel torrent de la Sajolida, que en aquesta part presenta el seu llit completament pla.

Vorejant la part esquerra de la roca del Castellet, es puja fàcilment per una canal fins al cim.

CAMÍ DEL JOC DE L'OCA (TORRENT DE MIGDIA)

És un dels itineraris més variats i atractius que es poden fer a Montserrat. El torrent de Migdia, en precipitar-se a la plana pels voltants de can Jorba, ofereix una colla de passos accidentals en el transcurs de la seva ascensió des de la masia esmentada. Començarem pel camí que passa per la balma de la Font del Racó fins arribar al peu d'una llisa paret, on es despenja el torrent. Hi ha instal·lats uns quants pitons units amb filferros que faciliten el pas d'aquest primer tram vertical. Es van succeint passos, gairebé tots ells proveïts de claus, anelles, filferros, etc.; fins i tot en el pas d'un forat es troba instal·lada una escala electró. Quan s'arriba a la cruïlla del camí que davalla del coll de Muset, ja totes les dificultats han passat; a cosa d'uns tres quarts d'hora de can Jorba.

El primer recorregut pel fons d'aquest tram del torrent de Migdia va efectuar-se el 27-2-66 per J. M.ª Torras i A. M.ª Pallejà de Torras, en sentit descendent, els quals hagueren de lluitar, principalment, contra l'exuberant vegetació que el tapava, composta en bona part d'esbarzers i arítjols. Van necessitar-se moltes jornades i una col·laboració múltiple per a deixar-lo equipat a fi poder transitar-hi amb una certa comoditat, tant de pujada com de baixada. A les persones poc entrenades, els serà convenient fer-se assegurar amb una corda en els passos més compromesos.

SERRAT DELS TUDONS

És la cresta que tanca l'amfiteatre on hi ha can Jorba, per la seva part dreta, i va a parar al conjunt roquissier del coll de Muset.

Sortint del Pla de can Jorba per entre la boscúria, es va pujant tot anant a buscar el perfil de la carena i es passa pel costat d'una bassa recollidora d'aigües de pluja, fins arribar a la cresta d'aquest serrat que comença aquí per un turonet. Passarem un

collet, remuntarem uns 40 metres fins a un altre turó, i pujarem per una canal, des d'on s'arriba a l'agulla del serrat. Hi ha instal·lat un filferro en una savina que queda pròpiament al cim. Aquesta agulla no té més de 10 metres; els seus inicis són drets, però amb bona presa. Després de la savina, cap altra dificultat fins al cim.

Un curt «rappel» deixa de nou al seu peu, i es comença l'ascensió a una altra petita agulla, que no sobrepassa els 8 metres, també sense entrebancs. S'aprofita una savina per a davallar-la. Continuant cresta amunt, sempre amb passos que no arriben mai a tercer grau, ve un tros on cal fer una davallada fins un coll; es pot fer un «rappel» ja que hi creix una magnífica savina. En el coll on es va a parar es passa per una petita agulla i se succeeixen diversos trams d'escalada fàcil, per sortir a una carena per on es va a buscar el «camí dels Francesos», com més amunt millor i, si es pot, mirant d'anar fins al coll de Muset ja que els accidents del terreny i el brancatge del torrent no són pas massa recomanables.

AGULLA DE L'ALÍCIA

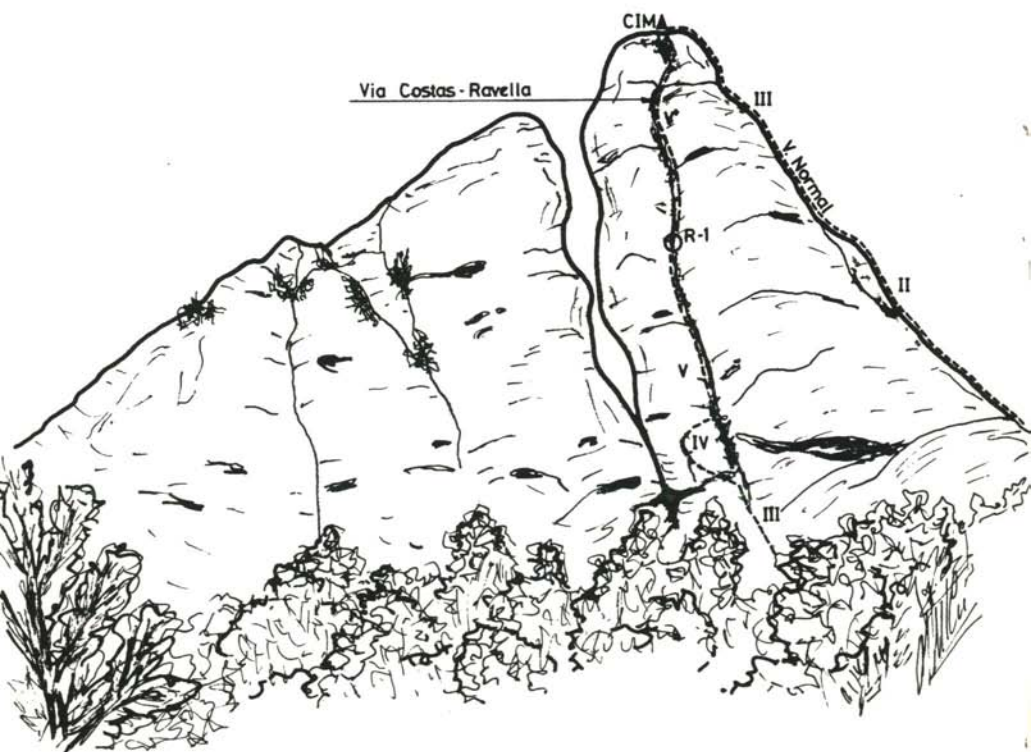
Aquesta roca es troba als inicis de quan comença a enfilear-se el camí dels Francesos, venint de la plana de conreus, i en una carena situada a l'esquerra del camí, al peu del serrat dels Tudons. S'ha de creuar pels baixos d'aquesta carena, ja que més amunt és molt encinglerada. Una vegada a la carena, la remuntarem per la part esquerra fins arribar al coll de l'agulla i d'aquí, aprofitant una canaleta que forma com un diedre, se supera un petit extraplom i un cop sobre el diedre fàcilment es guanya el cim.

Dita ascensió no té més de 12 metres i fou efectuada per primer cop el dia 18-7-73 (J. Monterde i J. Barberà).

AGULLA DELS LLOPS

Acostant-nos al coll de Muset pel camí dels Francesos es passa un contrafort rocallós on s'aixeca aquesta agulla, a l'esquerra del camí en sentit ascendent, la dificultat de la qual no arriba

L'AJAGUDA DEL COLL DE MUSET -319-

a III. Cal pujar per una canal que mena a un turonet per la banda N. i després se superen un parell de metres llisos.

SERRAT DE LA SOCARRADA

Així com la roca dels Llops queda a l'esquerra del camí dels Francesos, pujant, el serrat de la Socarrada queda a la banda dreta i és paral·lel amb el serrat dels Tudons. Encara que no té cap interès com a escalada, és format per una colla de cingleres solcades sempre per una canal o altra que permet de superar-les. En arribar al final del serrat, un petit pont natural i un merlet tanquen aquest itinerari.

AGULLA AJAGUDA DEL COLL DE MUSET (319)

És la roca més destacada i esvelta d'aquesta secció i es troba a 855 metres sobre el nivell del mar. Com el seu nom indica, queda situada en el coll de Muset, per la banda SO. Per la cara d'aquest, l'ascensió no arriba al III i fa una quarantena de metres. És tota ella una rampa ajaguda, llevat del tros més proper al cim, on la descomposició de la roca obliga a fer un petit tomb cap a la dreta.

Per la part oposada a la via normal, forma una balma molt pronunciada que pràcticament s'ajunta a l'agulla de l'Avenc i per la qual tenim referències que s'ha començat a obrir una via molt interessant.

El 27-11-56 hi fou oberta la via Costas-Ravella, per la cara E., d'una llargada de 50 m. i de V (cf. «Cordada» n.º 132).

La primera ascensió a l'agulla fou protagonitzada per J. Torras i J. Nubiola, el dia 28-12-52.

AGULLA DE L'AVENC (320)

Des del coll de Muset, abans esmentat, i vorejant el conjunt roquissier de l'Aguda del coll de Muset, es va a cercar la part S. d'aquest conjunt, des del qual fàcilment, mig enfilant-nos per una canal arbrada, anirem a parar al coll entre l'agulla del

Jardí i la de l'Avenc. Situats en el coll susdit, escassament a un metre i per la part E., es veu un forat arrodonit que és l'Avenc de l'Agulla o d'en Barberà. Seguint en direcció a l'agulla Ajaguda, es va per una cresta planera (II de dif.) que ens mena fàcilment al cim.

AGULLA DEL JARDÍ (321)

Partint del coll on es troba l'avenc esmentat i per la seva banda SO. trobem aquesta roca que no s'aixeca a gaire alçada. Amb un esqueneta se salva un petit desplom i amb pocs metres més es guanya el cim. Ascensió de III. També per la banda dels Brucs s'hi pot pujar, encara més fàcilment.

ROCA DE L'OCELL MORT (322)

Vorejant la roca del Jardí, des del coll de l'Avenc, es va a parar al coll de la roca que ressenyem. Una bonica aresta d'uns 15 metres porta al cim (III).

Davallant a l'esquerra per una canal, es pot pujar per la part O. d'aquesta, i arribem al coll de la roca 232 o roca del Saltet; des d'aquí es pot pujar a la roca de l'Ocell Mort, amb més facilitat que per l'aresta E. esmentada.

ROCA DEL SALTET (323)

És veïna de la roca de l'Ocell Mort (322) i, com ho diu el seu nom, es pot saltar d'una roca a l'altra tant d'anada com de tornada. També es pot baixar al coll indicat a la ressenya de la roca anterior i guanyar fàcilment el cim, tant si s'ha baixat de la cota 322 com si s'ha pujat per la canaleta. Aquesta roca resta abocada al torrent de Migdia per on es despengen unes grans parets.

ROCA 380 (SOBRE EL COLL DE MUSET)

Queda a la part de dalt del coll i la formen una sèrie de promontoris, situats a l'esquerra del camí dels Francesos. Pujant, no tenim cap particularitat digna d'esment.

MIRADOR DELS PLECS DE LLIBRE

Són dos promontoris rocallosos que queden per sobre del camí que va del coll de Muset al torrent de Migdia. Tot i que és força complicat d'arribar-hi, el millor serà seguir des del coll esmentat, pel camí dels Francesos en direcció al Camell i, en veure aquestes roques, baixar per una carena mig pelada per arribar al seu peu.

A la primera, hom s'hi enfila fàcilment; per assolir la segona, és millor enfilar-se fins al seu coll, uns 12 metres, i guanyar el cim sense complicacions.

Per canals es pot baixar sense dificultats fins al torrent de Migdia, i es ve a parar un xic més amunt de la cruïlla de camins que baixa del coll de Muset.

ROCA ATRINXERADA

Seguint amunt pel camí dels Francesos, en ésser prop de la roca del Camell, una canal ben factible, a l'esquerra de dit camí, porta al peu d'aquesta roca, que no és res més que una grossa llastra despresada de les cingleres de la dreia de la canal que es davalla.

MIRADOR DE LA PALLA

Continuant avall per la mateixa canal, seguidament en trobarem una altra a la dreia que s'ajunta amb la que es davallava. Cal remuntar per la que s'ha trobat i pujar fins un penjat coll que, per la seva carena vers l'esquerra, porta al cim d'aquest Mirador, que encara que no té cap dificultat per a pujar-hi, ens ofereix una forta visió del solitari torrent de Migdia tenint a sobre les roques del Camell.

L'AS DE «BASTOS»

Baixant del Mirador abans ressenyat per la mateixa canal de pujada, es va a buscar la vorera dreia d'aquesta i a la seva fi,

com a puntal de les cingleres del Mirador, es troba aquesta roca denominada As de «Bastos».

La cara que dóna al collet és desplomada, tot i que només té uns 8 metres, per la qual cosa s'han de davallar uns metres per la banda esquerra fins al punt que el desplom és menys marcat. Se supera amb un pas d'espatlles, o amb un pitó que sostingui un estrep; una vegada a l'aresta s'arriba sense complicacions al cim (pedra descomposta).

Primera ascensió: J. Barberà (2-9-73).

AVENC DE L'AGULLA O D'EN BARBERÀ

Ja esmentat anteriorment, es troba en el conjunt de roques del coll de Muset i és a un metre a l'E. del coll entre les roques de l'agulla de l'Avenc (320) i la roca del Jardí (321). Cal pujar per una canal que hi ha al lateral S. de l'aresta Brucs d'aquest conjunt o roca del Jardí (ascensió fàcil, II). Una bona savina permet descendir la vintena de metres de profunditat de l'avenc, que no és vertical i que s'inicia amb una rampa terrosa.

En J. Monterde i J. Barberà, mentre efectuaven l'«Operació Montserrat», el dia 10-5-71, el descobriren i hi efectuaren el primer descens.

REGIÓ DE LES MAGDALENES O TEBES

És la cinquena regió de la muntanya de Montserrat i la que agafa més extensió. S'hi inclouen deu seccions, corresponents als plànols de seccions que van del XX al XXX. La limita per la vora dreta la Vallmal o torrent de Santa Maria, que abraça la part N. de la regió, i per la part O. afronta amb la regió de Sant Jeroni, pel torrent del Pont que la parteix. Comprèn, doncs, tota la part SO. de la muntanya.

La secció vintena (Pollegons) inclou la roca Mala i tot el serrat dels Pollegons. Cal esmentar-ne la interessant agulla del mateix nom i la roca de la Palleta, també ben destacable.

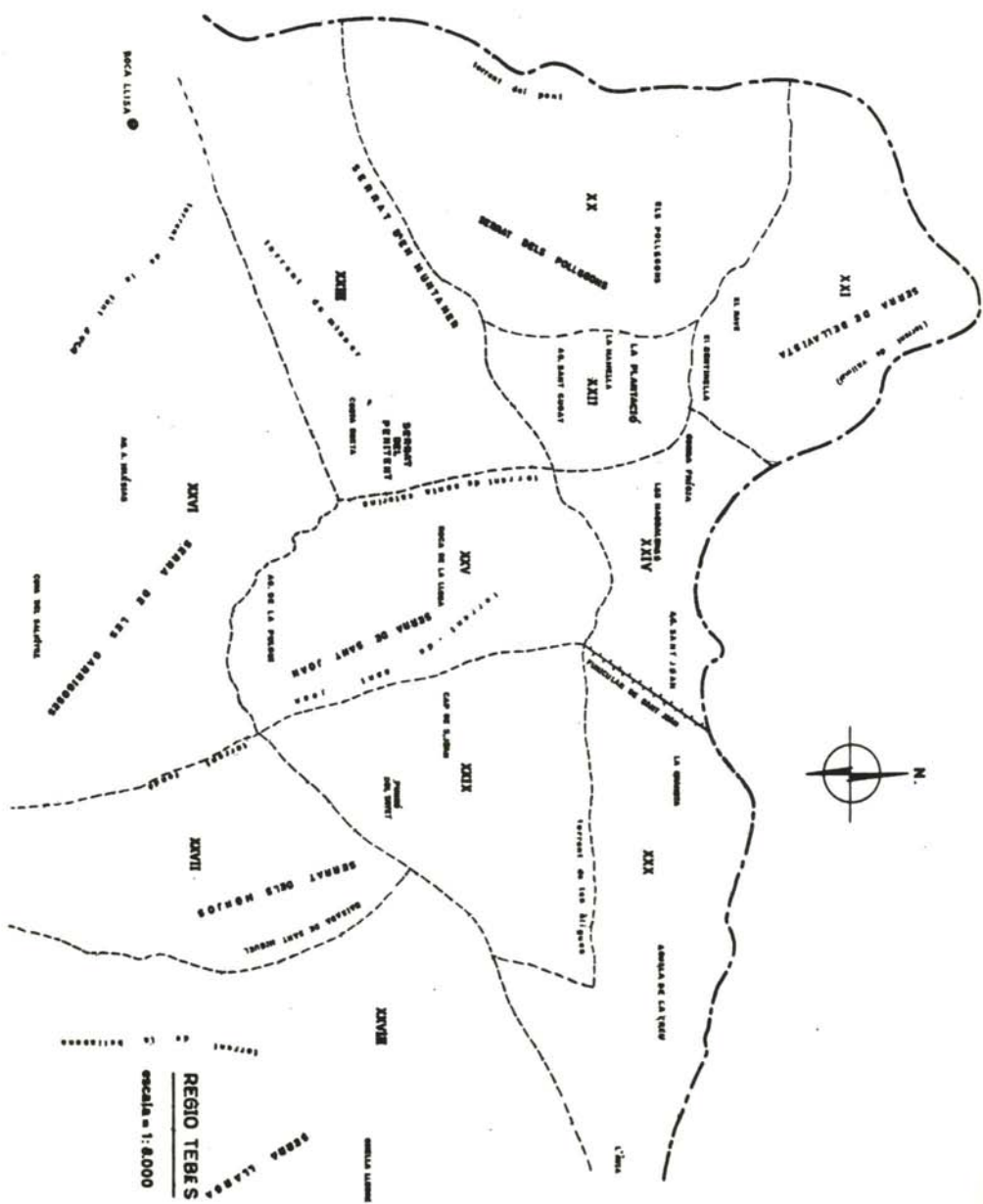
La secció XXI (Bellavista) comprèn el serrat d'aquest nom que, si bé des del punt de vista de l'escalada no té cap interès, en canvi geogràficament divideix les aigües de la Vallmal dels torrents del Pont i Artiga Alta. En aquest punt es troben justament les roques més interessants: la Campana, el Sentinella i el Rave.

Pel que fa a la secció XXII, que ha rebut el nom de la Plantació, presenta, entre d'altres, les roques de la Mamella, la Plantació, el Barretet, la Presidenta, el Punxó de la Pau i Justícia i l'agulla dels Colleccionistes. Tota la secció es troba sota les Magdalenes, a la part SO.

La secció XXIII (Sant Pere) es troba a la zona inferior de la ressenyada i entre les carenes de la Miranda de Sant Joan i Penitent. S'hi troben el torrent de l'Artiga Baixa i els Serrats d'en Muntaner i Pastereta. Cal destacar-ne la roca del Frare Baix del Clot de la Mònica i l'avenc del Pou de la Costa Dreta.

La secció XXIV (Gorres) és la que correspon a les Magdalenes i Gorra Frígia, i convé de remarcar-ne les roques del Trencabarrals i de Sant Joan.

La serra de Sant Joan —que, tret de la facilitat que ofereix per

REGIO TERES

a grimpar-hi, poca cosa té de destacable— correspon a la secció XXV (Sant Joan). Passant a sota la serra esmentada i separada d'ella pel coll, trobem la de les Garrigoses, amb el seu punt culminant de la Boirafua. Aquest cim, d'escàs interès per a l'escalador, presenta, en canvi, una visió magnífica sobre el poble de Collbató.

En la secció XXVI (Boirafua) es troben les coves de Collbató o del Salnitre, amb la roca dedicada a l'escalador A. Iglésias.

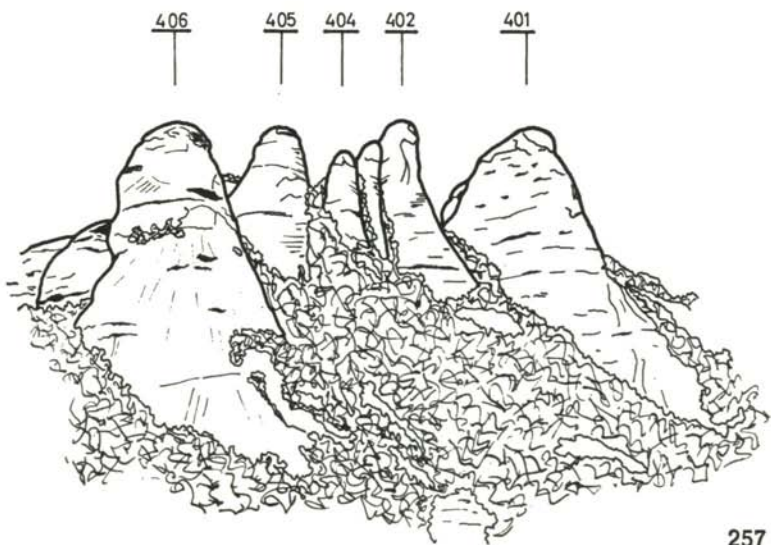
Més a la dreta i també per la part baixa de Montserrat, ressenyem la secció XXVII (serrat dels Monjos), en la qual trobem aquesta serralada, amb poques roques monolítiques.

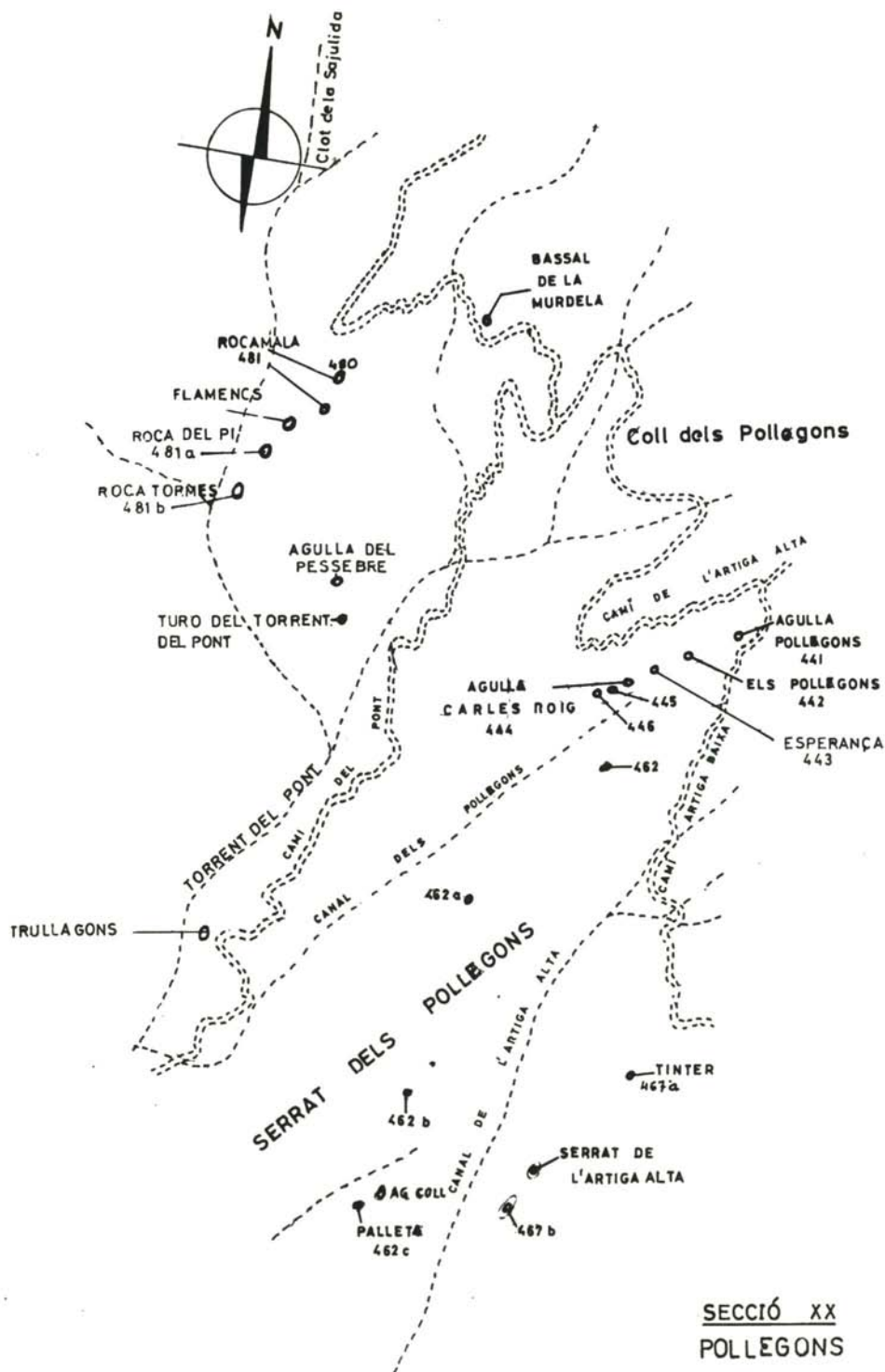
Més a la dreta encara, a l'extrem SE. de la muntanya, hi ha la secció XXVIII (Serra Llarga). Aquí convé d'esmentar l'interès de la travessa d'aquesta serra encisadora.

La secció XXXIX (Sant Miquel), a la part de sobre de l'esmentada i del serrat dels Monjos, presenta com a més important el Punxó del Tatet i l'ermita de Sant Miquel.

Finalment, la secció XXX inclou, en un serrat descendent que resta a la dreta del funicular de Sant Joan, la roca de la Granota i, més avall, les agulles d'en Paulí (abans de la Cova), de la Creu, la Torre de Sant Miquel, etc. La secció rep el nom de Santa Cova.

La regió, doncs, que ara examinarem presenta una extensió molt considerable i conté cent vuitanta-tres roques dignes de menció expressa.

Secció vintena - Pollegons

Aquesta secció comprèn el recorregut següent: hom comença ascendint pel torrent del Pont i de seguida es troba a la part esquerra del camí una roca anomenada Trullagons. Seguidament, i també a l'esquerra, hi ha un pont natural que queda dins el torrent. Aquest darrer es veu barrat per un gros turó, damunt del qual veiem l'agulla del Pessebre. Torrent amunt, trobem les roques 480 i 481, anomenades Roca Mala; i seguint carena avall, en direcció al torrent que hem pujat, hi ha les roques dels Flamencs, del Pi (481 A) i Tormes (481 B).

Després passem al serrat dels Pollegons, el qual podem dividir en tres parts, d'acord amb els trams careners.

El primer resta situat al coll dels Pollegons i agafa, en primer lloc, l'agulla dels Pollegons, el serrat del mateix nom, la roca de l'Esperança, la d'en Carles Roig i les cotes 445 i 446. Després hi ha unes roques que davallen fins acabar aquest primer tram.

El segon serrat dels Pollegons (A) neix sota la roca de l'Esperança i davalla tot passant per les cotes 464 i 462, fins a perdre's en una accidentada vessant despenjada vers el S.

Finalment, el tercer serrat dels Pollegons (B), en el coll del qual es troba una petita agulla i el punt culminant d'aquest sector, la roca de la Palleta (462 B).

Aquesta secció finalitza amb el serrat de l'Artiga Alta, que és una continuació dels serrats que baixen paral·lels amb els dels

Pollegons. Es troba primerament la roca del Tinter i, a continuació, una cresta carenada fins a la cota 467 B.

ROCA DELS TRULLAGONS

Pujant el torrent del Pont, és un turó que queda a la part esquerra.

TURÓ DEL TORRENT DEL PONT

Continuant amunt el torrent del Pont, i un cop passat el pont natural que li donà nom, el torrent s'estreny a causa d'un turó que resta també a l'esquerra del camí. Cal anar a cercar el coll on s'ajunta aquest turó amb les cingleres i, fent una curta grimpada, s'arriba a dalt (dif. II).

AGULLA DEL PESSEBRE

Situats en el coll que uneix el turó del torrent del Pont amb les cingleres, veiem aquesta agulla al damunt; s'arriba al coll per una canal arbrada que puja sobre les cingleres.

L'ascensió, encara que només fa una dotzena de metres, té un pas desplomat, en el qual s'ha de clavar un pitó que ens permet de situar-nos a l'aresta N., des de la qual, ja amb facilitat, podem coronar el cim (dif. III).

S. Ubach, V. Soto i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 17-12-72.

ROCA MALA (480-481)

Més amunt del turó del torrent del Pont, el camí es veu obligat a fer un revolt pronunciat cap a l'esquerra a fi de guanyar el coll on hi ha la carena que davalla al torrent i les cotes que constitueixen la Roca Mala.

Seguim per l'esmentada carena, herbosa al començament. Després trobem un morro rocós que és la primera roca d'aquest serrat (480): s'hi puja bé per l'aresta S.

Unida a aquesta hi ha la roca 481, separada d'ella per un coll des del qual, revoltant-la, s'hi puja bé.

AGULLA DELS FLAMENCOS

És la roca següent a la cota 481 de la Roca Mala, després d'haver davallat la carena en direcció S. Per a l'ascensió (dif. III), cal anar a cercar el collet superior, des del qual passem un petit pont natural que facilita l'accés a l'aresta N., de pedra molt descomposta. L'ascensió té només uns 10 metres i fou efectuada per primer cop el dia 26-9-71, a càrrec d'U. Servaes, V. Soto, R. Millet i J. Barberà.

ROCA DEL PI (481 A)

Situada a la mateixa carena descendent de la Roca Mala i sota l'agulla dels Flamencs. Convé anar a l'aresta S. (d'una vintena de metres ben fàcils, dif. II), ja que pel coll N. l'ascensió, encara que curta, és massa dreta. Dalt del cim hi ha un pi que dóna nom a la roca i que permet el «rappel».

Primera ascensió: J. Barberà, el 12-10-70.

ROCA TORMES (481 B)

Última del serrat de la Roca Mala que fins ara hem anat descrivint, es troba unida pel coll a la roca del Pi. Per aquesta banda, a l'aresta N., hi ha una bona presa de pedra grossa i amb una tirada d'una quinzena de metres (dif. III). J. Barberà hi féu la primera ascensió el dia 12-10-70.

Totes les roques que hem descrit es troben abocades sobre el torrent del Pont pel costat S.; per l'O., al de Sajolida, el qual s'ajunta al dels Bugaders.

CONJUNT DELS POLLEGONS

Agulla dels Pollegons («Plàtan», 441)

Cal anar al coll dels Pollegons i, si es ve del monestir, baixar de la serra de les Paparres o Bellavista. És una roca molt vistosa, que té una balma colossal a la part S. L'ascensió (dif. V)

es fa per l'aresta que mira al coll dels Pollegons, la N. És pitonable i força dreta, per bé que no gaire llarga. Alaix i Bofarull (T. I. M.) hi feren la primera ascensió el dia 19-4-44.

Serrat dels Pollegons (442)

Situat damunt l'agulla dels Pollegons, s'hi uneix pel coll. Primer és un xic dret i obliga a remuntar fins a trobar la cresta després de vorejar un merlet. Després ja és fàcil d'arribar al cim. Del collet a dalt, fa una tirada de 40 m. i de dif. III. J. Panyella i Reñé hi efectuaren l'ascensió primera (15-4-45).

El serrat dels Pollegons és el punt més alt de la secció vintena (943 m. damunt el nivell del mar).

Roca de l'Esperança (443)

Es troba situada a continuació del serrat dels Pollegons, unida a aquest pel coll. Per això, per anar-hi cal sortir del coll i anar vorejant les roques del serrat per la dreta, fins arribar en una plataforma arbrada. Des d'una alçada respectable, es baixa per una dreta canal que porta al coll que hi ha entre la roca que ressenyem i la del serrat dels Pollegons. També s'hi pot pujar per una canal arbrada que s'enfila per la cara S. entre les esmentades roques, després d'haver vorejat el serrat dels Pollegons enmig d'una espessa vegetació.

L'ascensió a la roca té una vintena de metres (dif. II) i es fa per una aresta planera però molt descomposta, la qual cosa obliga a prendre extremes precaucions.

F. Cardella i J. Barberà efectuaren la primera ascensió a la roca de l'Esperança el dia 8-1-72.

Roca d'en Carles Roig (444)

Com les altres, es troba adossada al primer serrat dels Pollegons i, si continuem la carena, es troba unida pel coll a la roca de l'Esperança.

Cal sortir altre cop del coll dels Pollegons, descendir una mica més abans i passar per sota les roques del serrat dels Pollegons i la ja esmentada de l'Esperança, fins a situar-se en el coll que hi ha entre aquesta i la que ara ens ocupa.

A la part O., que és per on s'ha d'haver ascendit al coll, hi ha una canal arbrada que cal pujar i passar després a una segona canal que es troba a la dreta. Aquesta darrera, cal ascendir-la amb «ramonage». Una arrel ens permet de superar el darrer obstacle fins al cim (dif. III).

La roca és dedicada a un company que els qui fèrem l'«Operació Montserrat» volem recordar especialment.

Primera ascensió: F. Cardella i J. Barberà (12-10-71).

Cota 445

És la que ve a continuació en el primer serrat dels Pollegons. Cal anar a cercar el coll entre aquesta i la d'en Carles Roig, pujar de primer per una canal, per l'aresta després, i atènyer el cim de la roca amb una quinzena de metres (dif. II). Primera ascensió: F. Cardella i J. Barberà (12-10-71).

Cota 446

És la darrera d'aquest grup, al qual resta unida per mitjà d'un collet. L'ascensió no presenta cap dificultat.

Roques finals del serrat dels Pollegons

Continuant un xic carena avall, després de deixar la roca 446, trobem dues roques solitàries ajuntades pel coll i que resten abocades al torrent del Pont. Una d'elles es corona des del coll i gràcies a una alzina gruixuda que permet de superar els pocs metres aplomats (dif. III).

SERRAT DELS POLLEGONS A

Cotes 462 i 462 A

Novament cal que hom se situï al coll dels Pollegons i que voregi el serrat del mateix nom (442) per la cara S. o vessant del torrent de l'Artiga Alta. En arribar als peus de la roca de l'Esperança, comença una carena que prové del serrat al·ludit i que ens porta a les cotes que ressenyem.

La 462 és un xic dreta per la part N. En canvi, si voregem per l'esquerra, on hi ha una roca desplaçada de la carena, l'ascensió és més fàcil i de pocs metres (dif. III).

A continuació ve la roca 462 A, completament fàcil.

Cota 462 B

Continuant davallant vers el S. la carena del serrat dels Pollegons, més avall de les cotes abans esmentades, arribem a un gran pedró que Semir utilitza com a índex geodèsic. Diversos turons cauen aplomats al S.

SERRAT DELS POLLEGONS B

Agulla del Coll del Serrat B

Ens situem a la cota 462 B, al serrat dels Pollegons A, concretament al pedró que hem esmentat com a índex geodèsic. Cal llavors travessar el torrent que hi ha entre els serrats A i B i anar a trobar la carena del B, vorejant cap al SO.

Situats a la carena i al peu de l'agulla, s'agafa una canal que hi ha a l'esquerra, des de la qual s'ascendeix amb escassa dificultat (II). Aquesta agulla llinda amb la roca de la Palleta, que culmina el Serrat B i la cota 462 C.

V. Soto i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 31-10-71.

Roca de la Palleta (462 C)

A causa dels desploms que aquesta roca presenta des de l'agulla del Coll, és prudent de començar per la vessant dels Brucs i situar-se primer de tot a la casa enrunada de la Vinya Nova. Seguint el camí de Collbató, en arribar a l'indret del torrent de l'Artiga Alta, es continua torrent amunt per entre conreus i es passa per unes roques que han rebut el nom de l'«**Exploració**» —d'ascensió fàcil—. Quan el torrent es bifurca prenem el camí de l'esquerra a fi de deixar-lo tot seguit fent un zig-zag, fins a trobar una canal molt dreta que baixa d'aquest serrat B dels Pollegons. Per bé que hi trobem arbres, en la primera tirada de 40 m. ens cal superar algun pas difícil. Després d'un tros ja

més fàcil, fem un llarg recorregut per una nova canal també d'uns 40 m., amb un pas compromès que ens porta a una canal ampla que prové del torrent que hem deixat. Aquesta darrera canal va a trobar la llarga aresta Brucs de la roca que ressenyem. Una breu ascensió ens situa en un pla d'aresta i, d'ací, al tram final de la roca: una tirada d'una quarantena de metres que es decanta un xic a la dreta i ens porta al cim. Aquest tram darrer no passa d'una dificultat de III. En general, l'ascensió a la roca de la Palleta pot ésser considerada de IV.

Primera ascensió: F. Cardella, F. Burgada i J. Barberà (28-5-72).

SERRAT DE L'ARTIGA ALTA

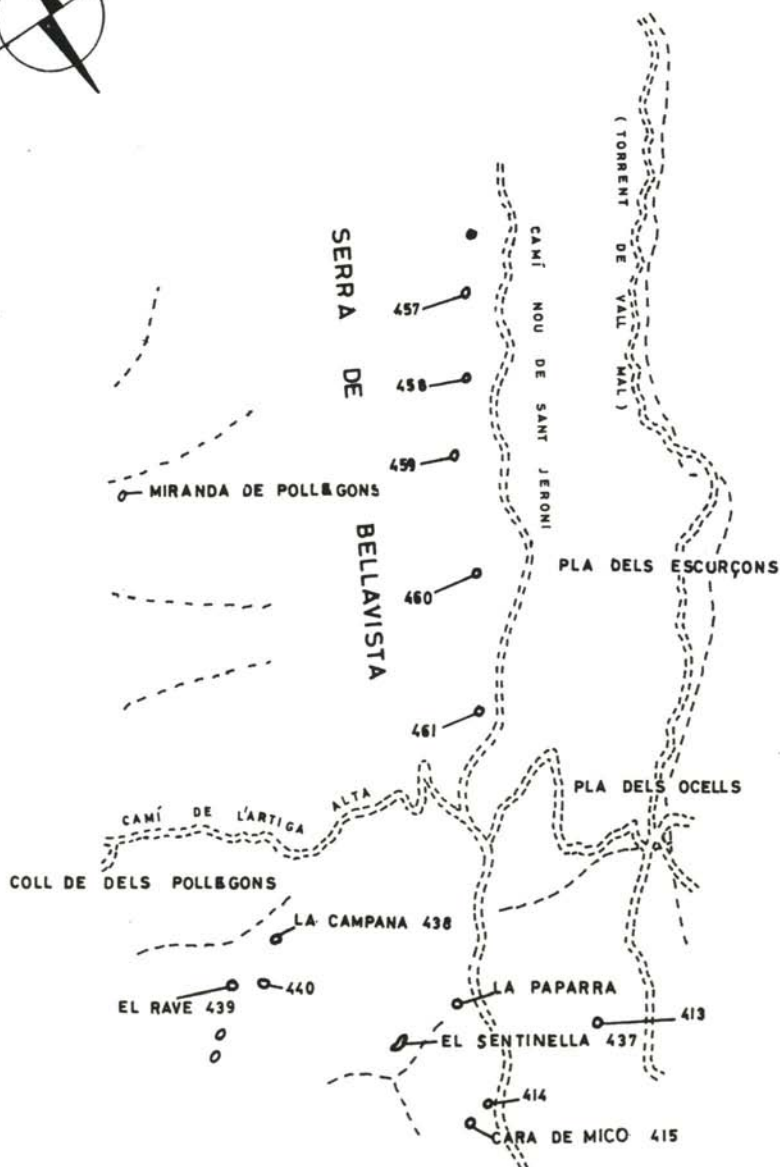
Roca del Tinter (467 A)

S'hi va des del coll dels Pollegons i seguint el camí que davalla cap al torrent de l'Artiga Alta. En arribar al pas on el camí deixa aquesta carena, es continua planejant fins arribar al peu de la roca.

L'aresta N. presenta un pont natural i una tirada de 40 m. V. Soto i J. Barberà, hi ascendiren el dia 31-10-71.

Serrat de l'Artiga Alta (467 B)

És la carena que, des de la roca del Tinter, continua en direcció S. La formen una colla de turons sense dificultats d'accés, el darrer dels quals es precipita verticalment vers la plana. El torrent de la Coma Alta recorre la carena paral·lelament. De dif. II, V. Soto i J. Barberà hi ascendiren el 31-10-71.

Secció vint-i-unena - Bellavista

Aquesta secció és constituïda gairebé totalment per la serra de Bellavista. Al N. es troba la Vallmal o Torrent de Santa Maria i al S. s'inicia el torrent de l'Artiga Alta.

Encara que hi figurin poques roques, s'hi troben les més importants de la regió de Tebes: el Rave, la Campana i el Sentinella.

MIRANDA DELS POLLEGONS

Situats en el serrat de Bellavista, mirant vers la vessant del Bruc, es veuen un parell de roques al peu de les quals s'arriba davallant per una carena. Primer de tot, hi ha una agulleta d'ascensió fàcil. Després cal baixar per anar a trobar el coll que hi ha entre aquesta petita agulla i la roca de la Miranda. Aquesta darrera es puja fàcilment (dif. II) amb una vintena de metres per l'aresta N.

J. Barberà hi ascendí per primer cop el dia 1-10-72.

SERRAT DE BELLAVISTA (457-458-459-460-461)

El serrat de Bellavista —que és un magnífic mirador sobre la vessant del Bruc— ocupa una llarga extensió i uneix el conjunt de les Magdalenes o Gorres amb el de l'Albarda Castellana i Sant Jeroni. Així mateix, separa les aigües en el canvi de vessants dels torrents del Pont i Vallmal o Santa Maria.

Totes les roques del serrat són d'ascensió fàcil; alguna exigeix una petita grimpada (dif. II).

COTA 413

Anant pel camí que va al Pla dels Ocells des de Sant Joan, no gaire lluny del Pla i a l'esquerra del camí, hi ha una roca que presenta una llarga aresta E., d'una trentena de metres. Fou ascendida el 20-5-71 per J. Belzus, M. Garrell i J. Barberà.

COTA 414

Al final de la llarga carena de la serra de Bellavista, aquí anomenada serra de les Paparres, es troba aquesta roca que, amb la de la Cara de Mico, s'uneix a l'altívol Gorra Frígia. És un turó arrodonit, les vessants N. del qual cauen sobre el camí que va de l'estació superior del funicular de Sant Joan a Sant Jeroni. És de fàcil ascensió per qualsevol indret.

CARA DE MICO (415)

És una roca veïna de la 414 i es troba a l'O. d'aquesta i sota la cara N. de la Gorra Frígia, a la qual la uneix un coll molt pronunciat. Per la part O. s'aboca al torrent de l'Artiga Alta i ofereix una magnífica vista sobre la roca del Sentinella, especialment sobre la via normal d'aquesta agulfa. El nom li ve donat per la fesomia simiesca que presenta la seva cara E. Cal anar al coll, pujar uns metres verticals i agafar una canaleta que passa per entre un merlet situat a l'aresta N. de la roca. I ja seguidament s'arriba al cim (dif. II).

ROCA DE LA PAPARRA

Es troba sota la serra de les Paparres, en direcció S. i propera a l'agulla del Sentinella. És un merlet de roca d'ascensió breu i prou difícil de superar (dif. III). Situats en el coll, com que que-

da extraplomat convé decantar-se cap a l'esquerra i mirar d'enfil·lar-se fins al cim per l'aresta Brucs.

V. Soto i J. Barberà hi ascendiren el dia 12-4-71.

EL SENTINELLA (437)

És una de les roques primiceres de Montserrat i tots els escaladors acaben passant-hi un dia o altre. Es troba a la part S. de la serra de les Paparres.

La via normal neix al coll, cobert de vegetació. Es puja després un turonet que toca a l'anomenada agulla del Fusell, es flanqueja amb artificial aquesta roca i es va a trobar una canaleta que puja directament al coll que hi ha entre l'agulla gran i el «Fusell». Una tirada d'una vintena de metres, amb alguns punts ben verticals, ens porta al cim d'aquesta estreta agulla, des del qual saltem a l'agulla gran a través d'un pas aeri impressionant, amb bona presa, fins atènyer el cim (dif. IV sup. A 1).

A més de la via normal, hi ha la via Santacana, que n'és una variant. Puja per una fissura situada a la vessant O. i enllaça amb la normal en el collet existent entre el Fusell i la roca gran del Sentinella.

Finalment, l'aresta Brucs és una ascensió d'un altre estil i categoria, delicada, amb presa petita però bona, de dificultat força mantinguda en alguns trams (V sup. 90 metres). Després de diversos intents, Santacana i Gómez l'aconseguien el dia 27-9-53.

Parlen d'aquesta roca el butlletí C. E. de Gràcia (setembre 1956); «Montaña», núm. 9; el llibre **Cumbres Pirenaicas** (que descriu la via normal) i la circular núm. 43 del C. M. B. (1944).

La primera ascensió fou efectuada per J. Panyella i J. Farrera (1-7-41).

LA CAMPANA (438)

Aquesta roca es troba situada a l'esquerra del coll dels Pollegons, baixant del serrat de Bellavista i propera a la del Rave. L'ascensió s'inicia per la cara S., a través d'una fissura en diagonal i molt dreta. Arribats a un canaló que puja recte, es

desviem vers la dreta pujant un xic en diagonal, fins arribar en una cornisa que envolta la part S. de l'agulla. Un petit desplom que hi trobem constitueix el darrer obstacle abans d'arribar al cim (dif. IV).

S'hi ha fet també una via pel cantó del «rappel», a la cara N. Primera ascensió: J. Casasayas, J. Mengod i L. Vilallonga, el 8-3-43. Cf. fascicle C. M. B. del març de 1944 i el número 12 de «Montaña».

ROCA VEÏNA DEL RAVE (440)

Tot planejant des de la base S. de la roca de la Campana es va a trobar la roca del Rave; situats llavors a la part de sobre, trobem aquesta roca unida per un coll força penjat a la del Rave. Per la part superior presenta una alçada d'una dotzena de metres i de poca dificultat (II).

EL RAVE O LA BALDUFA (439)

Aquesta roca resta a l'esquerra del coll dels Pollegons, a continuació de la roca de la Campana, de la qual és pràcticament veïna. Constitueix una de les roques més interessants per als escaladors, a causa de la seva colossal balma o sostre i de la dificultat de superar-la amb la tècnica d'escalada artificial.

L'ascensió s'inicia a l'O. i comença sota la canaleta que puja al coll de la seva veïna. Superem cap a la dreta un tram de paret del basament del Rave —uns quinze metres en diagonal— i anem a parar en un replà en el qual comença l'artificial de la superació del sostre. Una fissura ben pitonable el ratlla. El pas més difícil és sortir-ne, fins a parar en un replanet amb bona assegurança per a fer reunió. Després, i per bé que encara amb verticalitat, s'arriba més fàcilment al cim (dif. A 2).

Actualment hi ha també una via que puja des del collet penjat de la roca Veïna, directe fins dalt.

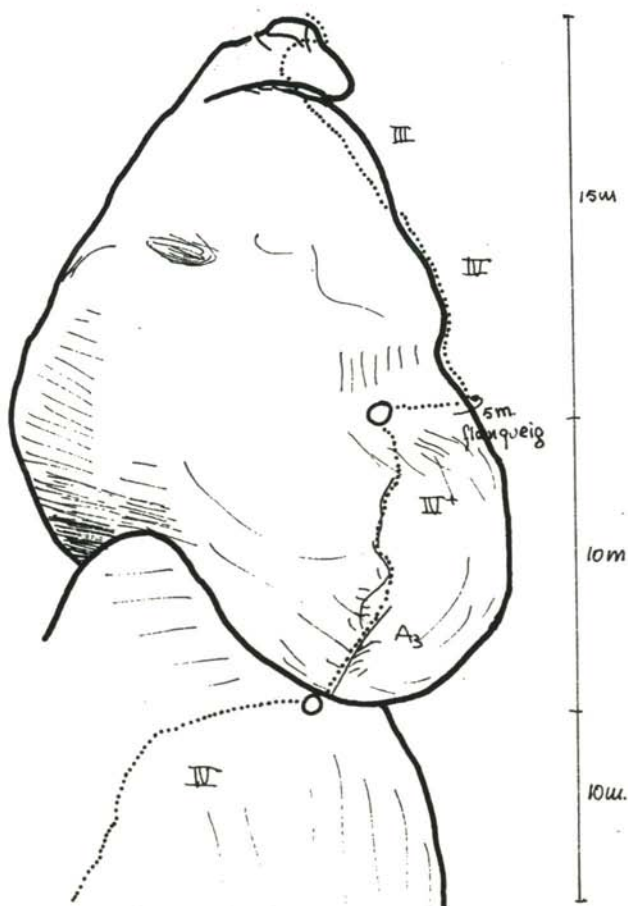
E. Mallafré, Carme Romeu, F. Blasi i J. Piqué hi efectuaren la primera ascensió el dia 25-6-41. Josep Artigas, del C. A. D. E., hi féu la primera en solitari l'any 1944. Cf. Circular C. M. B., núm. 46 (1941).

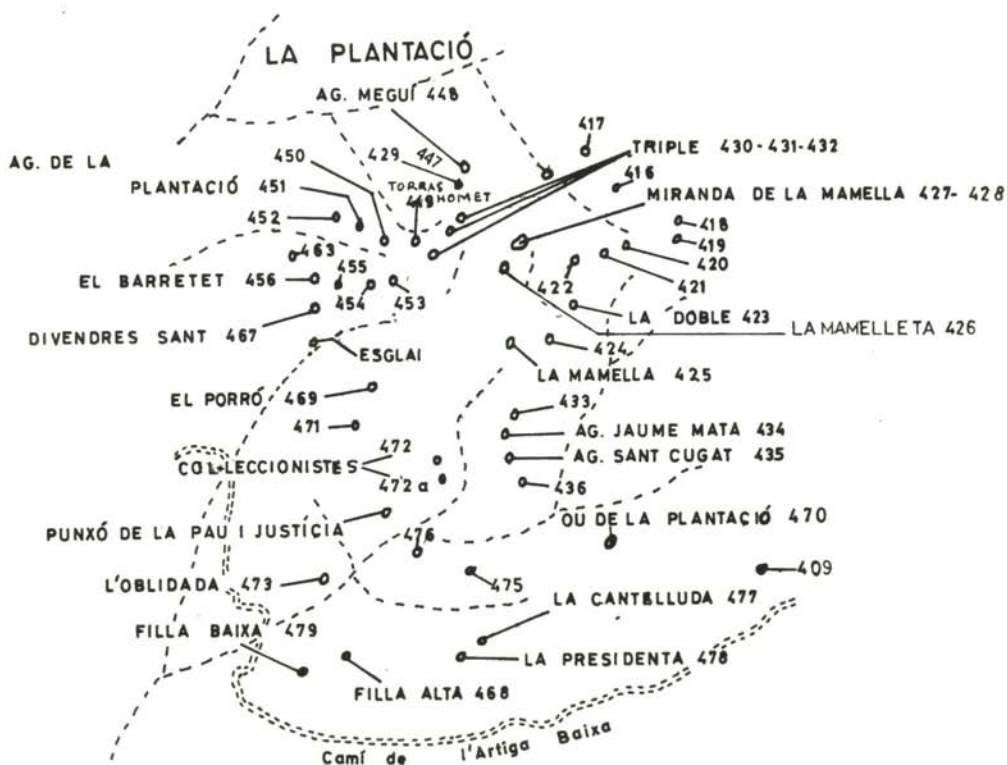
ROQUES DE SOTA EL RAVE

Es tracta de dues roques que es troben sota mateix de la del Rave. La primera sembla que sigui un bloc després d'aquesta i, com que té bona presa, s'hi puja fàcilment. En canvi, l'altra roca, per raó de la descomposició de la pedra, presenta més dificultats. Té mitja dotzena de metres i la part d'ascensió més factible és sens dubte un canaló que hi ha a la dreta (dif. III).

EL RAVE -439-

Via Normal

Secció vint-i-dosena - La Plantació

És una de les seccions més desconegudes de Montserrat i això fa que n'hàgim trobat ben poques referències. El nom de la Plantació —que també adoptaren Rodés i Labraña en el seu segon volum de **Roques, parets i agulles de Montserrat**— és degut a la gran quantitat de roques que hi ha en aquesta secció. El plànol de Semir dona a aquestes roques el nom de la Processó dels Monjos (denominació que abans hom havia donat als Flautats), amb les numeracions que van des del 422 al 436. És indiscutible que la roca més important de la secció és la de la Mamella. Altres de notables són l'agulla dels Colleccionistes, la Presidenta, la Megui, la Plantació, el Barretet i el Punxó de la Pau i Justícia.

COTES 418-416-417

Per iniciar l'itinerari d'aquesta secció, hem de situar-nos en el coll que hi ha entre la Gorra Frígia i la Cara de Mico, davallar un xic vers el S. i vorejar per sota la primera de les roques ésmentades. Seguidament veiem una curta carena formada per les tres roques que ara ressenyem.

La cota 418 es troba al peu del caminet que contorneja la Gorra Frígia. És una roca petita i vertical, d'uns sis metres d'alçada (dif. III).

Baixant la carena en direcció O. hom troba la cota 416, unida

a la 418 pel coll. Convé, però, de baixar al coll de sota, que afronta amb la cota 417. Des d'allí, una dotzena de metres ens porten al cim (dif. II).

La tercera cota és la que es troba més avall de la carena i que fa coll amb la cota 416. Des d'aquest coll es puja al cim de la 417 amb una vintena de metres (dif. III).

J. Monterde i J. Barberà ascendiren aquestes tres roques el dia 31-1-71.

COTA 419

Seguint el camí que passa al peu de la cota 418, es va a parar a la 419, a la qual es puja amb facilitat (II). Constitueix l'inici de la carena que descendeix cap a l'O. i en la qual es troben les roques de la Processó dels Monjos.

COTA 420

És una petita roca que resta unida a la 421. D'escassa dificultat (II), ofereix una dotzena de metres d'ascensió.

PROCESSÓ DELS MONJOS (421-422)

Aquestes roques terminen la carena que inicia la cota 419. Es tracta d'un turó alt que forma dos cims: el primer fa coll amb la cota 420 (dif. III); l'altre és de fàcil ascensió. També s'hi pot pujar per una canal S. situada un xic més avall d'una bretxa que formen les cotes 421 i 423 (dif. II).

LA DOBLE (423-424)

Situats a la bretxa que hi ha entre les cotes 421 i 423, la roca de la Doble davalla cap al S. S'hi pot pujar directament des de la bretxa en una curta escalada de III. També es pot revoltar per la cara O. i, per mitjà d'una canaleta i un curt flanqueig, arribar a la carena que hi ha entre els dos cims de la Doble.

El primer (423) és de fàcil ascensió; el segon (424), situat més al S., ens obliga a anar al collet i remuntar un tram curt de III. Ambdues roques constitueixen l'inici d'una nova carena que davalla cap al S. i que és la més llarga de la secció de la Planació. Tota aquesta sèrie de roques pertanyen al grup de la Processó dels Monjos.

J. Casasayes, J. Boladeras i R. de Semir hi ascendiren el dia 1-4-43.

LA MAMELLA (425)

És la roca més esvelta de la secció i, alhora, la més difícil. Situada exactament dessota de la roca de la Doble, és aconsellable d'anar al coll de la Mamella fent un «rappel» des de la roca abans esmentada, ja que l'accés a través de canals —per sota l'O. de la Doble— resulta molt complicat.

L'escalada a la roca de la Mamella s'inicia a la cara E., situada a l'esquerra del collet. Hi ha una fissura en un canaló un xic desplomada que s'ha de superar amb artificial i iniciar després un flanqueig cap a la dreta per tal d'anar a trobar l'aresta N. Situant-se damunt d'un gros bloc, l'aresta és franca i amb una dotzena de metres ens mena al cim (dif. V sup.).

El «rappel» hi és un xic compromès i cal portar material que permeti fixar un lloc per a passar les cordes.

J. Casasayes i J. Camp hi ascendiren per primer cop el dia 11-6-43.

COTA 424 A

Es troba a la carena que anem descrivint de la Processó dels Monjos, un xic separada i a la banda esquerra baixant des del coll de la roca de la Mamella. Si davallem després per una canal molt dreta, aquesta roca ens resta sota de la 424.

L'escalada, d'escassa dificultat (II), consisteix en una grimpada no gaire vertical.

Aquesta cota no figura al plànol de Semir, però sí que es troba, en canvi, en el nomenclàtor.

Primera ascensió: J. Barberà (24-5-71).

COTA 433

Davallant per la carena, després del coll on hi ha la cota 424 A, la carena s'estreny i forma aquest petit serrat. Presenta un accés molt fàcil, ja que es fa tot caminant.

AGULLA JAUME MATA (434)

Aquesta roca fou dedicada a un jove muntanyenc de Sant Cugat que va perdre la vida a la serra del Cadí quan anava a auxiliar uns escaladors.

Pertany a les roques de la Processó dels Monjos i a la part inferior de la carena que baixa de la cota 433. Cal fer un «rappel» des d'aquesta darrera roca per tal d'arribar al coll, sempre pel perfil de la carena.

Situats al coll, presenta una escalada curta per la cara N. (dif. III). A sota, hom veu la roca de Sant Cugat.

Primera ascensió: J. Aspachs, J. Monterde, V. Soto i J. Barberà (9-5-71).

ROCA DE SANT CUGAT (435)

Es troba sota mateix de l'agulla Jaume Mata, però per anar a trobar el seu coll cal davallar des del de l'agulla esmentada, que resta al N. Hom baixa aleshores per la cara O., voreja per sota l'agulla i ateny el coll que hi ha entre ambdues roques.

L'escalada fa una vintena de metres i, per bé que queda molt dreta, ofereix bona presa (dif. III sup.). Convé assenyalar que el cim de la roca de Sant Cugat és grandíols.

J. Aspachs, J. Monterde, V. Soto i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió el dia 9-5-71.

COTA 436

Darrera roca de la carena descendent de les roques de la Processó dels Monjos. Es troba situada sota la roca de Sant Cugat. Cal pujar per una canal que hi ha entre aquesta darrera i la

que ara ressenyem: del coll al cim hi ha només una petita grimpada.

J. Barberà hi ascendí el dia 9-5-71.

ROCA DELS COL·LECCIONISTES (472-472 A)

Presenta notables dificultats tant per a arribar-s'hi com per a escalar-la. Des del peu de la cota 436, hom veu la roca dels Col·leccionistes a la dreta. Anar al coll des d'aquesta banda, però, topa amb una canal plena d'esbarzers, i per això convé més baixar-hi des del roca del Porró que després ressenyarem.

Situats al coll, es pugen uns deu metres verticals per l'aresta N. i s'inicia un flanqueig a l'esquerra, molt aeri, d'una dotzena de metres, el qual ens porta a una alzina que permet de fer-hi reunió. El cim és compost de dos turonets i això justifica que hom li assigni dues cotes (dif. IV).

Primera ascensió: J. Aspachs, J. Monterde, V. Soto i J. Barberà (9-5-71).

COTA 471

Roca de fàcil ascensió, es troba sobre i a l'esquerra de la dels Col·leccionistes. La del Porró li resta a la dreta i és l'indret recomanable des d'on assolir-la, ja que hi presenta un accés planer, en direcció O.

ROCA DEL PORRÓ (469)

Pujant des de la roca dels Col·leccionistes, es passa per entre aquesta i una altra roca que hi ha a l'E. de la carena i que no està catalogada com a cota, la qual presenta un bon pas per a l'ascensió, amb l'ajuda d'un arbre. A continuació s'arriba a la roca del Porró, al cim de la qual es puja des del collet, després d'anar a cercar la cara del Bruc i de continuar per una canaleta que passa prop d'un esvelt merlet. Des del coll l'ascensió té una vintena de metres (dif. II).

Primera ascensió: V. i J. M. Soto, J. Tortosa i J. Barberà (25-4-71).

LA MAMELLETA (426)

Pertany al grup de la Processó dels Monjos i hem de situar-nos a la bretxa ja esmentada, a l'inici de la carena que va a la roca de la Doble. A continuació, hom segueix per una petita sendera en direcció O. fins arribar en un pla que abans possiblement era una carbonera. En aquest punt trobem la canal que baixa vers el S. i que comprèn tota la part dreta de la carena de la Processó dels Monjos (Mamella, Sant Cugat, etc.). Cal remuntar llavors un collet que hi ha a l'O. i, tenint ja al davant la roca, guanyar-ne el cim amb una quinzena de metres (dif. II).

MIRANDA DE LA MAMELLA (427-428)

Està unida a la cota 426 per un estret collet, a la vessant S. En aquesta cara existeix una canal arbrada, pelada en la part superior i ja un xic ajaguda. Des del coll hi ha uns 25 m. fins al cim. Presenta una dificultat de II.

COTA 429

Continuant el camí per anar a enllaçar amb la roca del Porro, hem de situar-nos al coll que hi ha entre la Miranda de la Mamella i la cota 426 i baixar per una canal dreta i fressada que va a parar al torrent de l'Artiga Alta. En passar, però, per davant les roques de la Triple, on la 432 —darrera cota de la Triple— i la que ressenyem fan una bretxa, hem de remuntar-la i ascendir a la roca pel costat S., amb facilitat. Remarquem que aquesta cota pertany també al grup de la Processó dels Monjos.

COTA 447

És la roca que segueix més avall de la curta carena descendent que es troba a l'esquerra de la canal que baixa al torrent de l'Artiga Alta, esmentada en la ressenya precedent. Cal pujar a la bretxa existent entre la Triple i la 429, baixar un

xic i agafar una canaleta que baixa vers el S. entre les cotes 429 i 447. Aquesta canaleta ens porta materialment al cim de la 447.

AGULLA DEL MEGUI (448)

És una roca d'ascensió curta però difícil. Resta situada a la carena que davalla al torrent de l'Artiga Alta, a la qual ja ens hem anat referint. Aquesta agulla és la darrera del grup de cotes 429-447-448.

Més avall de la bretxa entre la Triple i la cota 429, hi ha una altra bretxa més curta però més difícil d'aconseguir. Des de la mateixa bretxa es puja en directe al cim amb una vintena de metres de presa molt fina. En un relleix, es pot fer una bona assegurança amb un pitó (dif. V).

J. Monterde, J. Aspachs, V. Soto i J. Barberà hi ascendiren el dia 4-4-71.

COTES 450 i 451

Són dues roques que segueixen una carena que davalla de la cota 449 i que va fins a la roca de la Plantació (452). L'ascensió a ambdues roques no ofereix cap dificultat: cal pujar per les canals que menen a llurs colls i d'allí remuntar fins al cim.

AGULLA DE LA PLANTACIÓ (452)

Gran roca que dona punt final a la carena que davalla des de la cota 449. Les seves parets es precipiten vers el torrent de l'Artiga Alta.

Cal anar, a través d'una canal, a cercar el coll de l'agulla que s'ajunta amb la roca 451. L'ascensió és d'uns 15 m. i presenta uns inicis ben dificultosos, per bé que ofereixen bona presa. Després, superat l'extraplom, l'escalada ja s'ajeu fins al cim (dif. IV).

Primera ascensió: V. Soto i J. Barberà (9-4-71).

COTES 453-454-455

És un altre serrat, paral·lel a l'esmentat. Cal travessar el coll d'entre la Triple i la cota 449, baixar per una canaleta i anar a parar al coll de la 453. Amb una quinzena de metres n'assolim el cim (dif. II).

La cota 454, d'una dotzena de metres i de dif. II, és més fàcil de superar.

La darrera de les tres, tocant ja a l'agulla del Barretet, s'ateny després de flanquejar per la dreta la cota 454 i de pujar per una canaleta des del coll. Constitueix un bon mirador damunt la bonica roca del Barretet.

LA TRIPLE (432-431-430)

Aquest grupet forma part de les roques de la Processó dels Monjos. Cal anar per la mateixa canal que davalla des de la roca de la Miranda de la Mamella vers el torrent de l'Artiga Alta i, com ja s'ha dit en les roques ressenyades darrerament, pujar per la petita bretxa existent entre la cota 430 de la Triple i la 429. Després cal vorejar la roca 431, també de la Triple, i anar a cercar per aquesta part O. una canal que puja per entre les cotes 431 i 432, fins a guanyar el coll que queda penjat. A la part S. hi ha la punta de la 430, que s'assoleix amb pocs metres força verticals. Després s'ha de retornar al coll i pujar l'esquenall de la cota 431, que és la més alta del grup. Finalment, per guanyar la cota 430, última del grup de la Triple, es pot anar un xic assegurat. Es troba molt propera al cim central per l'aresta N. una vintena de metres verticals i descompostos (IV).

Cf. el fascicle del desembre de 1941 del C.M. Barcelonès.

Primera ascensió: O. Torro i R. de Semir (22-5-41).

AGULLA D'EN TORRAS HOMET (449)

És gairebé veïna de la Triple, a la part S. Cal situar-se a la bretxa esmentada i vorejar les roques de la Triple fins a trobar-la a sota d'aquesta.

L'ascensió es fa per l'aresta N. i té una quinzena de metres (dif. III). Convé remarcar que presenta uns inicis molt llisos. L'ascendiren el 4-4-71 J. Monterde, V. Soto i J. Barberà.

EL BARRETET (456)

Es la roca més alta de la carena que ara ressenyem i la més esvelta, a part de la roca de la Mamella, de tota la secció XXII o la Plantació. S'hi arriba baixant per una canaleta que hi ha entre les cotes 453-454 i vorejant aquesta darrera per la part S.; després cal remuntar una canal que ens situa al coll del Barretet i la cota 455.

En el mateix coll s'inicia l'ascensió per un tram de paret d'una dotzena de metres, vertical i amb bona presa. Es voreja l'agulla cap a la dreta fins a cercar la cara N., la qual es puja per una canaleta on hi ha diverses savines que porten al merlet final del cim. La via fa una trentena de metres (dif. IV). El nom de la roca li ve de la forma curiosa que té al cim.

Primera ascensió: V. i J. M. Soto i J. Barberà, el dia 25-4-71.

COTA 463

Baixant per la mateixa canal esquerra es revolta la roca del Barretet i es va a cercar la darrera roca de la carena, que queda sota la roca que abans hem ressenyat, per la part O. La cota 463 resta abocada al torrent de la Coma Alta.

Situats al coll de la roca, té una escalada d'uns 13 m. i una pedra un xic descomposta (dif. II sup.). Al cim no hi ha res que ens permeti «rappelar».

ROCA DEL DIVENDRES SANT (467)

Retornant de la cota 463, en arribar a la canal que puja al coll de la roca del Barretet, a la dreta es troba aquesta roca. Cal pujar al coll existent entre ella i una roca de la part de sobre, de fàcil ascensió. Després cal enfilem-se per l'aresta de la cara

E., els primers metres de la qual són un xic drets. Després l'aresta ja s'ajeu i s'arriba fàcilment al cim. El tram té un total d'una vintena de metres (dif. III).

V. Soto i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió el dia 9-4-71.

AGULLETA DE L'ESGLAI

Resta a la part S. de la roca del Divendres Sant i enllaça les roques de la carena del Barretet amb les del Porró i dels Col·leccionistes.

Cal anar per la repetida bretxa on hi ha la Triple fins a cercar el coll de les roques 453-454 i baixar per una canal S. En travessar la torrentada, cal cercar la carena on es troba la roca del Porró. Al peu d'aquesta roca es travessa novament la torrentada enmig de la boscúria i en un indret més inferior. D'aquesta manera trobem el peu de la roca de l'Esglai, d'ascensió curta i amb un sol pas delicat (dif. III).

Primera ascensió: J. M. i V. Soto i J. Barberà (25-4-71).

PUNXÓ DE LA PAU I JUSTÍCIA

Canviant completament d'itinerari, per bé que dintre la mateixa secció, aquesta roca resta un xic desplaçada. Per tant, cal anar al coll dels Pollegons i baixar pel camí del torrent de la Coma Alta. Superada la carena on hi ha la roca del Tinter (467 A), es baixa per una canal situada a l'esquerra per la qual descendeix també un camí. Cal travessar la canal i, vorejant per l'altra banda la roca, anar fins al coll del Punxó de la Pau i Justícia. Més amunt es troba la roca dels Col·leccionistes.

L'escalada a la roca ja comença en guanyar el coll, que queda penjat i que ens obliga a superar un pas de IV i uns 10 m. per a arribar-hi. Des d'aquest punt, l'agulla sols té ja una dotzena de metres extraplomats que cal superar amb artificial (dif. A I). Primera ascensió: V. Soto, J. Monterde, J. Nicolau i J. Barberà (21-2-71).

L'OBLIDADA (473)

Cal seguir la part superior esquerra del torrent de l'Artiga Alta i anar pel mateix itinerari que hem agafat per arribar al Punxó de la Pau i Justícia. Després de continuar un xic més avall vers el S., trobem aquesta roca, a l'esquerra de la qual baixa la torrentada on hi ha la carena de la Processó dels Monjos. Des del coll, l'escalada a la roca no ofereix problemes (dif. II).

Primera ascensió: J. Barberà (14-2-71).

COTA 409

Venint de l'ermita de Sant Joan i seguint una sendera que mena al coll de Baix de la Miranda de Santa Magdalena, destaca a l'esquerra aquesta roca, de fàcil ascensió. Semir féu servir aquesta cota —que té un bon mirador sobre la Plantació— com a índex geodèsic.

L'OU DE LA PLANTACIÓ (470)

Si baixem pel camí que davalla per la bretxa existent entre la Miranda de Santa Magdalena i la cota 409, trobem aquesta roca a la banda de la dreta i per damunt del torrent pel qual baixa la llarga carena de la Processó dels Monjos. Diverses senderes contornegen l'agulla.

Per a ascendir-la, cal anar per entre mates al peu de la roca i després remuntar, a través d'una canal de la cara E., un petit díedre ja proper al cim. Des del coll, presenta una tirada d'una quinzena de metres (dif. III).

COTES 475 i 476

Són dues cotes que es troben a la carena on hi ha l'Ou de la Plantació, en direcció S. Cal vorejar la torrentada al·ludida, a l'altra banda de la qual hi ha les roques de la Processó dels Monjos. Un xic més avall trobem, en primer lloc, la cota 475, que

en realitat no és sinó un promontori rocós al qual es puja amb una curta grimpada. Sota d'aquesta hi ha la cota 476, l'únic obstacle de la qual és l'espessa vegetació que en dificulta l'accés.

ROCA DE LA CANTELLUDA (477)

A la banda esquerra de la carena de l'Ou de la Plantació, separada per un torrentet, davalla una nova carena pelada i de bon transitar. De primer, hi trobem aquesta roca de la Cantelluda. Per a l'ascensió, convé d'anar a cercar el coll de la part superior, cara E., indret pel qual presenta una gran balma que se supera gràcies a una alzina. Una quinzena de metres per una estreta aresta, d'una certa dificultat inicial, ens situen al cim (dif. III).

F. Cardellà i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió el dia 24-10-71.

ROCA DE LA PRESIDENTA (478)

És la més remarcable d'aquesta carena descendent i té unes parets S. impressionants, per les quals algun dia s'obrirà qualche via d'importància. Es troba sota la roca de la Cantelluda. Per la part del coll, la roca queda baixa. Això no obstant, la via normal té un cert interès i s'inicia per una dreta canal que ens obliga a pitonar, en un tram d'uns 10 m. Així s'arriba al replà de l'aresta; després cal superar el tram final del cim, que presenta uns 10 m. molt descompostos.

F. Cardellà i J. Barberà hi ascendiren el dia 24-10-71.

ROQUES DE LA FILLA ALTA (468) I DE LA FILLA BAIXA (479) DE LA PRESIDENTA

Són les roques que es troben dessota l'agulla de la Presidenta. Cal anar, doncs, al peu d'aquesta, seguir una canal de la cara SO. i «rappelar» sota la Presidenta. Una altra canal, curta, puja al coll al qual conflueixen les parets de la roca esmentada

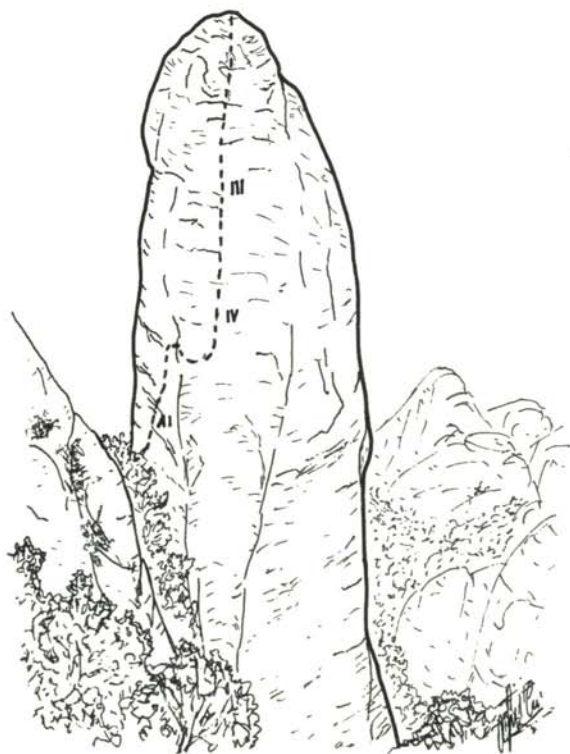
—a la part superior— i de la Filla Alta —a la part inferior—. Al cim d'aquesta darrera s'arriba a través d'una aresta d'uns 10 m. d'altura.

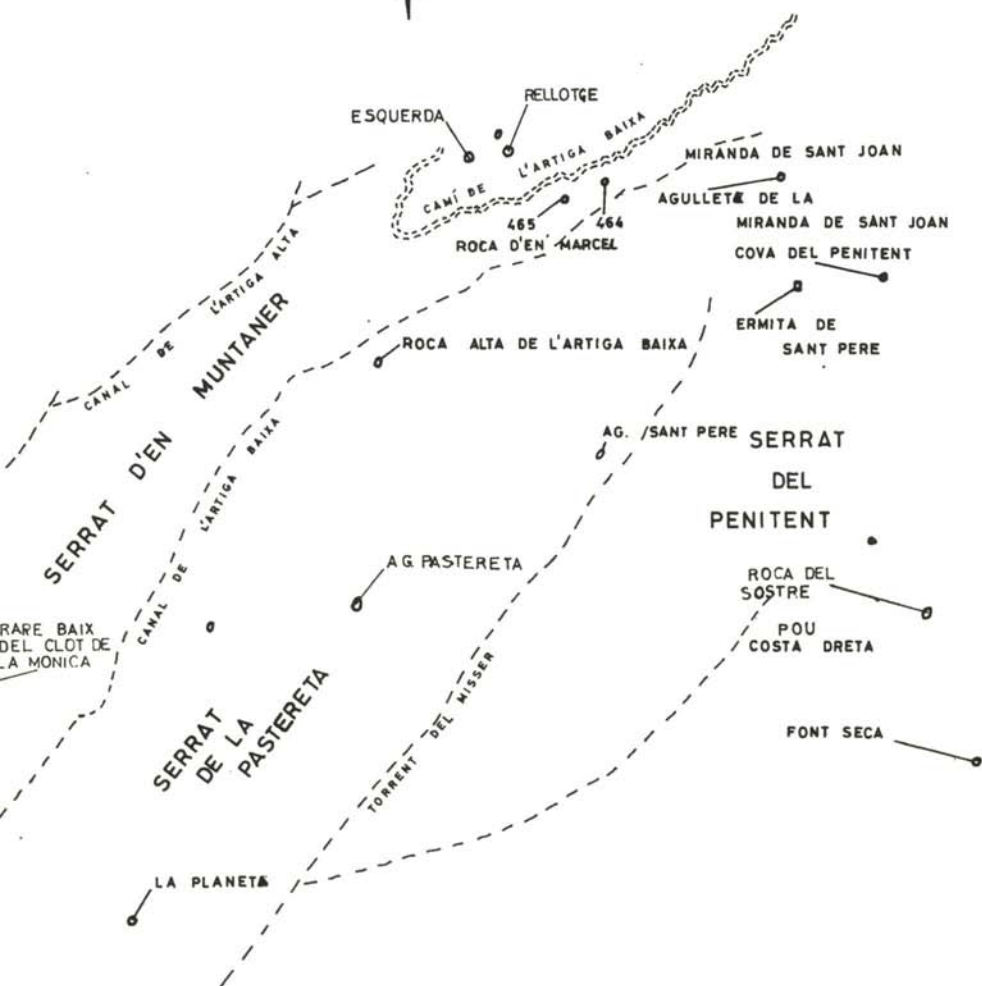
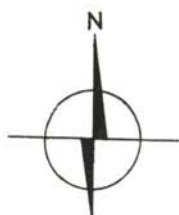
La Filla Baixa és un xic més avall. Primer de tot cal pujar en un turó, baixar després per una canal situada a l'esquerra i passar a la roca per la part S. A continuació, hom flanqueja per uns forats de la roca i, agafant una aresta vertical d'uns 10 m., arriba al cim (dif. III).

F. Cardellà i J. Barberà hi ascendiren el dia 30-1-72.

Finalment, sota de la Filla Baixa es troba una roca que és la darrera d'aquesta accidentada carena i a la qual s'accedeix fàcilment fent un «rappel» des de la primera esmentada. Aquest promontori clou, doncs, la secció vint-i-dosena, coneguda amb el nom de la Plantació.

LA MAMELLA -425-

SECCIÓ XXIII
SANT PERE

Secció vint-i-tresena - Sant Pere

Es troba situada a la dreta de la secció XXII i comprèn el torrent de l'Artiga Baixa. Els únics accidents remarcables hi són el Frare de Baix del Clot de la Mònica i el pou de la Costa Dreta. La part més alta és la Miranda de Sant Joan. A la carena del Penitent, s'hi troba l'ermita de Sant Pere.

AGULLETA I MIRANDA DE SANT JOAN

Situats a l'ermita de Sant Joan, cal agafar el camí de l'ermita de Sant Pere i, en arribar a la carena que porta a aquesta darrera, seguir-la amunt en direcció S. Seguidament trobem a l'esquerra un notable turó d'ascensió fàcil (dif. II), per la part E. Constitueix una bona miranda a la vessant del Bruc.

L'Agulleta es troba a l'O. de la Miranda i enganxada a ella. Després de pujar al collet per una canaleta, amb una dotzena de metres en coronem el cim.

COTA 464

Des de l'Agulleta de la Miranda de Sant Joan es pot anar a dalt d'aquesta roca, situada a l'altra banda del torrent de l'Artiga Baixa, en els seus inicis. De fet, és un promontori d'escassa importància.

ROCA D'EN MARCEL (465)

Es troba sota la roca 464 i s'hi arriba baixant per la mateixa carena que davalla per la dreta de la torrentada de la Coma Baixa. Des del collet, una curta grimpada per la dreta ens porta al cim (dif. II).

Primera ascensió: R., M. i J. Millet i J. Barberà (25-8-71).

ROCA DEL RELLOTGE

Baixant de la cota precedent, sota mateix hi ha el camí que revolta vers la Coma Alta. A la dreta i un xic més avall, hi ha una carena paral·lela al torrent que la separa de la roca de la Presidenta. La primera roca que hi trobem és aquesta i des del coll NE. presenta un tram curt i amb un pas difícil (de IV). F. Cardellà i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió el dia 17-10-71.

ROCA DE L'ESQUERDA

Sota la roca del Relloige hi ha aquesta altra que ofereix una via d'uns 10 m. d'ascensió des del coll, amb un pas de III.

Primera ascensió: F. Cardellà i J. Barberà (17-10-11).

ROQUES DE SOTA EL RELLOTGE

Es troben sota les dues darreres roques ressenyades i anant ja a prop de la Filla Baixa de la Presidenta, per bé que a l'altra banda de la torrentada i un xic més avall. L'espessa vegetació fa difícil d'arribar-hi.

ROCA DE L'ARTIGA BAIXA

A l'inici del serrat d'en Muntaner, una estreta carena parteix dos torrents: el de l'esquerra és l'Artiga Baixa. Allí trobem aques-

EL FRARE BAIX DEL CLOT DE LA MÒNICA

ta agulla de difícil accés, a la qual s'arriba per una dreta canal que se supera bé gràcies a l'exuberant vegetació (dif. II).
Primera ascensió: V. Soto i J. Barberà (7-10-73).

SERRAT D'EN MUNTANER (SUPERIOR I INFERIOR)

Baixant de la roca esmentada per la carena, neix en un collet el serrat d'en Muntaner, digne d'esment de tan penjat com queda.

L'ascensió s'inicia pujant dalt d'un turó planer i desgrimpant després a un collet. Seguidament cal emprendre un tram d'una quinzena de metres, amb un pas de IV, tins a trobar una canaleta i, d'aquí, directament fins dalt d'un turó. Altres dos pujols se superen amb facilitat. Just en aquest indret, el serrat queda completament penjat i, si se'n vol fer l'altre tram, cal baixar novament al lloc d'origen i, a partir d'un coll de més avall, superar una roca de fàcil accés i carenejar a continuació aquest segon tram fins atènyer la gran roca del Frare de Baix del Clot de la Mònica.

ROCA DEL FRARE DE BAIX DEL CLOT DE LA MÒNICA

És a la part inferior i al S. del serrat d'en Muntaner, al qual la uneix un coll estret que és el punt de partida per a l'ascensió. Es pugen, primer de tot, uns vuit metres molt verticals; després cal travessar cap a l'esquerra, en un pas penjat però amb bona presa. Un cop a la cara E., que és a l'altre extrem de la roca, aquesta s'ajeu i permet un accés fàcil al cim (dif. IV). La cara S. presenta una aresta llarga i difícil, la via d'ascensió de la qual inclou tres reunions. El primer tram és variadíssim: IV, A 2, IV, A 2, V i IV; el segon, A 2 i IV, i el tercer, III i IV. La primera ascensió per la via normal fou protagonitzada per J. Nubiola, J. M. Torras i J. Vinyals (2-3-52). La via de la cara S. fou oberta per J. Mir i C. Salike (12-2-67). Cf. «Senderos», núm. 114 (1968).

ROCA DEL CAMÍ DE L'ARTIGA BAIXA

Pujant pel camí de l'Artiga Baixa, a l'esquerra i a la dreta del

qual es troben, respectivament, el serrat d'en Muntaner i el de la Pastereta, tocant a aquest darrer hi ha la roca que ressenyem, de fàcil ascensió (dif. II).

AGULLA DE LA PASTERETA

Des de la roca de la Miranda de Sant Pere baixa una aresta llarga i molt suau que es despenja verticalment sobre el serrat de la Pastereta. Just en aquest indret es troba l'agulla que ens ocupa, unida per un collet a l'aresta esmentada i a la dreta del seu començament.

Cal ascendir una dotzena de metres per una canal alzinada i remuntar després, al S., la boleta final fins al cim (dif. III).

També s'hi pot anar des del camí de l'Artiga Baixa: cal situar-se a la roca del Camí que abans hem ressenyat i pujar de dret vers la de la Pastereta.

SERRAT DE LA PASTERETA

De fàcil recorregut, davalla paral·lel al d'en Muntaner, del qual el separa el torrent de l'Artiga Baixa.

MIRANDA DE SANT PERE

En la mateixa carena que davalla de la Miranda de Sant Joan, cap al serrat del Penitent, abans d'arribar a l'ermita enrunada de Sant Pere, es troba aquesta roca, planera, a partir de la qual continua una llarga carena que cau desplomada sobre el serrat de la Pastereta. En aquest punt hi ha la roca d'aquest mateix nom de la qual ja ens hem ocupat.

AGULLA DE SANT PERE

Des de l'ermita de Sant Pere, mirant vers el Bruc, veiem a baix aquesta roca, notablement destacada i situada a la part dreta del torrent.

Per a ascendir-hi, cal baixar per la carena prenent com a punt de referència el lloc on avui hi ha una creu. Cal desgrimpar fins al coll de l'agulla i, amb uns deu metres, vorejant vers la dreta i amb l'ajuda d'algun arbust, guanyar el cim (dif. II).
Primera ascensió: V. Soto i J. Barberà (2-7-72).

SERRAT DEL PENITENT

Neix cap al S., després de l'ermita de Sant Pere, i mena al camí de les Bateriaes, indret en el qual les roques són ja de molt petites proporcions. La travessia d'aquest serrat no ofereix cap mena de problema.

ROCA DEL SOSTRE DE LA COSTA DRETA

Al SO. del serrat del Penitent, hom veu una sola roca, amb un bonic sostre. L'ascensió des del coll hi és molt fàcil.

POU DE LA COSTA DRETA (Avenc)

S'hi arriba a través d'una marcada sendera que ve del camí de les Bateriaes. Té 115 metres de profunditat i presenta diversos replanets en el curs de la davallada.

El Dr. Faura i Sans hi descendí per primer cop el 13 d'agost de 1908, juntament amb Co de Triola, Marcet, Llongueres, Estevan i un francès anomenat Maheu.

Secció vint-i-quatrena - Les Gorres

Aquesta és la secció més vistosa de Montserrat i l'esveltesa de les seves roques la fa inconfusible. Actualment se la coneix amb el nom de les Gorres (popularment «Gorros») per bé que pròpiament li correspongui el de les Magdalenes. Hi ressenyem la roca més popular de la muntanya, el Trencabarrals. Diguem finalment que el torrent de la Vallmal o de Santa Maria, la tanca per la part NE.

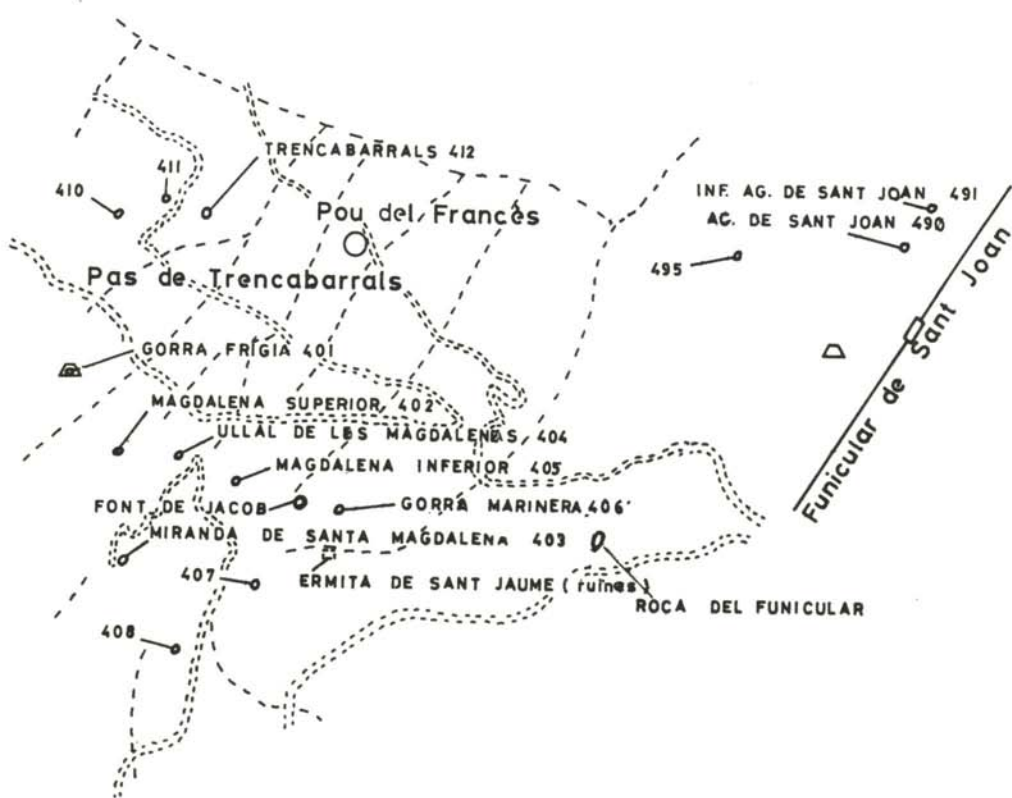
AGULLA BAIXA DE SANT JOAN (491)

Des de la font del monestir i agafant el camí del Via Crucis, en arribar prop de la via del funicular, hom puja per una sendera que hi va paral·lela per la dreta. De seguida es veuen les parets de l'agulla de Sant Joan i una petita roca, primera d'aquest grup, que és la que ara ressenyem (491).

Cal pujar per un canaló al coll, en «ramonage», i completar l'ascensió amb els deu metres que el separen del cim (dif. III).

AGULLA DE SANT JOAN (490)

Continuant per la sendera indicada, aquesta es desvia un xic cap al peu d'una canal que hi ha a la dreta i que, inicialment, és molt desplomada. Algun arbust i un «ramonage» ens per-

SECCIÓ XXIV
GORRES

meten de guanyar el coll, que es troba després d'una trentena de metres. Situats en aquest punt, tenim sobre nostre la part alta de l'agulla. Per l'aresta NE., amb una quinzena de metres, ens arribem al cim (dif. IV).

L'actual instal·lació per al «rappel» a l'agulla de Sant Joan és molt deficient i per això cal recomanar que hom es procuri el material necessari per a una nova instal·lació.

L. Bonet, R. Majó i J. Montfort, del C.E. de Bages, obren una via per la cara SO. de l'agulla de Sant Joan el dia 12-7-59.

ROCA ALTA DE SANT JOAN

Es troba sota l'agulla de Sant Joan. El millor és baixar-hi des de dalt; la roca resta separada per un collet i s'hi ascendeix fàcilment.

COTA 495

Pel camí que va de l'estació superior de Sant Joan a Sant Jeroni, immediatament abans d'arribar a la cruïlla del camí que mena al Pla dels Ocells, hi ha una carena que davalla vers el NE. i que va a parar pròpiament al coll de la roca 495. Amb una fàcil grimpada hom puja en aquest turó format per dos cims, des del qual hi ha una bona vista sobre el monestir.

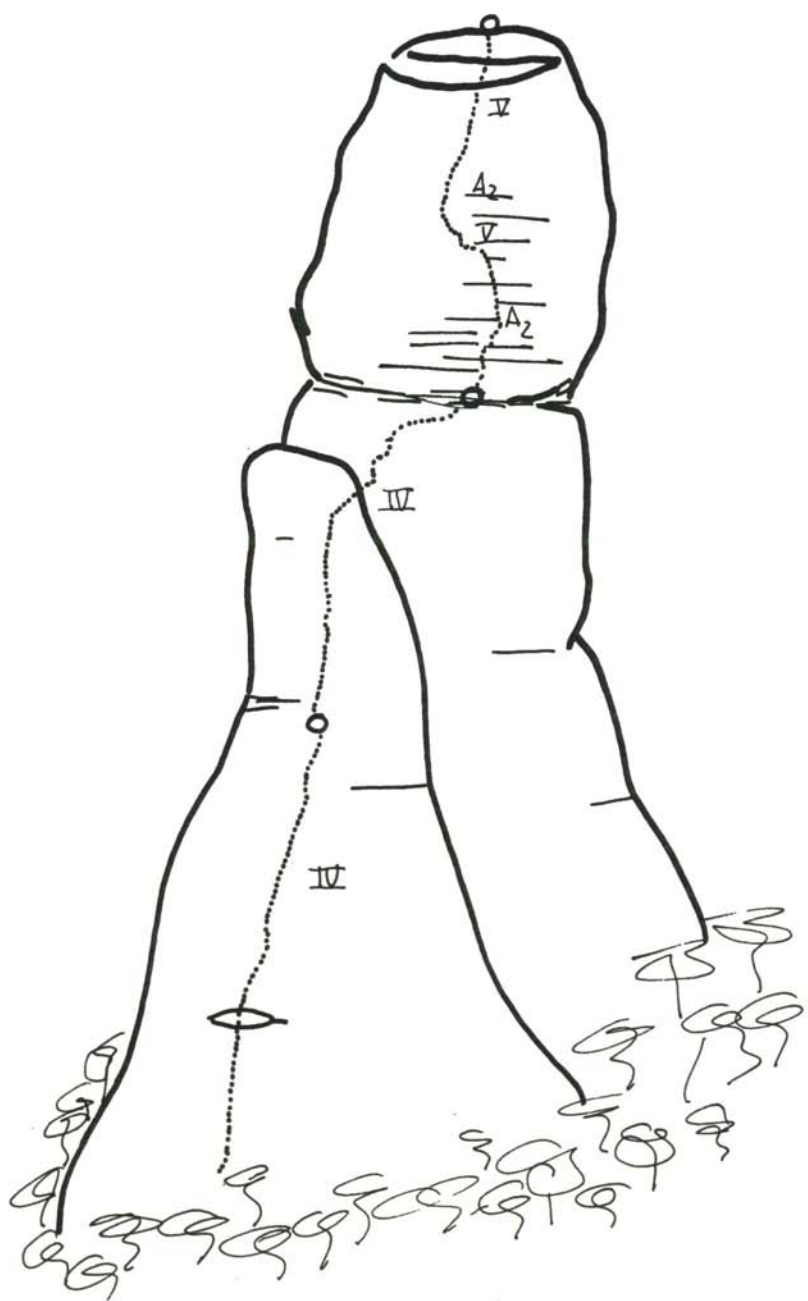
EL TRENCABARRALS (412) (CIGAR)

Aquesta roca forma un pas estret en el camí que va al Pla dels Ocells des de l'estació superior de Sant Joan i hi marca una estreta bretxa.

La via normal, del camí estant, escala el pedestal primer de biaix cap a l'esquerra i després directament fins a una gran terrassa on hi ha la base del monòlit final, molt dret i amb forma d'un gran tub. Un curt flanqueig ens porta sota d'una savina aïrelada en una fissura vertical. Després, més amunt, arribem en un petit replà, d'on amb l'ajuda d'algun pitó pujarem en diagonal a la dreta fins prop d'una canal que ens portarà al cim (dif. IV).

EL TRENCABARRALS -412-

Via Mir - Selicke

El «rappel» del collet fa una quarantena de metres de llargària i és desplomats i aeri. Per aquest costat puja una via de pitonisses feta el 19-3-61 per Salicke i Mir. Ells mateixos obriren una nova via per la part SE. que consisteix a pujar el tram del pedestal pel S., amb dues tirades de IV, agafar l'agulla ben directament en la línia de l'aresta del pedestal, en A 2 i I, i acabar en lliure de V (cf. «Senderos», núms. 44 i 62).

La primera ascensió a l'agulla del Trencabarrals estigué a càrrec d'Espunyes, Torras, J. Caselles i Serrat Oliva, tots del C.E. del Bages, el dia 6-10-36 (cf. butlletí C.E. Bages, núm. 185 del febrer de 1936).

COTES 411 i 410

La primera es troba sobre la roca del Trencabarrals i a l'altra banda del camí. Es puja mirant amunt en direcció a la Gorra Frígia, per una canal a l'esquerra de la roca que ens porta al coll i al cim.

La cota 410 està situada damunt de la 411. Una canal ens porta a un coll on la roca es divideix en dos cims, l'un molt fàcil i l'altre que exigeix una petita grimpada (dif. II).

ROCA DE LA GORRA FRÍGIA (401)

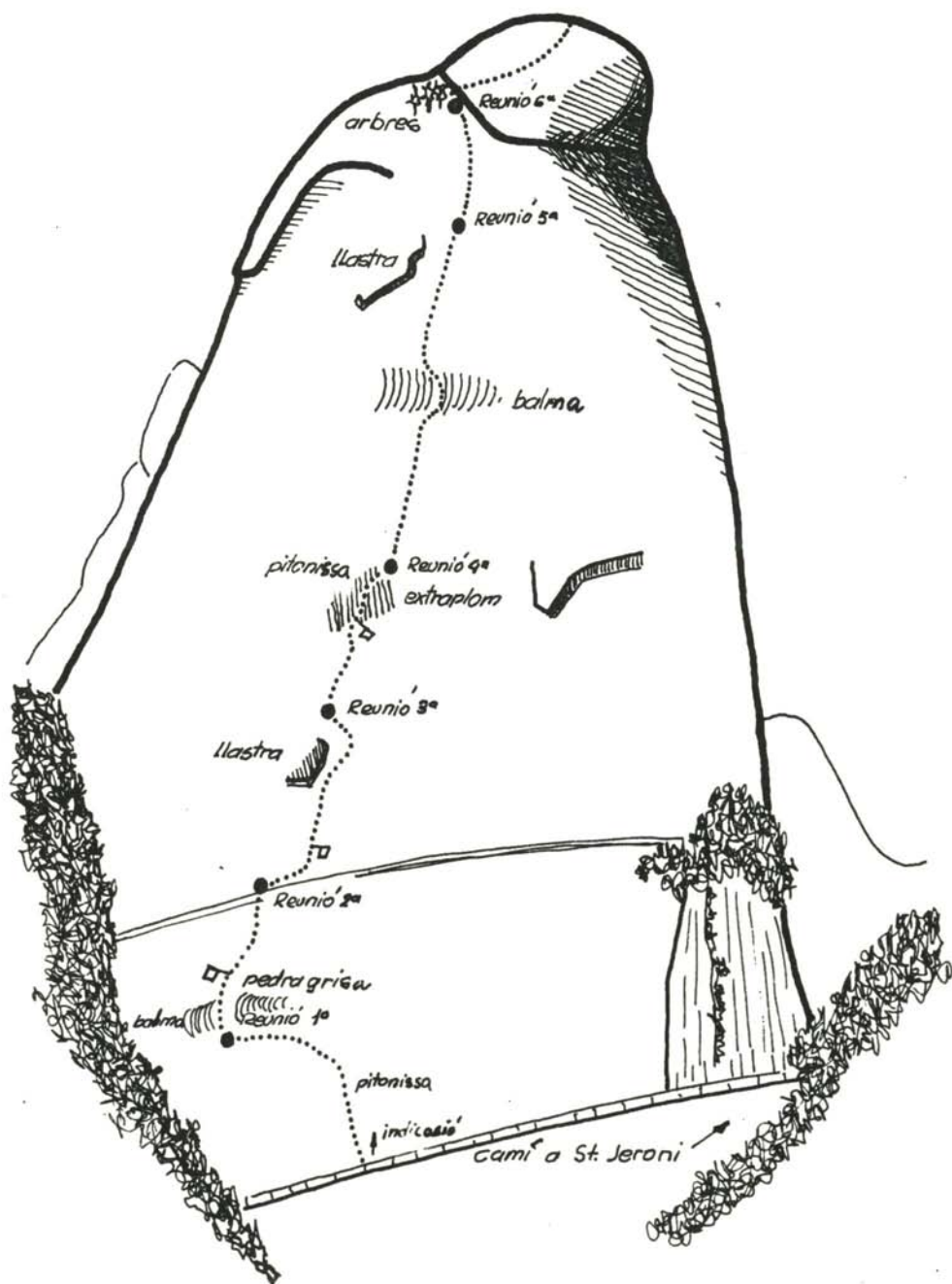
El camí de Sant Joan a Sant Jeroni passa per sota d'aquesta cèlebre roca. Per a pujar-hi, s'agafa una canal des del camí que ascendeix al coll que uneix la Magdalena Superior i la Gorra Frígia; durant un tram hom puja pel costat d'una roca foradada. L'escalada a la Gorra Frígia és de les més antigues fetes a Montserrat (1920, per elements del C. E. C.). Al cim hom ateny una altura de 1.141 metres sobre el nivell del mar, la més elevada de la regió de Tebes.

La primera via oberta després de la normal fou la Haus-Estrems, a càrrec de J. Casasayes i E. Estrems (26-9-45). Té unes 160 m. de desnivell i el seu llarg de corda més difícil és un dièdre-fissura de V que requereix diversos pitons.

El 18-9-55, la cordada conduïda per A. Montpart i completada per Antònia Caparrós va descobrir una bonica variant a la via Haus que, amb un traçat lògic però audaç, n'evitava el llarg de corda clau. Un flanqueig fàcil vers la dreta, tot seguint un llavi,

LA GORRA FRÍGIA - 401-

Via Badalona

els portà al peu d'un tram de paret molt vertical però amb bona presa; després retornaren a l'esquerra per retrobar la via original. Aquesta variant ha esdevingut clàssica i durant deu anys ha estat la manera més habitual d'escalar la Gorra Frígia; resulta una bonica escalada d'uns 160 m. de desnivell i IV de dificultat.

Més a l'esquerra d'aquestes dues vies, J. Casas, A. Muñoz i J. Estrada obriren, el 3-6-1936, la via Badalona. Fort desnivell, gran verticalitat, traçat lògic i agosarat, totalment lliure, presa excel·lent, de dificultat IV amb un pas de IV sup., la via Badalona és, dins el seu gènere i nivell, la millor escalada de Montserrat.

Dues altres vies pugen a la Gorra Frígia: la via Viaplana, que solca l'aresta de la dreta (tot mirant la Gorra Frígia des de Sant Benet): III grau i poc freqüentada pel fet que al començament de l'escalada la via queda al capdamunt d'una canal molt herbosa i emboscada; i la via G.E.D.E. o aresta Brucs, oberta l'any 1961 per Víctor López, R. Carbó i E. Civís: és una via llarga —cinc tirades—, de IV amb un pas de V, poc freqüentada.

Cal esmentar, finalment, que la primera ascensió a la Gorra Frígia (dif. II) fou protagonitzada per Estasen i altres companys seus.

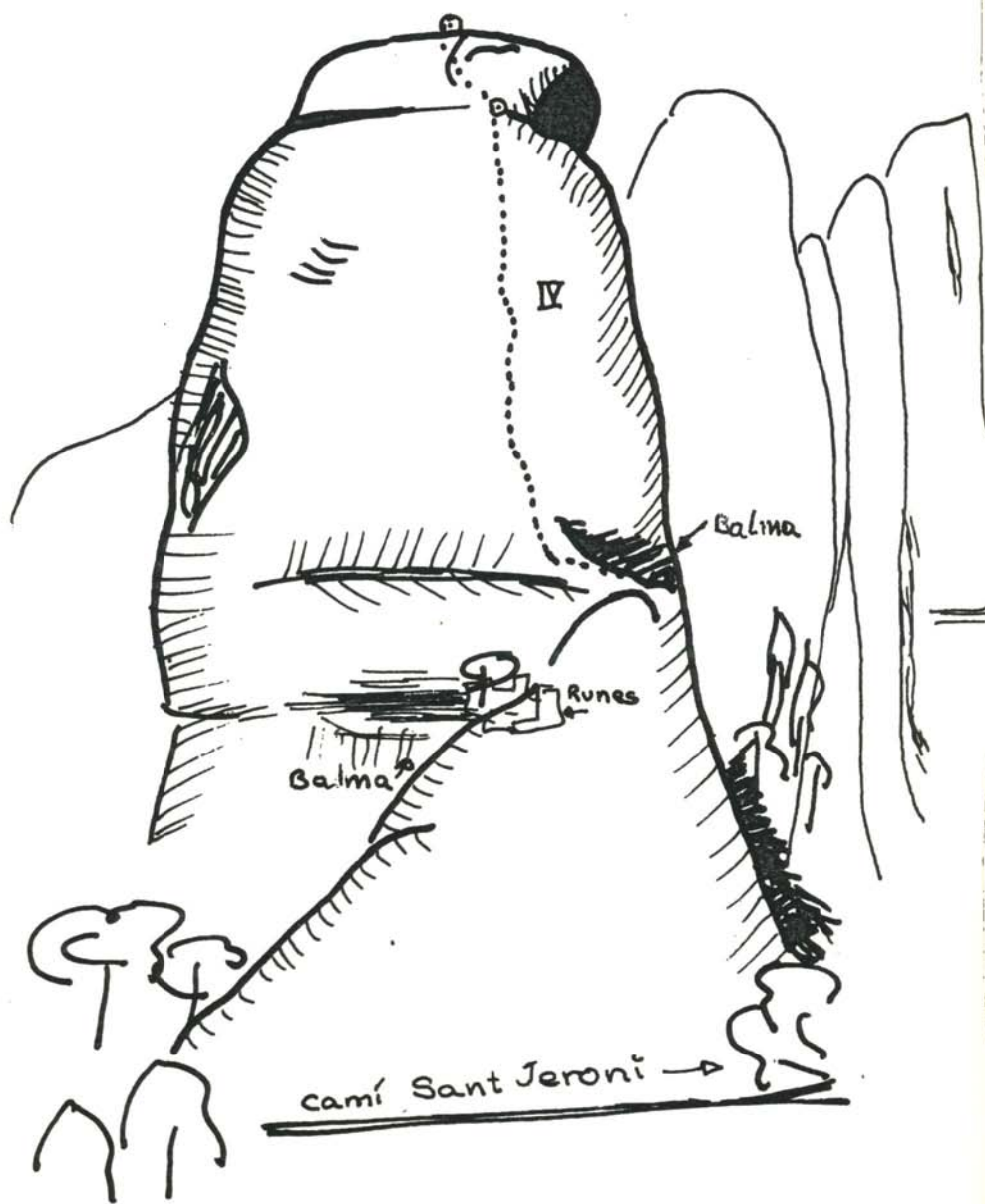
ROCA DE LA MAGDALENA SUPERIOR (402)

Situada al costat de la Gorra Frígia, per a pujar a la via normal és aconsellable ascendir per les escales de Jacob i així anar a trobar el coll d'aquesta roca per la part SE., que és de bon accés: es puja dalt un turó per una inclinada paret d'una vintena de metres i després es remunta el cim ja més fàcilment (dif. III). F. Farrés i J. Barberà obriren, al començament del 1944, una variant a la via normal que flanqueja a l'esquerra per anar a cercar la desembocadura d'una canal que baixa per la cara S. del turó contrafort; després es puja per aquesta canal fins l'esmentat turó i, ja per la normal, al cim.

De totes les escalades que porten dalt la Magdalena Superior la més interessant és la via Canaletes, deguda a D. Arenes, A. Sorolla i Antònia Caparrós, i oberta el 15-6-1956. Es tracta d'una via lògica, totalment en lliure i de verticalitat i dificultat

LA GORRA MARINERA -406-

Via del Davant

creixents. Presenta un traçat gairebé directe i s'aixeca verticalment per sobre del camí de Sant Jeroni. Té dues tirades i els darrers vint metres s'enfilen a plom amb V; unes bones preses permeten a l'escalador de negociar amb certa tranquil·litat, sempre, però, dintre una tònica realment difícil.

Del coll comú amb la Gorra Frígia arrenca la via Pirenaic,,oberta el 22-9-1965 per Víctor Bonet, J. Cenebriera i F. Sàbat. És una via moderna mig en lliure mig en artificial. Durant un tram segueix una fissura en diagonal a l'esquerra i es col·loca a la paret vertical que domina el camí de Sant Jeroni, és a dir, a la dreta de les Canaletes.

César Pérez de Tudela i un company seu feren la unió de les vies Canaletes i Pirenaic: escalaren la meitat inicial per la primera i la final per la segona. El llarg d'unió és de VI, exposat. Finalment, cal dir que hi ha també una via del C.E. de Bages, feta l'any 1960 per Coma i Valero (dif. V).

ULLAL DE LES MAGDALENES (404)

Queda al costat de la Magdalena Superior, més al SE. L'ascensió té únicament un pas complicat i una tirada curta.

La via Cerdà recorre la vessant N. Es tracta d'una escalada curta —dues tirades—, però difícil i poc coneguda (dif. V i una seixantena de metres). La poca qualitat de la roca i el fet que el traçat no hi és gaire evident, en fan una via poc recomanable. L'obriren els germans Cerdà l'any 1963.

ROCA DE LA MAGDALENA INFERIOR (405)

Junt amb el grup de roques de les Magdalenes, aquesta agulla queda separada per la part SE. de la Gorra Marínera per les escales de Jacob. La via normal es fa pel coll, amb dues tirades d'escassa dificultat (III).

Per la banda del camí, o sigui pel davant, M. Arenes i A. Sorolla obriren el 22-4-1956 una via avui ja clàssica però difícil i totalment en lliure (75 m. i dif. IV sup. amb un tram de V). Es comença en els primers esglaons de les escales de Jacob, si

fa no fa en diagonal fins a una cornisa situada a mitja agulla on es fa la primera reunió. El segon tram és llarg i difícil: s'hi pot col·locar algun pitó, però amb una certa dificultat; la presa hi és franca, però la verticalitat quasi absoluta. Convé de fer una nova reunió abans d'arribar al cim.

Des del collet entre la Magdalena Inferior i la Gorra Marinera, és a dir, al capdamunt de les escales de Jacob, arrenca una altra via interessant i difícil, però poc divulgada, fins al punt que almenys tres cordades se n'adjudiquen la primera. Si no anem equivocats, aquest títol pertany a Albert, Busquets i Planas (dif. V, 55 m.) El núm. 164 de «Cordada» publica una descripció d'aquesta via feta per elements del G.E.S.A.M.

LA GORRA MARINERA (406)

Anomenada anteriorment roca de Sant Jaume, la Gorra Marinera és veïna de la Magdalena Inferior. S'hi puja fàcilment per la part S. Als peus de la roca que ressenyem, per la part N., i a la dreta de les runes de l'ermita de Sant Jaume, neix la via de l'aresta N. Hom puja fins un gran replà en forma de llavi, del qual se surt per l'extrem esquerre. Cal elevar-se llavors en diagonal també cap a l'esquerra i després seguir verticalment una quarantena de metres que menen fins sota mateix del cim (dif. IV). La roca hi és bona, però la via és una mica perdedora. Capeta i Noves hi feren la primera ascensió.

Aquesta mateixa via es pot començar en el camí de Sant Jeroni. Aleshores és molt llarga, més interessant i no pas més difícil, car aquest primer tram és en conjunt d'una dificultat de III o III inf.

La via Lusilla-Gil-Casanovas recorre la vessant E. en un traçat sinuós i ple d'obstacles. Comença a les runes de Sant Jaume amb un llarg flanqueig vers l'esquerra. A continuació, la paret presenta diverses coves o balmes que cal anar superant o evitant; una d'elles, la més gran, s'escala pel bell mig. La primera ascensió, protagonitzada pels escaladors que donen nom a la via, tingué lloc el 27-6-65.

MIRANDA DE SANTA MAGDALENA (403)

Situada al S. de la Magdalena Superior, a la qual resta unida per un gran coll. En altre temps hi hagué dalt del cim d'aquesta roca l'ermita de Santa Magdalena. Per la banda S., una llarga carena descendeix vers el coll de la cota 409.

COTA 407

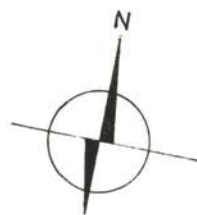
Al S. de la Gorra Marinera, hi ha aquesta gran roca que, per la part del coll. no presenta cap dificultat (II).

COTA 408

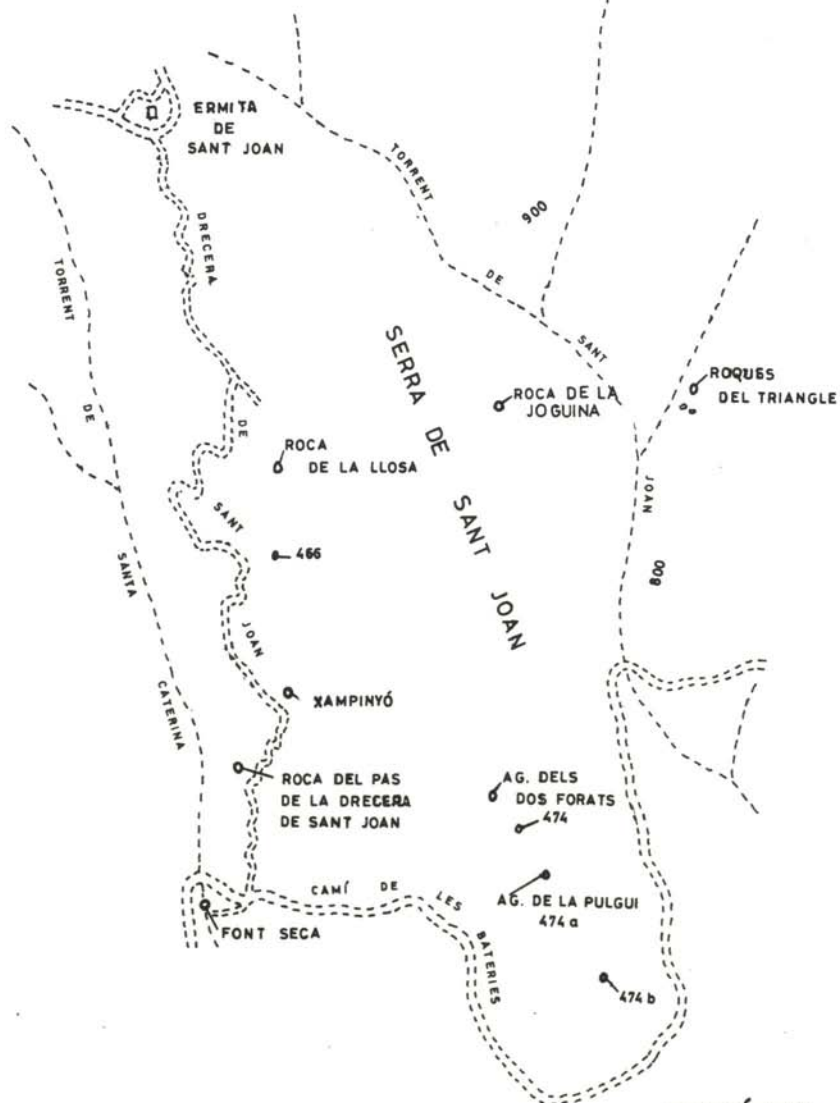
A la part extrema de la Miranda, cara E., es troba la cota 408, unides totes dues per un coll al qual s'arriba a través d'una canal que ve de la cota 407. Per la part oposada, és a dir el S., hi ha una altra canal que baixa al restaurant de Sant Joan, indret en el qual es troben les restes de l'antiga ermita. Molt a prop hi ha una via anomenada Gemma, que puja per una paret contiguous.

ROCA DE SOBRE L'ESTACIÓ SUPERIOR DE SANT JOAN (Funicular)

És la primera de la carena que va vers les Gorres, d'ascensió fàcil pel costat E.

PLA DE LES
TARÀNTULES

SECCIÓ XXV
SANT JOAN

Secció vint-i-cinquena - Sant Joan

Aquesta secció comprèn la serra de Sant Joan, que no presenta roques de gaire importància. L'afronten a cada costat els torrents de Santa Caterina i de Sant Joan.

S'hi troba l'ermita nova de Sant Joan, col·locada dalt un turonet.

COTA 466

Aquesta roca es troba a la part baixa de la serra de Sant Joan, direcció al torrent de Santa Caterina i abocada damunt el camí de la Drecera de Sant Joan. Sortint del camí i pujant per una arbrada canal que separa la cota 466 d'una altra roca que s'hi aixeca paral·lela, tenim una ruta de fàcil accés fins al cim.

EL XAMPINYÓ

Situada també a la part inferior de la serra de Sant Joan i propera al camí abans esmentat.

Des del coll, cal superar deu metres fins al cim. L'aresta S. presenta una balma al començament (hi ha un pas de III).

M. i R. Millet i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 12-12-71.

ROCA DEL PAS DE LA DRECERA DE SANT JOAN

Un xic més avall de la roca del Xampinyó i a l'altra banda del

camí de la Drecera de Sant Joan, aquesta roca resta just en el punt on el camí forma un estret rocós, precisament a causa de la roca que ressenyem. Una fàcil grimpada d'una quinzena de metres ens porta al cim (dif. II).

SERRA DE SANT JOAN

Neix prop de l'ermita i segueix direcció S. De primer és recoberta de vegetació; després ja va essent més accidentada i presenta roquissars de fàcil ascensió.

ROCA DE LA LLOSA

Sota la carena, en direcció SO., es veu una roca que resta separada pel coll i per damunt de la cota 466. Presenta una ascensió d'uns 8 m. en la qual cal superar un pas desplomat (dif. III).

J. Barberà hi pujà el 24-6-71.

SERRA DE SANT JOAN (PART SUPERIOR)

En aquesta zona, el serrat és molt abrupte i, si hom vol ascendir fàcilment les roques —dues de les quals semblen presentar problemes—, cal anar al coll S., des del qual unes canals arbrades permeten de pujar-hi.

Per anar a la darrera roca, l'única que arriba al marcat coll que separa la part superior de la serra de la part inferior, cal anar a cercar un coll penjat i superar un tram d'uns 10 m. de dif. II. J. Barberà hi ascendí el 24-6-71.

AGULLETA DELS DOS FORATS

Està situada en el coll on comença la part inferior de la serra de Sant Joan. Col·locats a la vessant E., primerament trobem una petita agulla enganxada a la cota 474, la qual cal ascendir fins arribar al coll de l'agulleta dels Dos Forats. Com el seu nom indica, aquesta roca es troba foradada en dos llocs (dif. II). J. Barberà hi pujà el 24-7-71.

COTA 474

És la roca més alta de la part inferior de la serra, que arriba fins al camí de les Bateriaes, índret en el qual s'ajunta al serrat de les Garrigoses.

Si s'hi vol ascendir fàcilment, convé pujar per una canal de la part SE. Per la part N., hom pot arribar en un turonet per mitjà d'un curt «rappel» (dif. II).

J. Barberà hi pujà el 18-7-71.

AGULLA DE LA PULGUI (474 A)

Si seguim la serra en direcció S., trobem de seguida aquesta roca, la més dificultosa d'aquest tram. Cal pujar-hi per l'aresta E., d'una quinzena de metres (dif. III).

J. Barberà hi ascendí el 18-7-71.

COTA 474 B

Darrera roca de la serra de Sant Joan, es tracta d'un turó situat damunt el camí de les Bateriaes i de fàcil accés.

ROCA DE LA JOGUINA

Retornant a l'inici de la serra de Sant Joan, part superior, en el lloc on es troba una balma arreglada per un ermità, cal deixar la carena i davallar vers el torrent que hi ha a l'esquerra, anomenat també de Sant Joan; abans d'arribar-hi trobem, un xic enlairada, aquesta roca.

L'ascensió hi és fàcil si ens situem al coll i anem a cercar l'aresta Brucs (dif. II).

Primera ascensió: J. Verdaguer, J. Aspachs, F. Farrés i J. Barberà (28-1-73).

ROQUES DEL TRIANGLE

Es troben a l'esquerra del torrent de Sant Joan i davant de la roca de la Joguina. Amb tot, és preferible d'anar-hi baixant des

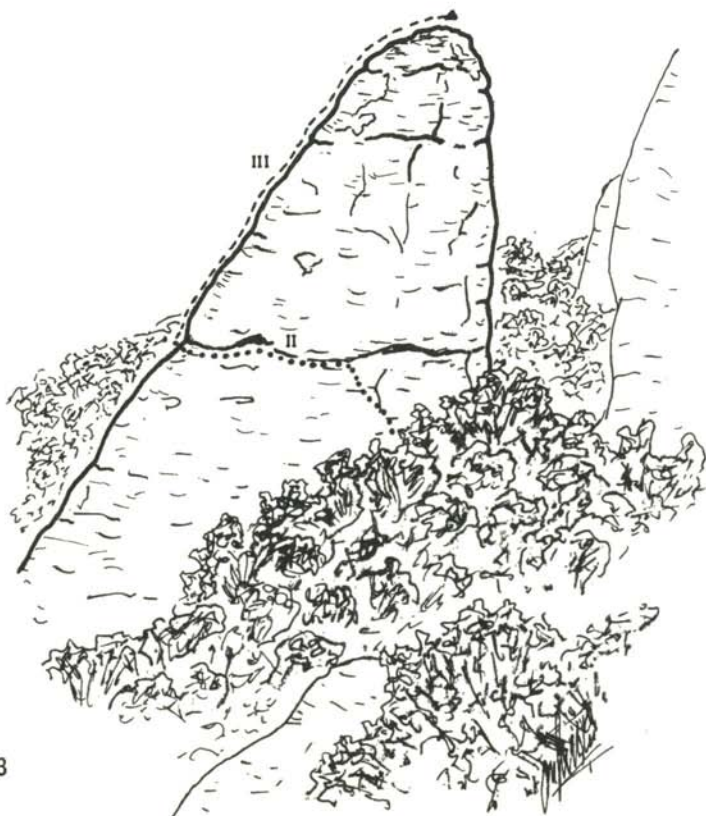
del camí que va de Sant Miquel a Sant Joan i agafant una carena que hi davalla directament.

En la roca més gran, el coll resta prop del cim, però l'existència d'una balma recomana de fer l'ascensió per l'aresta Bruca, a la part S. de la roca. Una cornisa porta al tram de l'aresta: cal superar un petit desplom i, després d'uns quaranta metres ja més fàcils, atènyer el cim (dif. III).

Les dues roques petites es troben al SO. de la gran. Entre totes tres formen el triangle que els dona nom. L'ascensió de les petites, malgrat la seva verticalitat, no supera el II grau.

Hi feren la primera ascensió Ortega, Llorens, J. Castells, F. Llopart i J. Pons (28-5-50).

ROCA DEL TRIANGLE

Secció vint-i-sisena - Boirafua

Aquesta secció resta a la part baixa de la muntanya, pràcticament la que es troba més al S. Sota mateix hi ha el poble de Collbató. En la zona meridional presenta grans parets, a causa potser que la roca hi és molt descomposta. Amb tot, els escaladors hi han fet molt poques activitats.

Poques roques monolítiques hi ha que mereixin esment. La més notable per a l'escalada és la roca Llisa. El sector més important de la secció és, sens dubte, el serrat de les Garrigoses. Convé remarcar que en aquesta secció es troba una petita cresta de pedra calcària —en el torrent del Xacó—, única a Montserrat.

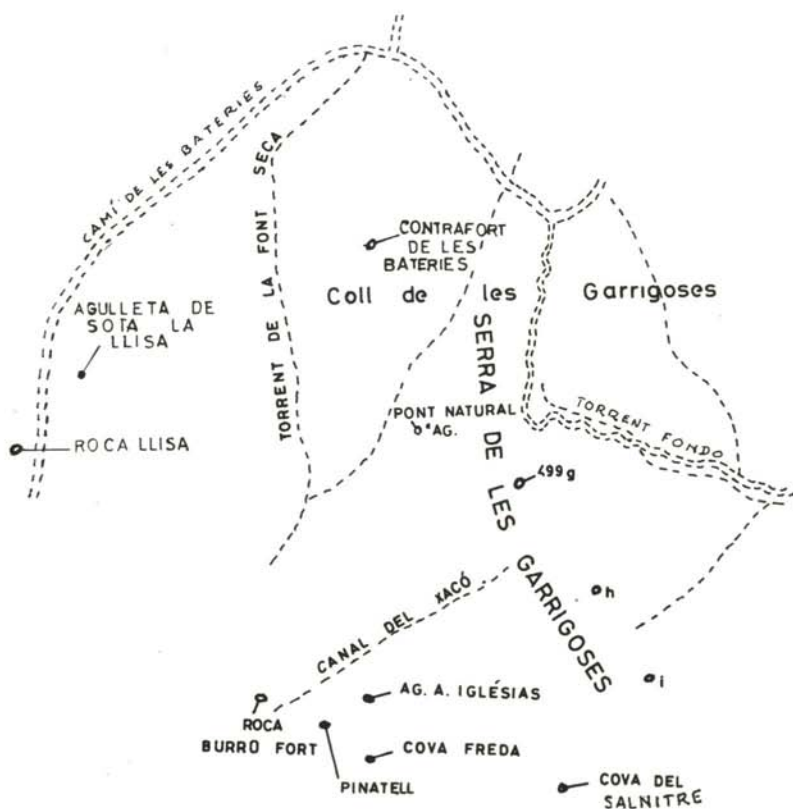
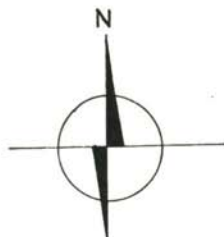
Finalment, aquesta secció és on es troba la ruta de les coves ja que, començant des de la dreta, hi trobem les del Salnitre, la cova Freda, la cova Gran i la de les Abelles.

SERRAT DE LA GUÀRDIA

Es troba situada al començament del primer angle que envolta la muntanya per l'extrem S., damunt mateix del poble de Collbató i del camí de les Bateriaes.

AGULLA LLISA

Seguint el camí de les Bateriaes, i després de pasar la drecera

dels Graus que puja del poble de Collbató, una gran roca sobresurt barrant gairebé el camí: és la roca Llisa.

Existeix una llegendària roca Llisa dels Polls, que podria molt possiblement coincidir amb aquesta. Hom deia que si algú hi acostava l'orella sentiria el piular d'una llocada; el cert és que aquells qui queien en el parany acabaven rebent una bona plantafada.

Per la paret S., on dona al camí, hi ha una via de pitonisses oberta per gent de Cornellà que hi feren la primera ascensió. Es comença amb un tram d'una vintena de metres en A 1 i, després de la reunió amb roca inclinada i uns 15 m. de III, s'arriba al cim.

V. Soto i J. Barberà hi obriren una nova via pel coll el dia 4-2-73. Una canal d'una vintena de metres que puja per la cara SO. ens mena al coll esmentat; d'allí al cim hi ha una dotzena de metres en el transcurs dels quals cal clavar algun pitó (dif. IV). Aquesta via queda lògicament com a normal.

Primera ascensió: Oller, Selicke i Camara, el dia 27-4-69.

AGULLA DE SOTA LA LLISA

Sota el camí de les Bateriaes i un xic més amunt de la roca Llisa hi ha una petita agulla, de curta ascensió i amb un pas sumament compromès (dif. III).

CONTRAFORT DE LES BATERIES

Seguint amunt pel camí de les Bateriaes i abans d'arribar al coll de les Garrigoses, cal davallar per una pelada carena en direcció S. fins arribar al coll d'aquesta roca, al cim de la qual es puja amb una curta grimpada (dif. II). Des de dalt es domina la fondalada del torrent de la Font Seca.

SERRA DE LES GARRIGOSES

Cota 499 G

En el camí de les Bateriaes es troba el coll de les Garrigoses. Cal baixar-hi i pujar el primer turó que trobem, que és la cota 499 H.

Tossal de la Boirafua (499 H)

És el cim central de la serra esmentada i s'alça a 769 m. sobre el nivell del mar. Per arribar dalt el cim cal fer algunes petites grimpades.

En un collet que existeix entre el cim del tossal i un turó, hi ha unes petites roques de dif. II.

Cota 449 I

Des del cim del turó més elevat del serrat de les Garrigoses, baixem en direcció SE. i anem a parar en un coll des del qual ascendim aquesta roca i més avall hi ha un turó, el darrer de la serra.

ROCA DEL BURRO FORT

Cal anar pel camí de la cova Freda i revoltar unes cingleres per la banda esquerra, fins anar a parar al torrent del Xacó. Un cop travessat, trobem aquesta roca, al coll de la qual es puja amb un curt «ramonage». Un pas dificultós ens permet de coronar-ne el cim (dif. III).

V. Soto hi féu la primera ascensió (12-5-74).

EL PINETELL

És una roca petita però curiosa, de forma semblant a un bolet. Cal pujar pel torrent del Xacó des de la roca del Burro Fort i desviar-se després a la dreta a fi d'anar a cercar el tram superior de les parets on hi ha la Cova Freda. Seguint per entre unes mates arribem al peu de la boleta. Superem la roca amb un pas curt però fi de preses (dif. II).

J. Monterde, V. Soto i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 2-6-74.

AGULLA DE L'ALBERT IGLÉSIAS

No podíem deixar de dedicar una roca a aquest home que féu de l'escalada montserratina una gran vocació.

L'agulla es troba per sobre del Pinetell. Per l'esquerra i amunt ens cal anar a trobar-ne el coll, després de passar primerament per una coveta en la qual hi ha hagut l'esllavissament de diverses pedres. Del coll al cim hi ha uns metres verticals —que després ja s'ajeu—, en els quals si es vol es pot pitonar (dif. IV).

Primera ascensió: J. Monterde, V. Soto i J. Barberà (2-6-74).

AGULLETA DEL PONT NATURAL DE COLLBATÓ

Situat a la part inferior de la serra de les Garrigoses, al SO. L'ascensió des de l'agulleta abans ressenyada hi és completament fàcil (dif. II). Per la part O., el pont s'aixeca a una bona alçada.

SECTOR COVES

Coves del Salnitre

El nom prové de l'extracció que s'hi feia de sal potàssica. Són anomenades també de Collbató i àdhuc del Mansuet, aquest darrer nom pel fet que s'hi amagava aquest guerriller.

Són les coves més grans de la muntanya i, a part els diversos pous que s'hi troben, hi ha també una gran quantitat de sales, que foren batejades amb noms fantasiosos pel poeta Víctor Balaguer, el segle passat.

Cova Freda

A l'esquerra de les coves del Salnitre, hi mena una sendera. És una cova de boca petita i presenta diverses sales en les quals hom trobà restes prehistòriques, ja que, segons sembla, foren habitades.

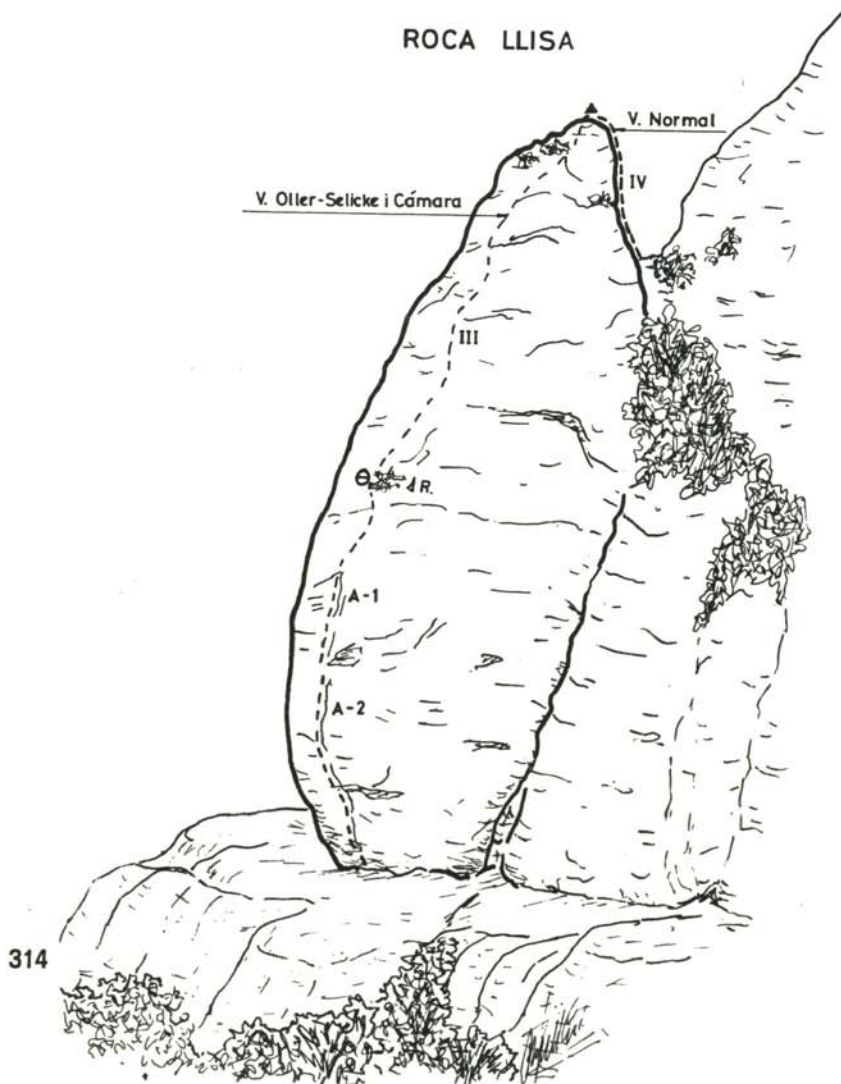
Cova Gran

Anomenada també Cova Vella, és a la dreta de la vessant del torrent de la Font Seca, mirant muntanya amunt. Des de l'ermi-

ta de la Salut, seguint torrent amunt, cal desviar-se a la dreta fins a trobar-la. A la dreta, presenta una petita cavitat interessant.

Cova de les Abelles

A l'esquerra del torrent de la Font Seca, en arribar a les cingleres hi ha unes curioses coves de pedra de gres. Seguint després un senderó a l'esquerra, trobem la Cova de les Abelles, que fou habitada.

Secció vint-i-setena - Serrat dels Monjos

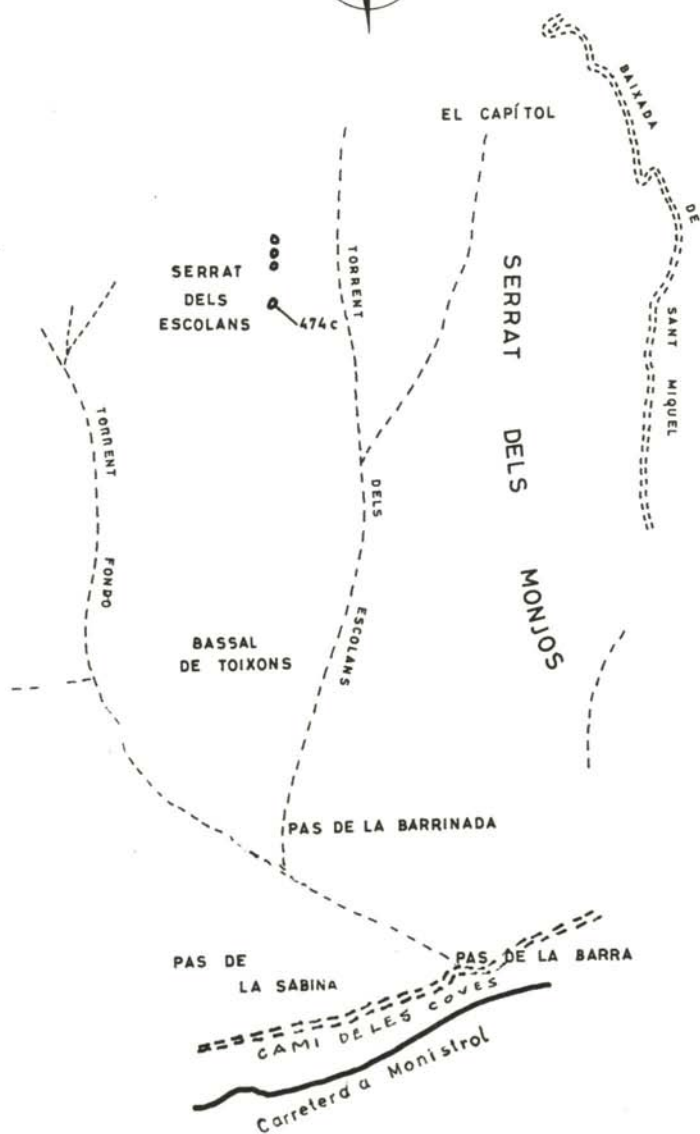
És una de les seccions de la muntanya amb més escassos ali-cients. Amb tot, s'hi troba una canal extraordinàriament interes-sant, el torrent Fondo, el qual presenta una sèrie de passos realment notables: en primer lloc, el Pas de la Barra; després, el de la Savina, el Pas de la Barrinada i, finalment, el salt d'una cascada seca, que cal superar en artificial si és que es vol seguir tot el curs del torrent fins arribar al camí de les Bateriaes. Algun dels passos esmentats, tanmateix, pot evitar-se. El tor-rent Fondo s'agafa des del camí que va de les coves del Salnitre a la Santa Cova; el Pas de la Barra en facilita l'entrada.

ROQUES DELS ESCOLANS (474 C)

Es tracta d'un serrat que hi ha entre el torrent Fondo i el torrent dels Escolans i aplega diverses roques que constitueixen els únics punts dignes d'esment d'aquesta secció. També se les co-neix per roques del Túnel.

La carena és crestejada per diverses roques que s'allarguen des del coll en una dotzena de metres. Cal baixar pel camí de les Bateriaes I, abans d'arribar al torrent Fondo, iniciar la carena que resta a la part S. o esquerra del camí. La dificultat de les ascensions no supera el II.

Primera ascensió: R. i I. Millet i J. Barberà (12-12-71).

SERRAT DELS MONJOS

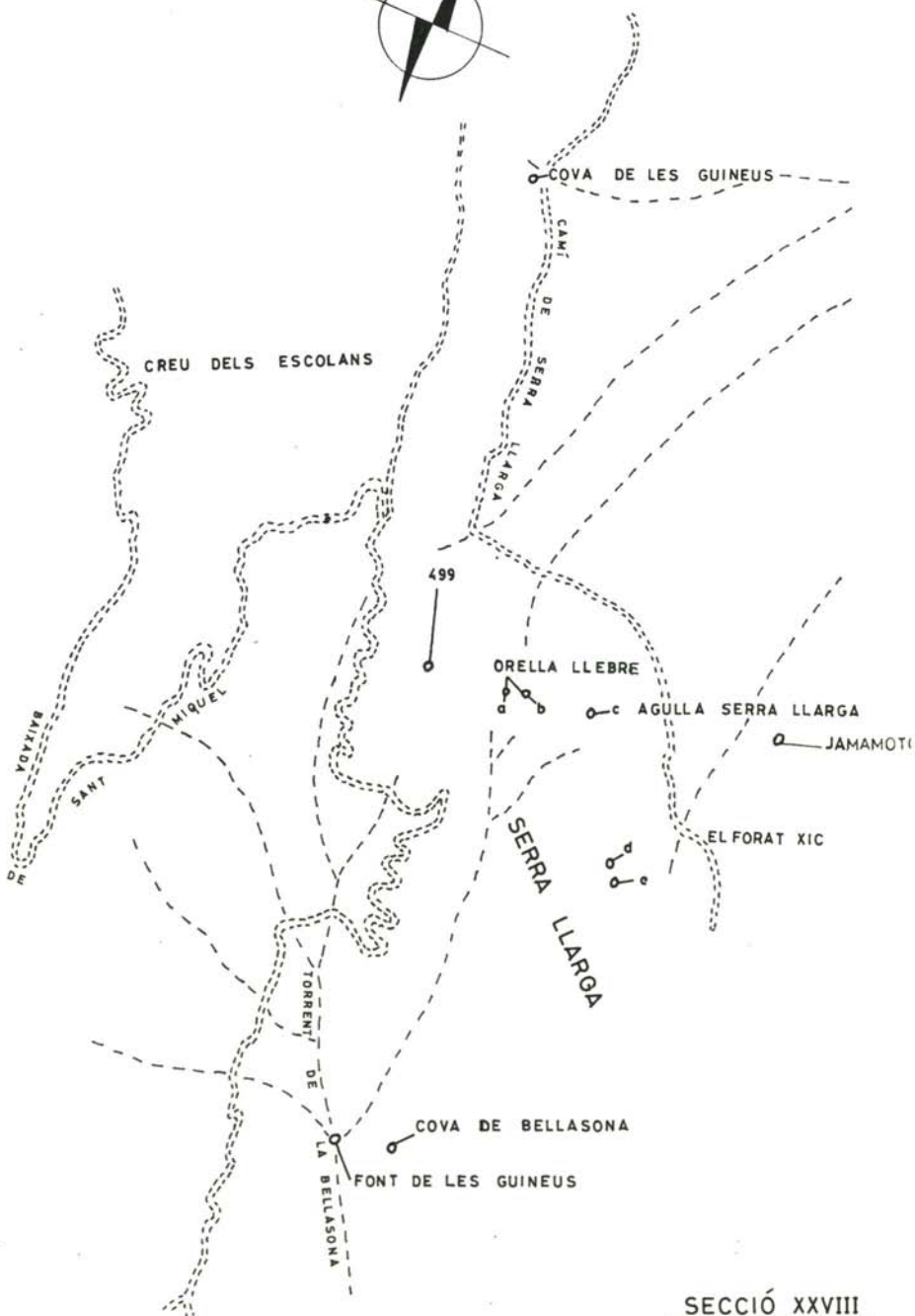
És una carena generalment força planera i que constitueix un dels murs de contenció de la part baixa de la muntanya. Al final, per la banda SE. es despenja cap a les vessants de Collbató.

SERRAT DELS ESCOLANS -474 C-

FONT DE L'ESQUIROL

Secció vint-i-vuitena - Serra Llarga

Es tracta d'una secció també d'escassos atractius, malgrat la seva extensió. Comprèn el tram de la Serra Llarga, punt allargassat de la muntanya en la banda SE. Se'l coneix també amb el nom de les Canals, a causa de la baixada directa i precipitada que fa cap a l'E., on hi ha el riu Llobregat. A l'altra banda de la Serra Llarga baixa el torrent de la Bellasona.

COTA 499

És el primer turó de la Serra Llarga i es troba prop del camí que ve de la Santa Cova i davalla vers les coves de Collbató.

ORELLA DE LLEBRE (499 A I B)

Són dues roques situades en el coll que separa la cota 499 i la continuació de la Serra Llarga (499 D-E-F). Des de la cota ressenyada, cal baixar entre dretes canals —en les quals és convenient de fer «rappel» o assegurar-se— o bé davallar pel camí que va a Collbató, fins a trobar la canal S. que ens puja fins al coll on hi ha aquestes dues roques.

La primera és la més pròxima al coll de la cota 499 i porta la numeració 499 A. Formada per dos cims, ascendim primer al que es troba més a prop del coll; amb un salt assolim després el segon, un xic més enlairat.

Pel que fa a la segona roca d'Orella de Llebre (499 B), cal revoltar-la per la cara S. i anar a cercar l'aresta NE. Amb uns deu metres d'escalada en coronem el cim (dif. II).

Un xic avall de la canal S. hi ha un merlet vistós i fàcil.

COTA 499 C

Seguint la carena de la Serra Llarga des del coll on hem ressenyat les roques d'Orella de Llebre, es puja dalt d'aquest turó per la banda S., ja que per la cara N. és ben penjat.

AGULLA DE SERRA LLARGA

Es troba seguint un xic més enllà del turó esmentat. Des del coll cal superar quatre metres verticals i revoltar la roca a l'esquerra. Després ja se supera el cim ben fàcilment (dif. II).

Primera ascensió: F. Cardellà i J. Barberà (10-10-71).

SERRA LLARGA (499 D-E-F)

Cal anar al coll de l'agulla abans ressenyada i iniciar seguidament la travessia de la Serra Llarga. Primerament ascendim una canal en «ramonage» fins arribar dalt un turó. Amb un salt ens presentem en una roca situada dessota mateix i continuem la travessia. Superem un nou turó i, ja en el tram més important del recorregut, davallem una canal fins a un collet. Ascendint novament per entre roques, arribem al punt més alt de la serralada, a 642 m. sobre el nivell del mar (cota 499 D).

Per guanyar el cim 499 E, cal deixar la cresta i agafar pel flanc una canal que hi puja. Té la mateixa alçada que la cota precedent.

Anant en direcció S., la Serra Llarga comença a davallar. Per bé que la cresta és fàcil, convé d'anar-hi encordat. Arribats al cim on hi ha la cota F, podem encara baixar un xic més al S., fins que la serra cau sobre la carretera de Collbató, completament aplomada.

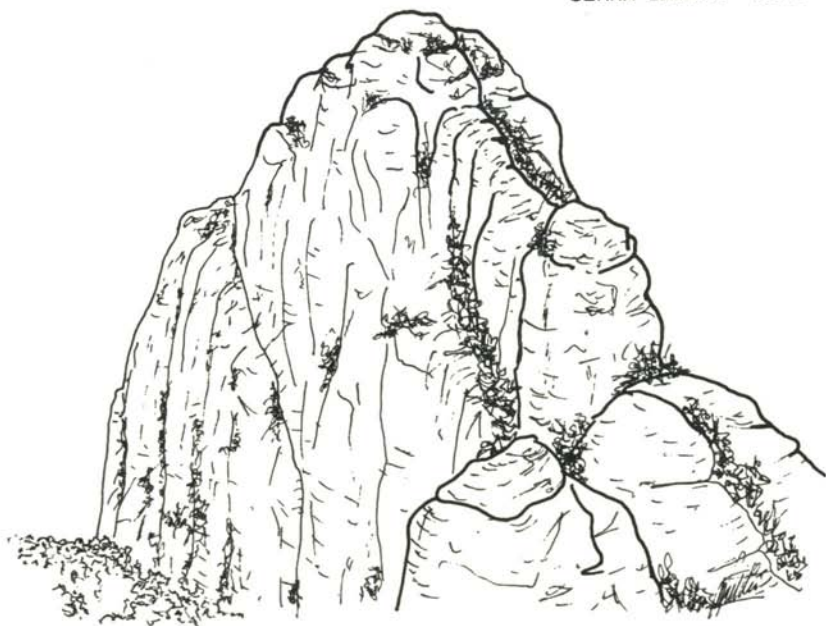
Recomanen especialment aquesta travessia, car recorre un sector de Montserrat desconegut per gairebé tothom.

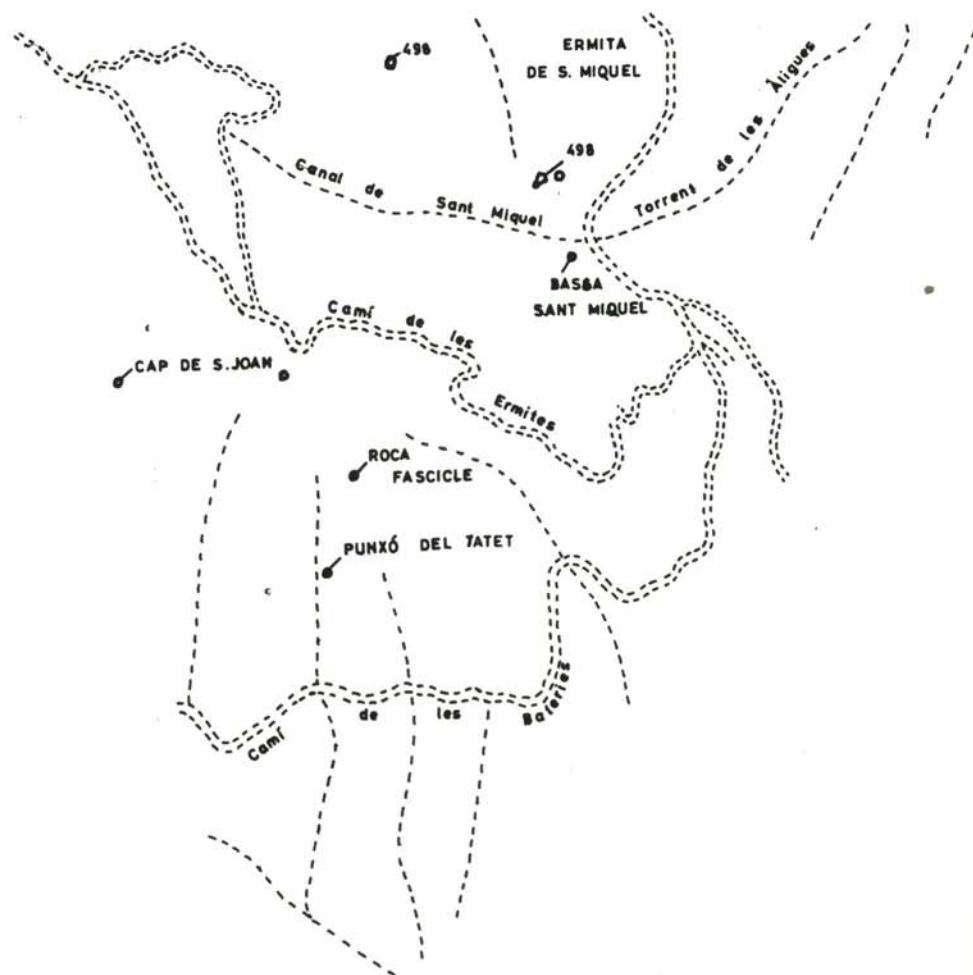
ROCA D'EN JAMAMOTO

És el darrer esperó de la Serra Llarga a la part E. i en el sentit descendent. L'accés hi és molt difícil: cal situar-se a l'estació de l'aeri i agafar la carretera de Collbató. Pugem després, mig grimpant, una canal pelada que davalla de la Serra Llarga fins arribar a l'alçada on es veu, com a única roca, un esperó que es troba a la part inferior. Cap a l'esquerra, que és on hi ha la roca, és pràcticament impossible de travessar la vegetació. Cal arribar-se al coll i emprendre una dotzena de metres d'escalada, inicialment força vertical.

Aquesta roca, dedicada a un company que perdé la vida al Cerví, fou ascendida el 1974 per J. Monterde, J. Barberà i V. Soto.

SERRA LLARGA -499 E-

Secció vint-i-novena - Sant Miquel

És la secció on es troba l'ermita de Sant Miquel i comprèn la zona esquerra, baixant, del torrent de Sant Joan.

TURÓ DE SANT MIQUEL (498)

Si ens situem a l'ermita de Sant Miquel, a la part S. hi ha un turó que presenta dues puntes rocoses. S'hi puja per un senderó des de l'enrunada bassa de Sant Miquel. Aquest lloc constitueix un bon mirador sobre l'ermita esmentada.

ROCA ALTA DE LA CANAL DE SANT MIQUEL (498)

Aquesta roca té el mateix número que l'anterior, segons el plànol de Semir. Es troba sobre uns cingles que hi ha a la dreta de la canal situada a l'O. del coll del turó de Sant Miquel. Des d'aquest coll, la roca es veu penjada. Si s'hi va per la part superior, pot pujar-s'hi amb facilitat.

ROQUES DEL CAMÍ DE LES ERMITES

Es tracta d'unes roques que obliguen a fer diverses ziga-zagues a l'anomenat camí de les Ermites, que va des de la de Sant Miquel vers el Pla de les Taràntules. Són de fàcil accés.

ROQUES DEL FASCICLE

Després de passar les roques del camí de les Ermites, seguint un xic més amunt pel mateix camí, l'abandonem per agafar una carena que va en direcció al torrent de Sant Joan, cap al S. Abans d'emprendre la davallada, veiem aquestes dues roques, una de les quals es puja pel llom de la carena i l'altra ens obliga a anar al coll que la uneix amb la primera (dif. II).

PUNXÓ DEL TATET

Des de les roques del Fascicle, hom veu a l'O. aquesta roca, abocada vers les canals que van a parar al torrent de Sant Joan. Per anar-hi, cal baixar pel mig del coll de les roques del Fascicle fins anar a trobar la carena on es troba el Punxó. Des del coll, iniciem l'ascensió per la cara esquerra i superem primer uns metres ben verticals. Agafem després una ampla cornisa que ens portarà a l'aresta S. i, per ella, suaument al cim. Per aquesta part, l'ascensió té uns 40 m.; per la banda del coll és curta, però amb forma de balma (dif. IV).

Primera ascensió: V. Soto, I. Espinosa, J. Barberà (4-3-73).

La roca és dedicada a en F. Farrés, un dels home que forjà l'excursionisme a Sant Cugat.

ROCA DEL CAP DE SANT JOAN

Seguint el camí de les ermites, més enllà d'on l'havíem deixat per anar a les roques del Fascicle, hom veu una carena en direcció SO., en la part inferior de la qual hi ha la roca que ara ressenyem.

Situats al coll N., en el qual la paret es presenta curta però vertical, anem a parar dins una gran balma. Voregem després la roca per l'ampla cornisa que va per l'esquerra fins a trobar l'aresta S. Hi pugem uns quants metres altre cop verticals i, finalment, ja planejant, arribem al cim.

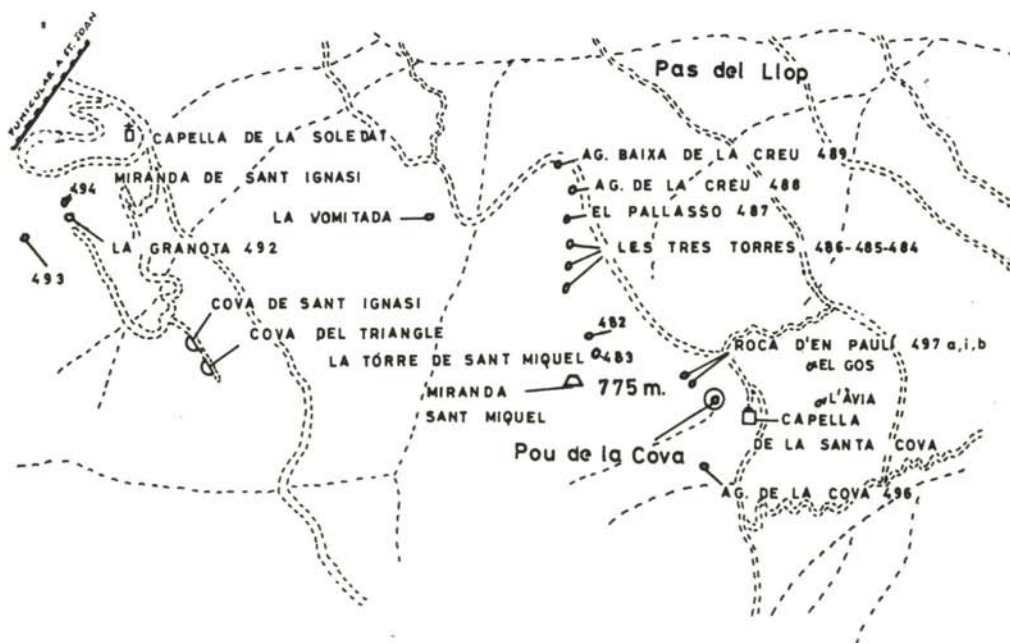
CARENA DEL CAP DE SANT JOAN

Situada al S. de la roca de Sant Joan, a la qual s'uneix per mit-

jà d'un coll. Per aquesta banda és de difícil ascensió: cal baixar per la dreta fins a trobar una canal que puja al punt on hi ha la carena. Només cal, llavors, coronar els dos turons que la componen.

PUNXÓ DEL TATET

SECCIÓ XXX
SANTA COVA

Secció trentena - Santa Cova

La secció trentena s'aboca de forma accidentada des del Pla de les Taràntules cap a l'O.; vers l'E. baixa directament a la vesant del riu Llobregat. Constitueix la darrera secció de la regió de Tebes.

La roca més important és l'agulla de la Creu. Convé de remarcar-ne també la capella de la Santa Cova, que li dona nom.

COTA 493 (CARENA DE LA DRETA DEL FUNICULAR)

Situats al Pla de les Taràntules i agafant la carena que baixa per la dreta de la via del funicular de Sant Joan, davallem fàcilment, caminant, fins a trobar diverses roques, a continuació de les quals veiem la cota 493. Per coronar-ne el cim, cal anar al coll i superar una quinzena de metres (dif. II).

LA GRANOTA (492)

Resta dessota la cota 493, baixant la mateixa carena. Cal, primer de tot, anar a trobar el coll S., al qual s'arriba després de travessar un passadís. Pugem després per un relleix i ens decanem cap a l'esquerra, amb preses molt fines. Seguim finalment l'aresta, ja fins al cim (dif. III).

Per la cara NE. presenta una via espectacular feta per uns escaladors terrassencs. Existeix també la via Kim-Roig.

La primera ascensió a l'agulla és deguda a M. Juliana, T. Muñoz, M. Sabaté, Maria Neus, A. Grau, M. Cruz i D. Cordiola (5-5-43).

COTA 494 (CARENA DE LA DRETA DEL FUNICULAR)

És la roca que dona fi a la carena que hem ressenyat. Es troba sota la de la Granota.

Cal baixar al coll per una canal arbrada que hi ha a l'esquerra d'aquesta darrera roca esmentada. Amb uns 10 m. ens fem presents al cim (dif. II).

L'agulla és com un ganivet afilat i cau aplomada sobre el monestir. J. Barberà hi pujà el 22-2-70.

ROCA DE FRA GARÍ

Cal pujar pel camí que mena a la cova de Fra Garí i, en arribar a l'alçada d'aquesta, abandonar-lo i seguir planejant per l'esquerra fins al coll de la roca, la qual presenta una balma que en dificulta l'ascensió ràpida. Un pitó o dos ens permeten de penjar-hi uns estreps i, així, superar l'obstacle (dif. A 1). Després, ja amb bona presa, s'arriba dalt.

Primera ascensió: J. Verdaguer, J. Aspachs, R. Millet, F. Farrés i J. Barberà (28-1-73).

ROCA DE L'ÀNGEL

Es tracta d'un bloc grandíós que sembla després d'alguna cingleira i que es troba a l'esquerra del camí que va del monestir a l'ermita de Sant Miquel, tocant a un soplug que hi ha al bell mig del camí. Cal pujar-la per la banda S., és a dir, per aquella on es troba l'aixopluc esmentat (dif. II).

En el camí de Santa Cecília al monestir hi havia una altra roca que portava el nom dels Àngels. També la roca del Pilot, situada al torrent de la Coma d'en Pastor, havia estat anomenada inicialment, de l'Àngel.

MIRANDA DE SANT MIQUEL (482) I TORRE DE SANT MIQUEL (483)

La Miranda és, com el seu nom suggereix, un bell mirador sobre la vessant del Llobregat i es troba a 775 metres d'altura. Per assolir el cim de la Torre —que li és contigua—, cal instal·lar un «rappel» des d'un turonet que hi ha entre la Miranda i la Torre i baixar per uns quinze metres molt aeris. Del coll al cim resten molts pocs metres, en el transcurs dels quals cal superar un desplom amb l'ajuda d'un pitó (dif. III). El cim és ple de savines.

El retorn es fa agafant-se a la mateixa corda del «rappel»; és un tram curt però molt dret.

V. Soto i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 22-2-70.

ROCA DE LA VOMITADA

Emprenem ara el camí que va del monestir a la Santa Cova, en el transcurs del qual hi ha diverses roques que cal ressenyar. Per exemple, i abans d'arribar a l'agulla de la Creu, observem una carena que acaba pròpiament en el camí, lloc en el qual hi ha la roca que ens ocupa.

D'antuvi, hom intentà ascendir-la pel llom final de la carena o cara NE., car es tractava de la part més accessible. Amb tot, el perill de despesa de les pedres aconsellà d'anar a cercar el coll de la cara SO., que no resta gaire lluny del cim (uns 10 m. que s'han de superar amb artificial; dif. A 1).

I. Espinosa i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió el dia 10-9-72.

ROQUES DE LES TRES TORRES (484-485-486)

Es tracta d'unes roques, anomenades també l'Olla, que es troben damunt la mateixa carena de l'agulla de la Creu, que baixa paral·lela a la de la Vomitada que hem esmentat.

Cal seguir, doncs, el camí de la Santa Cova i, en arribar a la canal que hi ha entre les dues carenes, pujar-la fins arribar

en una altra que baixa del coll SO. d'aquestes roques. En aquest coll hi ha una palometa que porta l'electricitat a la Santa Cova. Abans d'arribar al coll esmentat, cal pujar per una canaleta de l'esquerra un tram en «ramonage», fins a parar un bon replà. Passem després una llarga rampa ascendent, revoltent la roca vers la cara N. i, per una canaleta recoberta de petites mates, arribem al primer cim (486). Passem tot seguit al del mig (485) i, d'aquí, al més occidental (484), darrer de les Tres Torres. En aquest darrer és on cal muntar el «rappel» que ens deixa al coll on hi ha la palometa amb la línia elèctrica. Cal anar amb molt de compte a fi de no tocar-la. En conjunt, l'ascensió que hem descrit és molt àeria però fàcil (dif. III).
Primera ascensió, 29-6-41. R. Estrems i J. Mercadé.

ROCA DEL PALLASSO (487)

És la mateixa carena on hi ha les roques de les Tres Torres, en direcció a l'agulla de la Creu o NE.

Cal pujar un xic per la canal que separa les carenes de la Vomitada i la que ressenyem, fins agafar-ne una altra que separa les roques de les Tres Torres i la del Pallasso. Presenta al llarg del recorregut diversos trams força verticals i amb vegetació d'arbust (dif. III). Situats al coll, iniciem l'escalada en «ramonage» i completem els vuit metres que resten fins al cim, de preses molt descompostes.

Primera ascensió: F. Burgada, J. Belzus i J. Barberà (26-6-71).

AGULLA DE LA CREU (488 i 489 —AGULLA BAIXA—)

És la darrera roca de la carena que hem anat descrivint i deu el nom a la creu que hi ha en el camí de la Santa Cova, dessota mateix de l'agulla. Es compon de dues roques: la 488 és pròpiament l'agulla de la Creu; la 489 és anomenada agulla Baixa.

Afronta amb la roca del Pallasso. Cal pujar per la canal que l'en separa fins dalt al coll, on hi ha un turonet que hem de vorejar per l'esquerra. Baixem després en diagonal per una canal que ens porta a una canaleta encastada que s'enfila fins a la collada

existent entre l'agulla Baixa i la de la Creu. A continuació, pugem en «ramonage» la canaleta que uneix les dues agulles i passem a l'aresta O. de l'agulla Baixa, al cim de la qual arribem després de superar en artificial l'aresta esmentada (dif. V).

Per coronar el cim culminant de l'agulla de la Creu, ens cal passar pel collet d'una roca a l'altra i iniciar un flanqueig per la dreta, cara O., ja fins dalt.

L'agulla Baixa té dues vies: la Iglésias-Torras, que comença al peu de la creu del camí i agafa tota la paret NE. en dues tirades de 40 (A 1) i 20 metres (en lliure, IV), respectivament (via oberta el 30-1-66); i la via Santacana, que discorre per la part SE. de l'agulla a través d'una fonda fissura. El primer tram d'aquesta darrera via se supera en «ramonage»; després cal seguir una canal que ens obliga a clavar algun pitó, fins anar a parar a la collada que hi ha entre l'agulla Baixa i la de la Creu.

Sobre aquestes vies, cf. «Montaña», núm. 28 (desembre 1953); «Cordada», núm. 124; U.E.C., núm. 66.

La primera ascensió fou efectuada per Joan Panyella, Torras i Avenza, el dia 1-6-43.

AGULLA DEL GERMA PAULÍ (497 A i B)

Situada en el camí de la Santa Cova, passada l'agulla de la Creu. Havia estat anomenada també agulla dels Badocs i algun butlletí dels anys quarantes li atribuïa la denominació d'agulla de la Cova. Aquest darrer nom, però, correspon, segons el plànol de Semir, a la cota 496, que es troba dalt de la carena de la Santa Cova.

L'ascensió per la via normal hi és un xic complicada. Cal iniciar-la remuntant el Sant Misteri del camí i pujant a cercar una canal. Després cal seguir una aresta situada a l'esquerra fins a situar-se al S. de la part final de l'agulla. Es baixa aleshores a trobar el coll i es voreja la roca per la dreta, fins entaforar-se per una xemeneia que parteix l'agulla en dues (cotes A i B). Ambdós cims es guanyen fàcilment, per la cara S. (dif. III).

La via Rubio-Vidiella també neix al camí i agafa una fissura en la qual es fa una tirada en artificial d'A 1. Després es decanta a la dreta per cercar un relleix a partir del qual es voreja l'agu-

lla per la dreta o cara N., al costat contrari de la via normal. Finalment hom ateny els dos cims des de la xemeneia. Joan Panyella i Vilaseca hi feren la primera ascensió el 2-4-43.

ROCA DE LA COVA (496)

És el punt més alt de la carena que baixa directament a la capella de la Santa Cova. Al cim s'hi arriba bé després de superar diversos turons de la carena. S'hi pot pujar també des del Sant Misteri, agulla del Germà Paulí i carena. Aquest darrer recorregut és molt brut de vegetació (dif. II).

ROCA DE L'ÀVIA

És una gran roca gairebé encastada a la cinglera i presenta a la dreta una canal difícil a causa dels seus desploms inicials. La primera ascensió, que fou protagonitzada per Arocas, Bové, A. Mompert i Enric M. (26-6-55), es féu per una canal de la cara SE.: hom pujà del basament de la roca fins al coll i emprengué ja fàcilment el tram final que porta al cim (dif. III). Aquesta roca es veu bé pujant amb l'aeri des de Monistrol; en canvi, si hom va a cercar-la per sota la Santa Cova, es troba molt difícilment. Això no obstant, amb un «rappel» aeri de 60 m. pot arribar-se al coll. Altra manera és baixar per una dreta canal que mena fins a prop del coll esmentat, al qual s'arriba amb un flanqueig a l'esquerra. El tram final que resta fins al cim és ben curt. S. Ubach, J. M. Soto i J. Barberà efectuaren aquesta ascensió el dia 24-9-72.

EL GOS

Cal agafar un corriol que davalla des de l'indret on hom abandona el camí de la Santa Cova per agafar el que mena a les coves del Salnitre. Descendim, doncs, de dret avall fins arribar al lloc de la vertical d'aquesta roca. Un «rappel» ens porta directament al coll i després ja ens remuntem fàcilment fins al cim (dif. II).

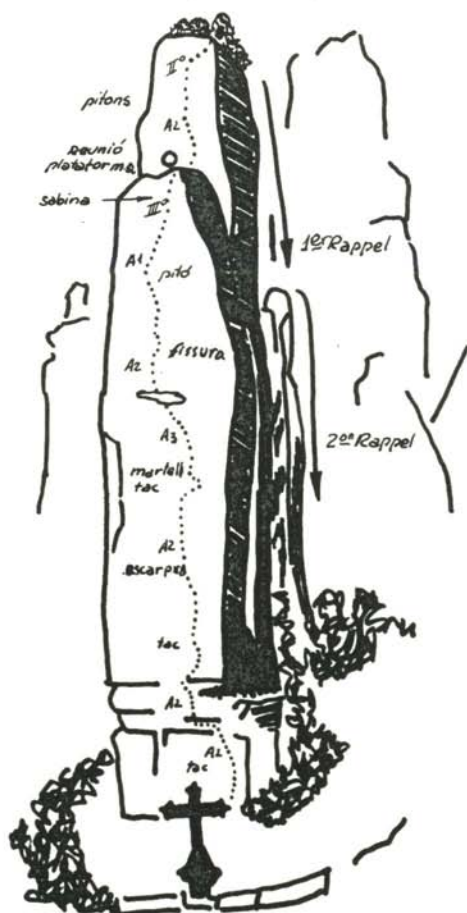
Primera ascensió: V. Soto i J. Barberà (9-9-73).

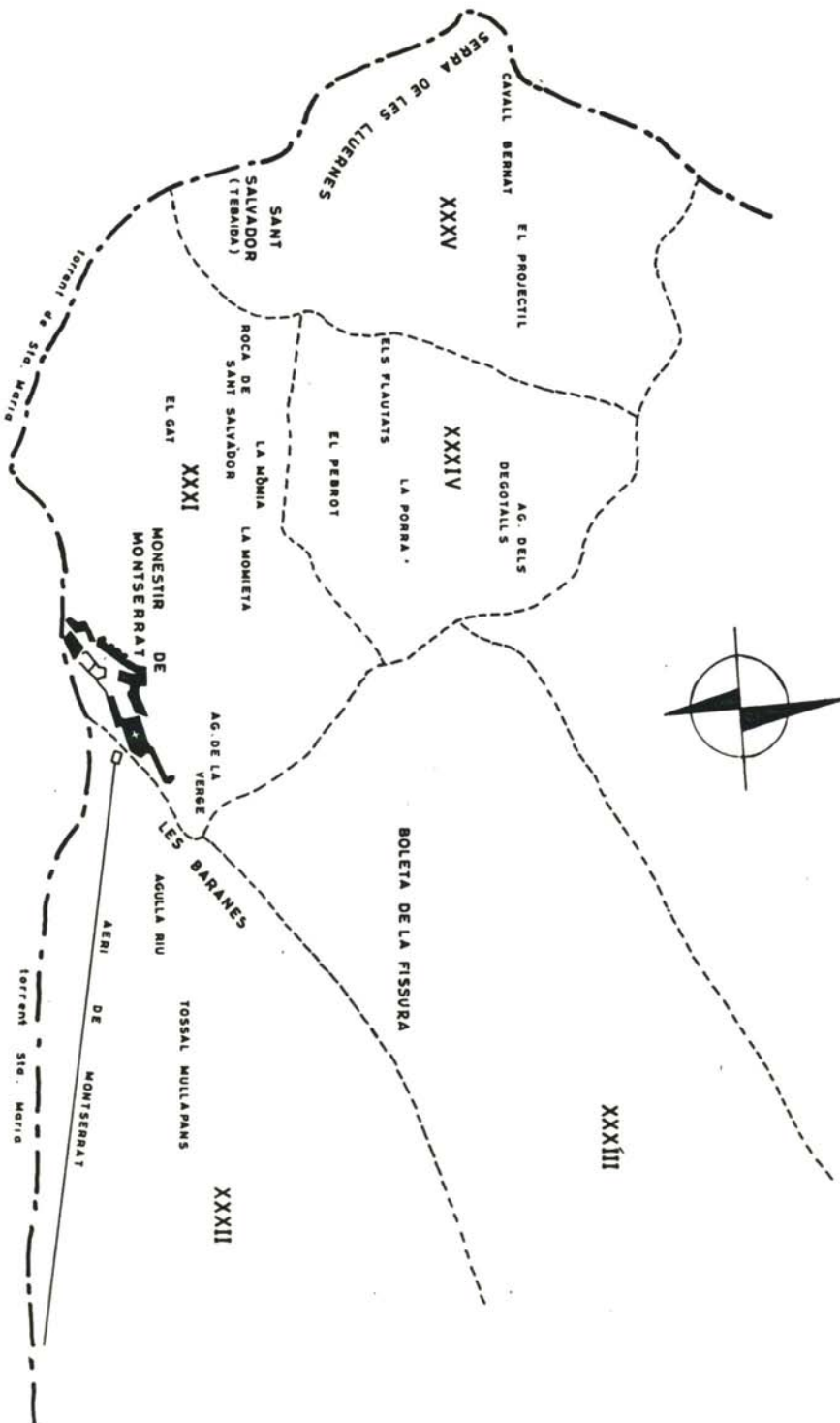
MIRANDA DEL MONESTIR

Es tracta d'un indret on hi ha una gran plataforma penjada, amb una magna vista sobre el monestir. Cal agafar el corriol de què hem parlat i davallar-lo un xic en direcció N., per sobre les cingleres.

AGULLA DE LA CREU -488-489-

Via Iglesias - Casanovas

escala 1:10.000

REGIÓ DE LA TEBADA

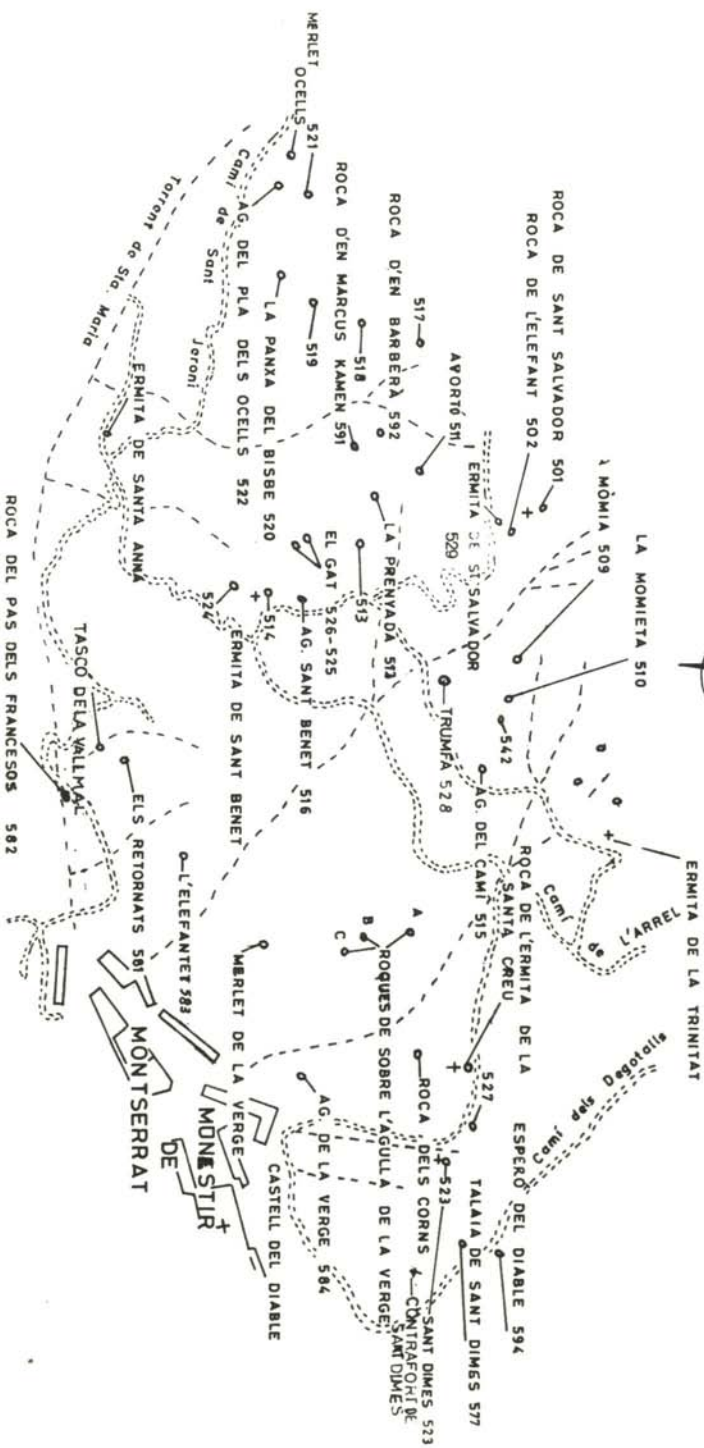
REGIÓ DE LA TEBAIDA O SANT SALVADOR

És la darrera regió de Montserrat i la sisena del nostre estudi. Les numeracions de les seves cotes van, segons el plànol de Semir, del 501 al 599. Hom l'ha anomenada també regió del Monestir, ja que totes les seves seccions hi són properes.

Situats al Cavall Bernat, la part N. de la regió voreja la roca del Morral del Cavall, que té a l'esquerra la paret dels Diables (ja esmentada i pertanyent a la regió de Sant Jeroni), baixant pel torrent de l'Escuder. La part O. davalla vers el torrent de Vallmal o de Santa Maria des del Cavall Bernat mateix; torrent avall, passa pel monestir i va directe al riu Llobregat. La torrentada afluïda la separa de la regió de Tebes.

Està composta de cinc seccions: la XXXI (Monestir), XXXII (Mullapans), XXXIII (Escuder), XXXIV (Flautats) i XXXV (Cavall Bernat). Aquestes seccions, especialment les del Monestir, Flautats i Cavall Bernat, posseeixen algunes de les roques més notables de la muntanya, tals com la Mòmia, la Prenyada i la Panxa del Bisbe; la Porra, la Punxa, la Carota i el Pebrot; i el Cavall Bernat i el Projectil.

En canvi, les seccions XXXII i XXXIII, que ja pertanyen a la part baixa de la muntanya, ofereixen només com a dignes d'esment la Trona (secció trenta-dosena) i la Boleta de la Fissura (secció trenta-tresena).

Secció trenta-unena - Monestir

Aquesta secció comprèn tota la zona situada damunt del monestir; la proximitat d'aquest fa que sigui la que té més ermites. La ruta que en defineix els límits neix al monestir, continua amunt per tot el torrent de Santa Maria fins al Pla dels Ocells. Després arriba a l'ermita de Sant Salvador i baixa vers la de les Trinitats. Finalment, va fins a Sant Dimes i retorna al monestir.

El punt més alt de la secció és la roca de Sant Salvador, punt més alt de tota la regió de la Tebaida, amb 1.144 metres.

ROCA DEL TASCÓ DE LA VALLMAL

Es tracta d'un gran bloc encaixonat al bell mig del torrent, en el lloc on la Vallmal forma una petita «gúbia». Des del seu collet, la roca és ben petita.

Cal pujar pel camí que ve del monestir, en el tram on hi ha les escales que menen al Pas dels Francesos. Abans de travessar el torrent, trobem aquesta roca a mà esquerra. Presenta un pas curt i dificultós (dif. III).

AGULLA DELS RETORNATS (581)

Seguint el camí de les escales, i abans de passar el Pas dels Francesos, trobem a la dreta aquesta agulla, al peu de la qual

ens porta un corriol. Enfilant-se a una alzina s'arriba a un canalló que porta a la collada de l'agulla. L'ascensió comença per una canaleta fina de preses i continua amb un flanqueig a la dreta, ja amb més bona presa. Després es va des del coll, situat al N., fins a la part O., des de la qual ja es puja suauement (dif. III).

Presenta, a la cara S., una balma colossal, que fou objecte d'una via de pitonisses oberta per J. Seve i F. Quintana el dia 15-8-62. La via és anomenada Sakim i té uns 50 m. de desnivell en A 2, amb un pas delicat de V cap al capdamunt. Cf. «Cordada», núm. 82.

Joan Panyella i Torres hi feren la primera ascensió el dia 1-5-43.

ROCA DEL PAS DELS FRANCESOS (582)

Es troba en el mateix camí de les escales que mena a les ermites. És en un pas molt angost que algú ha volgut anomenar també «estret de Gibraltar». La cara del coll o S. és de fàcil ascensió (dif. II).

A la dreta hi ha també un merlet que resta situat molt més amunt de la roca del Pas dels Francesos.

ROCA DE L'ELEFANTET (583)

El nom d'aquesta roca és força recent, ja que sols la coneixíem com a cota 583. Ha estat batejada després d'haver-hi obert diverses vies a la cara SE. Per la part del coll, que és on es troba la via normal d'ascensió, la roca s'aixeca a la dreta del camí que va de l'ermita de Santa Anna a Sant Dimes.

S'hi pot pujar des del coll amb un tram de roca d'uns 10 m. Amb tot, si hom vol evitar-lo, hi ha una canal arbrada que s'enfila fins al turonet contigu, des del qual s'arriba fàcilment al cim (dif. II).

Els terrassencs hi obriren una via llarga i d'una gran alçària a la cara SE., anomenada Manyos-Casanovas i amb tres reunions. La primera tirada és en A 2, V i A 2; la segona de IV i curta; i la tercera de V fins que hom deixa la fissura i flanqueja a la dreta. Aquí s'ajunta amb l'altra via, la Gómez-Pamplona,

que va seguint l'aresta més cap a l'esquerra. Després es continua en A 2 i I fins a la darrera reunió, des de la qual una tirada en lliure, de IV, permet d'assolir el cim.

MERLET DE LA VERGE

Seguint el mateix camí esmentat que passa per damunt la cota 583, un xic més enllà en direcció a l'ermita de Sant Dimes, en passar per un indret on uns troncs impedeixen l'esllavissament del camí, canviem de ruta i baixem per una canal en direcció S. A l'esquerra deixem les roques de sobre l'agulla de la Verge (B-C-A). Des de sota d'aquestes passem un pas delicat que ens permet d'aconseguir un turonet en el qual recolza la roca que ressenyem. Cal flanquejar per l'O. fins anar a parar a la part S., tot superant un pas de V i una cornisa que permet un flanqueig vers la cara S. Situats a l'aresta, assolim el cim fàcilment (dif. IV).

Primera ascensió: S. Ubach, F. Cardellà i J. Barberà (27-8-72).

ROQUES DE SOBRE L'AGULLA DE LA VERGE (B-C)

Novament en el camí que va a Sant Dimes, en el lloc on es troben els troncs de què hem parlat, baixem per la canal que ens ha dut al Merlet de la Verge. Primerament es passa per la roca A, que després ressenyarem; a continuació hi ha les roques B-C. Per una canaleta coronem la roca B i des d'aquí, baixant a un collet, arribem al cim de la roca A, situada més al S. (dif. II).

ROCA DE SOBRE L'AGULLA DE LA VERGE (A)

Per ascendir aquesta roca enlairada, l'accés a la qual ja hem explicat, hem de situar-nos en el coll. Per bé que es tracti d'una ascensió curta, de mitja dotzena de metres, cal advertir que són desplomats. Amb tot, la bona presa de la roca ens permet de superar-ne el cim amb relativa facilitat (dif. III).

ELS CORNS

Es troba també per damunt de l'agulla de la Verge. Situat a l'indret dels troncs de contenció del camí, en comptes de davallar per la canal de la dreta com fins ara, ho fem per la de l'esquerra, fins al peu d'aquesta roca, que presenta dos cims punxeguts. L'ascensió comença amb un tram de roca compacta fins atènyer un canaló que divideix els dos cims i que constitueix la via d'accés fins dalt. Per aquest cantó la roca no sobrepassa els 15 m. (dif. III).

Primera ascensió: S. Ubach, F. Cardellà i J. Barberà (27-8-72).

ROCA DE LA SANTA CREU

Continuant el camí de Sant Dimes, a prop ja d'aquesta ermita, passem per un estret rocós en el qual hi ha el coll de la roca de la Santa Creu. L'ermita es troba al peu d'aquesta agulla, a la part SE.

Cal pujar per una canal situada a peu pla del camí (part N.), aconseguir una alzina per mitjà d'un flanqueig un xic desplotat i finalment superar-la fins atènyer el cim (dif. III).

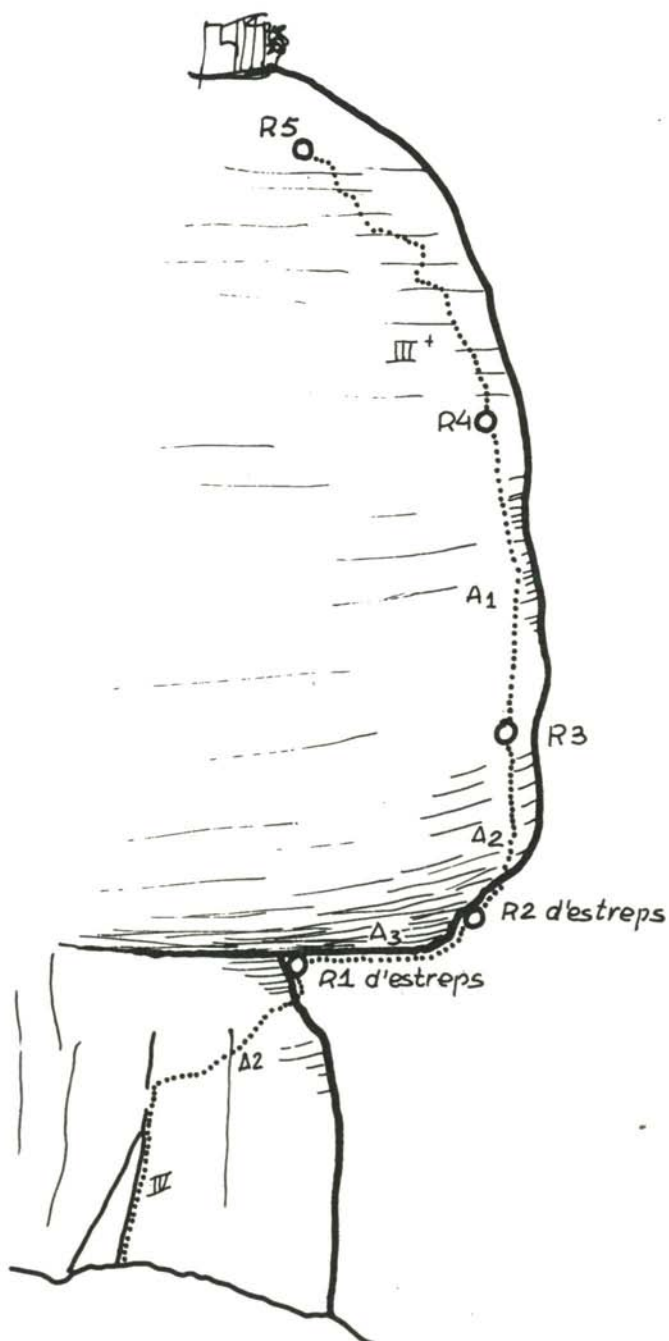
AGULLA DE LA VERGE (584)

És una de les roques d'accés més complicat de la muntanya. Creiem que els qui hi feren la primera ascensió, a fi de no anar al coll, optaren per pujar per la part E. i cercar l'aresta S., per superar després un desplom en VI. Aquesta via, oberta pels sabadellencs J. Alaix, W. Perch, Palau i Ll. Corominas el dia 14-3-48, és difícil i complicada i exigí la tècnica combinada (dif. VI o A 1).

Hi ha també la via Hispano-Suècia, que surt pròpiament del darrera del monestir i amb tres tirades se situa damunt el basament de l'agulla, en artificial A 2. Després s'enfila directament al cim amb un tram de IV, A 1 i V.

La via Manyos-Casanovas té quatre llargs de corda en V i A 2. L'operació Montserrat hi obrí una via directa des del coll, d'una quinzena de metres i en artificial A 1. És ben recomanable, ja

EL SOSTRE DEL MONESTIR

que es troba fora del perill de caiguda de pedres sobre el monestir. Per anar a cercar la via del coll, cal pujar per les escales privades que pugen del monestir a l'ermita de la Santa Creu. Abans d'arribar-hi, cal desviar-se a l'esquerra i, vorejant una sèrie de canals, anar a parar a l'estret coll de l'agulla.

D. Alegre, V. Soto i J. Barberà feren l'ascensió del coll per aquesta via directa el dia 28-8-71.

COTA 527

A la part de sobre de Sant Dimes, en direcció Trinitats i separada per un coll marcat, trobem aquesta roca, d'interès nul per a l'escalada.

TURÓ DE SANT DIMES (523)

Damunt de l'ermita de Sant Dimes hi ha aquest turó, al qual s'arriba fàcilment gràcies a unes escales de ferro. Si no hi fossin, presentaria certes dificultats d'ascensió.

L'ermita de Sant Dimes, situada enfront de la de la Santa Creu, està barrada per una porta i normalment no es pot visitar. En aquest indret, de notable posició estratègica, hi hagué un castell en el qual s'instal·laren uns lladres que protagonitzaren una llarga història fins que hom aconseguí de treure'ls-en.

SOSTRE DEL CASTELL DEL DIABLE O DEL MONESTIR

El castell del Diable, les runes del qual es troben sota l'ermita de Sant Dimes, es troba completament penjat sobre les roques del monestir i suspès damunt una roca que presenta una balma colossal. Hom hi ha obert una via d'escalada molt espectacular, que és un gran motiu d'atracció per als visitants del monestir.

Primerament es puja el pedestal i després el sostre en A 3. Finalment, cal remuntar un tram de paret a fi d'escapar-se pel costat del castell. Aquesta via d'escalada té tres punts de reunió (dif. IV i A 3).

Primera ascensió: Recasens i Vives.

AGULLA DEL CONTRAFORT DE SANT DIMES

Sota l'ermita de Sant Dimes hi ha un turó que hem de superar després d'uns quants metres força llisos. Aquí neix una carena descendent en direcció S., en la qual es troba una agulla que coronem després d'haver-ne assolit el coll per mitjà d'un «rappel». Per aquesta part puja, des de baix el monestir, la via del Contrafort de Sant Dimes, feta per Albert-Rincon. Es tracta d'una difícil via que conté nou reunions fins arribar a l'agulla esmentada, amb trams d'A 2, V i VI.

TALAIA DE SANT DIMES (577)

Aquesta roca es troba en una carena descendent per la part N. del turó de Sant Dimes.

Cal anar, primer de tot, a cercar el coll en el qual la cota 527 queda accidentalment separada del turó de Sant Dimes. Després es baixa per la part N. d'aquest coll accidentat, en la qual hi ha una canal de vegetació exuberant, que davalla molt verticalment fins a la carretera. Cal deixar aquesta canal i vorejar per la dreta el turó de Sant Dimes, fins anar a cercar el coll de la Talaia. Amb una quinzena de metres, drets inicialment però que després s'ajeu, n'assolim el cim (dif. III).

Primera ascensió: F. Cardellà i J. Barberà (28-8-71).

ESPERÓ DEL DIABLE (594)

Cal baixar al coll de la cota 527 i el turó de Sant Dimes, abans esmentat. Després de davallar durant 40 m. per una canal, cal instal·lar un «rappel» de la mateixa longitud. Per la mateixa canal i de cara avall, es va a parar, a la dreta, dalt un collet que pràcticament és el cim de la cota 594.

Aquest gran contrafort presenta, pel costat de la carretera i ja prop del monestir, un esperó amb una bonica via d'escalada que fou causa d'una gran controvèrsia entre escaladors. La inicià Recasens i fou acabada per Albert Iglésias, però hom la batejà amb el nom de Paul-Gustau. Consta de quatre tirades distribuïdes de la forma següent: primera, IV, A 1 i V; segona, V, A 1 i IV; tercera, A 2, A 1 i A 2; i quarta, A 1, A 2 i IV.

MERLET DEL PLA DELS OCELLS

Traslladem ara el recorregut per les roques de la Tebaida cap al Pla dels Ocells, indret en el qual encara hi ha la cisterna i les runes de la caseta que hi hagué fins no fa gaires anys. Actualment aquest lloc no és sinó un esbarzerar.

Aquest merlet és sota la cota 521. Cal pujar en «ramonage» un tram curt fins al coll i, amb un pas, atènyer el cim (dif. II).

CARENA DEL MERLET DEL PLA DELS OCELLS (521)

Forma part d'una carena que acaba a l'agulla del Pla dels Ocells. Cal remuntar per la banda esquerra aquesta carena i baixar per dalt de tres turons fins al cim de la cota 521, que resta separada de l'agulla per una collada.

AGULLA DEL PLA DELS OCELLS (522)

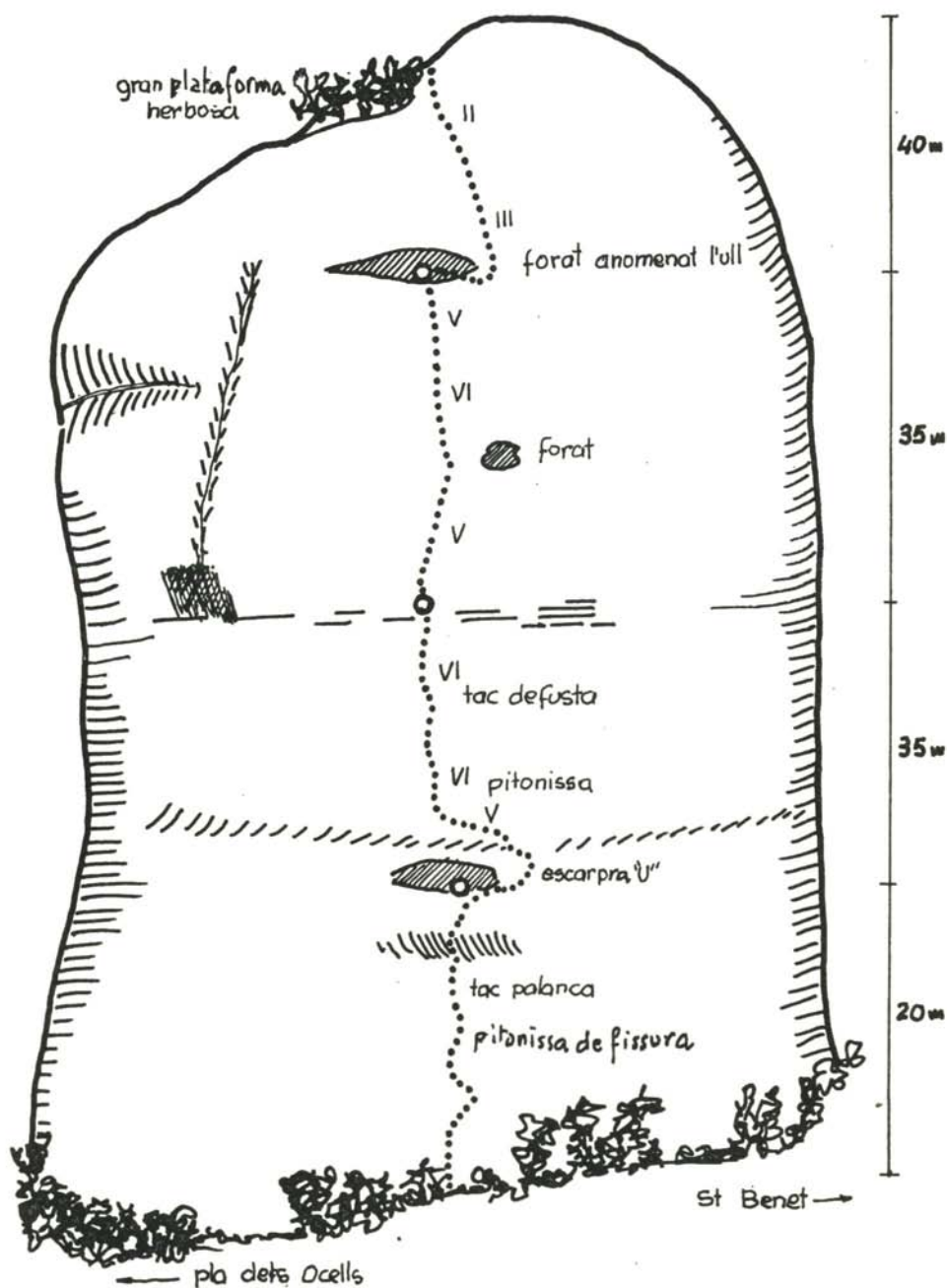
Es troba situada damunt mateix del camí que puja del monestir vers el Pla dels Ocells. Amb tot, si la volem ascendir per la via normal, ens cal anar a trobar el coll existent entre la roca 521 i l'agulla. Pugem una suau aresta de l'esquerra i agafem una canaleta amb un pas desplomat que porta al cim de l'agulla (dif. III). La longitud d'aquesta via és d'una vintena de metres. Actualment hi ha també variants que puguen directament des del camí (arestes S.).

LA PANXA DEL BISBE (520) (L'ANTIPÀTICA)

Aquesta immensa roca és la darrera d'una carena descendent des de la roca de Sant Salvador vers el S., propera a la carena ja descrita de l'agulla del Pla dels Ocells. Quan en Jaus (és a dir, J. Casasayes) hi efectuà la primera ascensió amb un amic (el dia 9-4-44), hom li donava el nom d'Antipàtica, denominació que avui pràcticament ja ha desaparegut. La via normal es féu situant-se al coll N., flanquejant llargament cap a la cara O. fins a trobar prop del cim l'ajaguda aresta S. i enfilant-se des d'aquí

LA PANXA DEL BISBE - 520-

Via GESAM

fins dalt (dif. III). Actualment, aquesta roca és popular per les diverses vies que s'hi han obert i, especialment, per la superació de la gran paret S., és a dir, la «panxa».

Balcells, Cirera i Pla, el 29-8-48, foren els primers de superar, després de diversos intents, aquesta colossal paret, amb una ascensió en tres tirades de V sup. Hi ha una variant per la part de la «panxa», anomenada Canaletes, que es desvia de l'anterior immediatament després de la primera reunió. Aquesta variant és, però, desaconsellable per raó de la seva elevada dificultat i per les precàries possibilitats que ofereix d'alguna cordada.

Més a la dreta i en direcció E. hi ha dues vies (Terrassa i Badalona) que s'ajunten a la tercera reunió, en una balma de les moltes que es troben en aquesta roca. Ambdues són ben difícils, ja que oscil·len entre V i VI. Després de la reunió, la via Terrassa va seguidament a cercar el llom i s'enfila més fàcilment fins al cim; la Badalona ho fa igualment, però més cap a la dreta. Aquesta darrera fou oberta per J. Casas, A. Muñoz i J. Estrada el dia 1-8-65. La via del G.E.S.A.M. fou realitzada per V. Ferrer, F. Burgos i J. Riera el dia 16-10-66. Cf. la revista «Cordada», núm. 132.

Per la cara E. es troben dues vies. L'una és la Casanellas-Ludwing, a la mateixa «panxa». Comprèn dues reunions i és gairebé una artificial de burí fins a la balma de la segona reunió. Des d'aquest punt hom va a cercar el llom i, després, el cim. L'altra via és la Barberà-Cortès, que surt gairebé del coll i s'enfila per una canal que puja directament fins a la balma del cim. Aleshores la via es decanta cap a l'esquerra, tot fent un llarg flanqueig per arribar al llom; després, ja més fàcilment, culminem l'ascensió fins dalt de tot.

COTA 519

Ens situem ara a la carena que va de la Panxa del Bisbe a la roca de Sant Salvador. Aquesta cota 519 és veïna de la primera per la part de sobre. Des del coll s'hi puja amb facilitat.

COTA 518

Situada a la mateixa carena. Després de passar la cota 519,

pugem per una rampa fins al cim. Es pot baixar descendint al coll N., per arribar al qual convé d'anar a un replà existent a la part E. i baixar per una canal plena de vegetació i prou penjada com perquè ens obligui a fer un petit «rappel».

A la part inferior, per la cara SE., hi ha un gros turó que presenta en el seu costat meridional unes altes cingleres. Amb tot, si ens hi arribem pel cantó que resta unit a la cota 518, no presenta cap mena de dificultat.

Precisament per aquesta cara SE., F. Ludwing i P. Casanellas hi obriren dues vies el novembre de 1973. L'una agafa completament l'aresta, llevat del tram final que voreja la balma propera al cim pel costat esquerre; durant el trajecte es fan dues reunions. En el recorregut d'aquesta via, que és totalment en lliure, podem anotar els graus següents: primera tirada, dif. II; segona, III, IV, V i IV; i tercera, IV, II i III. Més a l'esquerra, pel llom lateral, puja l'altra via (primer tram, en III, IV i V; segon, en A 1; i tercer, en IV grau).

COTA 517

En la mateixa carena ascendent, és la roca que ve després de la 518. S'hi pot pujar pels dos costats de coll de la carena (dif. III inf.).

COTES 514 I 524 (ROQUES DE SANT BENET)

Ambdues són a tocar de l'ermita de Sant Benet. La 514 és sota mateix; la 524 es troba damunt el coll superior i és de fàcil ascensió (dif. II).

La de Sant Benet és una ermita de construcció força més recent que no les altres de la secció. Hi trobem una cisterna en la qual podem proveir-nos d'aigua. Es tracta d'un indret on fan biviac molts escaladors i que voldríem veure ben conservat molt de temps.

AGULLA DE SANT BENET (516)

Aquesta roca es troba a la part N. de l'ermita. Cal pujar al coll a través d'una canal i d'allí estant superar un tram curt i una

mica llis fins anar a trobar un replà que presenta l'aresta S. L'accés al cim ja no ofereix després cap més dificultat (dif. III). Per la cara N. hi ha una via oberta per Majó i R. Cots el dia 3-9-61.

L'agulla de Sant Benet és una roca molt freqüentada pels escaladors novells.

AGULLA DEL GAT (525-526)

Venint pel camí que va de l'ermita de Sant Benet a Sant Salvador, l'abandonem seguidament a fi de vorejar la part S. del Contrafort de la Prenyada i pujar per una canal poblada d'esbarzers fins al coll que uneix l'agulla del Gat i la cota 513 o Contrafort esmentat. Flanquem llavors el cim Petit del Gat (526) i arribem al coll existent entre les dues roques del Gat. Uns vuit metres de bona presa ens porten al cim Petit. De retorn al coll, passem per una alzina i assolim el cim Gran de la roca que ressenyem (dif. III).

Aquesta agulla té dues vies interessants: la via Iglésias es fa per la cara de davant mirant vers l'ermita de Sant Benet (és a dir, al S.). Hom puja una rampa amb una tirada de III i culmina l'ascensió amb la superació difícil de la balma del «cap» del cim (artificial A 2). La via Dalmau-Martín puja per la cara O. i conté un parell de reunions. Després d'un flanqueig a la dreta s'enfila per una fissura, directament fins al cim (IV i A 2). Cf. els números 122 i 174 de la revista «Cordada».

ROCA DE LA PRENYADA (512)

Antigament se l'anomenava el Bisbe.

La via normal (dif. III) puja per una canal arbrada de la cara O. fins un relleix. D'ací estant, un curt tram finet ens porta al cim. Hi feren la primera ascensió Colomer, els germans Agras i Pera-dejordi, el dia 27-5-34. Cal, tanmateix, que passem a ressenyar una bona colla de vies que avui presenta la Prenyada:

Per la vessant SE. hi ha la via Gómez, la qual recorre de baix a dalt la quasi totalitat d'una fissura-diedre. Aquesta via figura

entre les més boniques escalades de Montserrat i és, per tant, absolutament recomanable (dif. V, 150 metres).

Fou, però, el segon itinerari traçat a les parets de la Prenyada. La primera ascensió de Gómez i Xalmet fou culminada abans del 1958 (cf. butlletí del C.E. de Gràcia, juliol 1970). La intenció dels primers ascensionistes era arribar al cim directament (per allò que és avui la variant Anglada-Cerdà, de dos llargs de corda en A 3 i efectuada el 16-2-58), però una forta caiguda vingué a frustrar el seu intent. Malmesos per l'accident, els calgué sortir en diagonal per sobre la panxa i, des d'ací, renunciant al cim, flanquejar cap a la canal de la via normal.

L'any 1959 hi foren obertes dues vies interessants. El 26 d'abril, Joan Cerdà, A. Auqué i F. Guillamon pujaren per l'aresta del monestir o aresta G.A.M. (V sup. i 80 metres), itinerari que no ha passat encara avui de moda malgrat que, el 1972, Pere Casanellas i F. Ludwing obriren una via per l'aresta del Contrafort de la Prenyada o cota 513 (dif. V, A 1 i pas A 2) que, unint les dues vies d'escalada, puja íntegrament tota l'aresta, en una ascensió difícil i de llargària considerable (180 metres).

Per la paret que mira a la Trompa de l'Elefant (Nord), Joan Cerdà i Heinz Pokorsky obriren, el dia 18-10-59, una via molt interessant, elegant i difícil (V sup., VI escàs i pas d'A 2; 140 metres). Cf. «Cordada», núm. 132.

La Prenyada té encara altres vies per la seva vessant S., precisament pel pany de paret de sota la seva panxa. En primer lloc, la via G.E.D.E., oberta el juliol de 1964 per J. Martí, E. Ortiz i V. López (V, pas A 1; 90 metres). Aquesta via escala la paret directament i evita la balma de la panxa per l'esquerra. Posteriorment, escaladors de Terrassa hi han obert una variant que escala el sostre directament.

Més a la dreta, però encara en el mateix pany de paret, ressenyem la via Manyos (A 1 i IV; 90 metres), oberta per Troya i Martínez. És un recorregut que escala la paret directament, amb tendència a la dreta, fins dessota del sostre de la panxa, el qual evita després també per la dreta.

Ressenyem ara, amb detall, la via Gómez a la Prenyada. Ja hem dit que aquesta és, sens dubte, una de les millors escalades del massís: elegant, llarga, difícil però segura, totalment lliure... En definitiva, un paradigma de la típica escalada montserratina. El primer llarg, d'uns 10 o 15 m., es fa per la paret de la dreta

del díedre (V, delicat, presa arrodonida). Sense necessitat de cap pitó s'arriba a un arbre i, un tros més amunt, entaforats dintre la xemeneia, fem la primera reunió.

Es puja després per la xemeneia (IV); al cap de pocs metres es tanca i s'extraploma, però sortosament hi ha un o dos ferros. Cal ajudar-s'hi (A 1 o V) i elevar-se, obrir les cames per tal de vèncer la balma i sortir vers la dreta aprofitant la bona presa que hi ha a la fissura (V sup.). Al cop de pocs metres s'arriba a un relleix on es fa la segona reunió.

Sortim seguidament per l'esquerra per tal d'entrar en el díedre (delicat), que ara té una certa inclinació a l'esquerra. L'escala-da és difícil i sostinguda, però també franca gràcies a la bona qualitat de la presa. És igualment segura car hi ha tres sòlides savines i un o dos pitons (en el darrer tram). En una savina, amb estreps i assegurats amb ferros que hi ha un parell de metres més amunt, fem la tercera reunió (35 metres, V).

Ajudats per l'escàrpia que domina la reunió, sortim fent un pas a l'esquerra i ens elevem directament cap a una grossa pedra des de la qual abastem una burinada (amb bagueta). Continuant directament, tornem més amunt vers la fissura-díedre, la qual es redreça (pitó útil, no indispensable). Fins aquí portem 20 o 25 metres de V mantingut. Superat aquest ressalt, el pendent disminueix i ens permet de progressar amb molta més facilitat (III sup.) fins a un gran replà amb unes savines, on fem la reunió quarta.

Escalem en diagonal a l'esquerra (III sup.) tot seguint un relleix-fissura fins a sobre la panxa. Fem la cinquena reunió assegurats en una savina.

Finalment, escalem directament el ressalt que ens separa del cim (6 o 7 m. de V, delicats, amb preses mal disposades; després III).

CONTRAFORT DE LA PRENYADA (513)

Es puja per una dreta canal S. que hi ha a la part N. del coll que separa les roques del Gat i aquesta (dif. IV). Com ja hem dit en les vies de la Prenyada, Pere Casanellas i F. Ludwing, l'any 1972, hi obriren una via per l'aresta SE., en A 1 i 2.

ROCA D'EN BARBERÀ (592)

Està separada del coll S. de la Prenyada. Per aquesta banda cal pujar primerament en un replà i després ja directament fins al cim (dif. III).

Aquesta roca fou dedicada a l'autor d'aquestes ratlles pels amics Torras, Sabat, Rodés i Labraña, per haver estat el promotor i executor de l'«Operació Montserrat».

Per l'aresta S. existeix la via Hispano-Suècia, en la qual cal superar dues balmes abans d'arribar a la primera reunió (A 2); el tram fins a la segona reunió és d'A 1 i V; finalment, per l'aresta i en III s'arriba al cim.

AGULLA D'EN MARKUS KAMEN (591)

Situada sota la cota 592 o d'en Barberà, és una agulla petita sembla a un aglanet i dedicada a un company mort a muntanya. Pujant per la canal O. que hi ha entre les dues roques, hom aconsegueix el coll i el cim amb facilitat (dif. II).

La via Helene s'enfila per l'aresta en III, fins sota la balma, on es fa reunió. Cal superar-la en artificial i 20 m. més amunt efectuar en una cornisa la segona reunió. El tram darrer de l'aresta S. és de 25 metres en A 1 i V. Aquesta via per l'aresta S. fou oberta per P. Casanellas i F. Ludwig el dia 17-2-73.

Primera ascensió: J. Belzus, J. Garrell i J. Barberà (23-5-71).

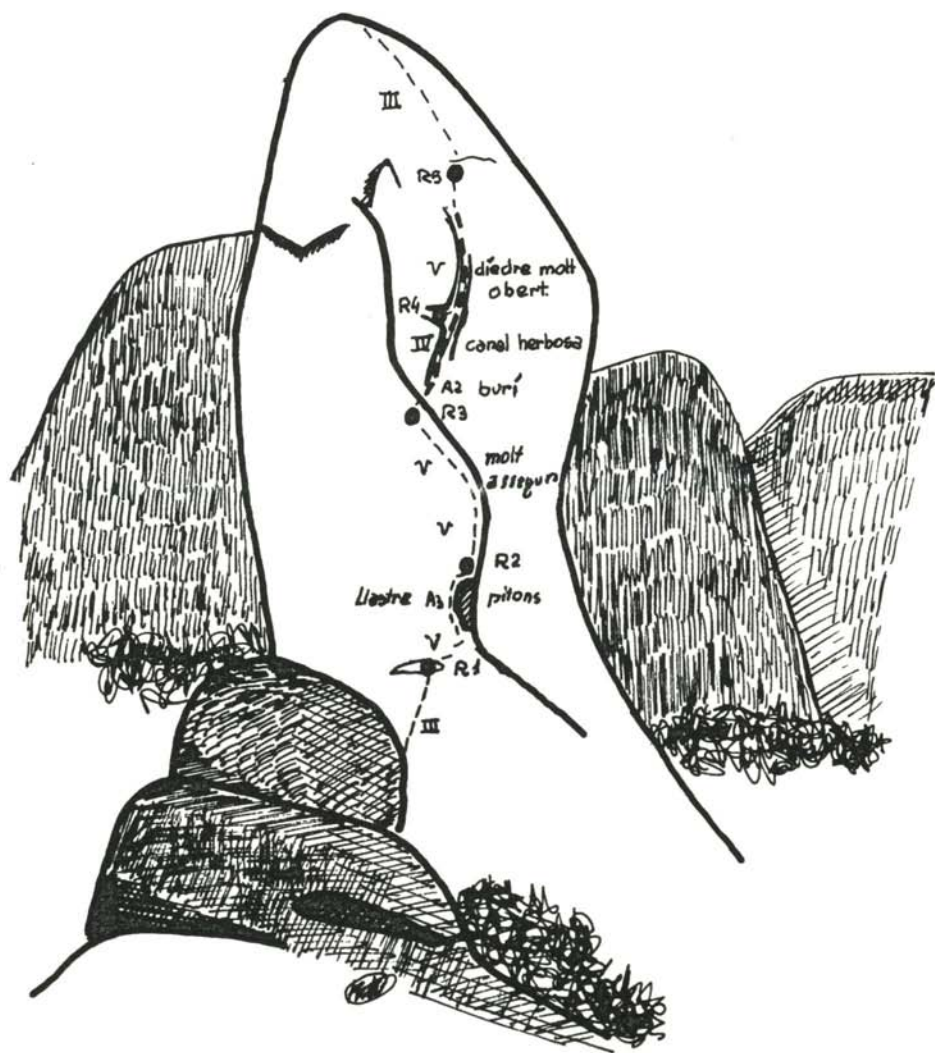
Convé de remarcar que les dues darreres cotes ressenyades (592 i 591) constitueixen una carena descendent de la Prenyada, que va paral·lela a aquella que uneix Sant Salvador i la Panxa del Bisbe.

ROCA DE L'AVORTÓ (511)

Coneguda en realitat amb el nom de «l'Avort», queda a la part superior de la Prenyada i sota la roca de Sant Salvador, al S. d'aquesta. Cal anar al coll que la uneix a la Prenyada, superar primerament un petit desplom mitjançant un petit flanqueig i pujar després per una canaleta d'una quinzena de metres que ens porta al cim planer, en el qual no hi ha res que ens permeti «rappelar» (dif. III).

LA TROMPA DE L'ELEFANT -502-

Via GEDE

ROCA DE LA TRUMFA (528)

Aquesta roca resta dessota la Mòmia i al costat del camí que puja a l'ermita de Sant Salvador. Hi ha qui l'anomena també roca del Pas de la Mòmia. Per la via del coll presenta una vintena de metres en lliure (dif. III sup.).

Per la part del camí que va a Trinitats des de Sant Benet, hi ha una via G.A.M, que s'enfila pel S. Es tracta d'un recorregut llarg en el qual es fan quatre reunions, amb dificultats varies (A 3, IV, A 2, V i III).

Primera ascensió: F. Farrés i J. Barberà (9-4-44).

ROCA DE SANT SALVADOR (501)

És la roca més alta de la regió de la Tebaida, amb 1.144 m. sobre el nivell del mar. S'hi puja amb facilitat seguint pel camí que s'enfila des del Pla dels Ocells i després de remuntar una canal que separa el cim de Sant Salvador del de l'Elefant.

P. Casanellas, F. Ludwing i Turó obriren, el 22-10-71, la via Hispano-Suècia a la vessant N. d'aquesta roca. Consta de quatre reunions abans d'arribar al cim (primera tirada, III i IV; segona, IV; tercera, A 1, V i IV; quarta, IV, V i IV; i cinquena tirada i cim, IV i III. Cf. el núm. 28 de la revista «Vèrtex».

A la vessant SE., que mira a la roca del Moro Joan, existeix la via Pokorski-Cerdà, efectuada el 5-9-59 (IV, pas de IV sup., 90 metres, dues reunions).

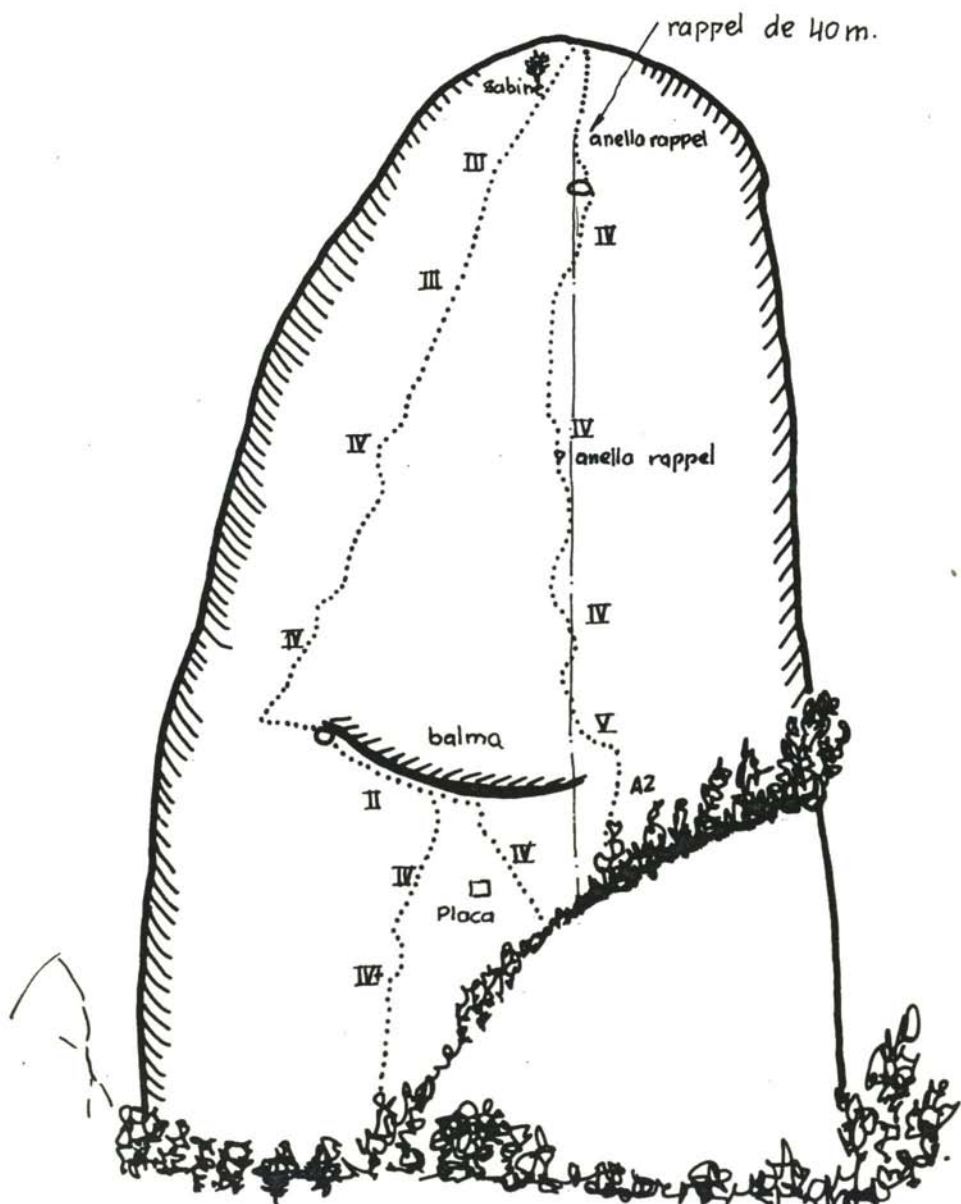
Al petit collet que separa la roca de Sant Salvador de la de l'Elefant neix una via procedent de la canal NE., oberta per Capeta i Noves (80 metres, V sup.). Al peu d'aquesta canal hi ha un avenc de 45 metres de fondària, conegut pel nom de l'Escletxa de Sant Salvador.

L'ELEFANT (502)

Si mirem aquesta roca des de Sant Benet, veiem que s'assembla de manera extraordinària a un paquiderm, en especial la part del cap amb la seva trompa corresponent. Per això l'anomenen també la Trompa de l'Elefant. S'hi arriba caminant per dalt el collet que la uneix amb la roca de Sant Salvador.

LA MÒMIA -509-

Via Normal i Rappel

Per la part SO. puja una fissura en la qual hi ha una via, de 80 m. i de dif. V sup. i A 2, atribuïda per alguns al muntanyenc Capeta; crec, però, que és deguda a J. Santacana i J. Farrera. Pel mateix fil de l'esperó hi ha la via Boy-Roca, que és la més clàssica. Es tracta d'un itinerari de certa llargària (130 m.), aeri, elegant en el seu traçat i de dificultat mitjana, per bé que combina la tècnica lliure i l'artificial (IV i A 1). Essent com és el més modern de tots, es veu molt recorregut.

En el flanc dret de la Trompa hi ha la via Anglada-Guillamon, oberta el 28-5-59 (V, dos passos de V sup. i un llarg d'A 2; 130 metres). Es tracta d'un itinerari extraordinàriament interessant i recomanable, lògic, difícil i tècnic. Cf. la revista «Cordada», núm. 50.

En el flanc esquerre hi ha la via G.E.D.E., oberta per E. Pérez, Mas, Fornieles i Guasch. És l'itinerari més antic de la Trompa (130 metres; IV sup. i A 1). Hi fa referència el número d'agost de 1969 del butlletí C.E. de Gràcia.

La via G.E.D.E., en arribar a mig recorregut, fa un canvi de fissura a fi de seguir-ne una altra que puja a la dreta, orientada més verticalment cap al cim. La fissura abandonada és seguida, en canvi, íntegrament, per la via Pokorsky-Cerdà, en un itinerari difícil i tècnic obert el dia 4-10-59 (A 2, V sup., pas VI; 130 metres).

COTA 529 (CAMÍ DE SANT SALVADOR)

Baixant de la roca de Sant Salvador cap a Sant Benet, trobem seguidament aquesta roca, al cim de la qual pugem amb una grimpada (dif. II).

LA MÒMIA (509)

Coneguda més antigament amb el nom del Canonge. Fou escalada el mateix dia de la primera ascensió al Cavall Bernat, és a dir, el 27-10-35, i en foren protagonistes Espunyes, Serrat, Caselles i Torres, del C.E. de la Comarca de Bages (cf. butlletí C.E. Bages, núm. 187, maig-juny 1936). Aquesta escalada, per raó de les dificultats per a pitonar que presenta i de la llargà-

ria del ressalt que porta al cim, quedà envoltada d'una aurèola llegendària. Calgué que passessin deu anys abans que la cordada de Jordi Panyella i M.ª Antònia Simó no hi efectués la segona ascensió i n'esvaís un xic el mite.

La via normal puja per la vessant N. de l'agulla. Cal remuntar la canal que, tot dirigint-se vers el grup dels Flautats, passa a frec de la paret O. de la Mòmia. Arribats al replà del peu de l'agulla, cal pujar per la canal herbosa, inclinada a la dreta. En ésser al capdamunt cal escalar un relleix (dif. III) que porta a una balma allargassada (primera reunió). Des del seu extrem esquerre flanquegem un parell de metres i ens elevem directament al cim amb presa grossa i bona (III i IV mantingut). Té de 40 a 50 metres de llargària. N'hi ha una ressenya al núm. 48 de «Montaña».

Un llarg «rappel» de quaranta metres ens col·loca directament a la cornisa boscosa del capdamunt de la canal herbada del començament.

El segon itinerari obert a la Mòmia segueix una important xemeneia formada per una gran llastra de la vessant S. Es tracta de la via Haus, oberta el dia 28-7-47 per Jordi Casasayes i R. i E. Estrems. És una via llarga, difícil, totalment lliure, penosa, en la qual predomina la tècnica de l'encastament (VI inf. i IV; 150 metres).

A l'altra banda, és a dir a la dreta, d'aquesta llastra, J. Santacana, R. Farrera i J. Balbastro obriren, el 6-9-53, la via G.E.D.E. o Santacana, que és d'escalada difícil i complexa, també quasi tota d'encastament (150 m.; VI i A 1). Oblidada durant molt de temps, no fou repetida sinó força anys més tard (A. Gil i J. Casanoves, març de 1966). Cf. butlletí del C. E. de Gràcia, març de 1954, i el núm. 127 de «Cordada».

La Mòmia té encara d'altres vies. Per l'indret per on es baixa en «rappel», Castells i Villena obriren, el maig de 1961, una via avui gairebé oblidada (via «Rappel», A 1 i IV).

Més a la dreta, a plena vessant O, hi ha traçada davant de la Trompa la via V.A.L.O.R., que comença flanquejant des de la cornisa herbosa al començament de la via normal per pujar després per una fissura que ratlla l'esmentada paret O. (V. i A 3). V. López, S. Angelet, S. Ortiz, J. Viñas i J. Roca hi acabaren la primera ascensió el dia 13-10-63 (ressenya al núm. 98 de «Cordada»).

Més a la dreta encara, en el pany de paret comprès entre la via V.A.L.O.R. i la Haus, existeix un itinerari llarg, quasi totalment artificial, molt adequat per a entrenar-se en la utilització d'estreps: es tracta de la via Albert-Cervera (A 2 i V; 150 metres), culminada l'any 1966 per R. Albert i M. Cervera.

El 6-9-59, J. Mas i Guasch feren una sortida directa de la via Haus, des de la cornisa que hi ha al capdamunt de la primera llastra (V sup. i A 2).

A la paret que mira cap a Trinitats, hi ha la via G.A.M., traçada el 10-10-65 per J. M. Anglada, R. Albert, Elisabet Verges, Busquets i Rincon. Es tracta d'una via de 130 metres, principalment artificial (A 2 i V sup.). Cf. núm. 121^a de «Cordada».

LA MOMIETA (510)

Antigament fou coneguda amb el nom de l'Orella de la Mòmia. La seva via normal és prou difícil: comença pujant per la canal que hi ha entre la Mòmia i la Momieta i agafant una cornisa que va a parar pràcticament a l'aresta S. (primera reunió). Després hi ha una tirada de 40 metres i de dif. IV i V que va a parar a la cova i que cal seguir de la manera següent: primer pugem verticalment i ens decanem lleugerament cap a l'esquerra, on hi ha un pont de pedra; ens dirigim després de dret cap al característic merlet, on col·loquem una бага o filferro; ens hi posem drets al damunt tot passant per l'esquerra fins arribar finalment a la cova, en un tram de dificultat menor.

La Momieta, que forma amb la Mòmia un conjunt de gran bellesa i força, té, a més de la via normal, altres itineraris, entre els quals convé de destacar l'aresta G.A.M. o del Monestir, oberta per Jaume Cerdà i J. Boladeras el dia 27-2-60 (V sup. i A 2; 80 metres). És un itinerari elegant i difícil, que sap aprofitar de forma intel·ligent els recursos de la muntanya (cf. «Cordada», núm. 64).

Pel cantó del coll amb la Mòmia, hi ha una via oberta el dia 22-6-46 per J. Alaix i amics, en l'indret per on es baixa en «rapel» des del cim. Es tracta d'una via oblidada, que ha estat redescoberta no fa gaire amb l'ajut de diverses burinades.

Per la vessant E. hi ha la via Iborra-Torras-Àngel, amb predomini

de l'artificial, tècnica que també caracteritza una via oberta recentment entre la via normal i l'aresta G.A.M.

Primera ascensió a la Momieta: Caselles, Subirana, Vignoli i Serrat, el 13-6-43 (cf. butlletí C.E. Bages, núm. 7, juny 1943).

ROCA DE SOBRE L'AGULLA DEL CAMÍ (542)

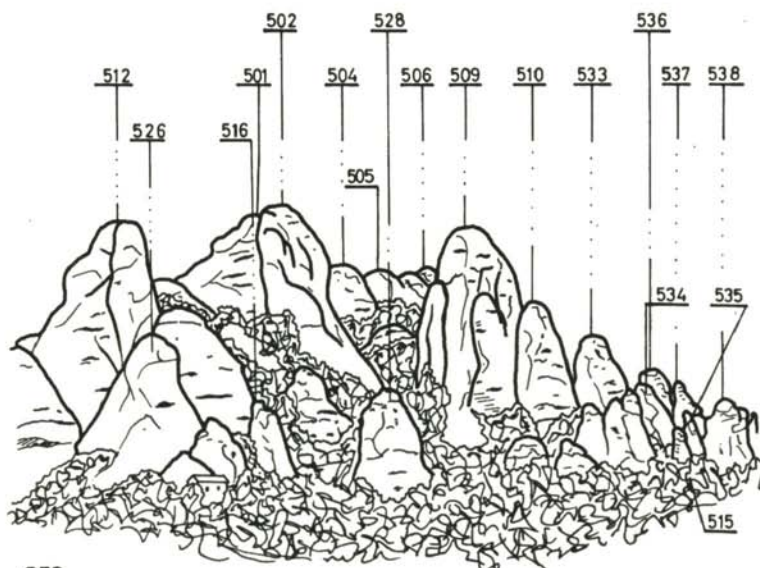
En el camí de Sant Benet a les Trinitats, després de passar la roca de la Trumfa, en revoltar el camí, veiem a l'esquerra l'agulla del Camí. Arribem a aquesta cota pujant dalt d'un turó que baixa d'una carena procedent de la Momieta; ascendim per la dreta i amb una fàcil grimpada en coronem el cim. (dif. II).

AGULLA DEL CAMÍ (515)

Per bé que es tracta d'una roca petita, la situació de la qual ja hem indicat, presenta una ascensió interessant de quinze metres que puja fàcilment per la cara S. (dif. III).

Per la cara SE. hi ha una altra via, en artificial.

Primera ascensió: M.ª Antònia Simó i Ponte (2-12-45).

Secció trenta-dosena - Mullapans

És una secció que no presenta gaires roques dignes d'esment i que està situada al marge esquerre baixant del torrent de Santa Maria, i sota el monestir baixant vers el riu Llobregat. Aquesta secció conté els grans contraforts de la cara E.

COTA 590

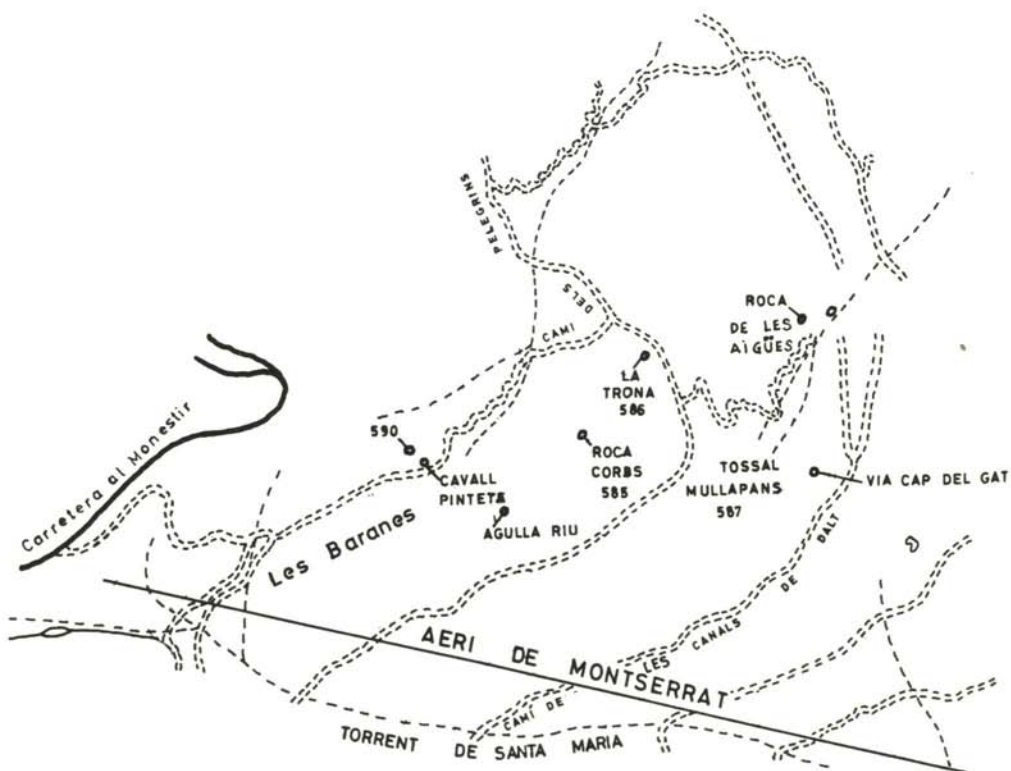
Des de l'esplanada dels aparcaments de cotxes, es davalla per una carena entre roquissers formada per diversos turons de fàcil ascensió (dif. II).

CAVALL PINTETA

Petita roca situada en el coll entre la cota 590 i la roca dels Corbs. Té solament uns 10 metres i resta solitària en el mig del coll. La seva ascensió és fina de preses (dif. III).

AGULLA DEL RIU (PETIT GAT)

Coneguda amb tots dos noms, aquesta roca es troba a la banda de baix del coll de la roca dels Corbs, on hi ha el Cavall Pinteta, recentment esmentat.

Es baixa per una canal abans d'arribar al coll, en el camí de la dreuera de Monistrol. Abandonem aquesta canal —que es despenja molt verticalment vers el torrent de Santa Maria— i fem una travessada cap a l'esquerra, on hi ha les parets SO. de la roca dels Corbs. Seguidament trobem l'agulla del Riu, enganxada a aquesta i a la qual ascendim a través d'un recorregut d'una vintena de metres per una xemeneia un xic estreta (dif. IV). Per aquesta agulla passa una via anomenada S.A.M.E., que puja des del basament de les parets de la roca dels Corbs i que inclou tres reunions fins arribar a la plataforma SO. (gairebé en A 2). El tram de la paret SO. de l'agulla també és en artificial A 2 i V. Des del cim es pot pujar a la roca dels Corbs per un tram d'una canal. Amb tot, el pedró de final de la via S.A.M.E. és dalt l'agulla i porta com a primera ascensió el 19-3-72 (J. Bellmunt, J. Araguz i J. Dalego).

La primera a l'agulla del Riu fou efectuada per J. Brullet i J. Mas.

ROCA DELS CORBS (585)

És un notable turó que es troba tocant al coll on hi ha el Cavall Pinteta. Un corriol puja dalt d'aquesta allargassada roca, que constitueix un dels contraforts que hi ha damunt del riu Llobregat, pujant vers el monestir.

LA TRONA (586)

Anomenada també Dau del Monestir, és una roca petita i ben difícil en la qual es troben diverses vies, gairebé totes en artificial. Cal davallar des de la roca dels Corbs per la dreuera de Monistrol i, en arribar al peu de la roca esmentada, veiem a la part N. i separada d'ella la Trona. Per iniciar-ne l'ascensió, cal primer de tot enfilar-se al coll.

Hom puja sobre el pedestal (III) i es decanta cap a l'esquerra, on es troba la via de la cara N., que es puja en artificial A 1.

Per l'aresta E. es fa en lliure (dif. VI). Aquesta via fou oberta per I. Capeta, O. Andrès i L. Muntan, el dia 24-6-56.

Per la part SE. existeix una altra via en artificial, amb les mateixes característiques que la via N. Actualment hom la consi-

dera com a via normal i solament té uns vuit metres des del pedestal al cim.

TOSSAL DE MULLAPANS (587)

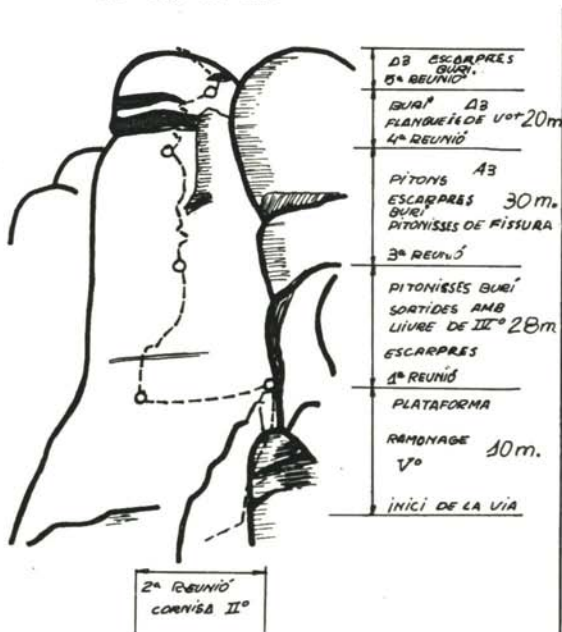
És un tossal ben destacat si ens situem a baix el Llobregat. S'hi va des de la roca de la Trona baixant a la dreta. Resta sota d'aquesta i presenta unes parèts altíssimes a la cara SE., en la qual existeix una via d'escalada molt interessant, anomenada Cap del Gat, oberta per A. Iglésias i Torres. Inclou set reunions i ofereix trams amb dificultats que oscil·len entre A 2 i 3. Cf. «U.E.C.», núm. 66, i «Cordada», núm. 122.

ROCA DE LES AIGÜES

Baixant pel camí i abans d'arribar a la caseta de les Aigües, trobem aquesta roca, a la qual ascendim per una dreta canal i revoltant-la per la part N. fins al cim (dif. II).

TOSSAL DE MULLAPANS -587-

Via Cap del Gat

Secció trenta-tresena - Torrent Escuder

Com que es tracta d'una secció situada a la part N. i inferior de la muntanya, no presenta gaires accidents d'interès. Resta situada a l'altra banda del túnel de l'antic cremallera i comprèn pràcticament tot el tram per on aquest discorria.

ROCA FANTASMA

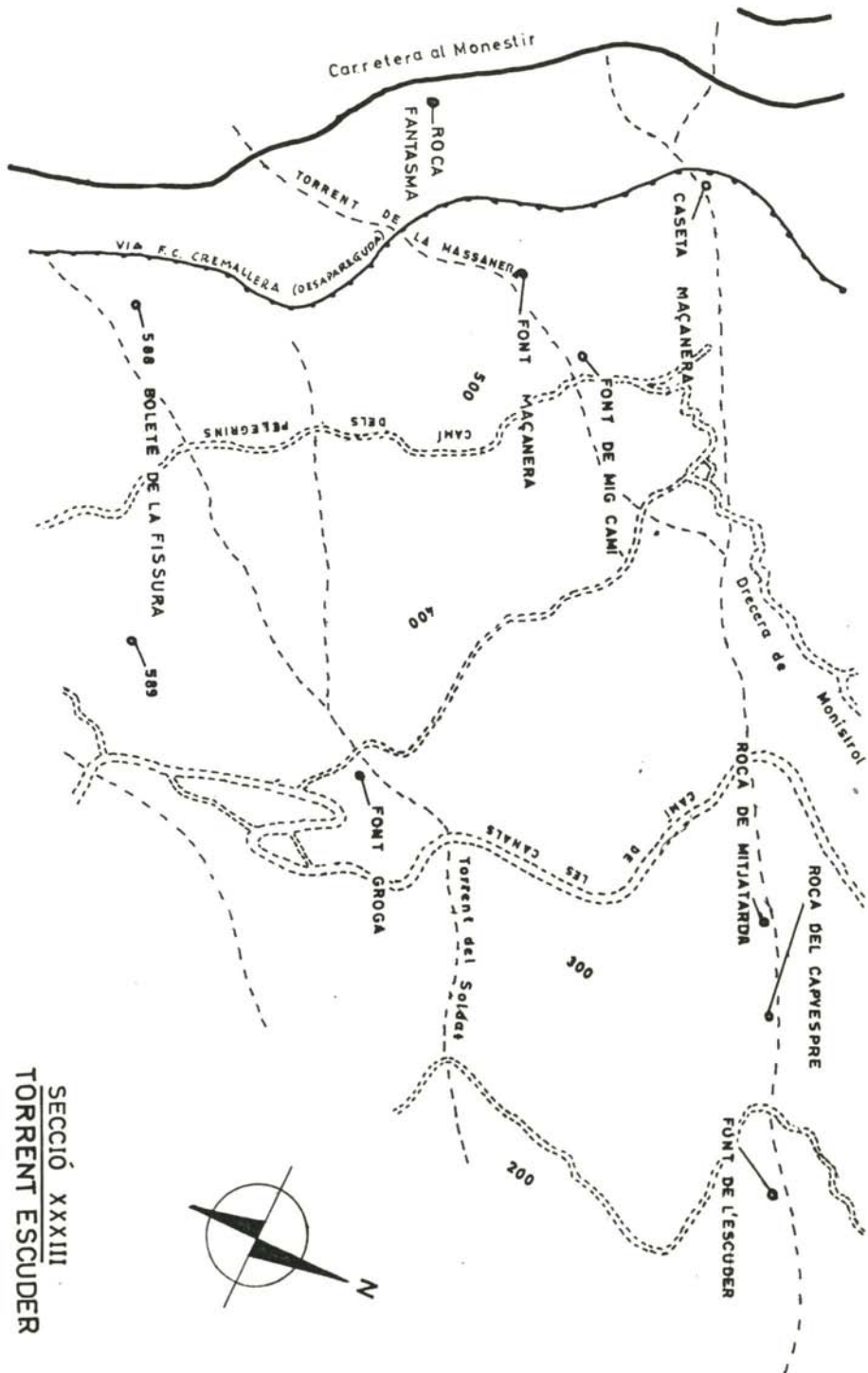
Després de la cruïlla de carreteres, cal agafar la primera carena descendent, a l'esquerra de la carretera que portà al monestir. Aquesta roca es troba a la fi de la carena, que resta penjada. Després de fer un «rappel» fins al coll, arribem amb pocs metres al cim (dif. II).

Abans de la reforma de la carretera, aquesta roca era molt difícil de veure a causa dels arbres que hi havia. D'aquí li ve el nom.

Primera ascensió: V. Soto i J. Barberà (31-6-75).

BOLETA DE LA FISSURA (588)

Presenta un accés una mica compromès. Cal travessar el túnel de l'antic cremallera i anar a cercar per la banda dreta una gran tartera a la qual se solen llençar les deixalles de les obres del monestir. Situats un xic més avall, agafem una carena des-

SECCIÓ XXXIII
TORRENT ESCUDER

cendent per la banda esquerra i que baixa al costat de la tartera. Primerament trobarem una roca al cim de la qual han arribat restes de deixalles. La voregem i baixem per una canal situada a la seva esquerra. Per un passadís anem a cercar una canaleta que porta al coll de la Boleta de la Fissura, el qual s'ajunta amb el final de la carena que havíem davallat. Hem fet, doncs, una certa volta que ens estalvia un «rappel» que ens hauria portat al coll on ens trobem.

Pugem damunt el pedestal i, flanquejant cap a l'esquerra, pugem per una fissura que ens obliga, a causa de la seva amplària, a utilitzar alguns tacs de fusta (dif. IV). L'autor, en efectuar-hi la segona ascensió i trobar-se que no portava tacs, optà per emprendre una via en artificial des del collet (A 1).

Primera ascensió: Alaix i Gual, del C.E. Sabadell, el 1943.

RESSALT DELS PELEGRINS (589)

Cal anar a cercar la cruïlla de camins dels Pelegrins i baixar cap a l'E. per una carena que acaba en una penjada cinglera en la qual es troba el ressalt que ressenyem.

ROC GROS

Baixant per la carretera i un cop passada la Colònia Gomis i la Font dels Monjos, en un revolt tancat i obac veiem una gran roca situada a tocar de la carretera i, més a l'esquerra, diverses roques procedents d'esllavissaments de pedra.

Per enfilar-se al Roc Gros, cal pujar per un senderó que surt ben bé al peu d'aquesta roca, per la part dreta, i en ser a la seva alçària anar oposadament al coll de la roca per sobre una pedra.

ROCA DE LA MITJATARDA (BOMBERS)

El camí passa pel torrent de l'Escuder, a la part inferior del qual veiem diverses roques escampades. Primer de tot trobem la de la Mitjatarда, a la qual ascendim per la part S. a través

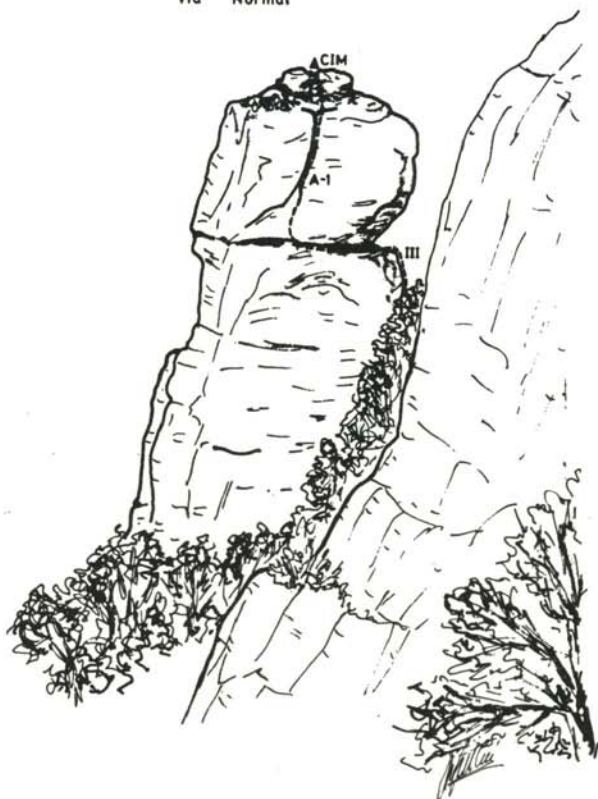
d'una canaleta-fissura fins a una plataforma. Des d'ací, amb l'ajut d'algun pitó, arribem al cim (dif. III^a sup.).

ROCA DEL CAPVESPRE

Més avall de la roca esmentada, i en el mateix torrent de l'Escuder, hi ha una altra gran roca, formada en realitat per dues pedres enganxades. Pugem per una canal al coll que les separa. La primera és de fàcil accés; l'altra ofereix una paret curta i llisa que es pot superar amb un pas d'espatlles i amb moltes dificultats a causa de la seva llisor (dif. IV).

BOLETA DE LA FISSURA - 588 -

Via Normal

Secció trenta-quatre - Flautats

Aquesta secció comprèn la part alta de la regió de la Tebaida, de la qual, però, ja hem ressenyat el punt més elevat (roca de Sant Salvador). Els fantasiosos Flautats constitueixen les roques més esveltes de tota la secció. Ofereix un notable grup d'agulles.

ROCA DEL MORO JOAN (503) (FESOLET INFERIOR)

És una petita roca situada prop del coll de la del Fesolet i que constitueix l'inici de la carena que va vers els Flautats. Per la part esquerra, un marcat coll separa la carena de la roca de Sant Salvador.

L'ascensió es fa pel S., a través d'una via d'una dotzena de metres. Es puja primer una canaleta que porta a una alçina i a un petit replà des del qual, després de superar un desplom, s'arriba al cim (dif. III).

EL FESOLET (504)

Queda situada damunt la Mòmia i és pas obligat per anar a les roques dels Flautats. Per l'O., toca la roca del Moro Joan. La via d'ascensió s'enfila per l'aresta de la cara S. Primer de tot hi ha una tirada de 40 m. de IV i després un altre tram final de III.

SECCIÓ XXXIV
FLAUTATS

Primera ascensió: Vignoli i Subirana, del C.E. de la Comarca de Bages (7-12-44).

ELS FLAUTATS (505-506-507)

Es puja al coll que uneix aquestes roques amb la del Fesolet. Una rampa ens porta a la cota 505, des de la qual ens arribem a la 506. Finalment, un pas de IV ens permet d'assolir la cota 507, la darrera dels Flautats i amb una altura de 1.125 metres sobre el nivell del mar.

A la part N., entre les cotes 505 i 506, hi ha una via anomenada Barrière-Gil i Palau que puja per una xemeneia. Inclou una reunió i presenta una dificultat de IV, V i VI.

Ll. Estasen i els seus companys efectuaren la primera ascensió als Flautats l'any 1922.

CADIRETA DEL DIABLE (508) (FLAUTATS)

És el darrer Flautat per la banda E. Resta sota la cota 507 i consisteix en una plataforma suspesa a la qual es baixa en «rappel» des de la cota 507.

Té una via per la cara E. que hi puja directament i que actualment és molt freqüentada. S'inicia a la dreta de les Trinitats. Porta el nom de G.E.E.B. i inclou quatre reunions. El trajecte és gairebé tot en artificial (A 1); el pas del sostre de la Cadireta en A 2. N'hi ha una variant al sostre final. Cf. «Cordada», núm. 88, i «Senderos», núm. 63.

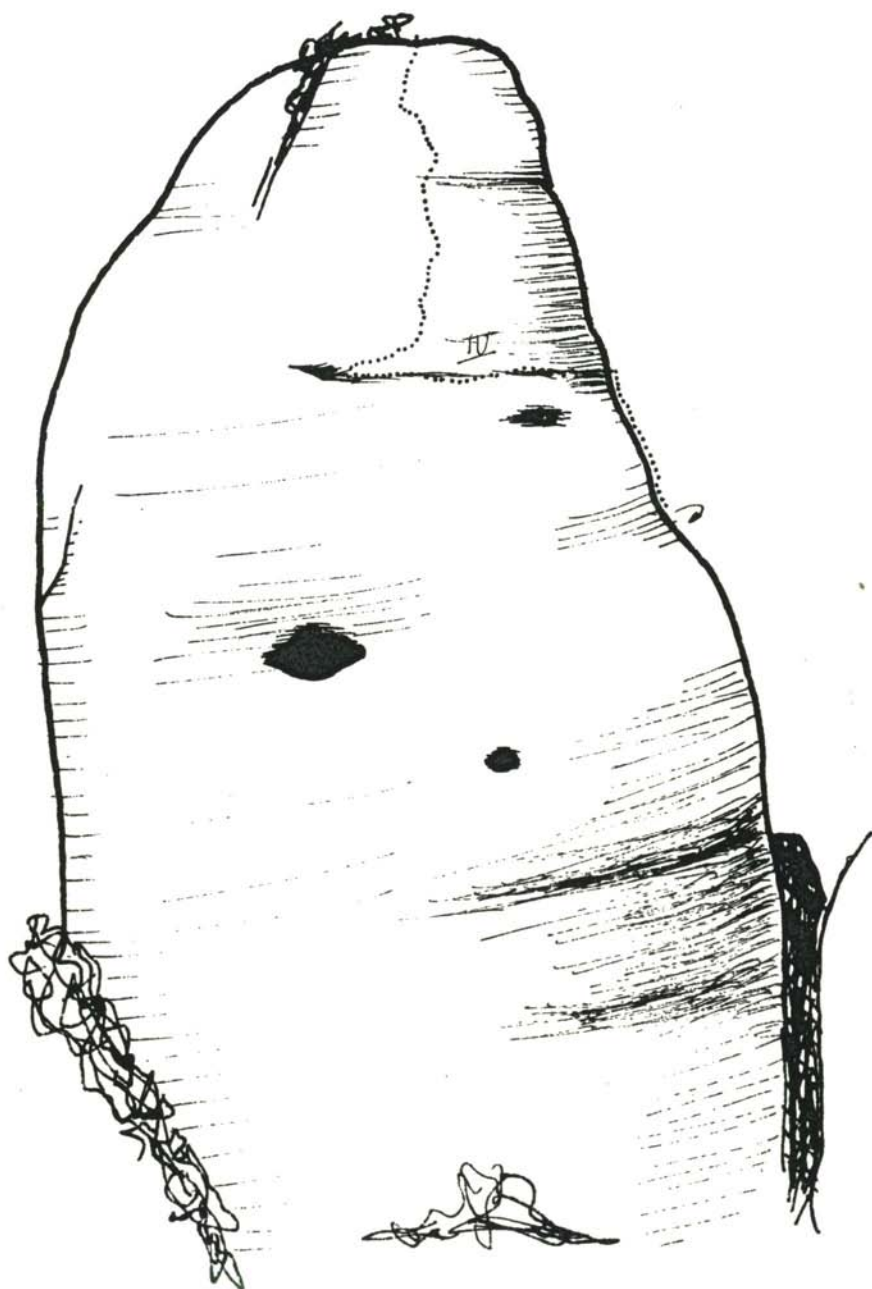
EL «PITO DEL SERENO» (535)

Situats sobre l'ermita de les Trinitats i a l'esquerra d'aquesta, pugem per una canal per la qual davallen dues carenes de roca. En la de l'esquerra, la primera roca que trobem és la que ara ens ocupa.

Des del collet, presenta una via molt curta. Cal anar a una plataforma que hi ha més enllà i situar-se sota una balma que presenta el tram del cim. Un estret canaló, en el qual podem

EL PEBROT -533-

Via Normal

clavar algun pitó, ens permet de superar el desplom del cim (dif. III). Aquesta via s'enfila per la cara E.

Per la part SO. presenta una llarga aresta de 70 m. en la qual J. Angelet, J. Roca i Ortiz obriren una via de V sup. el juny de 1963.

EL «SERENO» (534)

Es troba situada en la mateixa carena que anem ascendint, damunt la roca que hem acabat de ressenyar. Per la part del coll que la uneix amb la roca del Pebrot, a la banda de dalt, presenta una via curtíssima en la qual sols s'ha de superar un únic pas (dif. III). Per l'aresta S., que puja del «Pito del Sereno», ascendeix una via amb dificultats de III i IV. Finalment, i per la cara O., existeix la via T.I.M.

EL PEBROT (533)

És la roca més alta de la carena ressenyada. Per la via normal hem d'anar a cercar un ressalt que facilita l'accés a l'aresta SE., d'una quinzena de metres. Els primers metres, força verticals, ofereixen molt bona presa.

Al coll superior, on aquesta roca afronta amb els Flautats, hi ha una via de VI oberta pels sabadellencs J. Lladó, F. Pérez i Srolla el dia 27-3-55.

Primera ascensió: Caselles i Serrat, del C.E. de la Comarca del Bages (14-6-43). Cf. butlletí C.E. Bages, núm. 8 (juliol 1943).

LA CAROTA (536)

Així com el grup del «Pito del Sereno», el «Sereno» i el Pebrot resten a l'esquerra de la canal que puja de les Trinitats, aquesta roca —que és una de les moltes que foren coronades primer que ningú pels manresans—, la Nineta i la Boleta de Trinitats queden a la part dreta de la canal, sempre en sentit ascendent. La via des del coll superior té una vintena de metres i alguns passos summament fins (dif. V).

La Carota té al costat del coll superior una roca que resta unida amb el ressalt del Pebrot.

Primera ascensió: Caselles, Serrat, Subirana, Martínez i Montfort (30-4-44). Cf. butlletí C.E. Bages, núm. 18, agost de 1944.

LA NINETA (537)

Resta a la part de sota de la roca de la Carota i unida a ella pel coll. Des d'aquest coll superior, iniciem un flanqueig cap a la dreta o cara O. i anem a parar a l'aresta S. Cal observar que aquest flanqueig és molt fi (IV). Un cop situats a l'aresta S. ja és fàcil d'assolir el cim.

BOLETA DE TRINITATS (538)

Es anomenada també Quarta de Trinitats i es troba adossada damunt l'ermita d'aquest nom. La via normal es fa del coll superior i l'ascensió a la boleta del cim comença per una fissura situada a l'esquerra. Es tracta d'un tram molt curt (10 metres) i de dif. IV.

Al costat de l'ermita de Trinitats o S., la via Pokorski s'enfila per una fissura vertical fins a trobar un relleix. Després va a cercar l'aresta SE. i ascendeix al cim (A 1, IV i V).

Més a la dreta i passada l'ermita, hi ha la via de l'aresta del monestir, en A 2, V i IV, feta per F. Casas i C. Matute (15-10-67). Inclou dues reunions i en arribar a la bola s'uneix el tram final de la via Pokorski.

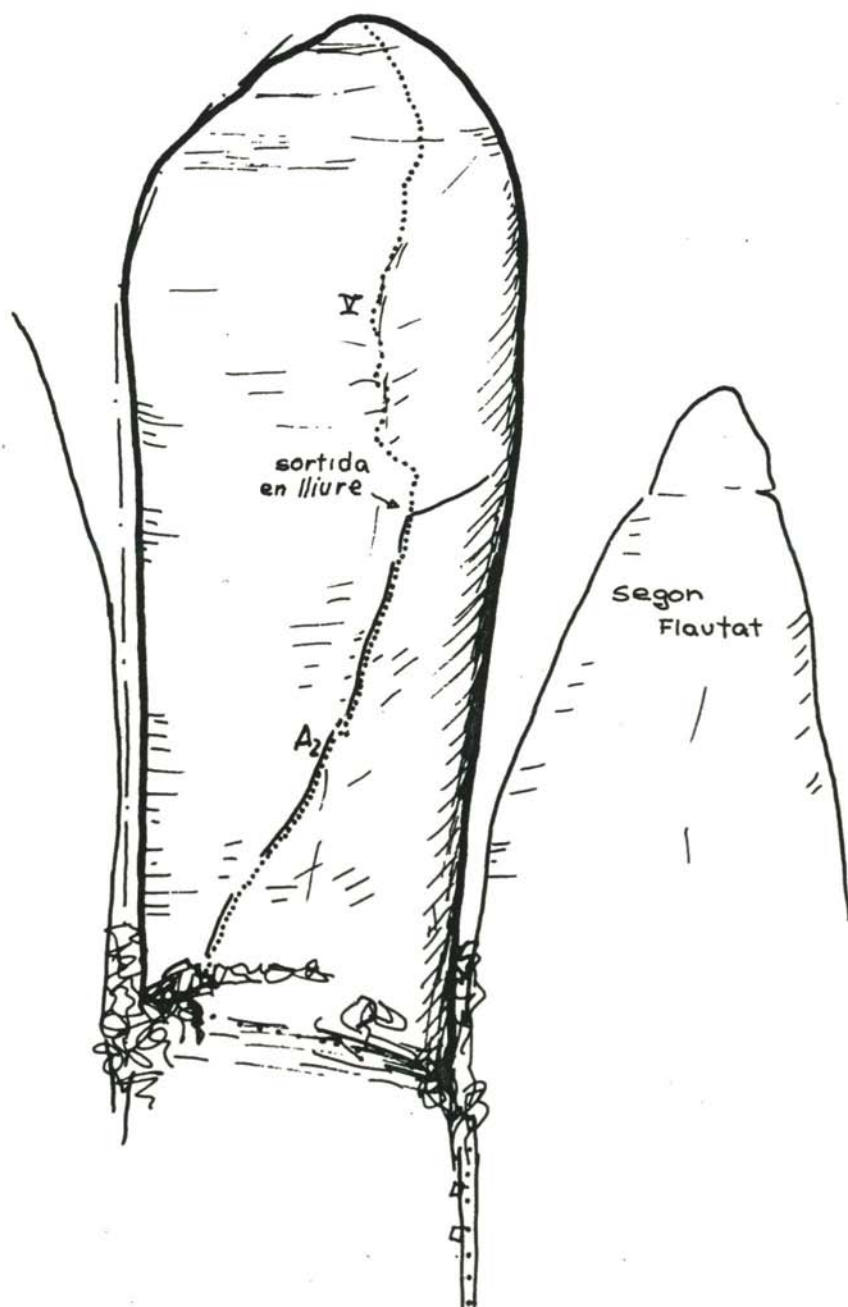
El 13-5-59, el mateix H. Pokorski coronà la via del Petit Díedre. Al peu d'aquesta roca hi ha un planell immillorable i una bona cisterna. Resta encara, també, una habitació que pot servir per bivaquejar, arrecerada a allò que resta de la gran ermita de les Trinitats.

COTES 540-541 (ROQUES DE SOBRE LES TRINITATS)

A la part E. de la Boleta de Trinitats hi ha dos turonets als quals es puja bé per un corriol.

LA PORRA -530-

Via Normal

LA PORRA (530)

Aquesta roca es troba en una cresta descendent dels Flautats, per la banda N. Per ascendir-hi, cal revoltar les Trinitats i anar a cercar el N., des del qual hi ha una visita fantàstica dels Flautats, amb les roques de la Porra, la Punxa i la Cara de la Vella, les quals van davallant de forma escalonada per la carena. Pugem llavors per la canal que hi ha entre la Punxa i la Porra i, en arribar prop del coll, ascendim fins a trobar el coll superior de la Porra, on hi ha la primera canal que forma la collada superior entre els Flautats i la darrera roca esmentada. Ataquem l'agulla amb l'ajuda d'un arbre que ens enlaira un xic i ens permet de salvar uns metres de desplom. Una fissura ens permet de pitonar-hi bé i passem de seguida el tram d'A 2. Finalment, el tram proper al cim ja és en lliure.

Jordi Panyella, Jordi Farrera i R. Estrems hi efectuaren la primera ascensió, el 25-7-43.

LA PUNXA (531)

Veïna de la Porra, es troba a la mateixa carena N. dels Flautats. Cal pujar per la mateixa canal existent entre ambdues roques i, situats al coll, flanquejar cap a l'esquerra fins a cercar una canal que divideix el cim de la Punxa. Cal superar un petit turonet o ressalt de la cara O. en artificial i, des del collet, coronar l'agulla després d'un petit tram.

D'entre les diverses vies de la Punxa, esmentem d'antuvi la de la cara E. Hom se situa en el coll i va a cercar a la dreta l'aresta E. Després cal anar a un turonet que s'ascendeix en artificial (A 1) i ja en lliure fins dalt del cim (dif. IV).

Completament a l'altre cantó de l'agulla, és a dir per la cara O., puja la via G.E.S.A.M., la qual, després de dues reunions, va a parar al turonet o relleix de la via normal, prop del cim (primera tirada, dif. III; segona, V; tercera, A 3).

La via Velits és considerada la més popular. Puja per la cara N. Sortint del coll de la Cara de la Vella, iniciem una travessada en A 1 cap a la dreta (reunió primera, A 1 i A 2; reunió segona, A 1, A 2 i IV). Arribem llavors al turonet ja esmentat de la via

normal i de la via de la cara O. A. Rafa i H. Carreté, amb la col·laboració d'A. Niemen, J. Parrot i A. Casals, obriren aquesta ruta d'escalada el dia 15-2-59. Cf. «Montaña», núm. 65 (gener-febrer 1960).

Primera ascensió: Joan Panyella, Gunter Oistrach, Bertran i M. Jou (12-10-42).

ROCA DE LA CARA DE LA VELLA (532)

Cal revoltar aquesta roca i anar a cercar la canal N. (de dif. IV), situada a seixanta metres del coll. Del coll al cim hi ha deu metres llisos i verticals (dif. V).

La canal E., contrària a la de la via normal, ofereix la via Navarro-Millet, amb dificultats de III, A 2 i IV; prop del coll, dif. III.

La via Solans-Casals, efectuada el 23-5-59, va per la dreta de la canal E. Puja al pedestal per l'aresta, en IV, i completament per la dreta de l'aresta E. s'enfila directament al cim, en A 2 i V. Poc abans d'arribar dalt es fa reunió.

La via Belego-Araguz puja ben bé pel centre de la paret de l'agulla (quatre reunions i trams d'A 1, A 2 i V).

COTES 558 I 559 (CARENA DESCENDENT DE LA PUNXA)

Aquestes roques es troben a la carena que davalla de la Punxa vers el N. Cal, doncs, anar des de les Trinitats a vorejar la roca de la cara de la Vella i passar un marcat collet, a la dreta del qual es troba la doble agulla de la Nansa (561-563) i, per la part de la carena descendent de la Punxa, la roca de la Mitra (560). Es revolta aquesta per la part O. i s'agafa una canal que pròpiament arriba fins a sota de la Punxa, vessant NO. A l'esquerra, hi ha aquestes dues cotes. La 588, que resta propera a la Punxa, es puja per una dreta canal de IV, per bé que a la dreta de la cota hi ha un relleix pel qual també s'enfila una canal que és molt més fàcil (25 m. i dif. II).

La cota 559, de fàcil accés, resta sota la cota anterior i sobre la roca de la Mitra, a la mateixa carena N. que davalla de la Punxa.

F. Cardellà, U. Servaes i J. Barberà coronaren aquestes dues roques el dia 27-2-72.

AGULLA DE LA MITRA (560)

És la darrera roca de la carena N. descendent de la Punxa i fa coll amb la de la Nansa. S'arriba en aquest coll agafant la canal que puja per sota de la Punxa, indret en el qual comença la via G.E.S.A.M. de la cara O. La primera roca que trobem és la Mitra. Situats al coll, salvem unes petites balmes i anem a cercar l'aresta S., des de la qual arribem al cim amb facilitat (dif. III).

Primera ascensió: V. Soto i J. Barberà (10-4-71).

ROQUES DE LA NANSA (561-593)

Són les últimes roques del grup de les Trinitats i es troben a la dreta del coll que separa la carena N. descendent de la Punxa. Per aquest coll afronten amb la roca de la Mitra.

Primerament es puja a la cota 593, en un tram de roca exageradament descompost que mena a un relleix des del qual l'ascensió al cim ja esdevé més fàcil gràcies a la solidesa posterior de la roca.

Baixem després al coll existent entre la cota anterior i la roca de la Nansa, sense que per a fer-ho tinguem res per a «rapellar». L'ascensió a la cota 561 comença per la dreta de l'aresta S. en la qual hi ha un pont natural. Trobem una savina que ens permet l'assegurança. Finalment, emprenem una canaleta que mena al cim (dif. III).

V. Soto i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió, el dia 10-4-71.

ROQUES DE SOTA EL CAMÍ DE L'ARREL

El nom n'indica la situació, ja que es troben baixant aquest camí que ve de les Trinitats. Hi trobem un tram en el qual hi ha

una antiga tanca de filat i a sota, a peu de cingleres, aquestes roques de fàcil accés (dif. II).

ROCA DEL BOSC (539)

Queda sobre l'agulla dels Degotalls i és de difícil localització a causa de la vegetació atapeïda que l'envolta. Una canal puja al cim per la cara O., sense dificultat.

ROCA ALTA DE LA DRECERA DE LA FONT DEL GAT

Es troba en un grup de roques, força enlairat però molt tapat per l'espessa vegetació, que està situat, un cop abandonat el camí de l'Arrel, en la drecera de la Font del Gat.

ROCA BAIXA DE LA DRECERA DE LA FONT DEL GAT

En arribar al final de la drecera, hi ha una petita agulla que té un pas que forma balma. Es troba exactament en l'indret on el terreny s'accidenta i, a continuació, s'aplana.

AGULLA DELS DEGOTALLS (543)

Com que arribar al peu d'aquesta agulla és força difícil, és aconsellable d'anar-hi per la drecera de la Font del Gat i cercar, per entre la boscúria i les canals, el coll que hi ha entre la roca i els cingles.

Una dotzena de metres en A 1 ens porten al cim.

V. Soto i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió el dia 27-6-71.

ROCA DELS ÀNGELS

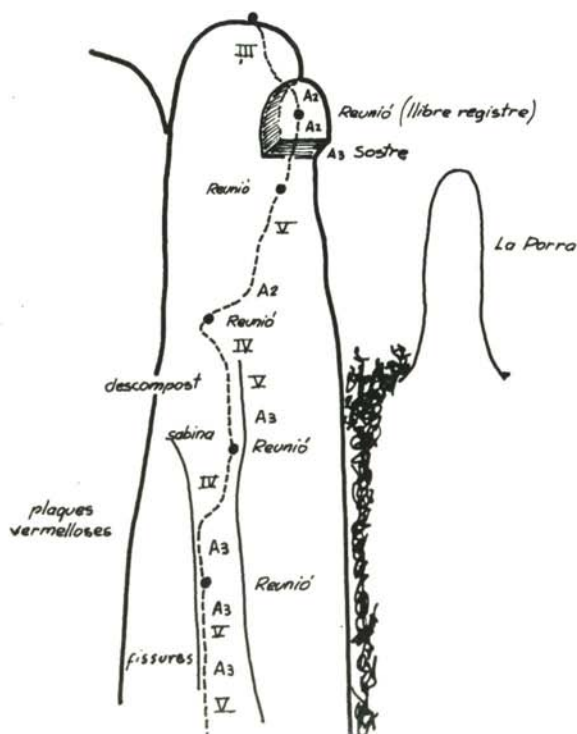
Aquesta ressenya és purament simbòlica car la roca dels Àngels fou completament enderrocada amb motiu de les obres d'eixamplament de la carretera, el 1976.

Es trobava sobre la carretera i abans d'arribar a la cruïlla de la carretera de Monistrol, en el tram que va de Santa Cecília al monestir. No feia més de vuit metres i des de la carretera es veia molt destacada. Hom l'ascendia per la part S. (dif. III).

PEDRÍS DELS BISBES

Seguint l'antic camí que va de Santa Cecília al Monestir, hom troba aquesta roca, de molta anomenada. Es tracta d'una gran pedra plana que presenta un graó.

LA CADIRETA DELS FLAUTATS - 508 -

Secció trenta-cinquena - Cavall Bernat

La secció trenta-cinquena és la darrera de la regió de la Tebaida I, doncs, d'aquesta guia-cadastre de la muntanya de Montserrat. Està completament abocada a la vessant N. i comprèn des de la cara N. dels Flautats fins al Cavall Bernat, amb la carena de la serra de les Lluernes que en separa les vessants N. i S.

Les serres del Forat del Vent i de les Barretines baixen paral·leles vers el camí de l'Arrel, en direcció E.

La magnífica roca del Cavall Bernat clou la secció i la ressenya de les roques de la muntanya.

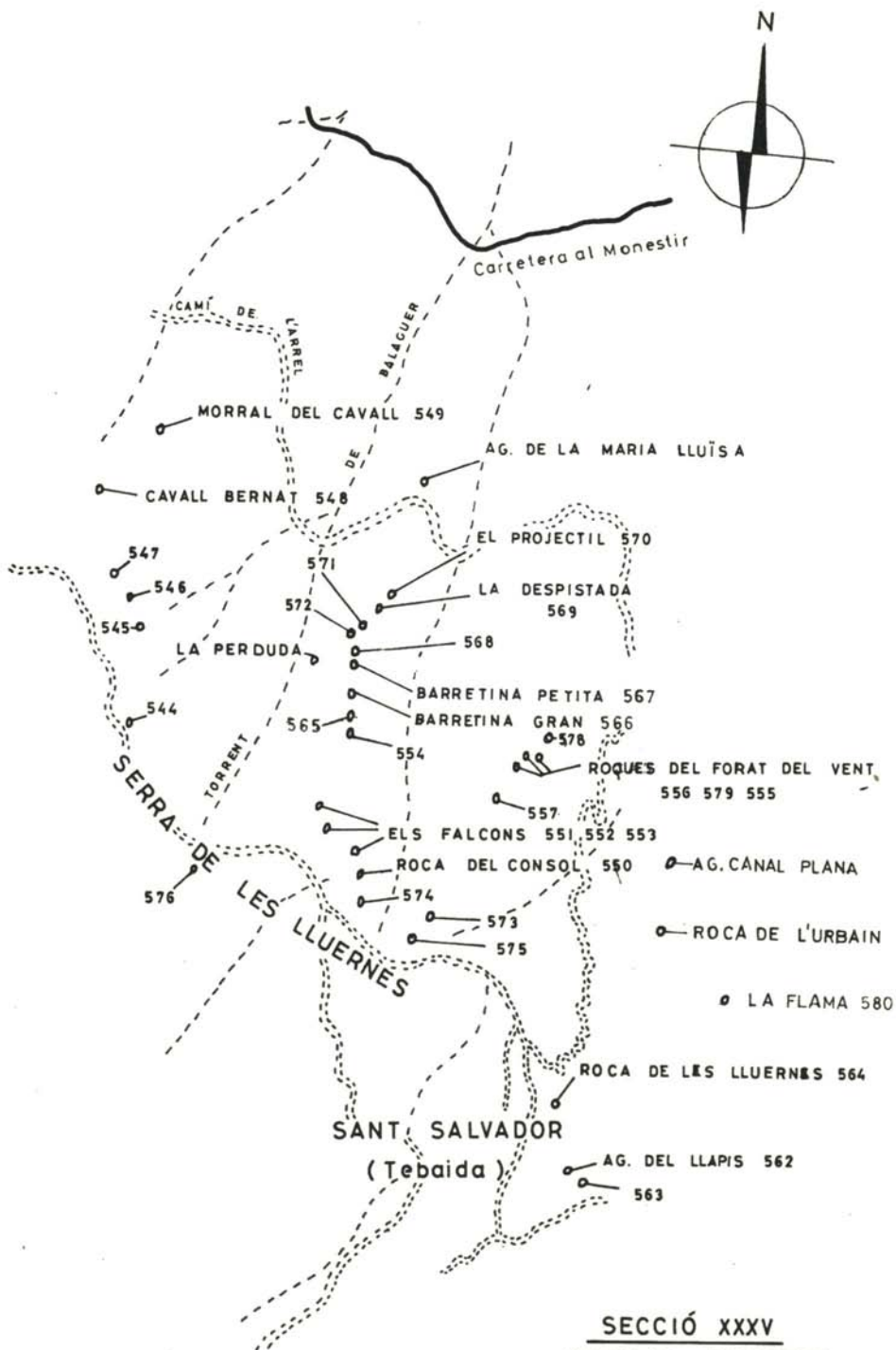
LA FLAMA O EL DIDAL (580)

Cal passar pel coll existent entre la roca de Sant Salvador i la del Moro Joan, seguir pel dessota de la vessant N. dels Flautats i anar a parar davall del coll d'aquesta agulla. Amb un petit esforç pugem al coll I, amb una escalada de 10 m., al cim (dif. III).

Benede, Mercadal i amics obriren, el dia 3-9-43, una via per la cara N. d'aquesta roca.

ROCA DE L'URBAIN

Des de la Flama, i per entre el bosc en direcció N., anem a

parar en aquesta roca. Amb tot, és millor d'anar-hi des de la Canal Plana, de la qual es troba damunt i a la dreta.

L'ascensió en aquesta roca és d'aparença fàcil a causa de la seva poca alçada. Això no obstant, hi ha un desplom que s'ha de superar amb l'ajut d'un pitó (dif. III).

U. Servaes, F. Cardellà i J. Barberà hi feren la primera ascensió el dia 22-2-72.

AGULLA DE LA CANAL PLANA

Resta un xic més avall de la roca anterior, des de la qual s'hi arriba seguint una curta i penjada carena fins al coll (S.). Es tracta d'una roca vistosa, que ofereix una llarga i vertical aresta N.

L'ascensió s'inicia pujant en lliure el pedestal (III) i superant la balma del cim en A 2 (20 metres de via des del coll).

Primera ascensió: V. Soto, J. Barberà i R. Millet (25-6-72).

AGULLA DEL LLAPIS I TURÓ (562-563)

Situats novament al coll de Sant Salvador i la roca del Moro Joan o inici de la carena dels Flautats, en comptes de continuar vorejant cap al N., ho fem completament cap a l'O. Seguim, doncs, la vora de la roca de Sant Salvador i trobem, enganxada al peu d'aquesta la cota 563 (que és un turó) i a l'esquerra una agulla prima.

Per la part N. pugem fàcilment al coll per una canal. En canvi, si ho fèiem per l'altra banda SO., ens veuríem obligats a un «ramonage» fins a trobar un forat que dona a la canal ja esmentada. Situats al coll, l'agulla no fa pas més de mitja dotzena de metres, molt verticals (dif. IV).

Primera ascensió: F. Burgada, V. Soto i J. Barberà (28-2-72).

ROCA DE LES LLUERNES (564)

Partint de la roca anterior i anant a cercar la carena que inicia la serra de les Lluernes, trobem al començament de la Canal

Plana aquesta roca. Situats al coll per on venim, hi ha una canaleta que mena a l'aresta SO., que és fàcil i planera fins al cim (dif. II).

COTA 575 (SERRA DE LES LLUERNES)

Seguint la carena de la serra de les Lluernes, anem a parar dalt un turó. Des d'aquest indret, per la part de la carena es presenten les roques dels Falcons; i per la carena descendent al NE. davalla el serrat del Forat del Vent, del qual ens ocupem a continuació.

SERRAT DEL FORAT DEL VENT (573-557)

Són dues cotes de la part alta del serrat. Baixant de la cota 575 a la carena són de fàcil ascensió.

ROQUES DEL FORAT DEL VENT (556-579-555)

Més avall de la cota 557 i en el mateix serrat, trobem a continuació tres roques juntes en les quals es troba el Forat del Vent, concretament a la primera (cota 556), que té un pont natural. Cal anar al coll de la cota 579, des del qual pugem al turó primer. És un tram de quatre metres escassos, amb un pas de V finíssim. En canvi, el cim central ja és més fàcil (II). Passant la corda a una pedra baixem al coll de la tercera roca (555): uns deu metres en III ens porten dalt del cim.

V. Soto i J. Barberà hi efectuaren la primera ascensió el dia 27-6-71.

ROQUES BAIXES DEL FORAT DEL VENT (578)

Es troben sota les roques del Forat del Vent, des de les quals s'hi arriba davallant per una dreta canal.

Cal anar al coll que separa les dues roques de què ens ocupem.

La primera, més al N., és un turó al qual s'ascendeix amb una grimpada; la segona demana un flanqueig fàcil cap a l'aresta O. i, d'ací, al cim (12 metres). Dif. III.

Primera ascensió: J. Aspachs, J. Morales i J. Barberà (3-5-71).

COTA 574

Seguint per la serra de les Lluernes, ve a continuació aquesta roca, propera a la del Consol, en direcció N. És un turó rocós que té un repetjó per a arribar a dalt.

AGULLA DEL CONSOL (550)

Segons referències, aquesta roca era anomenada dels Furons. Forma part del grup de les roques dels Falcons i s'hi ascendeix per l'aresta SO. Les dificultats d'aquesta via d'una trentena de metres són a l'inici (III).

Per a «rappelar», ens veiem obligats a deixar clavat un pitó a la part NO.

Primera ascensió: 7-2-43.

ROQUES DELS FALCONS (551-552-553)

Es troben a l'esquerra de la primera roca d'aquest grup que abans ja hem ressenyat. La que ve primera no és sinó el replà de la part NO. de l'agulla del Consol. Un xic més enllà, a l'esquerra, hi ha la 552.

La cota 553, darrera del grup, resta una mica més desplaçada a l'esquerra de les altres i a la mateixa carena de les Lluernes. Des d'ací i en sentit descendent cap al N. neix el serrat de les Barretines. Des del coll pugem a la roca per la cara O, a través d'una canaleta vertical en la qual cal superar un petit desplom (dif. III). La via té uns 10 metres.

Per la vessant NE. aquest grup de roques presenta unes altívoles cingleres.

SERRAT DE LES BARRETINES (554-565)

El descens del serrat de les Barretines s'inicia des del costat de la cota 553 dels Falcons. Les dues primeres cotes es passen fàcilment.

BARRETINA GRAN (566) I PETITA (567)

Des de la cota 565 efectuem un «rappel» al coll de la Barretina Gran, per la part S. (25 metres). N'iniciem l'ascensió amb la superació d'un desplom; després, en lliure, continuem fins al cim (dif. IV).

Altre cop un «rappel» ens porta de la Barretina Gran al coll de la Petita (40 metres). Amb una dotzena de metres des d'aquest ens presentem dalt del cim (dif. II).

Un tercer «rappel», aquesta vegada baixant per la part N. de la Barretina Petita i per una canal, ens pot deixar fora del serrat. Primera ascensió: E. Estrems i J. Boladeras (16-9-45).

COTES 568 I 572

Després d'haver baixat de la Barretina Petita, per la part inferior i seguint idèntica direcció NE., la carena continua davallant i passa primer de tot pel turó 568, de fàcil accés. Ve a continuació la cota 572, a la qual s'arriba sense dificultat per la part superior; en canvi, si ho provem per l'E., hem de pujar una canal de III.

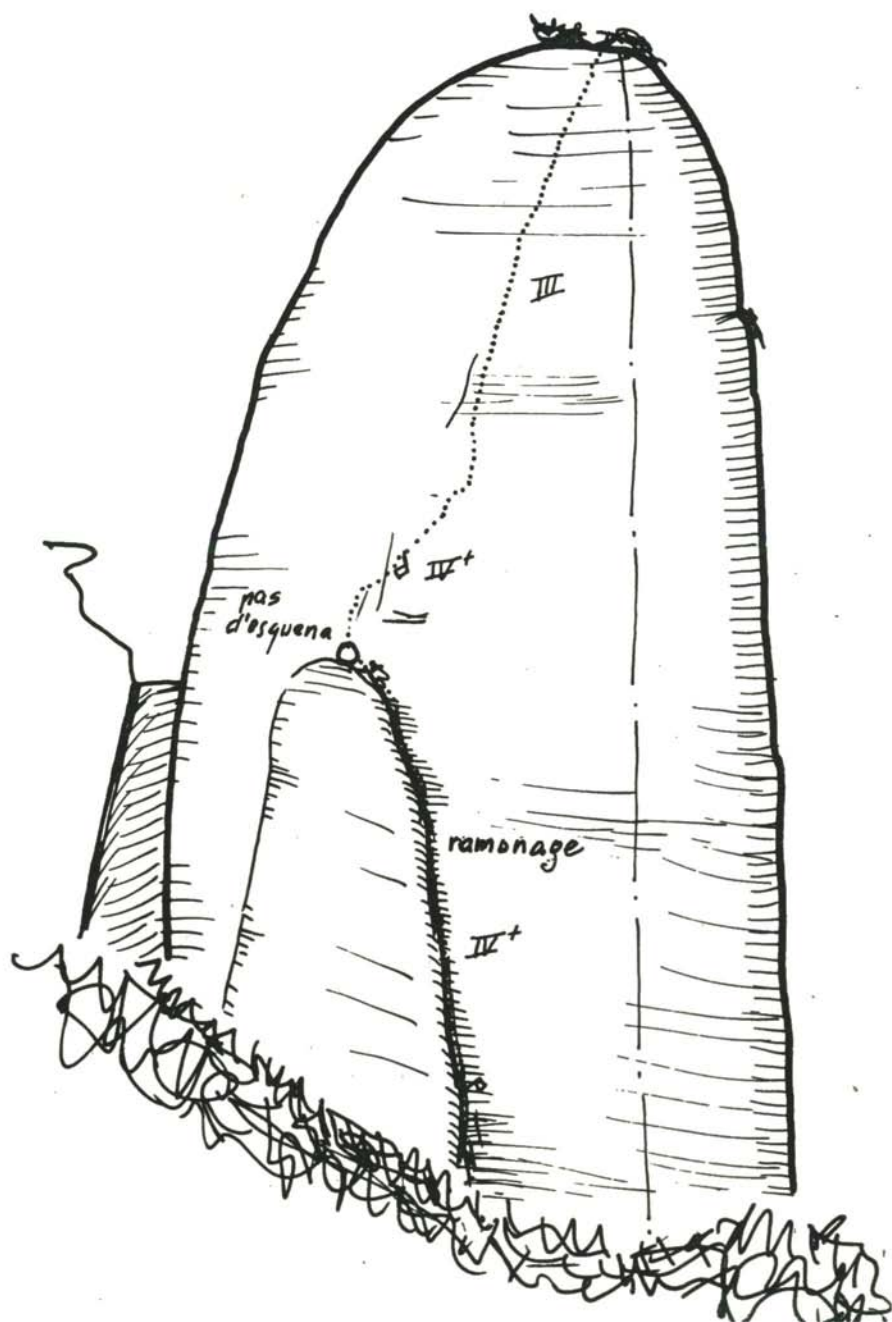
AGULLA DE LA PERDUDA

Situats en el turó 572, anem cap a l'O. per sota la carena, a l'indret on hem ressenyat la cota 568, fins a trobar aquesta roca amagada i solitària.

Des del coll, un tram de 10 metres força dificultós ens mena al cim (dif. IV).

EL PROJECTIL -570-

Via Normal E.

COTA 571

Seguint per dessota la cota 572, a l'esquerra i abocada al torrent, hi ha una roca d'aresta molt estreta que es troba a la mateixa cresta que continuem davallant vers la roca del Projectil.

AGULLA DESPISTADA (569)

És veïna del Projectil (570), per la part O. Es tracta d'una agulla altívola i estreta, d'escalada curta i molt descomposta. L'ascensió neix per la part S. i termina revoltant per la cara N. (dif. III).

M. G. Cuadras i J. Artigas hi efectuaren la primera ascensió el 7-7-46.

EL PROJECTIL (570)

El nom d'aquesta roca és d'allò més oportú, a causa de la forma d'obús que presenta, per bé que no ens agrada tenir a la muntanya aquest nom bèl·lic. Es tracta de la darrera roca del serrat de les Barretines que hem anat descendant.

Comencem l'escalada a l'agulla per la part E. i anant a trobar un canaló la superació del qual ens obliga a l'ús d'algun pitó. Aquest canaló porta al relleix que hi ha al costat S. de l'agulla. Del relleix al cim ve la part important de l'ascensió, car hi ha uns metres verticalíssims que avui se superen amb pitonisses de burí. Anys enrera es feien amb una esqueneta i nosaltres recordem l'anècdota que Farrés i Zanini ens contaven referent a aquest pas: situant-se el primer damunt les espatlles del segon, no arribaven a la presa clau. Pensaren llavors que Zanini era més alt i n'invertiren l'ordre, però el resultat fou idèntic car eren a la mateixa alçària. Sortosament, els braços de Zanini sí que eren més llargs i això els permeté de superar el difícil pas del Projectil. Cf. Circular núm. 65 del C.M.B.

Hi ha unes altres tres vies a aquesta roca: la Bages, efectuada el 6-9-59 per Cots, J. Montfort i Froiteras; la via «Rappel», per Cots i J. Froiteras (20-2-60); i la via C.A.M., efectuada per J. Cots i Pujada l'any 1958.

Primera ascensió: A. Zanini i F. Farrés, del C.M.B. Sant Cugat (20-10-42).

AGULLA DE LA MARIA LLUISA

Sota el camí de l'Arrel, a la mateixa carena descendent del Projectil, resta aquesta agulla un xic amagada en les cingleres. Hem d'anar sota d'elles fins al coll S., on l'agulla s'uneix als cingles esmentats. L'ascensió només té deu metres, però cal superar un difícil pas de IV, anar cap a la part E. i, de manera ja més suau, coronar el cim.

C. Pujol, C. Andrés i L. Rodrigo hi feren la primera ascensió el 29-9-54.

SERRA DE LES LLUERNES (576-544-545-546-547)

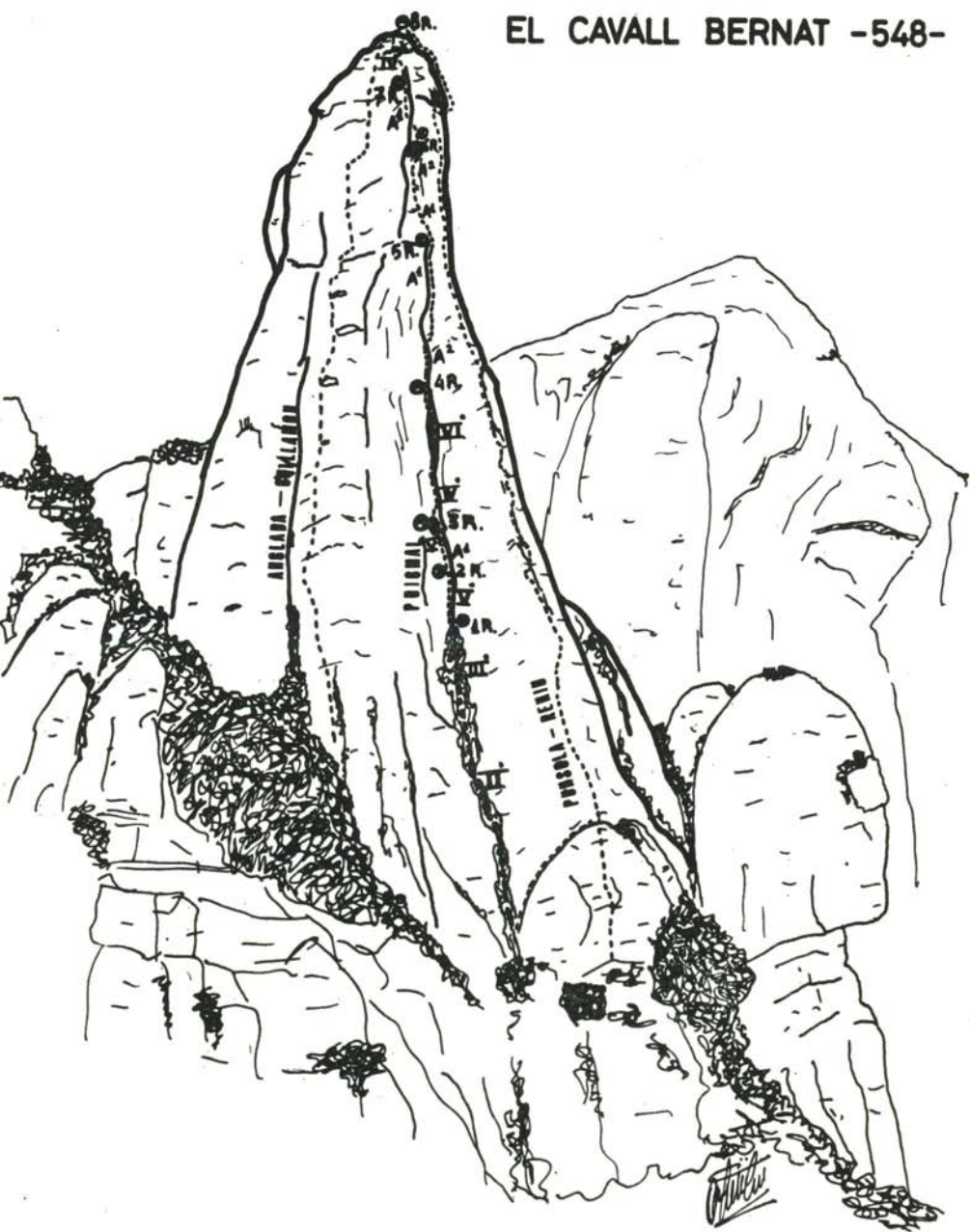
Ens situem novament a la serra de les Lluernes. Encara que aquesta serra s'iniciï a la roca de Sant Salvador i vagi fins al Cavall Bernat, la formen pròpiament aquestes cotes que hi ha entre el grup dels Falcons i la darrera roca esmentada.

Totes són de fàcil accés per la vessant S. Per contra, l'ascensió per la part NE. topa amb altívols espadats.

MORRAL DEL CAVALL (549)

Està situada molt a prop del Cavall Bernat, en la carena que en descendeix. Per ascendir-hi, cal seguir el camí de l'Arrel fins que, passada la roca del Projectil en direcció N., s'arriba a la canal del Cavall Bernat. Aquesta canal és molt dreta i estreta, però els salts d'aigua l'han netejada i és de bon accés. En arribar a les parets N. de la roca esmentada i precisament quan s'ha pasat l'inici de la via Punsola-Reniu —que queda a la dreta de la canal del Cavall Bernat—, hom va més encara cap a la dreta a cercar una canal en la qual hi ha savines i alzines. S'hi fan dues tirades de corda fins al coll. Des d'aquest, i en el punt més difícil de l'ascensió, cal recórrer deu metres fins als dos cims del Morral (dif. III sup.).

En realitat, el Morral no és sinó un contrafort septentrional del Cavall Bernat.

EL CAVALL BERNAT (548)

És la darrera roca que ressenyem i la darrera també de la secció XXXV, per bé que pròpiament hauria de pertànyer a la secció XVII (Sant Antoni), pel fet que la canal del Cavall Bernat sembla que talli més marcadament la línia divisòria que no pas la que separa la Miranda de Sant Antoni de la roca que ara ens ocupa. Amb tot, com que aquesta torrentada davalla àmpliament cap a les Guilleumes, considerem que és adequat el criteri seguit pel plànol de Semir.

Actualment té diverses vies de gran importància, a les quals ens referirem posteriorment. La normal ha estat sempre molt interessant: comencem per pujar pels dos turonets que porten al collet SO. S'inicia l'escalada amb un flanqueig a la dreta, molt fi de preses, per tal d'anar a cercar la desembocadura del canaló que baixa entre díedre i agulla. Aquest indret conserva molt la humitat dels dies de pluja i exigeix, doncs, obrar amb precaució. Hi ha diversos claus que hi permeten una reunió segura. Després pugem pel canaló, deixant el díedre a la dreta, i superem el tram final d'aquest, completament desplomat. Si és possible, convé d'ajudar-se amb claus llargs clavats a la fissura del canaló. Un relleix situat damunt del díedre que hem evitat és el punt de reunió de cordada. A continuació, seguim amunt i superem amb pocs metres allò que és anomenat «la berruga», que té un pas delicat. Amb un tram final més ajagut, coronem el cim de la roca més preuada pels escaladors montserratins.

Hi feren la primera ascensió Costa, Boix i Balaguer, el dia 27-10-35. En el cim, hom col·locà primer una Mare de Déu de Montserrat de pedra; després, concretament el 21 d'octubre de 1956, n'hi fou col·locada una d'alumini que encara avui s'hi conserva.

Via G.A.M. — Es tracta de la segona via oberta en aquesta roca i hom l'efectuà en l'ascensió 219 a l'agulla (14-9-52). L'escalada comença com en la via normal, amb el flanqueig fins a la reunió del principi del canaló. Després, però, en lloc d'evitar el díedre pel canaló esmentat, hom el passa per sota. Es fa un flanqueig en A 2 i es puja per la dreta del díedre (segona reunió), amunt, en V. S'arriba al ressalt situat sobre el díedre i

allí la via s'ajunta a la normal. En definitiva, doncs, es tracta d'una variant que supera el díedre per la dreta i no per l'esquerra, com ho fa la normal.

Obriren aquest recorregut Jaume Vendrell, Josep M. Balcells, Agustí Ventura i Julià Carbó.

Via Puigmal. — És la via considerada com una de les més impressionants de Montserrat. Agafa tota la paret NE. i les seves dificultats la cataloguen com a VI. Hom l'ha efectuada moltes vegades, però abans de culminar-la hi hagué diverses cordades que ho intentaren en va (Santacana i Gómez, per exemple, sols pogueren arribar fins al popular nínxol). Navarro, Ajax i Alvarez la completaren definitivament l'any 1956.

Via Anglada-Guillamon. — Discorre per la paret E. i resta al mig de la via G.A.M. i de la Puigmal. Puja per damunt d'un díedre molt marcat, en artificial i passos en lliure, amb sis reunions. Es tracta d'un itinerari de màxima categoria que prestigia els escaladors que l'obriren, autors d'altres vies notables de Montserrat. Hom la considera com a extremament difícil.

Reunió primera, III i IV; reunió segona, V, IV i V; reunió tercera, A 2 i A 1; reunió quarta, A 1; reunió cinquena, A 2 i A 1; reunió sisena, A 1 i IV; cim, III.

Fou efectuada el dia 11-3-61 per J. M. Anglada i F. Guillamon. Cf. «Cordada», núm. 76.

Via Punsola-Reniu. — És la via d'escalada més recent i la que té més reunions de totes les del Cavall Bernat (10). La llargada de la via és de 260 m., prou difícils. Se surt de l'esquerra de la canal que puja al coll del Morral del Cavall fins a trobar l'aresta N.

Del peu del contrafort en el seu inici a la reunió primera, I i III; reunió segona, IV i V; reunió tercera, IV; reunió quarta, V, A 1 i V; reunió cinquena, V, A 1 i V; reunió sisena, A 2 i V; reunió setena, V i A 1; reunió vuitena, A 1, A 2 i A 1; reunió novena, A 1, V i A 1; reunió desena, A 1 i V; arribada al cim, III.

L'obriren els mataronins Punsola i Reniu el dia 23-5-71. Cf. «Cordada», núm. 175, i «Vèrtex» núm. 24.

Via cara N. — Ascendida el 21-10-45 per Bosquets, Mas i Balaguer, puja pel basament N., seguint una canal herbada en diagonal i va a parar al collet, entre les roques del Cavall Bernat i la Miranda de Sant Antoni. Aquesta via —ressenyada al llibre d'en Rodés— té prop de dos-cents metres amb algun pas compromès.

BIOGRAFIES D'ESCALADORS MONTSERRATINS

ALAIX I FORRELLAT, Josep. Nasqué a Sabadell el 25 de març de 1922 i ha estat un gran muntanyenc. Li hem trobat a Montserrat les primeres de la paret de l'Aeri de Sant Jeroni, la NO. de la Miranda de Sant Jeroni, Cap de Camell dels Ecos, l'agulla de la Verge, el Braguer, via collet Gerdarme, via Aurons, via collet Ninot, agulla del Rei i la Boleta de la Fissura. El C.E. de Sabadell li tributà un homenatge el 7 de novembre de 1954, per les seves importants activitats, tant a Montserrat com al Pirineu i a altres indrets.

ANGLADA, Josep Manuel. Nasqué a Barcelona l'any 1933 i entrà dins el món excursionista a través de l'espeleologia; durant una estada a Anglaterra s'inicia en l'escalada, en la qual de seguida destaca. Capdavanter d'un grup de muntanyencs que han renovat i posat a nivell europeu la tècnica d'escalada al nostre país, se'l pot considerar el pare de l'alpinisme català modern, dins el qual ha marcat la pauta fins avui. Ha fet una gran quantitat de primeres a Montserrat i al Pedraforca i des del 1960 ha escalat les més altes muntanyes del món. Amb l'Anapurna clou tota una trajectòria, com a renovador de la tècnica d'escalada de roca a Catalunya i ens mostra les grans possibilitats de les nostres muntanyes.

BALAGUER I ESQUIROL, Carles. Nat a Barcelona el 1949, morí a Grenoble el 4 de març de 1975. Formà part de la primera cor-

dada que escalà el Cavall Bernat i es dedicà a l'escalada fins el dia que ens deixà. Montserrat era la seva muntanya preferida i havia format part del grup d'«Amics de Montserrat». Entre les seves primeres montserratinas es troben la Filigrana, la Bessona Superior, la Saca Gran, el Plec de Llibre Superior, la via S. del Montgròs, etc. Féu molts viatges per terres llunyanes i fou un gran promotor dels esports de la neu.

BARBÉ I LLEDÓS, Vicenç. Nat a Barcelona el 1916, era un gran entusiasta montserratí i una promesa muntanyenca, que havia fet moltes ascensions als Pirineus. Destaquem com a primeres ascensions seves montserratinas la Talaieta, la Nina, el Setrill, la Vella, l'agulla del Miracle i el Frare Petit. Morí el 26 de juliol de 1942 intentant la primera ascensió a la Caputxa; fou el primer escalador mort a Montserrat en plena activitat.

BOSQUETS I CODORNIU, Pere, Nat a Barcelona el 1895, ha estat un dels escaladors peoners de Montserrat. Entre les seves primeres escalades podem destacar: la Talaia Gran, l'Eco Superior, la Saca Gran, la Bessona Superior i la Filigrana. Ascendí totes aquestes roques amb companys pertanyents a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, al butlletí del qual escriví un bon nombre d'articles. Ha col·laborat d'una manera decisiva en els llibres signats pels «Amics de Montserrat».

CASASAYES I REICHARDT, Jordi. Nat a Badalona el 1924, fou un dels escaladors que iniciaren llurs activitats a la dècada dels 40 als 50, a Montserrat i a altres indrets, instructor dels primers cursets d'escalada patrocinats per la F.E.M. Entre les seves primeres montserratinas, recordem el Cap del Guerrer, l'Ou de Colom, l'Antipàtica (Panxa del Bisbe), la Nana, la Mabella, la Campana, la Doble. Obrí la via de l'aresta N. de la Gorra Frígia i la paret S. de la Mòmia.

CASELLES FORNS, Jaume. Nasqué a Albesa (la Noguera) el 1915, però de fet ha simbolitzat els escaladors manresans. Deixà una bona petjada per les agulles montserratinas amb els seus companys Rubiralta, Subirana, Serrat, Espunyes i Puigarnau. Ingressà al C.E. de la Comarca del Bages el 1931.

CERDÀ I MENDIETA, Jaume i Joan. Aquests dos germans han fet una de les millors activitats muntanyenques per Montserrat. Tenen moltes vies obertes, especialment gairebé totes les arestes Brucs, i han marcat una època amb llur depurada tècnica d'escalada. Són nats a Barcelona, respectivament el 1932 i el 1938.

COSTA I CABRÉ, Josep. Nat a Barcelona cap a l'any 1904, desaparegué en plena guerra el 1938. Fou un dels tres que efectuaren la primera ascensió al Cavall Bernat i repetí l'experiència en solitari el 15 de març de 1936.

ESTASEN, Lluís. Nasqué a Barcelona el 1890 i fins l'any 1910 no es féu soci del Centre Excursionista de Catalunya. És el pare de l'alpinisme català, l'introductor de l'escalada a la nostra terra, el descobridor de Montserrat com a escola (1922, 1927). La seva muntanya predilecta era, però, el Pedraforca. Morí el 1947, bé que s'havia apartat una mica de l'activitat muntanyenca, per raons de salut, a partir del 1936.

ESTORACH, germans. Francesc (Barcelona 1920) i Josep Estorach (Tortosa 1922), ajudats per la seva germana Maria (Tortosa 1927), són molt destacables dins l'àmbit escalador. Tenen una bona colla de primeres ascensions montserratines: via Estorach, El Timbaler del Bruc, l'Aglà, l'Agulla Mare, el Broc Petit del Setrill, el Ninet, el Carquinyoli, l'Esquelet, el Taxí, el Malpàs, el Faraó, l'Agulla de la Tempestat, el Queixal, el Tub, el Bitllot, la Roca de la Partió, la Maranya, el Cap Rodó.

ESTREMS, germans. Raimon i Eugeni Estrems destaquen també activament en la conquesta de les roques montserratines. Nascuts respectivament el 1922 i el 1920 a Barcelona, feren —per separat— un bon nombre de primeres a Montserrat. En Raimon féu la Doble, la Roca Partió, la Porra, el Miracle, la Vella, el Gegant Encantat, la Dent, l'Olla i el Frare Petit. De l'Eugeni, destaquen el Ninot, l'Ou de Colom, el Serrat de les Barretines, la Nana, l'aresta N. de la Gorra Frígia i la paret S. de la Mòmia.

FARRERA PERIBÁÑEZ, Jordi. Nat a Barcelona el 1922, presidí el G.A.M. del C.M.B. Escalà un bon nombre de pedres montser-

ratines i d'altres indrets i deixà una gran petjada muntanyenca al començament de la postguerra. Publicà el llibre **Cumbres pirenaicas** (1951) i escriví diversos articles a butlletins.

GARCIA (BOIX), Josep, Nat el 1914, era orfe i fou adoptat el matrimoni Boix, del qual prengué el nom. Entusiasta dels esports de neu, formà part del trio que va escalar per primera vegada el Cavall Bernat. Durant la guerra s'allistà a les forces pirenenques i morí, en circumstàncies estranyes, el 1938.

IGLÉSIAS I CODERCH, Albert. Nascut a Barcelona el 1946, ha estat una institució a l'escalada moderna i fins ara ha obert un bon nombre de vies a Montserrat: la que puja en vertical a la roca de la Màquina de Tren, la via per la cara E. a la Bessona Inferior l'espeló N. del pedestal de la Boleta del Portell, la via al Lloro, l'aresta N. de l'Asiàstica, la variant a l'aresta Bruc de la Talaia Gran, el Gegant Encantat per la variant Iglésias-Casanovas, la cara S. a la roca del Gat, la via directa a l'agulla Petita de la Creu i la via del Gat al Tossal de Mullapans, l'esperó del Diable sobre la carretera i tocant al monestir etc. D'altra banda, ha escrit un bon nombre de ressenyes al butlletí «Senderos».

MALLAFRÉ I PLANELLA, Ernest. Nat a Barcelona el 1922, morí, a causa d'un allau, descendent per la vessant S. del pic de Monasteró, al Pallars, el 31 de desembre de 1946. Fou un gran esquiador i aconseguí un bon nombre de cims pirinencs. A Montserrat, féu una sèrie de primeres importants, com la de la Bola de la Partió, el Rave, la Nina, la Talaia i l'agulla I (Gerro). Escriví el llibre **Escalada** (1948) i fou president del G.E.D.E. del C.E. de Gràcia.

PANYELLA I RENOM, Jordi. Nasqué a Barcelona el 1916 i des de la seva infantesa pertangué als Minyons de Muntanya. En la seva intensa activitat montserratina, destaquen un bon nombre d'ascensions: el Gegant Encantat, el Cap del Guerrero, la Tri-roca, el Dit, la Inclínada, el Sentinella, la Porra, l'agulla del Torrent de Migdia, l'agulla Fina de la via Pany. Al Pedraforca, fent la directa al Calderer, la paret S. del Pollegó inferior, etc. Va escriure les ressenyes del llibre sobre Montserrat de l'Estivill,

i fou considerat la màxima autoritat entre els escaladors de l'època. També és destacable l'activitat del seu germà Joan a Montserrat.

SEMIR I D'ARQUER, Ramon. Nasqué a Barcelona el 1900. Els montserratins li devem el plànol que edità l'any 1949, força exacte. Fundà i presidí el G.A.M. del Club Muntanyenc Barcelonès. Entre les moltes roques que pujà a Montserrat, féu les primeres del Setrill, el Caputxó, l'Escut, la Doble i la Triple. La Federació Catalana de Muntanyisme li oferí una placa el 1967 i, honoríficament, se li concedí el trofeu Peradejordi el 1941.

SIMÓ I ANDREU, Maria Antònia. Nasqué a Barcelona el 1915 i és una de les escaladores més destacades de Catalunya. Té al seu historial una colla de primeres montserratines, com la Tri-roca, la Nina, el Dit, l'agulla dels Pollegons, etc., i les primeres femenines del Trencabarrals, la Mòmia, la Momieta, la Campana, el Sentinella, la Boleta del Portell i la Filigrana. La Federació Catalana de Muntanyisme li concedí una medalla l'any 1945. Amb el seu marit Agustí Jolis Felisart, ha fet una labor importantíssima redactant llibres i guies per als muntanyencs, reconeguda el 1968 per la Federació Catalana de Muntanyisme, que els concedí una placa.

SOROLLA I GISBERT, Andreu. Nat a Sabadell el 1929, obrí una gran quantitat de vies. A Montserrat, destaquem la via C.E.S. de la Bessona Inferior i Superior, les roques del Talp, el Braguer, l'aresta S. del Dit, la cara O. de l'agulla Princesa, el Pingüí, la Vespa, via collet Aurons, la cara O. del Pebrot, la cara N. de la Magdalena Superior, el Dàtil i la via C.E.S. a la paret dels Diables, i als Patriarques, la via coll Gendarme i la via coll Aurons.

TORRAS I HOMET, Josep M. Nascut a Barcelona el 1926, és un dels homes que més ha recorregut les roques montserratines, gairebé sempre fent cordada amb el seu inseparable amic Joan Nubiola i Callís. La llista de les seves principals ascensions és impressionant: xemeneia Torras-Nubiola, xemeneia Nubiola-Torras, canal de la Barana, enllaç amb la via T.I.M. i l'agulla Predilecta, totes a la paret NO. de Sant Jeroni; la Pilota; l'Elefant

Petit (Tramperes); xemeneia Torras-Nubiola a l'agulla de la Figuera; agulleta d'en Llaudó; agulla dels Ossos, per la normal i per la via Padró-Torras; agulla dels Naps de Dalt; agulla dels Espeleòlegs; punta S. de la Tisora; la Tisoreta; el Frare de Baix o del Clot de la Mònica; agulleta del Serrat del Faraó; la Miranda del Camell (Àguila); agulla Ignasi Capeta; roca Roja; serrat de la Foradada; agulla del Giravolt; rocasses del torrent de l'Escuder; aresta SO. del Gerro; canal S. del Timbaler del Bruc; via C.N.T. al Sabre o Botxí; descens de la canal del Ninet; segona fissura cara E. del Faraó; agulla de la Tempestat per la cara E.; aresta integral de l'agulla Inclínada; aresta Brucs a l'agulla del Pas dels Micos, en solitari; l'Esquelet, per la xemeneia Torras i Homet, en solitari; agulla dels Caporals, per la via Telxo; el Dàtil, per l'aresta Brucs; la Miranda dels Ecos, aresta S.; variant cara E. al Tub de la Patata; cara NO. de la Vella, fissura Torras-Nubiola, etc. Ha dut a terme, encara, un bon nombre d'ascensions a altres muntanyes i ha escrit un bon nombre de treballs de temes relacionats amb l'escalada i l'excursionisme.

VENDRELL I MARCH, Jaume. Nascut a Barcelona el 1923, dedicà tota la joventut a l'escalada i en fou un dels promotors més actius de la postguerra. Té una bona quantitat de primeres montserratines, com l'agulla de la Venta, el Dau d'Agulles, la Bitlla, la Bessona Inferior, la Boleta del Portell, el Gendarme, el Frare Petit, la Vella i la via G.A.M. del Cavall Bernat, el Ven-Suri-Ven, la via O. de la Saca Gran, la Roca de la Partió, la Canal de la Moreneta, etc.

NOMENCLÀTOR

- Abelles, cova, 314.*
Aglà, ag. (o Monietes), 31.
Aguila (o Miranda del Camell), 200.
Aigües, roca de les, 362.
Ajaguda del coll de Muset, ag., 251.
Albarda Castellana, turó de l', 237.
Albert Iglésias, ag., 312.
Albert Zanini, ag., 163.
Alfil, roca, 186.
Alfil dret, roca, 186.
Alicia, ag., 249.
Alta de la canal de Sant Miquel, roca, 323.
Alta de la drecera de la font del Gat, roca, 377.
Alta de la Miranda, ag., 73.
Alta de la Coma dels Naps de Baix, ag., 143.
Alzina, ag., 148.
Alzina inferior, 147.
Alta de Sant Joan, roca, 295.
Amagada, ag., 98.
Ampolla, ag., 200.
Ànec, ag., 84.
Àngel ag. (o del Pilot), 161.
Àngel, roca de l' (o de la Llicència), 328.
Àngels, roca dels, 377.
Antipàtica, ag. (o Panxa del Bisbe), 344.
Apòstols, ag. (o de la Foradada), 76.
Arbret, ag. de l' (o de la Mitra), 47.
Arc d'en Guiríol, roca, 13.
Aritjols, ag., 232.
Arnes, serrat de les, 27.
Arrel, roques de sota el camí, 376.
Artiga Alta, serrat de l', 265.
Artiga Baixa, roca de l', 288.
As de Bastos, roca, 253.
Asiàtica, roca de l', 116.
Atrinxerada, roca, 253.
Aurons, roca dels (o Corbeia), 137.
Avenc, ag. de l', 254.
Àvia, roca de l', 332.
Avortó, ag. (o d'en Passola), 84.
Avortó, roca, 351.
Bacallà, roca (o l'Enclusa dels Frares), 119.
Bacallà, roca (o Correcavalls), 119.
Badocs, ag. (o d'en Pauli, abans de la Cova), 331.
Baixa de la Coma dels Naps de Baix (o Geperuda), ag., 157.
Baixa de la Creu, ag., 330.
Baixa de la drecera de la font del Gat, ag., 377.
Baixa de Sant Joan, ag., 293.
Baixes del serrat de Forat del Vent, roques, 382.
Balmes, ags. de les, 95.
Baldufa (o el Rave), 270.
Bandereta, roca, 39.
Barbé, Vicenç, ag. d'en, 100.
Barberà, roca d'en, 351.
Barberà, avenc, 254.
Barret, ag., 113.
Barretet, ag., 281.
Barretina Gran, ag., 384.
Barretina Petita, 384.
Barretina del Patriarca, ag., 227.
Barretines, serrat de les, 384.
Bassal dels Ferros, roca, 140.
Bateries (Contrafort), roca, 311.
Benedicció, ag., 163.
Be (o del Cor de Be), ag., 135.
Bellavista, roques de, 267.
Bessona inferior, ag., 53.
Bessona superior, ag., 51.
Bisbe (o la Prenyada), ag., 348.
Bisbe dels Frares, ag., 101.
Bitlla, ag., 63.
Bitllot, ag., 127.
Boirafua, ags., 312.
Boirafua, tossal de la, 312.

- Bola de la Bitlla, ag. (o Cap del Guer-
rer), 61.
 Bola de la Partió, ag., 63.
 Boleta, ag. (o la Desconeguda), 84.
 Boleta de la Fissura (o del camí vell
de Monistrol), ag., 363.
 Boleta Foradada, ag., 89.
 Boleta dels Plecs, 175.
 Boleta del Portell Estret, 83.
 Boleta de Trinitats (o Quarta de Trini-
tats), ag. 372.
 Boletet, el ag., 153.
 Bombers, 365.
 Bonany, Jaume, agulla d'en (serrat del
Patriarca), 227.
 Bonys dels Naps, roques, 147.
 Bosc, roca del, 377.
 Boteruda, ag., 36.
 Boteruda del Gra, ag., 67.
 Botxi (o Sabre), ag., 13.
 Braguer, ag. del, 239.
 Bribons (o del Miracle), ag., 135.
 Broc petit, ag. del (costat Serrill), 68.
 Brucs, Cavall dels (o Pupa), ag., 151.
 Brucs, roques de la carena del Cavall,
150.
 Bugaders, roques del torrent dels, 246.
 Burro Fort, ag., 312.
 Cabaler, ag. (o Miranda del Lloro, Es-
colanet, Frare Petit), 105.
 Cabrit (o Cilindre), ag., 142.
 Cadireta (o del Centellar) ag., 77.
 Cabrit, (Serrat del), roques, 149-150.
 Cadireta, ag. de la font de la, 177.
 Cadireta del Diable (Flautats), 369.
 Cajoleta, roca de la, 176.
 Calavera, roca (o Cap de Mort), 230.
 Camell, ags., 201.
 Camell dels Ecos, ag. i roca, 185.
 Camelló, el, roca, 201.
 Camí, ag. del, 358.
 Camí de l'Artiga Baixa, roca, 290.
 Camí de les Ermites, roques, 323.
 Camí de Sant Salvador, roca, 355.
 Camí Vell de Monistrol, ag. (o Boleta
Fissura), 363.
 Campana, ag., 269.
 Campanilles, punta d'en,* ag., 95.
 Can Jorba, ag., 165.
 Canal de la Figuera, ag. de la, 39.
 Canal Plana, ag., 381.
 Cantelluda, ag., 284.
 Càntir, ag., 239.
 Canonge (o Mòmia), ag., 355.
 Cap del Calventus, roca, 97.
 Cap del Camell dels Ecos, ag., 185.
 Cap del Camell de Sant Jeroni, ag., 201.
 Cap de Canals (o Serra Llarga), 320.
 Cap del Gat (o Tossal de Mullapans),
362.
 Cap de Gos (o Prenyada o el Bisbe),
ag., 348.
 Cap de Guerrer (o Bola de la Bitlla),
ag., 61.
 Cap de Mona, ag. (Torre de Sant Mi-
quel), 329.
 Cap del Montgròs (o Roca Plana dels
Llamps), 178.
 Cap de Mort, roca (o la Calavera), 230.
 Cap de Sant Benet, roca (o d'en Jordi
Matas), 218.
 Cap de Sant Joan, ag., 324.
 Cap de Sant Joan, carena, 324.
 Capdamunt, ag. del, 38.
 Capeta, Ignasi, ag. d', 76.
 Caporals, ag. dels, 120.
 Caputxa (o d'en Vicenç Barbé), ag.,
100.
 Caputxó, ag., 87.
 Capvespre, roca del, 366.
 Cara de Mico, ag., 268.
 Cara de Vella, ag., 375.
 Carbassó, ag., 44.
 Carles Carol, ag., 216.
 Carles Roig, ag. d'en, 262.
 Carnavalada (o del Set), roca, 64.
 Carol, ag. d'en Carles, 216.
 Carota, ag., 371.
 Carquinyoli, ag., 87.
 Castanyada, ag., 159.
 Castell, ag., 158.
 Cartutxos, 27.
 Castell del Diable, carena, 343.
 Castellet, ag., 247.
 Cavall Bernat, ag., 389.
 Cavall dels Brucs, ag. (o Pupa dels
Brucs), 151.
 Cavall dels Brucs, ag. (carena descen-
dent), 150.
 Cavall Pinteta, roca, 359.
 Cavaller (o Cabaler, Miranda del Llo-
ro, Frare Petit, Escolanet), ag., 105.
 Centellar (o Cadireta), ag., 77.
 Centenar, roca del, 89.
 Centenar, serrat del, 88.
 Cigar (o del Trencabarrals), ag., 295.
 Cigronet, el, ag., 241.
 Cinc Passos, roca dels, 56.
 Cingle, ag., 87.

Cilindre (o Cabrit), 142.
 Cirerer, 56.
 Clot del Tambor, roca del, 158.
 Colleccionistes, ag., 277.
 Coloms, ag., 203.
 Coll del Llum, ag., 208.
 Coll de Muset, roca de sobre el, 252.
 Coll de Porc, roca, 118.
 Confluència, ag., 214.
 Consol, ag., 383.
 Contrafort, roca del, 14.
 Contrafort del Diable (o esperó), 343..
 Contrafort de la 173, 113.
 Contrafort de la Prenyada, 350.
 Contrafort de Sant Dimes, 343.
 Corbeia (o dels Aurons), ag., 137.
 Corberó (o el Lloro), ag., 107.
 Corbs, roca dels, 361.
 Cor de Be (o del Be), ag., 135.
 Corns, ag., 340.
 Corona (o del Talp), ag., 109.
 Corona de la Reina, ag., 65.
 Corpus Christi, ag., 73.
 Correcavalls (o Bacallà, Enclusa dels
 Frases), 119.
 Costa Dreta, pou, 292.
 Cova, ag. o roca, 332.
 Cresta Plana, ag. o roca, 97.
 Creu, agulla de la (o dels Llums), 330.
 Cua de Bacallà, roca, 120.
 Dàtil, ag., 45.
 Dau d'Agulles, ag., 22.
 Dau del Monestir, ag. (Trona), 361.
 David, ag., 167.
 Dent, ag. (o Sant Patrici, Paret de
 l'Aeri), 225.
 Degotalls, ag., 377.
 Desconeguda, ag. (o ag. Boleta), 84.
 Desdentegada, punta de la, 128.
 Desdentegada, roques de la, 129.
 Desgraciada, ag., 237.
 Despistada, ag., 386.
 Déu-la-féu, ag., 243.
 Diable, esperó, 343.
 Didal, ag. (o Flama), 379.
 Dionis (o Saca Gran, o del Tríptic),
 ag., 43.
 Dissabte, ag., 157.
 Dit, ag., 111.
 Dit Gros (o Cavall Bernat), 389.
 Dit Xic, roca, 111.
 Ditet, ag., 112.
 Divendres Sant, roca, 281.
 Doble, roca, 274.

Dos Forats, ag., 306.
 Duc, roques del (serrat), 226.
 Dues Puntes, roques, 67.
 Dumbo, roca, 70.
 Eco Petit, roca, 184.
 Eco Superior, ag. 184.
 Ecos, roques dels, 183.
 Ecos de Sant Antoni, roques, 235.
 Elefant, roca de l', 353.
 Elefant Petit, ag. (o Tramperes), 88.
 Elefantet, 338.
 Enclusa d'Agulles, ag., 78.
 Enclusa del Frases, roca (o Bacallà,
 Correcavalls), 119.
 Enclusa, turó i pou de l', 119.
 Enganxada, roca, 138.
 Era dels Pallers, roca de l', 24.
 Era dels Pallers, ags., 24.
 Escolanet, ag. (o Miranda Lloro, Ca-
 valler, Frare Petit), 105.
 Escolans, roques (o túnel), 315.
 Escorpi, ag., 75.
 Escut, ag. (o Miranda de la Nina), 93.
 Esfinx, roca, 174.
 Esfinx dels Ecos, 139.
 Esglai, ag., 282.
 Espeleòlegs, ag., 42.
 Esperança, roca de l', 262.
 Esperantistes, roca dels, 144.
 Esquelet, ag., 54.
 Esquerda, roca, 288.
 Esquerdades, roques, 161.
 Estació superior de Sant Joan, roca
 de l', 303.
 Estasen, L'uis, ag., 182.
 Estevet, pou (o del Senglar), 161.
 Estrep, ag. de l', 143.
 Exploració, roca de l', 264.
 Fabiola, ag., 247.
 Fàcil, 113.
 Falcons, roques dels, 383.
 Faluga, ag. (o Filigrana), 50.
 Fantasma, roca, 363.
 Faraó, ag. (o roca del Mig), 168.
 Faraó, serrat del, 170.
 Faraó, serrat Occidental, 164-170..
 Faraó, ag. del serrat del, 170.
 Faraonet, ag. 167.
 Fascicle, roques del, 324.
 Fesolet, ag., 367.
 Fesolet Inferior, ag. (o Moro Joan),
 367.

- Figuereta, roca (o canal de la Figuera), 39.
 Filigrana, ag. (o Faluga), 50.
 Filla Alta de la Presidenta, roca, 284.
 Filla Baixa de la Presidenta, roca, 284.
 Fina, agulla, dels Naps de Baix, 156.
 Flama, ag. (o Didal), 379.
 Flamencs, ag., 261.
 Flautats, roques dels, 369.
 Foca, ag. de la, 149.
 Font de la Cadireta, ag. de la, 177.
 Font de la Cajoleta, roca (o de la Cajoleta), 176.
 Font del Llum, roca de la, 187.
 Foradada, ag. (o dels Apòstols), 76.
 Foradada, serrat, 77.
 Foradades, roques de les, 216.
 Forat del Vent (roques del serrat del), 382.
 Formigues, roca de les, 154.
 Fra Gari, roca i cova, 328.
 Frare de Baix del Clot de la Monica, ag., 290.
 Frare Fros, roca, 116.
 Frare Petit (o Cavaller, Miranda Lloro, Escolanet), 105.
 Frases Encantats, roques dels, 118.
 Freda, cova, 313.
 Funicular, roca del,
 Funicular, carena de la dreta avall, 327, 328.
 Furons (o Consol), ag., 383.
 Gallaret, roca del, 76.
 Ganivet dels Diables, ag., 234.
 Gari, Fra, roca i cova, 328.
 Gat, roca del, 348.
 Gat Petit, ag., 348.
 Gat, Cap del (del Tossal de Mullapans), roca, 362.
 Gat, roca alta i ag. baixa de la tercera de font, 377.
 Gat, via de! (ag. del Riu), 359.
 Gegant Encantat, ag., 199.
 Gendarme, ag., 86.
 Gep Llarg, roca, 36.
 Gega del Camell dels Ecos, 185.
 Geperuda (o ag. Baixa de la Coma dels Naps Baix), 157.
 Gapes del Camell, 201.
 Germà Pauli (o Badocs, abans Cova), 331.
 Gerro, ag., 26.
 Giravolt, ag., 24.
 Gorra, roca (o Gega del Camell dels Ecos), 185.
 Gorra, roca, 154.
 Gorra Frigia, roca, 297.
 Gorra Marinera, roca, 302.
 Gos, roca del, 332.
 Garrigosses, serra de les, 311.
 Gralles, roca de les (o de Sant Antoni), 235.
 Granota, ag., 327.
 Gran, cova, 313.
 Grau, roca, 176.
 Grip, ags., 94.
 Guàrdia, serrat de la, 309.
 Guillot, roca d'en, 135.
 Guineu, roca, 245.
 Guiró, serrat, 12.
 Heures, roca de les, 45.
 Iglésias, Albert, ag., 312.
 Ignasi Capeta, ag., 76.
 Inclinata (o «Sin Nombre»), ag., 241.
 Jamamoto, roca (contrafort de la Serra Llarg), 321.
 Jardí, roca del, 252.
 Jaume Bonany (o serrat del Patriarca), 227.
 Jaume Mata, ag., 276.
 Joanet, roca del, 161.
 Joguina, roca de la, 307.
 Jorba, ag. de Can, 165.
 Jorba, Miranda de Can, 165.
 Jordi Matas (o Cap de Sant Benet), 218.
 Kamen, Markus, roca, 351.
 L'amps, roca Plana dels (o Cap del Montgròs), 178.
 Liapis, ag. i roca, 381.
 Llarg agulla de la serra, 320.
 Llarg, serra (a Cap de Canals), 320.
 Llastra del Dau (o les Vuit), roca, 19.
 Llastra Punxeguda, ag., 20.
 Llaudó, roca d'en, 78.
 Llicència, de la (o de l'Àngel), roca, 328.
 Llisa, roca i ag., 309.
 Llops, roca dels, 349.
 Lloro, el, ag., 107.
 Llosa, roca de la, 306.
 Lluernes, serra de les, 381.
 Lluernes, roca de les, 381.
 Lluís Estesen, ag., 182.

- Llum, ag. del coll del, 208.
 Llum, roca i font del, 187.
 Llums, ag., creu, 330.
 Lourdes, 169.
 Mà, ag. de la (o Torta), 72.
 Magdalena Inferior, ag., 301.
 Magdalena, Santa, Miranda, 303.
 Magdalena Superior, ag., 299.
 Mal Pas, ag., 168.
 Mala, roca, 260.
 Mamella, ag., 275.
 Mamelleta, roca, 278.
 Mamelluda, roca, 98.
 Màquina de Tren, roca, 68.
 Maranya, ag., 72.
 Marce^l, roca d'en, 288.
 Mare, ag., 31.
 Maria Lluïsa, ag., 387.
 Markus Kamen, roca, 351.
 Martell, ag., 44.
 Mata, ag. d'en Jaume, 276.
 Matas, Jordi (o Cap de Sant Benet), 218.
 Megui, ag., 279.
 Melindro, ag., 92.
 Merlets, roca, 36.
 Merlet de la Torta, roca, 71.
 Merlet de la Verge, 339.
 Merlet del Pla dels Ocells, 344.
 Micos, ag. del Pas dels, 185.
 Mig (o roca de^l Mig), ag., 168.
 Migdia, ag., 226.
 Migdia, (ag. del Torrent de) (o Oliva), 204.
 Migdia, torrent (o Joc de l'Oca), ca-mi, 248.
 Migpartida, ag., 235.
 Millet, ag. d'en, 202.
 Miracle, ag., 135.
 Mirador de l'Oliverar, 159.
 Mirador de la Palla, 253.
 Mirador dels Plecs de Llibre, 253.
 Mirador del Moro, 218.
 Mirador de la Miranda de les Boïgues, roca, 37.
 Miranda d'Agulles, roca, 128.
 Miranda (o Alta de la), ag., 73.
 Miranda de l'Arcada, ag., 129.
 Miranda dels Aurons, ag., 138.
 Miranda de les Boïgues, roca, 37.
 Miranda del Cabrit (o Cilindre), 142.
 Miranda de Can Jorba, 165.
 Miranda del Camell (o Àguila), roca, 200.
 Miranda del Cilindre o Cabrit, 142.
 Miranda del Lloro (o Frare Petit, Ca-valler, Escolanet), ag., 105.
 Miranda de la Nina (o Escut), ag., 93.
 Miranda de la Mamella, roca, 278.
 Miranda del Monestir, 333.
 Miranda dels Ossos, 48.
 Miranda de's Plecs, roca, 174.
 Miranda dels Pollegons, roca, 267.
 Miranda de la Portella, roca, 22.
 Miranda del Princep, roca, 127.
 Miranda de Sant Antoni (o Pot), roca, 235.
 Miranda de Sant Jeroni, roca, 191.
 Miranda de Sant Joan, roca, 287.
 Miranda de Sant Miquel i roca de sota la, 329.
 Miranda de Sant Pere, roca, 291.
 Miranda de Santa Magdalena, roca, 303.
 Mitjatarada, roca, 365.
 Mitra (o l'Abret), ag., 47.
 Mitra (o l'Obús), ag., 376.
 Moixerigues, serrat de les, 28.
 Mòmia (o Canonge), ag., 355.
 Momieta (o Orella de la Mòmia), ag., 357.
 Momiets, les (o Aglà i Ag. Mare), ags., 29, 30, 31.
 Monja, ag., 105.
 Monjos, serrat dels, 317.
 Montcau (o del Moro), roca, 226.
 Montgròs, turó, 178.
 Morella (serrat del Casot), 226.
 Moro (o Montcau), roca, 226.
 Moro Joan, 367.
 Moro, serrat del, 218.
 Morral del Cavall, roca, 387.
 Morro Pla, ag., 93.
 Mullapans, tossal de (Cap del Gat), roca, 362.
 Muntaner, serrat d'en (superior, infe-rior), 290.
 Mur, roca, 164.
 Muset, roca de sobre el coll de, 252.
 Musclet, roca, 153.
 Muset, coll de, 252.
 Nadal, ag., 93.
 Nana, ag., 100.
 Nansa, ag., 376.
 Naps de Baix, roca Alta dels, 143.
 Naps de Baix, ag. Fina dels, 156.
 Naps de Dalt, ag., 148.
 Nas, roca, 120.
 Nevada, roca de la, 127.
 Nina, ag., 92.

Nina, salt de la, roca, 182.

Ninet, ag., 45.

Nineta, ag., 372.

Ninot, ag., 226.

Novici, ag., 118.

Nuvis, roca, 143.

Oblidada, roca, 283.

Obús, ag. (o Mitra), 376.

Ocell Mort, roca de l', 252.

Ocells, ag. del Pla dels, 344.

Ocells, merlet del Pla dels Ocells, 344.

Oliu (Ag. del torrent de Migdia), 204.

Oliverar, Mirador de l' 159.

Olla (o Tres Torres), roca, 329.

Orella de Llebre, roques, 319.

Orella de la Mòmia (Momietta), 357.

Ossos, ag., 50.

Ou de Colom, ag., 70.

Ou de la Plantació, ag., 283.

Ous del Faraó, roques, 168.

Onze, roca de les, 232.

Onze, serrat de les, 230.

Palangana, roca, 42.

Palomera, serrat de la, 164.

Palla, Cova de la, roca (o Camell), 201.

Pallasso, ag., 330.

Pallers de Mal Any, roques, 25.

Pallers, era dels, roques, 24.

Pallers, roca de l'era dels, 24.

Palleta, roca de la (o Pollegons B), 264.

Panxa del Bisbe (o Antipàtica), ag., 344.

Panxeta, ag., 66.

Pany, ag. d'en, 200.

Paparra, ag.; 268.

Paret de l'Aeri (o Dent, Sant Patrici), ag., 225.

Partió, roca de la, 59.

Pas, roca del, 212.

Pas de la Drecera de Sant Joan, roca, 305.

Pas dels Francesos, roca del, 338.

Pas dels Micos, ag., 185.

Pas de la Mòmia, (o Trumfa), ag., 353.

Pas del Nap, ag. Gran, 149.

Pas de Princep, ag. 122.

Pas de Princep, ag. Inferior, 125.

Passola, ag. (o Avortó), 84.

Pastereta, serrat de la, 291.

Pastereta, ag. del serrat de la, 291.

Patata, ag., 108.

Patriarca, serrat del, 227.

Patufet, ag., 179.

Patufet, serrat de sobre el, 181.

Pau i Justícia, Punxó de la, ag., 282.

Paulí (Badocs), 331.

Pebrot, ag. 371.

Pedestal del Martell, roca, 44.

Pedris dels Bisbes, roques, 378.

Peada, ag., 31.

Pelegrins, ressalt dels, 365.

Peluda, ag., 37.

Penitent, serrat del, 292.

Pepino; roca del, 120.

Pera, ag., 215.

Peradua, ag., 384.

Pessebre, ag., 260.

Petit Gat, ag. (o Riu), 359.

Petit Gegant, roca, 197.

Petitona, roca, 66.

Petxina, ag., 207.

Pi, roca del, 261.

Pilot (o Àngel) ag., 161.

Pilota, ag., 203.

Pinetell, ag., 312.

Pingüi, roca, 55.

Pito del Sereno, ag., 369.

Pitrada, roca de la, 202.

Pla dels Ocells, ag., 344.

Pla dels Ocells, Merlet del, 344.

Pla dels Ocells, Merlet de Carena, 344.

Plana dels Llamps, roca (o Cap del Montgròs), 178.

Plantació, ag., 279.

Plàtan, 261.

Plec de Llibre Inferior, ag., 175.

Plec de Llibre Superior ag., 174.

Plec del Pi, 176.

Plecs de Llibre, roques, 174.

Podrida, roca, 47.

Pollegons ag. de's (o Plàtan), 261.

Pollegons serrat, 262.

Pollegons serrat, roques finals, 263.

Pollegons, serrat A, 263.

Pollegons, serrat B (o Palleta), 264.

Pollegons, agulleta del serrat B, 264.

Polls (o Llisa), ag., 309.

Pont Natural de Collbató, 313.

Pont Natural de Collbató, ag., 313.

Pont natural del serrat de Sant Jeroni, 214.

Popa, ag., 199.

Porc, roca de coll de, 118.

Porra, ag., 374.

Porró, roca, 277.

Portella, roca Gran de la, ag., 17.

- Portella Petita*, ag., 31.
Pot (o *Miranda de Sant Antoni*), roca, 235.
Pouetons, avenc i roca, 56.
Predilecta, ag., 204.
Prenyada (o *Bisbe*, *Cap de Gos*), ag., 348.
Prenyada, contrafort de la, 350.
Presidenta de la Plantació, ag., 284.
Princesa, ag., 122.
Processó dels Monjos, roques, 274.
Projectil, ag., 386.
Pruneres, balma-refugi, 133.
Pujadé, serrat d'en, 79.
Pujadé, agulleta del serrat d'en, 79.
Pulgui, roca, 307.
Puntal de l'Albarda, roca, 240.
Puntal de l'Albarda, carena del, 240.
Punxa, ag. (o segon *Flautat*), 374.
Punxa, carena descendent, 375.
Pupa dels Brucs (o *Cavall dels Brucs*), ag., 150.
Punxeguda, llastra, ag., 20.
Punxó de Tatet, ag., 324.
Punxó de la Pau i Justícia, ag., 282.
Punyalet i punta del, 38.

Queixal, ag., 87.
Querol (*Carol*, *Car'les*, ag.), 262.
Quarta de Trinitats, ag. (o *Boleta de Trinitats*), 372.

Rampa de l'Esfinx, ag., 173.
Rave, ag. (o *Baldusa*), 270.
Recontrapatufet, ag., 184.
Rellotge, roca, 288.
Rei, ag., 123.
Reina, ag., 65.
Ressalt dels Pelegrins, 365.
Retornats, ag., 337.
Riu, agulla, 359.
Roc Gros (cta. *Monistrols*), 365.
Roca Mala, roques, 260.
Rodona, roca, 147.
Roja, roca, 156.
Roig, *Car'les*, ag., 262.
Roser, ag., 215.

Sabre, ag. (*Botxi*), 13.
Saca Gran, ag. o roca (o *Dionís*, *Trip-tic*), 43.
Sajolida, pou de la, 241.
Salamandra, ag., 17.
Salnitre coves, 313.
Salt de la Nina, roca del, 182.

Salt de la Nina, roques de la carena del, 182.
Saltet, roca, 252.
Sang, roca, 203.
Sant Antoni, *Merlet* de, 235.
Sant Antoni, *Miranda de* (o *Pot*), roca, 235.
San Benet, roques de, 347.
Sant Benet, ag., 347.
Sant Cugat, ag. de, 276.
Sant Dimes, contrafort, 343.
Sant Dimes, roca, 342.
Sant Esteve, roca, 245.
Sant Jeroni, serrat de, 211-212.
Sant Jeroni, *Miranda de*, 191.
Sant Jeroni, serrat de la canal, 216.
Sant Jeroni, paret de l'Aeri (o serrat del Moro), 218.
Sant Joan, serra de (*Part Alta*), 306.
Sant Joan, serra de (*Part Baixa*), 306.
Sant Joan, ag., 293.
Sant Joan, ag. baixa, 293.
Sant Joan, roca Alta, 295.
Sant Miquel, *Miranda de* sobre l'ermi-ta, roca, 323.
Sant Patrici (o *Dent*, de la paret de l'Aeri), ag., 225.
Sant Pau Vell, turó, 10.
Sant Pere, ag., 291.
Sant Salvador, roca, 353.
Santa Cecília, ag., 213.
Santa Creu, roca, 340.
Savines, les, ags., 34.
Senatxo, roca, 39.
Senglar, pou del (o de l'Estevet), 161.
Sens Nom, ag., 86.
Sentinella, ag., 269.
Sentinelleta, 201.
Separada, roca, 96.
Sereno, roca, 371.
Set (o *Carnavalada*), roca, 64.
Setrill, roca, 70.
Severí Ventós, ag., 144.
Sobre l'agulla del Camí, roca, 358.
Sobre l'agulla de la Verge A B C, roques, 339.
«Sin Nombre» (o *Inclinada*), ag., 241.
Socarrada, serrat, 251.
Sobre el coll de Muset, roca, 372.
Sobre les Trinitats, roques, 34.
Sol Ponent, ag., 23.
Sostre de la Costa Dreta, roca, 292.
Sostre del Monestir (*Castell del Dia-ble*), 342.

- Sota la 209, 182.
 Sota la Punta Campanilles, roca, 95.
 Sota el Rave, roques de, 271.
 Sota el Rellotge, roca de, 288.
 Sota la roca Llisa, ag., 311.
 Talaia Gran, ag., 206.
 Talaia Petita, ag., 208.
 Talaia de Sant Dimes, ag., 343.
 Talaieta, ag. (d'en Barbé), 209.
 Talaieta del Bruc, roca, 304.
 Talaies, 206.
 Talp (o Corona), ag., 109.
 Tambor, roca del Clot del, 158.
 Tascó, de la Vallmal, roca, 337.
 Tatet, Punxó del, 324.
 Taula d'en Bernat, roca, 139.
 Taxi, roca, 145.
 Teix, roca del, 197.
 Tempestat, ag. de la, 169.
 Timbaler del Bruc, ag., 27.
 Tinter, roca, 265.
 Tisora N. i S., ags., 25.
 Tisoreta, roca, 26.
 Torras Homet, roca d'en, 280.
 Tormes, roca, 261.
 Torre de Sant Miquel, roca (Cap de Moro), 329.
 Torrent de Migdia (o Oliva), ag. del, 204.
 Torrent de Migdia (o Joc de l'Oca), camí, 204.
 Torrent del Pont, turó, 260.
 Torta (o Mà), ag., 72.
 Torta (Merlet de la), 71.
 Tossal de Mullapans (o Cap del Gat), 362.
 Tramperes (o Elefant Petit), ag., 88.
 Trencabarra's (o Cigar), ag., 295.
 Tres, ag. dels (o C.N.T.), 23.
 Triangle, roca, 307.
 Triangle, ags. petites, 307.
 Tres Maries, roques de les, 15.
 Tres Torres (o l'Olla), roca, 329.
 Tretze, roques de la cota, 23.
 Trinxada, roca, 247.
 Triple, roques, 280.
 Triptic (o del Dionís, Saca Gran), 43.
 Tri-roca, roques, 72.
 Trobada, ag., 204.
 Trona (o Dau del Monestir), ag., 361.
 Trompa de l'elefant, roca, 353.
 Truc (o de la Vinya Nova), roca, 245.
 Trullagons, roca, 260.
 Trumfa (o Pas de la Mòmia), roca, 353.
 Tub de la Patata, ag., 109.
 Tudons, serrat dels, 248.
 Túnel, roques del (o dels Escolans), 315.
 Ulla! de les Magdalenes, 301.
 Urbain, roca de l', 379.
 Uró (Aurons), roca dels, 137.
 Veïna del Cap de Guerrer, roca, 61.
 Veïna del Gegant, roca, 199.
 Veïna del Musclet (o de les Formigues), 154.
 Veïna de la Roca Roja, roca, 156.
 Veïna del Rave, roca, 270.
 Veïna dreta de la Salamandra, roca, 177.
 Veïna esquerra de la Salamandra, roca, 178.
 Vella, ag., 140.
 Vella, Roca, 154.
 Vella, merlet de la roca, 156.
 Vent, roques del serrat del forat del, 382.
 Venta, ag., 12.
 Ven-Suri-Ven (o Bandereta), roca, 39.
 Ventós, Severi, ag., 144.
 Verge, ag., 340.
 Verge, roques A. B. C. de sobre l'agulla de la, 339.
 Verge de Lourdes, roca, 169.
 Vespa, ag., 55.
 Vicenç Barbé (o Caputxa), ag., 100.
 Vinya Nova (o Truc), roca, 245.
 Vinya Nova (o del Truc), ag., de coll de la roca del, 245.
 Vinya Nova, serrat de la, 246.
 Vista, ag., 133.
 Vomitada, roca, 329.
 Vorera, roca de la, 148.
 Vuit (o Llastra del Dau), roca de les, 19.
 Xampinyó, roca, 305.
 Xica, roca, 73.
 Zanini, Albert, ag., 163.

ROQUES SENSE NOM

Número	Pàg.
77	63 326 214
86	67 332 226
87	65 347 241
89	63 349 234
92	66 384 247
94	71 391 232
98 B	27 393 207
107-109-109	88 407 303
113	94 408 303
118	95 409 283
119	98 411-410 297
133-134	127 413 268
135-168	96 414 268
142	112 418-416-417 273
144	113 419 274
145	114 420 274
151	114 424A 275
152	114 429 278
155	96 433 276
157	120 436 276
161	125 445 263
164	112 446 263
165	112 447 278
173	114 450-451 279
174	97 453-454-455 280
175-178	97 463 281
180	96 464 287
181	98 466 305
182	113 471 277
188	108 474 307
191	128 474B 307
193	105 475-476 283
211	138 495 295
226	138 499 319
228	139 499C 320
229	139 517 347
232	142 518 346
253	173 519 346
283-284	147 527 342
307	208 568-572 384
309	197 529 355
310-311-312	197 571 386
314	208 574 383
324	216 590 359

INDEX GENERAL

Advertiment	5
REGIÓ D'AGULLES	8
Secció primera: Sant Pau Vell	10
Secció segona: Pallers	17
Secció tercera: Saques	29
Secció quarta: Bola	59
REGIÓ DELS FRARES ENCANTATS	81
Secció cinquena: Centenar	83
Secció sisena: Frases	101
Secció setena: Miranda del Príncep	125
REGIÓ DELS ECOS	131
Secció vuitena: Comes	133
Secció novena: Naps	145
Secció desena: Roca roja	153
Secció onzena: Palomera	159
Secció dotzena: Faraó	167
Secció tretzena: Montgròs	173
Secció catorzena: Ecos	181

REGIÓ DE SANT JERONI O EL TABOR	189
Secció quinzena: Sant Jeroni	191
Secció setzena: Serrat del Moro	211
Secció dissetena: Sant Antoni	225
Secció divuitena: Albarda	237
Secció dinovena: Coll de Muset	243
Secció vintena: Pollegons	259
Secció vint-i-unena: Bellavista	267
Secció vint-i-dosena: La Plantació	273
Secció vint-i-tresena: Sant Pere	287
Secció vint-i-quatrena: Les Gorres	293
Secció vint-i-cinquena: Sant Joan	305
Secció vint-i-sisena: Boirafua	309
Secció vint-i-setena: Serrat dels Monjos	315
Secció vint-i-vuitena: Serra Llarga	319
Secció vint-i-novena: Sant Miquel	323
Secció trentena: Santa Cova	327
Secció trenta-unena: Monestir	337
Secció trenta-dosena: Mullapans	359
Secció trenta-tresena: Torrent Escuder	363
Secció trenta-quatrena: Flautats	367
Secció trenta-cinquena: Cavall Bernat	379
Biografies d'escaladors montserratins	392
Nomenclàtor	399

AM
PUBLICACIONS
DE L'ABADIA
DE
MONTSERRAT